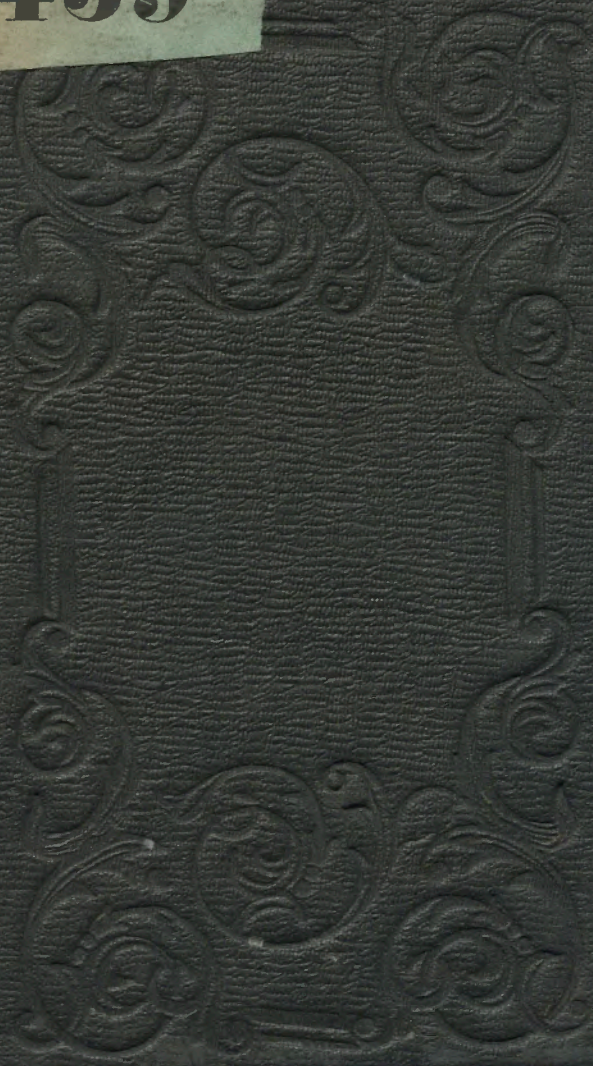
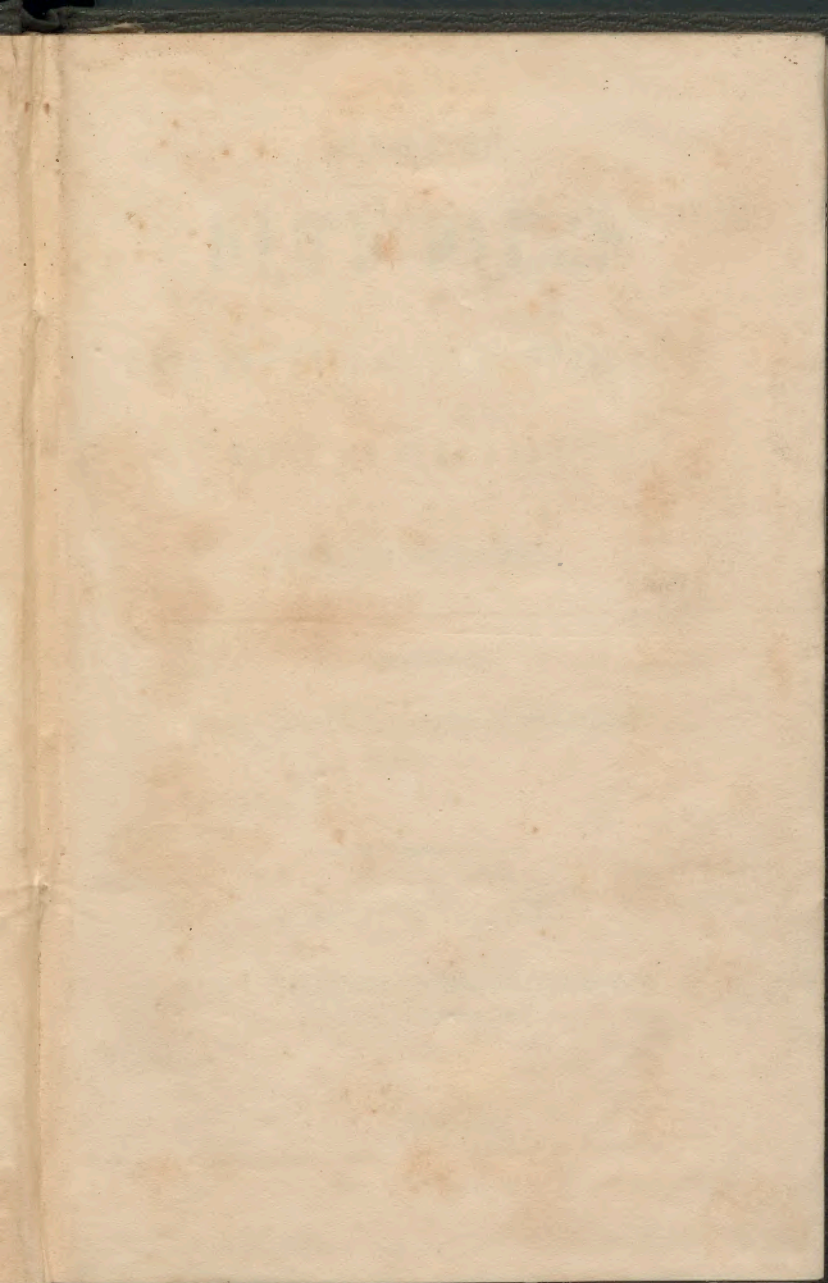

459

w. 459

4
Hochachtung
Hochachtung

ՔՐԻՍՏՈՍ

ԻՄԻ ԻԱՅԻ

ԱՅԻՅ ԳՐԱԳՐԱՆ ՅԱՅԱՏԻԹԼԵՐԻՆԻ ՀԱՎԻ

ՍԻՒԱԼ ՎԵ ՃԵՎԱԳ ԻԻԶՐԻ

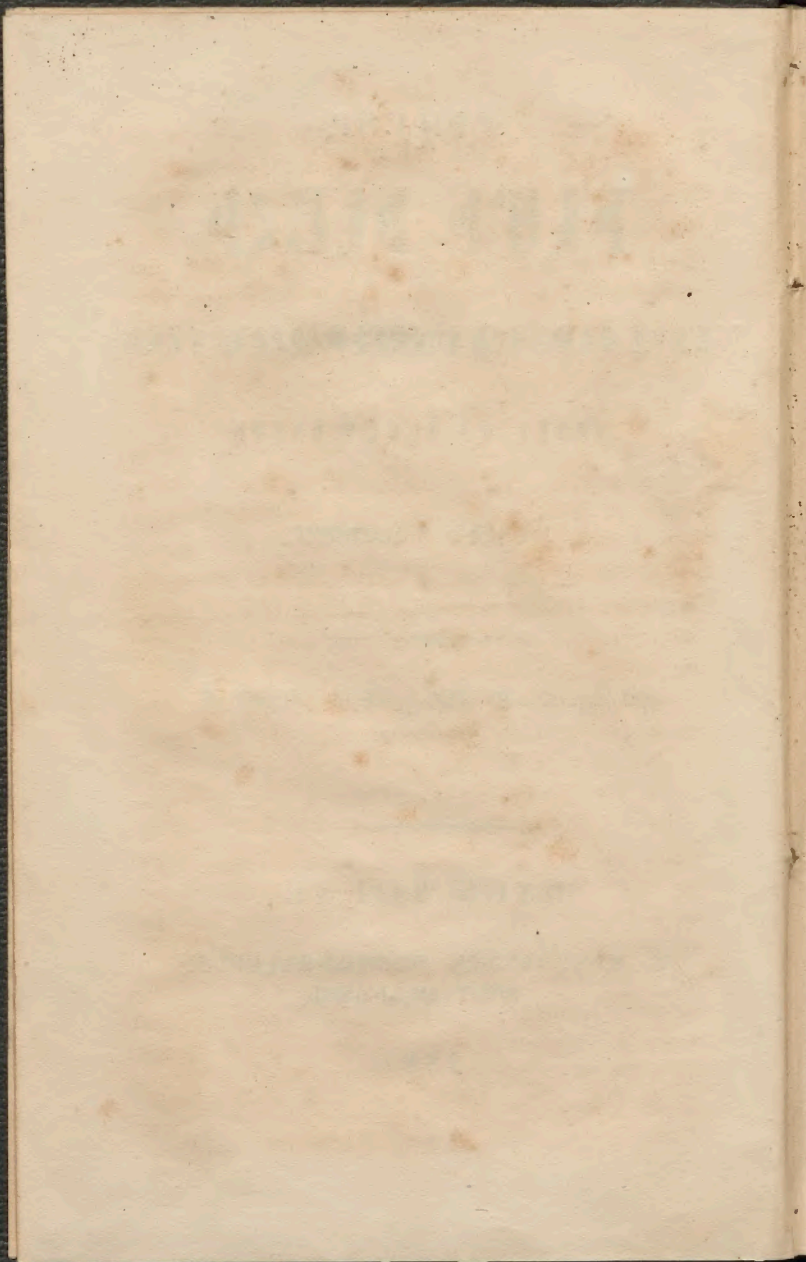
ԹԵԻԼԻՖ ԳԸԸՆՄԸԸ

Ինկիլդճէտէն Թիւրքճէյէ Թէրճիւմէ
Օլունուպ

ՍՏԸՄՊՈԼՏԸ

Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ՊԱՄՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԻ
ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

1861

ՖԻԶՐԻՍԱԹ

ՍՈՇԻՖԷ

ՊԱՊ 1.	Հաճիք թնայանքն զարկալունքն վե՛	
	փախի Կեանքն Երբեքն հե՛ս Ենանքն Կե՛	
	Լինին վե՛ Ծնա Գարեղեյն Գե՛սեթ Ելան Զեյեթն	
	Կեանքն Կա՛ Գե՛սեթ Կա՛ Կա՛ Կա՛ Կա՛ Կա՛	1
ՊԱՊ 2.	Սո՛գարարեա Վե՛րապար	6
ՊԱՊ 3.	Ը՛շեշ Վե՛րապար Ելան Ելան Ելան Ելան	
	Ելան Ելան Ելան Ելան Ելան Ելան Ելան	24
ՊԱՊ 4.	Թե՛սեա (Երբեքն Երբեքն)	33
ՊԱՊ 5.	Ըլլանքն Երբեքն	47
ՊԱՊ 6.	Երբեքն	57
ՊԱՊ 7.	Սո՛գարարեա (Երբեքն Երբեքն)	62
ՊԱՊ 8.	Սե՛րեքն	67
ՊԱՊ 9.	Ըրե՛թն Երբեքն Ելան Ելան Ելան Ելան	77
ՊԱՊ 10.	Ելանքն Երբեքն Ելան Ելան Ելան Ելան	81
ՊԱՊ 11.	Ըրե՛թն Երբեքն Ելան Ելան Ելան Ելան	86
ՊԱՊ 12.	Վե՛րապար	96
ՊԱՊ 13.	Երբեքն Երբեքն	109
ՊԱՊ 14.	Ը՛շեշ Երբեքն Ելան Ելան Ելան Ելան	119
ՊԱՊ 15.	Թե՛սեա	122
ՊԱՊ 16.	Երբեքն	128
ՊԱՊ 17.	Սո՛գարարեա	135
ՊԱՊ 18.	Սե՛րեքն	144
ՊԱՊ 19.	Երբեքն	147
ՊԱՊ 20.	Ըրե՛թն	152
ՊԱՊ 21.	Երբեքն	156

ՊԱՊ	22.	Շէրա՛սն	163
ՊԱՊ	23.	Լեւեմիտէ ա՛սարէն	170
ՊԱՊ	24.	Լեւեմիտէ Բէճա	176
ՊԱՊ	25.	Լաւիճ Նարեկէրէ	187
ՊԱՊ	26.	Ի՛շարէն	194
ՊԱՊ	27.	Բահան Կէնէն	203
ՊԱՊ	28.	Քէլէսէ	210
ՊԱՊ	29.	Սաֆիէն	215
ՊԱՊ	30.	Բաղդա՛ն Լեւո՛ւս Թա՛ւմ	234
ՊԱՊ	31.	Քէլէսէն իրարեւի վէ իննչո՛ւն	243
ՊԱՊ	32.	Պին Ելլլլլէ Էյա՛մ	255

ՈՒՄԻ ԻՆՇԻ

ՊԼՊ 1

— Եւ ինչպէս զարեւելան զի սըֆուի բեաթիւլերի-
նը, հէօ ինսանըն պիւղիւն հալինին զի օնա ֆա-
րէիէ շիմիւ օլան շէյլերին բեայինաթի ու
Ֆէլճու-պոթիպան պէյան օլպոռլի :

Սիւալ . 1 . Ալաճըն վարլըղը նէտէօն մա'լիւմ
տիր :

Ճ'էվապ . Ասըլ պիլիմ վար օլտուղուճուզտան
վէ էթրաֆըմըզտա օլան շէյլերտէն : (ո)

Ս . 2 . Պոռլար Ալաճըն վարլըղընը նի՞ճէ պէ-
յան էտերէր :

Ճ' . Ասըլ վար օլտուղլարընտան , հէմտէ օն-
լարտա իղճար օլան մէրամ նիշանէլերինտէն :

— Եբր . Գ . 4 : Ձիրա հէր էվ' պիր քիմնէտէն պինա
օլունուր . ամմա հէր շէյի եափան' Ալաճ տըր :

Սալ . ԺԹ . 1—4 : Կէօբլէր' Ալաճըն ճէլալինի նա'զլ
էտէր . վէ սէպաթ' օնուն էլլերինին ա'մէլինի խապէր
էտէր : Կիւն' կիւնէ սէօզ թագրիր էտէր . վէ կէճէ'
կէճէյէ իլմ' կէօթէրիր : Սէօզ էօզ' վէ քէլամլէր էօզ
իքէն , օնլարըն սէօի իշիտիլմէզ իքէն , Օնլարըն սէտա-
սը պիւթիւն եէրէ' վէ օնլարըն քէլամլէրի տիւնեանըն
ուճլարընատէր չըգտը :

Հաւմ . Ա . 19 , 20 : Ձիրա Ալաճըն հաղգընտա մա'լիւմ
օլաճագ շէյ' օնլարըն արատընտա պէյան տըր , զիրա Ալ-
լաճ օնլարա պէյան էյլէտի : Ձիրա օնուն կէօրիւնմէզ
շէյլերի' եա'նի օնուն էպէտի գուվլէթի վէ Ալաճըղը
տիւնեանըն եարատըլմարընտան պէրու' եարատըլմըշ շէյ-
լերին վասիթասի իլէ անկլաշըլպ կէօրիւնիւր :

1. Լսել վար օլտուգլարընտան : Շէմի՛ քեա-
 յինաթ՝ տայիմա թէյօտիլ օլմագտա տըր , վէ
 պու էճիլտէն , էգէլի տէյիլ տիր . էյէլի օ-
 լան շէյին վարըղը քէնտիլիյինտէն օլմալը տըր .
 վէ քէնտիլիյինտէն վար օլան շէյ՝ հէր խուսուստա
 թէյպտիլաթտան պիւթիւն պիւթիւնէ խալի օլ-
 մալը տըր : Ելլէ իսէ , քեայինաթըն վար օլ-
 մասընըն իպթիտասը օլմալը տըր , վէ իպթիտա-
 սը օլունճա , եա քէնտի քէնտինի խալդ էթ-
 միշ տիր , եա ըասթ կէլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր ,
 վէ եախօտ պիր ախէր զաթտան խալդ օլուն-
 մուշ տուր : Ելաքին քէնտի քէնտինի խալդ
 էթմէք՝ ա՛ղլա մուխալիֆ տիր . շիւն պէլլէ օ-
 լունճա , պիր զաթ քէնտի մէվճուտ օլմա-
 սընտան էվվէլ հարէքէթ էտէր՝ եախօտ պիր է-
 սէր քէնտի քէնտինէ սէպէպ օլուր տէյիւ գա-
 պուլ էթմէլի : Բասթ կէլէ խալդ օլմագլըզ՝ պա-
 թըլ պիր խէյալ տըր . զիրա հասլ օլմուշ պիր
 շէյ իչիւն՝ հասլ օլմասընըն սէպէպի եօգ տուր
 տէմէք , պիր շէյ հասլ օլտու , ամմա հիչ պիր
 շէյտէն հասլ օլունմատը , եա՛նի օլ շէյ հիչ հասլ
 օլմատը տէմէք տիր : Իմտի՛ քեայինաթ պիր ա-
 խէր Ելաթտան խալդ օլունմուշ օլմալը տըր . վէ
 պու քեայինաթը խալդ էտէն Ելաթ՝ Լլաճ
 տըր : 2. Լլէմտէ պուլունան նիզամ ու թէրթիպ
 վէ իթթիֆագ ու խտարէսինտէ կէօրիւնէն մէրամ
 նիշանէլէրի Լլաճըն վար օլտուղունա իսպաթլար
 տըր : Մէրամ օլան եէրտէ պիր մէրամ էտիճի
 օլմալտըր , վէ մէրամ էտիճի՛ մէրամ օլունան շէյ-
 լէրտէն էվվէլ մէվճուտ օլմալը տըր : Պու էճիլ-
 տէն էթրաֆըմըղտա օլան շէյլէրտէ կէօրիւնէն
 մէրամ նիշանէլէրի պիր մէրամ էտիճի կէօսթէ-
 րիրէր . վէ պու մէրամ էտիճի՛ Լլաճ տըր :

Ս 3. Ալլահըն սրժաթի քեամիլէլէրինին հագ-
գընտա քեայինաթ ու մէվճուտաթ նէ՞ էջրէտիր :

Ղ՝. Ալլահըն քէնտինտէն մէվճուտ ումասընը,
էղէլէյէթ ու էպէտիյէթինի, թաղլիր ումամասը-
նը, ճիւմէյէ գատիր ումասընը, իսթիգլալէյէթի-
նի, հէր եէրտէ հագըր ումասընը, հէր շէյի պիլ-
մէսինի, վահտանիյէթինի, էյլէյինի վէ իլմինի
էջրէտիր

Ս . 4 . Վեայինաթ ու մէվճուտաթտէն Ալ-
լահըն ատէմէ ուան մինասիպէթի հագգընտա նէ՞
էջրէնիրիլ :

Ղ՝. Ալլահըն խալգ էտիճի՝ հըֆզ էտիճի, սա-
հիպ՝ էյլէք էտիճի՝ շէրիա՛թ վէրիճի՝ հիւքիւմտար
վէ իտարէ էտիճի ուտուղունու էջրէնիրիլ :

Ս . 5 . Ալլահըն վար ուտուղունա իման էթմէք
տայիմա հէր քէսէ մութլագան ֆաճը մը տըր :

Ղ՝. Լիվլէթ . քէնտինին վարլըղը հագգըն-
տա օնլարա քեայինաթ ու մէվճուտաթտան վէ-
րիլմիշ ուան իսպաթլար պունու ֆարզ էտէր . պու
էճիլտէն՝ Ալլահըն վար ուտուղունա իման էթմէ-
մէք , փուլթիէրէսթլէրէ պիլէ զայէթ պէյիւք
գապահաթ տըր . զիրա պէյլէ էթմէք՝ Ալլահըն
էլլէրինին իշլէրինտէն կէօրիւնէն թալիմի ըէտտ
էտիպ՝ օնուն քէնտի հագգընտա վէրտիյի շէհա-
տէթինէ ինանմամագ տըր : (Բ)

Ս . 6 . Հէփ ատէմլէր՝ Ալլահըն վար ումասը
հագգընտա ուան շէհատէթլէրի ըէտտ էթմէյէ
թապիաթճա մէյիլլի մի տիրլէր :

(Բ) Հուլի . Ա . 20 , 21 : Շէյլէ քի՝ օնլար էօգիւր-
սիւղ գալլար : Ձիրա օնլար Ալլահը պիլմիշէր իքէն .
Ալլահ կիպի օնա ի՛լլէթ վէրմէտիլէր , վէ շիւք էթմէ-
տիլէր . իլլա քէնտի էֆքեարլէրինտէ պաթըլ ուտու-
լար , վէ օնլարն ֆէհմիլլ էիւրէյի գարարտը :

Ղ. 1. Վվէթ. Թէճրիւպէ վէ տիգգաթտան
էջլէ կէօրիւնիւր : (Գ)

Ս. 7. Պու մէյիլ նէտէն իլերի կէլիր :

Ղ. 1. Ինսան եիւրէյինին պօզուզլուլունտան :
Փուլթիւրէսթ՝ Սիւսիւման վէ Քրիսթիան պէլ-
տէլէրինտէ միւլհիտլէր պուլունմասընըն եալընըլ
սէպէպի պու տուր : (Դ)

Ս. 8. Լլաճըն վար օլտուլունա ինանմագ՝
տինին ոլիր Թէմէլլի Թա՛լիմաթը՞ մը տըր :

Ղ. Սաճիճ տինին էն էվլէլքի վէ Թէմէլլի
Թա՛լիմաթը տըր : (Ե)

Ս. 9. Լլաճըն Տադգընտա տօղըու Փիբիլլէր
էտինմէսի միւլհիմմ մի տիր :

Ղ. Վլայէթլէ միւլհիմմ տիր. չիւն քի Լլաճըն
Տադգընտա էֆբեարըմըլ տօղըու օլմատըգճա ,
տինէ տայիր օլան ճիւմլէ Փիբիլլէր վէ Տարաբէթ-

(Գ) Հ. 28. Վէ Ալաճը պիլմէյի բէտտ էթ-
տիլլէրի միսիլլիւ՝ Ալաճ տախի ծնլարը նամագուլ ա՛-
գըլա Թէսիլմ էթտի , քի լայըգ օլմայան շէյլէրի իշ-
լէյլէր :

Ս. 5. Օնլար պիլմէլլէր , վէ անկլամազար .
գարանըգտա կէզէրլէր :

Յ. 14, 15. Վէ Ալաճա տէրլէր քի՝ Պիղ-
տէն վար կիթ . զիրա տէնին եօլարընըն պիլկիսինտէն
խօշլանմազըլ : Ճիւմլէյէ գատիր նէ՞ տիր քի՝ օնա ի՛-
պատէթ էտէճէյիլ . վէ օնա նիյազ էտէր իսէք , նէ՞
ֆայիտէմիզ օլուր :

(Դ) Ս. 1. Տիվանէ քէնտի գալլինտէ՝ Ալ-
լաճ եօգ տուր տէտի :

Ս. 4. Ֆասըգ՝ եիւզիւնին Թէքէպպիւրի իւզըէ
Ալաճը արամազ . ճիւմլէ էֆբեարը պու քի՝ Ալաճ եօգ
տուր :

(Ե) Ե. 6 : Լաքին պիլա իման մագպուլ օլմագ
միւլքինսիլ տիր . զիրա Ալաճա եաղլաշանա ինանմագ
կէրէք տիր քի՝ օ միւլճուտ տուր , վէ օնու արայանլարա
իվալ վէրիճի տիր :

լէրիմիլ հալի իլէ մուծլագան եանդըլըր : (2)

Ս . 10 . Քիայինաթըն էջրէթտիյի շէյլէրտէն՝
ատէմէ ֆարղ օլան նէ՞ պօրճլար պէյան օլունուր :

Ղ . Ալլահը սէփմէք՝ օնա իթա՛աթ՝ խըզմէթ
վէ ի՛ պատէթ էթմէք վէ օնտա մէսրուր օլմագ :
Ա՛ է մախլուզլարա օլան պօրճլարը տախի օնտան
պէյան օլունուր : (է)

Ս . 11 . Ատէմլէրին կիւնահքեար օլտուղու քեա-
յինաթըն էջրէթտիյի շէյլէրտէն պէյան օլունումու :

Ղ . Ալլահըն մուգատտէրինին էջրէթտիյի շէյ-
լէրտէն պէյան օլան պօրճլարը իլէ բուպար օլուն-
տուղու հալտէ , զամիր օնուն թէճափուզ էթտիյի
շէյլէրի պէյան էտէր : (է)

2 Յ-է . 7 . 24 : Ալլահ բուհ տուր , վէ կերէք տիր
քի՝ օնա սէճտէ գըլանլար բուհ իլէ վէ կերչէքլէք իլէ
սէճտէ գըլանլար :

Հ-ւ-ւ . Ա . 22—25 . Ալլահը իգ տէրլէրէն՝ տիվանէ
օլտուլար . Ա՛ է պօղուլմագտան պէրի օլան Ալլահըն ի՛ գ-
զէթինի՝ չիւրիւր օլան ատէմ՝ վէ գուշլար վէ տէօրթ
այաղըլար վէ սիւրթիւնէն հայրանլար սիւրէթի միսլինէ
թէպաիլ էթտիլէր : Պունուն իչիւն տախի Ալլահ օն-
լարը՝ թէնլէրինի արալարընտա ընզիլ էթմէք իչիւն էիւ-
րէքլէրինին շէհվէթլէրինտէ մուրտարըղա թէպիմ՝ էյ-
լէտի . քի օնլար Ալլահըն կերչէքլէյինի եալանա թէպ-
աիլ էթտիլէր , վէ եարատըլմըշ շէյէ՝ Խարատանտան
զիյատէ բաղպէթ վէ ի՛ պատէթ էթտիլէր , քի օ՝ է-
պէտէն միւթէպարէք տիր . ամին :

Ս-ւ-ւ . Ծ . 21 . Ջանն էթտին քի՝ այնի սէնին կիպի
օլտուլմ :

Է Հ-ւ-ւ . Բ . 14 , 15 : Ջիրա նօմսու օլմայան
թայիֆէլէր թապիաթտան նօմս միւճիպինճէ ա՛մէլ
էթտիլէրի թապտիրտէ՝ օնլարըն նօմսու եօղ իսէ տէ՛
քէնտիլէրի քէնտիլէրինէ նօմս տուրլար . քի օնլար
նօմսուն ա՛մէլինի քէնտի էիւրէքլէրինտէ եաղըլ կէօս .
թէրիլէր . չիւն քի օնլարըն զամիրի պէրապէր շէհա-
տէթ էտէր , վէ պիրի պիրի արտըսրա ֆիքըլէր թա՛-
զիր էտէրլէր , եախօտ է՛օղը տախի տիլէրլէր :

ՊԼՊ 2

Սոցապոյէս Վիթապար :

Ս . 1 . Սոցապոյէս քիթապլար տէմէք նէ՞ տէմէք տիր :

Ճ . Պիրիպիրի արտըսըրա եաղըլըպ ատէմլէրէ վէրիլմիշ օլան Ելլահըն իլհամլարը , եա՛նի՛ Ե՛ղիզ Բուհուն վասիթասի իլէ Ելլահըն իլհամ էյլէտիյի Ե՛ղիզ Վիթապլար քի Լսքի վէ Եէնի Ե՛հտըն քիթապլարընտան իպարէթ տիր : (Է)

Ս . 2 . Լսքի Ե՛հտտա նէ՞ քիթապլար միւնտէրիճ տիր :

Ճ . Թէվէլլիւտաթ , Խուրուճ , Ղալիլէր , Սայըլար , Իքինճի Թէվլաթ , Յեսու , Դատըլար , Հուլթ , 1 Փատիշահլար , 2 Փատիշահլար , 3 Փատիշահլար , 4 Փատիշահլար , 1 Թէվարիս , 2 Թէվարիս , Եղրաս , Եէեմիա , Եսթեր , Յոբ , Մէզամիր , Լմնալ , Սաբիլ , Սողոմոնուն իլահիլէրի , Եսայի , Երեմիա , Երեմիանըն Փիղանլէրի , Եզէկիէլ , Դանիէլ , Ովսէ , Յովէլ , Եմովս , Եբդիա , Յովնան , Մէքիա , Ելաուլմ , Եմբակուլմ , Սուրոնիա , Ենգէ , Օլաքարիա վէ Մաղաքիա :

Ս . 3 . Եէնի Ե՛հտտա նէ՞ քիթապլար միւնտէրիճ տիր :

Ճ . Մատթէոս , Մարկոս , Ղուկաս , Յով-

(Ը) Բ ՏԵՄ . Գ . 16 : Պիւթիւն քիթապլար Ելլահ իլհամլէ իլէ տիր :

Եբր . Ս . 1 , 2 : Ելլահ զէմանի զատիմտէ պապալարա չօդ եէրլէրտէ վէ չօդ թարգտա փէյղամպլէրլէր վասիթասի իլէ սէյլէյիպլար պու սօնի կիւնլէրտէ պիլէ Օղլու վասիթասի իլէ սէյլէտի :

հաննէս, Րէսուլէրին Լ'մէլէրի, Րօմալըլար, 1 Կորնթոսլուլար, 2 Կորնթոսլուլար, Վաղատալըլար, Լեփեսոսլուլար, Փիլիպպէլիէր, Կողոսլուլար, 1 Թեսալոնիկէլիէր, 2 Թեսալոնիկէլիէր, 1 Տիմոթէոս, 2 Տիմոթէոս, Տիտոս, Փիլիմոն, Ր'պրանիլէր, Յակոբոս, 1 Պետրոս, 2 Պետրոս, 1 Յովհաննէս, 2 Յովհաննէս, 3 Յովհաննէս, Յուդա, Յայտնութիւն :

Ս . 4 . Պա՛գէն Լ'սքի Լ'հտա ի՛լափէ խարիճէլ-գատտիս (անկանոն) տէնիլէն քիթապլար Լէլահտան իլհամ օլունմոնշ մու տուր, եախօտ Լ'ղիղ Քիթապլար կիպի գապուլ օլունապիլի՞ր մի :

Ճ' . Վապուլ օլունմաղա լայըգ տըր տէյիւ հիչ պիր խապաթ օլմայըպ՝ լայըգ օլմատըղընա չօգ խապաթլար վար տըր : 1. Պու քիթապլարըն միւէլլիֆէրի՝ քէնտիլէրինէ կէջա իլհամ օլունմոնշ տըր կիպի կէօսթէրմէղէր : 2. Պու քիթապլար նէ պիրի պիրինէ մուվաֆըգ տըրլար, նէ տէ Լ'ղիղ Քիթապլարա : 3. Պու քիթապլար իլհամի իլահիտէն տիր տէյիւ Լշէհուտիլէր ասլա գապուլ էթմէմիշէր տիր, չիւնքի պունլար Մաղաքիա փէյղամպէրին կիւնլէրինտէն սօնկրա եազըլմըշտըրլար, վէ Լշէհուտիլէրին իւմիւմիւ իթիգատըլընա նաղարէն՝ փէյղամպէրլիք բուհու մէզքիւր փէյղամպէրտէ խիթամ պուլտու : 4. Կէրէք Քրիստոս վէ կէրէք քէնտի Րէսուլէրի օնլարտան հիչ պիր պէթ կէթիրմէմիշ տիրլէր : 5. Քրիսթիան քիլիսասընըն իլք տէհըլէրինտէ պունլար ասլա իլհամի իլահի տէյիւ գապուլ օլունմամըշ տըրլար :

Ս . 5 . Խարիճ էլ-գատտիս թէսմիյէ օլունան քիթապլէրի նէ՞ տէյիւ թուլմալը :

Ճ' . Պիլինմէյէ շայէսթէ օլան պա՛ղը կէր-չէքլիքլէր վէ վուգուաթլար օնլարտա մուհարրէր

օլմուշ ատէթա ինսան թելիֆաթլարը միսլիլի-
թութմալը :

Ս . 6 . Լ'ղեղ Վրիթապլար էվիէլա հա՞նկը
լիսանտա եազվտըլար :

Ղ' . Լ'սքի Լ'հտըն փէք չօղու Լ'պրանի լիսանըն-
տա վէ Եէնի Լ'հտ Եունանիճէտէ :

Ս . 7 . Եէթմիշէրին թերճիւմէսի նէ տէմէք
տիր :

Ղ' . Օանն օլունտուղունա կէօրէ՝ Լ'սկէնտէ-
րիյէտէ իւշ եիւզ սէնէ դատար թարիխի Լ'սատէն
էվիէլեէթմիշ իքի ատէմլէրին վասիթասի իլէ Լ'ս-
քի Լ'հտըն Եունանի լիսանընա օլունան թերճիւ-
մէ տէմէք տիր : Պունլար ատէստէվի "Եէթմիշ-
էր" թէսմիյէ օլունուր :

Ս . 8 . Լ'ղեղ Վրիթապլար՝ Լ'պրանի վէ Եու-
նանի լիսանլարընտան մա՛տա սայըր լիսանլարտա
տախի նէշը օլունմուշ մու տուր :

Ղ' . Լ'վիէթ . կէրէք էսքի զէման լիսանլարըն-
տա վէ կէրէք շիմալիքի չօդ լիսանլարտա օլուն-
մուշ տուր : Պախուսուս պու կիւնլէրտէ Լ'ղեղ
Վրիթապ շիրքէթլէրինին զայրէթի իլէ Լ'ղեղ
Վրիթապլար եիւզ ալթմիշտան զիյատէ լիսանլարա
թերճիւմէ օլունուպ նէշը օլունմուշտուրլար , վէ
Լ'լահըն եարտըմը իլէ շիւպհէսիզ պիր ազ վա-
զըթտան սօնկրա հէր պիր լիսանա թերճիւմէ օ-
լունուպ՝ ճիւմլէ գամլարա տաղըլաճագ տըր :

Ս . 9 . Լ'լահըն Լ'ղեղ Վրիթապլարտա էյլէ-
տիյի իլհամ ինսանա արզուլէնէճէք պիր շէ՛յ մի
իտի :

Ղ' . Լ'վիէթ . Թաքի ախրէթ հագգընտա օն-
լարա պիլտիրէ , վէ թէքմիլ՝ աչըզ վէ թէսիրաթ-
լը Թարզ իւզրէ քէնտի սըֆաթը քեամիլէլէրինի
վէ օնլարըն պօրճլարընը պէյան էտէ , հէմ տէ

քէնտինէ ի թաա' թ էթտիրումէք ի չիւն օլան էն թէ-
սիր էտիծի սէպէպլէրի կէօսթէրէ , վէ պախուսոս
Յիսուս Քրիստոսուն վասիթասի իլէ օլան խէլաս-
տա քէնտի ի'նայէթինին զանիմէթինի պէյան
էյլէյէ : (Բ)

Ո . 10 . Ը'զիզ Վիթապլար իլհամ իլէ վէ-
րիլմիշ տիր տէմէքտէն մէրամ նէ' տիր :

Շ' . Տէմէք տիր քի . Ը'զիզ Վիթապլարը եա-
զանլարը՝ նասը վէ նէ զէման եազսընլար տէյիւ
Ըլլահ թահրիք էտիպ գուլաղուզլայարագ օնլարա
եարտըմ էյլէտի , շէօյլէ քի՝ հէր պիր խուսուստա
Ը'զիզ Բուհտան թահրիք օլունտուզլարը պիա'յնի-
հի եազտըլար :

Ո . 11 . Ը'զիզ Վիթապլարը եազանլարըն՝ պու

(Բ) Բ Տէ' . Ա . 10 : Վէ շիմտի խէլաս էտիծիմիզ
Յիսուս Քրիստոսուն զուհր էթմէսի իլէ աշիքեար օլ-
տու , քի օ' էօլիւմիւ պաթթալ էյլէտի , վէ հայաթ
հէ' էօլիւմիւլիւք զահրէ կէթիրտի՝ աւետարանըն
վասիթասի իլէ :

Բ Տէ' . Գ . 16 , 17 : Պիւթիւն քիթապ Ալլահ իլ-
համը իլէ տիր , վէ թա'լիմ իչիւն՝ թա'ղիւ իչիւն՝ իսլահ
իչիւն՝ սատագաթ խուսուստանտա օլան թէտիպ իչիւն
Փայիտէլի տիր . թա քի Ալլահըն ատէմի թամ՝ հէր
էյի ա'մէլէ հազըրլանմըշ օլա :

Բ Ա'նի . Ե . 14 , 15 : Ձիւն քի Քրիստոսուն մուհապ-
պէթի պիղէ գօր էտէր . զիւրա պէօյլէ գըյաս էտէրիզ
քի՝ էյիւր պիրի հէփիսի իչիւն էօլտիւ իսէ , օլմուշ օլ-
տու քի՝ հէփիսի էօլտիւլէր . Վէ հէփիսիին ուղուրունա
էօլտիւ , թա քի արթըգ եաշայանլար քէնտիլէրի իչիւն
եաշամայար , իլլա քէնտիլէրին ուղուրունա էօլէն հէմ
տիրիլէն իչիւն :

Եբ' . ԺԱ . 26 : Ձիւրա Քրիստոսուն սիթէմինի՝ Մըսը-
րըն խաղինէլէրինտէն տահա պէօյիւք զէնկինլիք սայ-
աը . զիւրա ի'վաղը կէօզէտիր իտի :

Ը'նի . Բ . 10 , 11 : Վէ մէլէք օնլարա տէտի . Գօրգ-
ման , զիւրա իլթէ սիղէ՝ պիւթիւն դալմա օլաճագ պիր
պէօյիւք շաղըգ միւժաէ էտէրիմ . Ձիւրա սիղէ պու
կիւն Դաւիթ շէհրինաէ պիր խէլաս էտիծի տօղուս ,
քի օ' Բապպ Քրիստոս աուր :

Թա'րիֆ օլունան իլհամ լուհունա մալիք օլտուգ-
լարը նէտէն մա'լիւմ տիր :

Ղ. Շունտան մա'լիւմ տիր քի քէնտիլէրինէ
իլհամ օլունմուշ օլտուղունու տույմայընճա իլհա-
մի իլհահի միսիլիւ տիւննայա թէսլիւմ էթտիքլէրի
պու քիթապլարը սէրպէսթլիք վէ էմինլիք իլէ
թէսլիւմ էտէմէզլէր իտի . վէ քէնտիլէրինէ իլհամ
օլունմուշ օլմայընճա , իլհամ օլունմուշ տըր տէ-
յիւ տույմազլարըտը . հէմ տախի քէնտիլէրինէ
իլհամ օլունմուշ օլմայընճա , Ալլահ վէ Յիսուս
Վարիստոս՝ մէլէքլէր վէ ատէմլէր՝ զէման վէ էպէ-
տիլիք՝ կէոք վէ ճէհէննէմ հազգընտա եազտըգ-
լարընը եազամազլարըտը : Շունտան տախի մա'-
լիւմ տիր քի՝ քէնտիլէրի քէնտի հազգլարընտա՝
իլհամ օլունմուշլար տըր տէյիւ Թագրիք էտէր-
լէր : (Ժ)

(Ժ) Բ ՏԻՄ. Գ. 16 : Պիւթիւն քիթապ Ալլահ իլամք
իլէ տիր :

Բ ՊԵՊ. Ա. 20 , 21 : Էվլէլա պունու պիւմէյիլէ քի՝
քիթապըն հիչ պիւր փէյլամպէրլիլի՝ քէնտիլլինտէն
թէֆտիրի եօգ : Ձիրա ատէմ իրատէթի իլէ հիչ պիւր
զէման փէյլամպէրլիք կէլմէտի , իլա Ալլահըն ա՛զիզ ա-
տէմլէրի՝ Ա՛զիզ Բուհտան Թահրիք օլարագ սէօյլէտիլէր :

Ա ԿԻՔԻ. Բ. 13 : Քի օնլարը հէմ սէօյլէրիլ տէյիլ
ատէմ իլմինին էօյրէթտիլի սէօյլէր իլէ՝ իլա Ա՛զիզ
Բուհուն էօյրէթտիլի սէօյլէր իլէ :

Գաւ. Ա. 11 , 12 : Վէ սիզէ՝ եա՛ գարընտաշար՝ պիւլ-
տիրիլիւմ , քի պէնտէն վա՛զ օլունան աւետարան ատէ-
մէ կէօրէ տէյիլ տիր : Ձիրա պէն տախի օնու ատէմ
տէն ալմատըմ , վէ Թա'լիւմ օլունմատըմ , իլա Յիսուս
Քրիստոսուն իլհամք վասիթասի իլէ ալտըմ :

Յայ. Ա. 1 , 2 : Յիսուս Քրիստոսուն վահիսի տիր ,
քի օնու Ալլահ օնա վէրտի քի՝ թէզ օլմագ կէրէք օլան
շէյլէրի գուլարընա կէօսթէրէ . վէ քէնտի մէլէյի իլէ
կէօստէրիպ պէյան էյլէտի գուլու Յովհաննէսէ , քի օ՝
Ալլահըն սէօյլէնէ վէ Յիսուս Քրիստոսուն շէհատէթի-
նէ՝ հէփ կէօրտիյիւ շէյլէրէ շէհատէթ էյլէտի :

1) . 12 . Ընդհանուր Վիթապար ինճամի իլահի իլէ վերիմիշ տիր տէնտիյինտէ , օնլարտա հէփ վասֆ օլունան շէյլէրի Լըլահ մը սէյլէմիշ վէ էթմիշ , եախօտ հէփ օնլարտա եազըլանլար թահգիֆ տիր մի անկլաշըլըր :

Ճ . Խալըր . Ընդհանուր Վիթապարտա վասֆ օլունան չօգ սէօլէր վէ ա՛մէլէր՝ շէյթանըն եախօտ ֆէնա ատէմէրին սէյլէտիքլէրի վէ էթտիքլէրի տիր . իւք աթալարըմըլը թէճըրլապէ էտէն երլան օնլարա եալան սէյլէտի , վէ (ռուլն իւչ տօսթլարը Լըլահըն հաֆգընտա կերչէք օլմայան շէյլէրի սէյլէտիլէր : Ընդհանուր Վիթապարտա չօգ տէֆա՝ սալիհ ատէմէրին եանղլըշ էֆքեարլէրի վէ նօգսանիյէթլէրի տախի զէքր օլունուր . լաքին Լըլահ պիպէ թա՛լիմ վէ էյիւթ վէրմէք իչիւն Ընդհանուր Վիթապարտա պուլունան շէյլէրի դայտ էթմէյէ մուգատտէս միւէլլիֆլէրի՝ թահրիք էյլէտի : (է)

(է) Ծանոթ . Գ . 2 . 5 : Վէ գարը երլանա տէտի . ճէննէթին աղաճլարընըն մէյվէսինտէն եէրիզ . Ամա ճէննէթին օրթասընտա օլան աղաճըն մէյվէսինտէն՝ Ալլահ տէտի . Օնտան եէմէն , վէ օնա տօգանման , քի էօլմէյէսինիզ : Երլան գարըյա տէտի . Ելպէթթէ էօլմէզսինիզ : Զիրա Ալլահ պիլըր քի՝ օնտան եէտիյինիզ կիւնտէ՝ հէման կէօզլէրինիզ աչըլաճազ , վէ ալլահլար կիպի օլուպ՝ խալըր ու շէրրի պիլըր օլաճագընըզ :

Յ . Խ . 8 , 9 : Իմտի հալա քէնտինիզէ եէտի պուլա իլէ եէտի գօշ ալըն , վէ գուլում Յորա կիտին , վէ պիզտէն էօթիւրիւ պիւթիւնեանմա սունուլն , վէ գուլում Յոր սիզտէն էօթիւրիւ նիյաղ էտէ , քի օնուլն էիւզիւնիւ գապուլ էտիպ՝ գուլում Յոր կիպի հազգըմա տօղըուսուլն սէյլէմէտիյինիզ իչիւն՝ տիվանէլլիյինիզէ կէօրէ սիզէ էթմէյիմ : Վէ Թեմանըլ Եղիֆազ վէ Սքըլու Բաղդատ հէմ Նաամըլ Սոփար կիտիպ՝ Բապալըն օնլարա տէտիյի կիպի էթտիլէր . վէ Բապա Յորուլն նիյազընը գապուլ էյլէտի :

Ս. 13. Ա՛ղիզ Վիթապըն Ալահտան իշամ՝
օլտուղունա նէ՞ իսպաթլար վար :

Ղ՛. ԹՎարիկէրտէն իսպաթ վար տըր ,
միւթէպէր շահիտէրին հուզուրունտա իճրա օ-
լունուպ՝ Ա՛ղիզ Վիթապտա գայտ օլունան միւ-
ճիզաթլարտան տախի իսպաթ վար տըր , հէմ
տէ օնտա պուլունան փէյլամպէրլէքլէրտէն վէ օն-
լարըն թէքմիլ օլմալարընտան , քէլամընըն պիէմ-
սալ ֆէսահաթընտան , թա՛լիմաթլարընըն թար-
պընտան վէ օնլարըն պիրիպիրինէ ույկուն օլ-
մալարընտան , թէնպիհլէրինին թէքմիլ փաքլըղըն-
տան , չօգլարըն եիւրէքլէրինտէ վէ հարաքէթ-
լէրինտէ հապ էթտիյի ա՛ղիմ թէսիրաթտան
իսպաթ վար տըր , միւէլիֆլէրինին մուգատտէս
ախլէագ ու մէշըէպինտէն , քրիսթիանլըղըն տինւ-
եատա զաֆէր պուլմասընտան , վէ տինի թա՛պի-
նին իլէ տինի իշամինին մապէյնինտէ օլան միւ-
շապէհէթտէն իսպաթ վար տըր :

1. ԹՎարիկէրտէն իսպաթ : Տիւնեանըն
հէփ թէվարիկէրի պու քիթապլարըն զէքրի-
նի էթտիքճէ շէհատէթ էտէրլէր քի՛ օնլարըն
հէր պիր դըսմը մէյտանա կէլէլի, Ալահըն իլ-
համը օլտուղունու կէօսթէրիլէր . վէ տայիմա
հագգ տինին զալիպ օլտուղու եէրլէրին գափլա-
րընտան պէօյլէ իպրար օլունմուշ տուր : Տիւն-
եանըն իլք տէհըլէրինտէ օլան փուգուաթլէրտէն
էօթիւրիւ Ա՛ղիզ Վիթապը եազանլարըն նագ-
լիյէթլէրի՝ չօգ խուսուլարտա էն միւթէպէր վէ
գատիմ՝ փուլթիէրէսթ միւէրրիկէրտէն թաա՛հիհ
ու թաստիգ օլունուր . Ա՛ղիզ Վիթապըն թէ-
վարիկէրի իլէ տինեալի թէվարիկէրին մապէյ-
նինտէ օլան իթթիֆագ՝ Ա՛ղիզ Վիթապլարըն
կէրէքլիյինէ՝ վէ պունտան պէօյլէ իշամի իլա-
հի օլտուգլարընա իսպաթ տըր :

2. Միւճիղաթլարտան իսպաթ : Ի՛լմի իլահի գայտէսինձէ անկլայարագ, միւճիղաթ՝ քեայինաթըն ատէթա թարղ ու նիզամաթընա մուղայիր պիր էսէր տիր, քի ալլահանի կերչէքլիքէրէ պիր շէհատէթ իշին, վէ եախօտ ալլահանի Րէսուլէրին եախօտ միւէլիմլէրին մէմուրիյէթի իսպաթը իշին Ալլահ քէնտիսի իճրա էտէր : Պէջլէձէ՝ Մովսէսին վէ սայըր փէյղամպէրլէրին, Վրիստոսուն վէ Րէսուլէրինին իճրա էթտիքլէրի միւճիղաթլար՝ ինքեար օլունմաղ պիր իսպաթ տըր քի, Ալլահըն էլի օնլար իլէ օլուպ՝ օնլարըն իլահամ տէյիւ եաղտըղլարը քիթաղլար Ալլահտան իտի : (Լ)

(Լ) Եւէյ ԺԴ. 16. 21 : Վէ սէն ա՛սանը գալտըր, վէ էլինի տէնիգին իւզէրինէ ուզատըպ՝ օնու եար. վէ Իսրայէլ օղուլարը՝ տէնիգին օրթասընտա գարատան եիւրիւսինլէր :

Վէ Մովսէս տէնիգին իւզէրինէ էլինի ուզաթար, վէ Բապպ տէնիգի պիւթիւն կէձէ՝ շէտիտ կիւնտօղուտու եէլի իլէ եիւրիւթտիւ, վէ տէնիգի գարայա տէօնտէրտի, վէ սուլար եարըտըլար :

Դ Թաֆ. Բ. 8 : Վէ Եղիա ֆէրաձէսինի ալըպ տիւրտիւ, վէ սուլարա վուրտու, վէ պիր եանա հէմ՝ օ պիր եանա պէօլիւնտիւլէր. վէ իքիսի գարատան կէշտիլէր :

Մարթ. Դ. 23, 24 : Վէ Յիսուս պիւթիւն Գալիլէայը տօլաշըպ՝ օնլարըն ձէմիյէթ եերլէրինտէ էյրէտիր իտի, վէ փատիշահըղըն միւթաէսինի վա՛ղ էտէր իտի, հէմ խաղտա հէր խաթալըղը վէ հէր գայի՛ֆլիյի սաղալարը ըտը : Վէ օնուն խապէրի պիւթիւն Միւրիայա եալըլար. վէ օնա կէօնալէօն խաթալըղլար վէ իսքէնձէլէր իլէ թութ ուլմուշարը վէ ճիննլիլէրի վէ թութալըղլարը վէ քէօթրիւմլէրի՝ հէփ իլլէթլի օլանլարը կէթրիլլէր իտի, վէ օնլարա շիֆա վէրիլ իտի :

Գորշ. Ե. 12 : Վէ առաքեալլարըն էլլէրի իլէ գալմտա չօգ միւճիղաթլար վէ հէքմէթլէր օլտու :

Եֆր. Բ. 4 : Չիւն քի Ալլահ տախի ալամէթլէր վէ հէքմէթլէր վէ տիւրիւ տիւրիւ գուզլէթլի իշլէր վէ Ա՛գիգ Բուհ Թաղսիմլէրի վատիթատի իլէ քէնտի իրա տէթինէ կէօրէ շէհատէթ էյլէտի :

3. փէյղամպերլիբլէրտէն խապաթ : Պիր շէյի զուհուրինտէն էվվէլ պիլմէք՝ եալընըղ Լըլահա մախսուս տուր . իմտի վուգուաթլարը զուհուրլէրինտէն էվվէլ պիլէն եախօտ խապէր վերէն զաթ՝ եա Լըլահ օլմալը տըր , եա Լըլահտան իլհամ գապուլ էթմիշ պիր զաթ օլմալը տըր . պունտան պէջլէ պու քիթապլարտա պուլունան փէյղամպերլիբլէր պա՛ղըսը պինլէր սէնէ մուգատտէմ՝ սէջլէնմիշ վէ եաղըլմըշ օլուպ՝ հարֆ պէ հարֆ թէքմիլ օլմուշ , վէ հալա թէքմիլ օլմագտա օլմալարը գարըր գօնուլմազ պիր խապաթ տըր քի պու քիթապլար շագգ թա՛ալատան իլհամ օլուպ ինսանա միւթտէ օլունմուշլար տըր : (Խ)

Դ Թ-Գ. Բ. 14 : Վէ Եղիանըն իւզէրինտէն տիւշէն Ֆերաճէսինի ալըպ՝ սուլարա վուրտու , վէ տէտի քի՝ Եղիանըն Ելլահը Բապպ նէրէտէ տիր . հէմ տախի սուլարա վուրտու , վէ պիր եանա վէ օ պիր եանա պէօլիւնտիլէր , վէ Եղիսէ կէչտի :

Ղ-Կ. Բ. 24 : Վէ եանընա վարըպ՝ օնու ույանտըրտըլար , վէ տէտիլէր . Եա՛ խօճա՛ եա՛ խօճա՛ հէլաք օլույօրուզ . վէ օ գալգըպ՝ ըիւզկեարը վէ սուլուն տալղալարընը ա՛ղարլատը . վէ տինտիլէր , վէ լիմանլըպ օլտու :

Յ-Ժ. ԺԱ. 43, 44 : Վէ պու շէյլէրի սէջլէտիբտէն սօնկրա , պէջիւք սէս իլէ չաղըրտըր . Եա՛ Ղազարոս՝ տիշարը կէլ , Վէ օ էօրիւշ քիմնէ՝ պապլարը վէ երէրի սարղըլար իլէ պաղըր օլարագ՝ չըգտը , վէ երւզիւ մագրամա իլէ սարըլմըշ իտի . Յիսուս օնլարա տէտի . Օնու չէօղիւն , վէ գօյ վէրին կիթսին :

Գ-Ժ. Ե. 15, 16 : Շէջլէ քի՝ խասթալարը մէյտանլարա չըգարըրլար իտի , վէ եաթագլար Ֆէմ՝ տէօշէքլէր իւզէրինէ գօրլար իտի , քի Պետրոս կէլիլիբէն՝ պարի օնուն քէօլկէսի օնլարըն՝ պիրի իւզէրինէ տիւշէ : Հէմ էթրաֆտա օլան շէհրլէրտէն չօգ խալզ տախի՝ խասթալար վէ նափաք բուհլարտան ա՛ղապ չէքէնլէր կէթիւրէրէք՝ Երուսաղէմէ ճէմ՝ օլուրլար իտի , վէ օնլարըն հէփիսի սաղալըրլար իտի :

(Խ) Ծննդ. ԺԶ. 12 : Վէ օ՝ եապանի առէմ՝ օլաճագ . օնուն էլի հերքէսին իւզէրինէ՝ վէ հերքէսին էլի օնուն

իւզերինէն օլաճագ. վէ ճիւմլէ գարննտաշարըննն էօնիւն-
տէ սաքին օլաճագ տրր :

Ուէ . Գ . 4 : Ձիրա Իսրայէլ օղուլարը չօդ կիւնլեր
փատիշահօրդ վէ սերվէրսիդ վէ գուրպանսըդ վէ փութ-
սուզ՝ վէ եփուտ հէմ թերափիմսիդ օթուրաճագլար :

Բ Օրն . ԻԸ . 37 : Վէ Բապպըն սէնի օլ կէօթիւրէ-
ճէյի ճիւմլէ գալմլարտա հայրէթ՝ մէսէլ վէ րեզալէթ
իչիւն օլաճագարն :

Եւայ . ԾԳ . 7—9 : Օ մաղլում օլտու , վէ օ ճէֆա
չէքտի . ամմա պօղազլանմաղա կէօթիւրիւլէն գօյուն կի-
պի աղղընը աշմատը , վէ գըրգըճըլարընն էօնիւնտէ տիչի
գօյուն լալ օլտուղու կիպի՝ աղղընը աշմատը : Միհնէթ-
տէն վէ շէրաթիտան ալընտը , վէ օնուն սիլիլէսինի
քիմ նագլ էտէ պիլըր . զիրա օ՝ եաշայանլարըն եւրին-
տէն քէսիլտի . օ՝ գալմլմըն գապահաթը իչիւն հարա-
լանտը : Վէ մէզարը գապահաթլըլար իլէ գօնտու , ամ-
մա էօրիւմիւնտէ զէնկին իլէ օլտու . չիւն օ՝ զուլմ էթ-
մէտի , վէ աղղընտա հիլէ օլմատը :

Մար . ԺԵ . 3 . 20 . 27 . 42 . 43 . Վէ պաշքեա-
հինլեր օնտա չօդ շիքեպլէթ էտերլեր իտի :

Վէ օնու զէվզէնտիքտէն սօնկըա , իւզերինտէն իս-
քերլէթի չըգարըպ՝ օնա քէնտի էսվապարընը կիլտիր-
տիլեր . վէ օնու տիշարը չըգարտըլար քի՝ խաչա չըգա-
րալար :

Վէ պիլէսինճէ՝ պիթինի սաղընտա վէ օպիրինի սօլուն-
տա իթի խրրօրդ խաչա չըգարտըլար :

Վէ արթըզ ախամ օլունճա , ճուճա՝ եանի շարաթ-
տան էվվէլ օլան կիւն օլմաղըլա , Արիմաթիաւտան օլան
միւթէպէր մէշվէրէթճի Յովսէփ կէլտի . քի օ՝ քէնտի-
սի տախի Ալահհն փատիշահլըղընը պէքլեր իտի . պու-
քիմնէ ճէսարէթ էտիպ Պիղատոսա կիրտի , վէ Յիսու-
սուն թէնինի տիլէտի :

Վէ օ՝ պիր չարշաֆ սաթուն ալտը , վէ օնու էնտի-
րիպ չարշաֆա սարտը . վէ օնու պիր մէզարա գօտու ,
քի գայատան գաղլմըշ իտի . վէ մէզարըն գափուսունա
պիր թաշ եուվարալտը :

Մար . ԻԴ . 1 , 2 : Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չըգըպ
կիտեր իքէն , շայիրտերի եանընա կէլտիլեր քի՝ օնա
հէյքէլին պինալարընը կէօթէրէլեր : Վէ Յիսուս օնլա-
րա տէտի . Պուլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ՞զ մի սինիդ .
կերչէք տէրիմ սիգէ , պուրատա աալա թաշ թաշ իւ-
զէրինտէ գալմլաճագ տրր՝ քի երգըլմայա :

Երե . ԻԸ . 9 : Սէլամէթ փէյղամպէրլիք էտէն փէյ-
ղամպէր՝ օլ փէյղամպէրլին սէօզիւ վագի՝ օլուրա , կեր-
չէքտէն Բապպտան կէօնտերիլմիշ փէյղամպէր օլտուղու
պիլինիլ :

5. Լ'զիղ Վիթապլարն տիւնեատա հասըլ էթ-տիյի թէսիրաթտան իսպաթ : Պունլար ճէլիլ վէ լա-թիֆ տիր : Պու քիթապլարտա թա'լիմ օլունան տին՝ միւհիտէրի, պիր Լլաճ վար օլտուղունու ի-նանըպ ֆադաթ իլհամա ինանմայան տինսիղէրի, փութիէրէսթլէրտէն՝ ֆէյլէսօֆլարը վէ սայըրլարը, Լէհոտիլէրտէն օլան տինսիղէրի վէ քրիսթիան-լարտան քէնտի էյի ամէլէրինէ կիւվէնէնլէրի թէպտիլ էյլէմիշ տիր : Լ'լիմլէրէ վէ ճահիլլէրէ թալիմ վէրմիշ տիր, տիւշմիւշլէրի գալտըրմըշ տըր, եաս չէքէնլէրէ թէսէլի վէրմիշ տիր վէ շայէթ չօգ քիմնէլէրի քէսթիւլիւքլէրտէն վէ պիւ-նամուսլուգտան տէօնտէրիպ օնլարը ճէննէթէ հա-զըրլամըշ տըր : Լ'յէր հէփ ատէմլէր պու քիթա-պա ի'թիգատ էտիպ՝ օնուն թէնպիհլէրինի իճրա էթսէլէր իտի, ճէննէթ թէքրար եէրէ տէօնմիւշ օլուրուտու : Լ'օյլէ իսէ, էլպէթթէ պու քիթապ Լլաճտան օլմալը տըր : (3)

6. Լ'զիղ քիթապլարն միւհլիֆլէրինին էյի մէշրէպինտէն իսպաթ : Պունլար մուգատտէս ատէմ-լէր օլմաղըլա՝ եաղտըլարընը՝ օնուն սահիհլէրինի պիլմէսէ իտիլէր եաղմաղլարըտը : Լ'զիղ Վիթապլ

(3) Սալ. ԺԲ. 7 : Բապպըն նօմսու քեամիլ տիր, ճա-նը թագէլէր : Բապպըն շէհատէթի հազգ տըր, ճահիլի ա'լիմ էտէր :

Ա Կոթ. Ա. 21 : Ջիրա Ալահըն ի'թինտէ՝ տիւնեա՝ ի'թին վասիթասի իլէ Ալահը պիլմէտիյի սէպէպտէն՝ Ալ-լահա խօշ կէօրիւնտիւ քի՝ վա'զըն տիվանէլիյի վասի-թասի իլէ ինանանլարը խէլաս էտէ :

Հոթ. ԺԵ. 4 : Ջիրա էվլէլտէն հէփ եաղըլան շէյ-լէր՝ պիգիմ թա'լիմիդ իչիւն եաղըլտըլար . շէօյլէ քի սապը իլէ վէ քիթապլարն թէսէլիսի վասիթասի իլէ իւմիտէ մալիք օլալմ :

Գոթ. Բ. 41 : Իմոի օնուն սէօղիւնիւ սէվինճ իլէ գապուլ էտէնլէր վաֆթիլ օլտուլար . վէ օլ կիւն օն-լարա իւշ պին ճան գատար զամմ օլտու :

եարամազ ատեմէր եաղտըւար տէյիւ պանսագ պիր պաթըլ խէյալտըր . չիւնքի պու քիթապտա էօյլէ ատեմէրին հէփ եարամազ արղուլարը վէամէլ ու հարաքէթլէրի հիւքմ օլունմուշտուր . պունտան շու նէթիճէյի չըգարըըզ քի , Բ'զիզ Վ'իթապ իլհամի իլահի իլէ տիր : (5)

7. Վ'րիսթիանըղըն տիւնեատա զաֆէր պուլմասընտան իսպաթ : Բ'տեմէրին շէհվէթի վէ եարամազ արղուլարը Վ'րիսթիան տինինէ զըտտըր : Ֆէրասէթ , իլմ վէ գըլըճ պիլ իթթիֆադ օնա գարշը չըգմըշար տըր : Վ'րիսթիան քիլիսասընըն իլք իւչ տէհրինտէ օնա գարշը օն տէֆա շիտտէթլու գովալայըշ զուհուր էթտի : Պուճիւմլէ իլէ տէվամ էտէր , վէ վազաա հէր շէյէ գատիր Բ'լահըն գուվվէթինտէն զուհուր օլմուշ կիզլի պիր թէսիրաթ իլէ եայըմագտա տըր : Վ'րիսթիանըղա գարշը տուրան նէսնէլէրէ պագարագ' օնուն հալա մէվճուտ օլմասը Բուհ էլ Գուսսուլն իլհամը իլէ վէրիլմիշ օլտուղունա իսպաթ տըր . էօյլէ իսէ պու Բ'լահտան տըր : (3)

8. Տինի թապիի իլէ տինի իլհամինին մապէյնինտէ օլան միւշապէհէթտէն իսպաթ : Տինի թապիինին թալիմաթը' պիլ քիւլէյէ Բ'զիզ Վ'իթապըն իլհամընա միւթապըգ տըր . պու իքի նէվ թալիմաթըն մապէյնինտէ օլան միւշապէ-

(5) Բ ԳԻԴ . Ա . 21 : Զիրա ատէմ իրատէթի իլէ հիչ պիր զէման փէյղամպէրլէք կէլմէտի , իլլա Ալլահըն ա'զիզ ատեմէրի' Ա'զիզ Բուհտան թահրիգ օլարագ սէյլէտիլէր :

(3) ԳԻԴ . Բ . 47 : Վէ Բապպ հէր կիւն գուրթուլան քիմնէլէրի' քիլիսպէ զամմ էտէր իտի :

Բ ԿԻԴ . Ժ . 4 : Զիւնքի ճէնկիւփգին սիլահլարը ճիւմանի տէյիլէր , լաքին հիսարլար եղգմագ իչիւն' Ալլահ իլէ գուվվէթլի տիրլէր :

հէթ, իբրսինին հէման պիր զաթաան օլտուղունա
խսպաթ տըր. վէ մատէմ քի տինի թապլի Լլաճ-
տան տըր՝ Լ'ղեղ Վիթապ տախի օնտան օլմալը
տըր :

Լ'ղեղ Վիթապլարն Լլաճն իշամը իլէ օլ-
տուղլարնա օլան իսպաթլար պունլար տըր. վէ
վագաա զայէթ աջըգ՝ միւթէնէվի՝ զանի վէ ապա
չիւպհէ պրագմաղ իսպաթլար տըր : Ալ հէփ
Լ'ղեղ Րուհտան տերունլէրինէ թալիմ գապուլ էթ-
միշ օլանլար պէջլէ օլտուղունու տույարլար : Հագի-
գէթ պու քիթապ Լլաճն քէլամը օլմալը տըր :

Ս. 14. Լ'ղեղ Վիթապ իման վէ ամէլու հարաքէ-
թին թէքմիլ վէ եանղըմազ գանունո՞ւ մու տուր :

Ճ. 1. Վիլէթ. պիր շէյ նէ օնա զամմ՝ նէ տէ
օնտան թէնգիլ օլունմալը տըր. իմանա վէ ամէ-
լէ տայիր օլան հէր լաղմը շէյ՝ Լլաճանի քէ-
մալիյէթ, եանղըմազլըգ վէ հիւքմ իլէ պունտա
թալիմ օլունուր : Տին հագգընտա հէփ միւ-
ճատէլէլէր, մէճիսլէրին տին հագգընտա քէս-
տիքլէրի ճիւմլէ սիճիլէր, միւթէգատտիմ վէ միւ-
թէալորը միւլէլիֆլէրին զիւլմլէրի, վա՛ղ օլու-
նան թալիմլէր, վա՛ղճըլարն վէ ճէմա՛թլարն
իթիգատլարը պու քիթապ իլէ թուպար օլունուպ
սընանըմալտըր : Պու քիթապ՝ տինէ տայիր ճիւմլէ
շէյլէրին հագգընտա հաքիմի միւթագիլ տիր :
Պունուն հիւքմիւնէ գայիլ օլմայրպ ինսանըն
ա՛գլ ու իտրաքինէ տանըճմագ ճայիզ տէյիլ տիր .
չիւնքի պէջլէ էթմէք ատէմի Լլաճտան իւթիւն
սայմագ օլուր : Փրօթէսթանթլարըն պու ա՛յիմ
գանունու տայմա գապուլ օլունուպ սագլան-
մալը տըր : (Է)

(Է) Յայր. ԻԲ. 18, 19 : Պէն պու քիթապըն փէյղամ-
պէրիյինին սէօզլէրին հէր իշիտէնէ շէհատէթ էտէ-

Ս . 15 . Քրիստիան քիլիսասընտա Լսքի Լ՛հտ՝
Լէնի Լ՛հտ կիպի իման վէ ամէլ ու հարաքէթ
գանունու տուր տէյու գապուլ օլունմայը՝ մը տըր :

Ճ . Լստէպ ու էրքեանա տայիր օլան պօրճա .
ընն հագգընտա Մլահըն իրատէթինի պէյան է-
տէն եերլէր , վէ Լնճիլէ մուվաֆըգ թա՛լիմ վէ-
րէն , հեմ փէյղամպէրլիյէ վէ իպատէթէ տայիր
օլան գըսմլար պու վէճհ իւղըն փապուլ օլուն-
մագ կերէք տիր . ամմա Լէհոուտի մէվհէպինին այն
ու ատէթլէրինէ մախսուս օլան շէյլէր , էյերշի
ատէմին խէլաս վէ ալիզլէնմէսինին թէմսիլի վէ
պէյանը իշիւն Ֆայտէլի իսէ տէ , քրիսթիանլըգ
զուհուր էթտիյինտէ իպթալ օլունտուգլարը սէպէպ-
տէն՝ իճրասը քրիսթիանլարա Ֆարզ տէյիլ տիր :
Կերէք Լէնի վէ կերէք Լսքի Լ՛հտլարտա թա՛-
լիմ օլունան ա՛ղիմ կերչէրլիքլէր հեման պիր
տիր . եա՛նի՝ հեման պիր Մլահ , պիր Խէլաս է-
տիճի , պիր ինայէթ եօլու , պիր թէվպէ վէ իման

րիմ քի՝ էյեր պիր քիմնէ պունլարըն իւղէրինէ զամմ
էտէրսէ , Մլահ իօլ քիմնէնին իւղէրինէ՝ պու քիթապտա
եազըլը օլան պէլալարը զամմ էտէճէք : Վէ էյեր պիր
քիմնէ՝ պու փէյղամպէրլիյին քիթապընն սէօլլէրին-
տէն իխրաճ էտէրսէ , Մլահ օնուն հիսսէսինի հայաթ
աղաճընտան վէ ա՛ղիլ շէհրտէն՝ եա՛նի պու քիթապտա
եազըլը օլան շէյլէրտէն իխրաճ էտէճէք տիր :

Ե . 20 . Նոմոսա վէ շէհատէթէ տանը շարնլար ,
էյեր պու սէօղէ կէօրէ սէօյլէմլիլէրսէ , օնլարըն հիշ ը-
շըղը եօգ տուր :

Գ . 8 . Լաքին էյեր պիլ պիլէ՝ եախօտ կէօր-
տէն պիր մէլէք՝ պիլիմ սիղէ միւժտէ էթտիյիմիլտէն
ղայրի սիղէ միւժտէ էտէրսէ , լանէթ օլուն :

Բ . 19 . Վէ պիլտէ՝ տահա սահիճ օլան փէյ-
ղամպէրլիք քէլամը վար . քի օնա՝ գարանլըգ եէրտէ ը-
շըգ վէրէն գանտիլէ կիպի տիգգաթ էթսէնիլ , էյի
էտէրսինիլ , թա եիւրէրլէրինիլտէ կիւն աղարընճա՝ վէ
ոսպահ էըլարըլը տօղունմայատէք :

վէ պիր կէլէճէք էճր ու ճէզա : (6)

Ս . 16 . Ը'զիզ Վիթապլար հէփ առէմլէրին
էլինտէ պուլունմագ կէրէճ մի տիր :

Ղ' . Լ'վիթ կէրէք տիր . Ը'զիզ Վիթապլարը
օգուճաղա եալընըզ փափաղարա րուխտաթ վէրիպ
ճէմա'աթա եասագ էթմէք պէօյիւք գապահաթ
տըր :

Ս . 17 . Ը'գլ ու իտրաբըն Ը'զիզ Վիթապլա-
րըն հագգընտա նէ՞ իրզմէթի վար տըր :

Ղ' . Պու քիթապ Ըլլահըն քէլամը՞ մը տըր ,
իչինտէ մէվճուտ օլան թալիմլէր նէ՞ , եախօտ սա-
հիհ մանասը նէ՞ տիր՝ պուլմագ տըր :

Ս . 18 . Ը'զիզ Վիթապլապ օլան շէյլէրին
ճիւմլէսի հէման պիր տէրէճէտէ աչըզ վէ անկ-
լաշըլմասը գօլայ մը տըր :

Ղ' . Խայըր . վէ լաքին օնուն ա'զիմ վէ էլ-
զէմ կէրէքլէքլէրի օլ գասար աչըզ թա'լիմ օ-
լունուր քի , սաֆ եիւրէք վէ միւտալէմէթ իլէ
թէֆթիշ էտէն քիմնէ օնլարը պուլմագտան մահ-
րում գալմաղ : Կէրէք իման վէ կէրէք ամէլէ տա-
յիր օլան պու էլզէմ թա'լիմաթլէր ճիւմլէ ա-
տէմլէրէ քիֆայէթ միդտարը աչըզ վէ անկլաշլ-
մասը գօլայ տըր : (7)

(6) Հ--ւ . Գ . 31 . Իմաի իման իլէ նօմսու իպթա՞լ
մը էտէրիզ . հաշա , իլլա նօմսու սապիթ էտէրիզ :

Բ 81 . Գ . 16 , 17 . Պիւթիւն քիթապ Ըլլահ իլ-
համը իլէ տիր , վէ թա'լիմ իչիւն՝ թա'զիր իչիւն՝ իսլահ
իչիւն՝ սառագաթ խուսուսունտա օլան թէ'տիպ իչիւն
ֆայտէլի տիր . Թա քի Ըլլահըն առէմը թամ՝ հէր էյի
ամէլէ հազըրլանմըջ օլա :

(7) Ե--ւ . Լե . 8 : վէ օրատա ուլու եօլ վէ թարիզ
օլաճագ , քի օնա մուգատտէս եօլ տէնիլէճէք օնտան
նա փաք կէլմէյէճէք , իլլա օ՝ օնլար իչիւն օլաճագ . եօլ-
տա եիւրիւյէն տիվանէլէր պիլէ եօլու շաշըրմայաճաղար :

Յ-ւ . Է . 17 : Էյէր պիք քիմնէ օնուն իրատէթիւնի

Ս. 19. Լ'տեմին տին հագգընտա նէյէ ինան-
տըղը միւհիմմ պիր շէյ մի տիր :

Ճ'. Վայէթ միւհիմմ տիր : Եիւրեքէրիմիզ վէ
էօմըլէրիմիզ ինանտըղըմըզ շէյլէրտէն չօգ թէսիր
գապուլ էտէրլէր : Էմ տախի պիր առէմ սաֆ
եիւրէք իլէ պէօյիւք վէ պէլքի հէլաք էտիճի պիր
եանղլըշլըղա ինանապիլիր : Պօղոս Ի'էսուլ քէն-
տիսի պիր վագըթ սաֆ եիւրեքտէն Վրիստոսա
վէ օնուէ իշինէ գարշը չալըշտը , ամմա հէման
պու հարաքէթի իչին քէնտիսի քիւֆը էտիճի ,
գօվալայըճը վէ սէօյիւճիւ թէսիլիէ էյլէտի : Սաֆ-
տէրուշլուղու քէնտիսի հագգ չըգարմատը , նէ տէ
գապահաթընը մահվ էթտի : Սաֆտէրուշլուղու
իլէ հէլաքըն կէնիշ եօլուշտա իտի : (յ)

էթմէք իսթէրսէ , պու թա'լիմտէն էօթիւրիւ անկլայա-
ճագ քի' Ալահտան մը' եօխսա պէն քէնտիլիլիմտէն մի
ռէօյլէրիմ :

(յ) Յ-Կ. Ը. 24 : Իմտի սիզէ տէտիմ քի' կիւնահ-
լարընըտա էօլէճէք սինիզ . զիրա' էյէր իման էթմէզ-
սէնիզ քի պէն իմ , կիւնահլարընըգտա էօլէճէք սինիզ :

Գ-րթ. ԻԶ. 9 : Կերչի պէն քէնտիմտէ' Նազարէթի
Յիսուսուն առը իչին չօգ զըտտ շէյլէր պանա եափ-
մագ կերէք տիր զանն էթտիմ :

Ա ՏԻ'. Ա. 13 : Քի մնւգատտէմա քիւֆը էտիճի վէ
գօվալայըճը վէ սէօյիւճիւ իտիմ . ամմա մէրհամէթ պուլ-
տոււմ , զիրա իմանըզըգտա պիլմէյերէք իշլէտիմ :

Ա-ալ. ԺԶ. 25 : Եօլ վար քի' առէմէ տօղրու կէօ-
րինիւր , ամմա սօնու' է'օյիւմ եօլլարը տըր :

Բ ՊԵ. Բ. 1, 2 : Վէ գալմտա եալան փէյլամպէր-
լէր տախի օլտուլար , նիճէ քի սիզտէ տախի եալան խօ-
ճալար օլաճագլար , քի օնլար կիզլ իճէ' հէլաքըզ պէտա-
ա'թիլքի իճատ էտէճէքլէր , վէ օնլարը սաթուէ պան
Սահիպի ինքեար էտիպ քէնտիլէրին իւզէրինէ թէզ հէ-
լաքըզ կէթիլէճէքլէր : Վէ օնլարըն էտէպսիզլիլինէ չօգ
քիմմէլէր թապի օլաճագլար , քի օնլարըն սէպէպի իլէ
կերչէքլիլին եօլունա քիւֆը օլունաճագ :

Բ Յ-Կ. 10, 11 : Էյէր սիզէ պիր քիմնէ կէլիր տէ'
պու թալիմի կէթիլմէզմ , օնու' էվինիզէ գապուլ էթ-
մէն , վէ օնա սէլամ վէրմէն : Զիրա օնա սէլամ վէրէն'
օնուէ եարամագ աճլէլէրինէ իլհագ օլուր :

Ս. 20. Եւաղմագ վէ սէօլէշմէքտէ, Մ'ղիզ Վի-
թապըն սէօլէրի նէ՞ թարզ իլէ գուլանըլմալը տըր :

Ղ'. Զէր տայիմ թա զիմ վէ թէքրիմ իլէ
գուլանըլմալը, լաթիֆէ թարզընտա եախօտ պօշ
մատտէլէրին ճագգընտա ասլա գուլանըլմամալը
տըր. Բապպ, Ալլահ, Վրիստոս, իման, կէօք, ճէ-
հէննէմ, հէլաք վէ պունուն կիպի սէօլէրի պօշ
եէրէ վէ լաթիֆէ իշիւն գուլանմագ՝ տէյիլ եա-
լընըլ միւնասիպէթսիլ տիր, իլլա քիւֆր օլուպ
Ալլահա զայէթ մէքրուհ տուր : (Ն)

Ս. 21. Մ'ղիզ Վիթապա նի՞ճէ իթիպար էթ-
մէլի վէ օնու նի՞ճէ գուլանմալը տըր :

Ղ'. Զէր շէյտէն զեյգըյմէթ սայըլմալը. հա-
լիմլիք իլէ, պիւթիւն գուլվէթ իլէ վէ սաֆիլիք
իլէ գապուլ օլունմալը. հիւրմէթ վէ մէմնունիյէթ
իլէ, միւտավէմէթ վէ տիգգաթ իլէ, իման վէ
տոււա՝ իլէ օգունուպ մէշգ օլունարագ թէնպիհէրի
տիգգաթ իլէ իճրա օլունմալը : Մ'ղիզ Վիթապա
կէրէյի կիպի ըաղպէթ էթմէյիպ օնու իհմալ էթ-
մէք, Ալլահըն միւթտէսինի խօր կէօրմէք, վէ օնուն
թէքլիֆ էթտիյի մերհամէթինի թահգիր էթմէք,
հէմ տէ ճանըն մէնֆա՝աթընը վէ էպէտիլիյէ տա-
յիր օլան հիյպէթլի շէյլէրի զէվգլէնմէք տիր : (Զ)

(Դ) Եւէց. Ի. 7 : Սէնին Ալլահըն Բապպըն իամինի պօշ
եէրէ աղզընա ալմայասըն. զիրա Բապպ՝ օնուն իամինի
պօշ եէրէ աղզընա ալանը փաք թուլթմալ :

(Ը) Սաւլ. ԺԹ. 8—10 : Բապպըն թէնպիհէրի տօղըու
տուր, էիւրէյի շաղ էտէր. Բապպըն էմրլէրի փաք տըր,
կէօլէրէ զիյա վէրիր. Բապպըն գօրգուսու թէմիլ տիր,
էպէտէն տուրուր. Բապպըն շէրիաթլէրի հագգ՝ պիլ
քիւլիյէ սատըգ տըր. Օնլար ալթունտան վէ չօգ խասս
ալթունտան արզուլու՝ վէ պալտան հէմ տամալ կէօմէ-
ճինտէն թաթլը տըր :

Եփե. Բ. 20 : Չիւնքի առաքեալարըն վէ փէյղամպէր-
լէրին թէմլի իւզէրինէ պինս օլունտունուզ, քի Յի-

Ղ'. Վէնտիլիյինտէն մէվճուտ օլմագ, էզէլի-
յէթ ու էպէտիյէթ, պի թէպէտտիւլաթ, հէր
եէրտէ հազըր օլմագ, հէր շէյի պիլմէք, ճիւմէյէ
գատիր օլմագ, իսթիգլալիյէթ վէ վահտանիյէթ :

Ս. 4. Մլահըն ախլագի քէմալիյէթէրի
հա՞նկըսը տըր

Ղ'. Լյըիք, հիքմէթ, աղիզլիք, առալէթ, մէր-
համէթ վէ կերչէքլիք :

Ս. 5. Մլահըն քէնտիլիյինտէն վար օլմագ-
լըզը նէ տէմէք տիր, վէ նէտէ՞ն իսպաթ օլուր :

Ղ'. Վէնտիլիյինտէն մէվճուտ օլմագ՝ տէմէք
տիր քի, քէնտինտէն խարիճ եախօտ պիր րասթ
կէլէ սէպէպտէն վարլըղա կէլմէյիպ՝ քէնտիլիյին-
տէն մէվճուտ տըր : Վէնտինտէն խարիճ պիր սէ-
պէպտէն վարլըղա կէլմիշ օլմասընը իսպաթ էտէր
պիր էսաս եօգ տուր : Մլահըն վարլըզընըն քէնտի-
լիյինտէն օլմասը շու քէյֆիյէթտէն աշիքեար
տըր քի՝ քէնտիսի ճիւմէ նէսնէլէրին խալգ էտիճիսի
տիր . իմտի պիր պաշգա զաթ տա օնու խալգ
էթմիշ օլամազ . իլա քէնտիսի վասիթասըզ վէ
էզէլտէն օլմալը տըր . հէմ տաիսի շունտան աշի-
քեար տըր քի՝ Լ'զիզ Վիթապտա "Նէհուլա",
"վար օլան" վէ "մէվճուտ տըր վէ մէվճուտ իտի
վէ կէլէճէք աիր", իսթիլահը իլէ պէյան օլունու-
յօր : Պու իւնվանլար քէնտիլիյինտէն վարլըզ
կէօսթէրիրլէր : (•)

(•) Ս-Ղ. 24. 18 : Վէ պիլէճէլէր, քի սէն ետլը-
նըլ քի իսթին Եհսվա տըր՝ ճիւմէ եէրին իւզէրինտէ
Թաալա սըն :

Եւէն. Գ. 14 : Վէ Մլահ Մոգսէտէ տէտի. Պէն ՎԱՐ
ՕԼԱՆ ԻՄ. հէմ աէտի քի՝ Իարայէլ օղուլլարընա պէշլէ
աէյէսին . Պէնի սիգէ ՎԱՐ ՕԼԱՆ կէօստէրտի :

Եւյր. Ա. 4 : Յոգհաննէն՝ Ասխատա օլան եէտի քի-
լիտալէրէ . սիգէ ինայէթ վէ սէլամէթ օլուն՝ օնաան քի

Ս. 6. Ընթացն եղելիյէթ ու եպետիյէթի նէ՝ տէմէք տիր վէ նէտէ՞ն իսպաթ օլուր :

Ճ. Ըղելիյէթ ու եպետիյէթի՝ պիլա իպթիտա վէ պիլա նիհայէ վարլըղը տէմէք տիր . մէվճուտ օլմատըղը վագթ հիչ օլմամըշ տըր , հէմտէ մէվճուտ օլմայաճաղը վագթ հիչ օլմայաճագ տըր : Ընթացն պու քէմալիյէթին սահիպի օլտուղու քէնտիլիյինտէն վար օլմասընտան հէմ տախի Ը՝ զիզ Վիթապըն մախսուտ թագրիլըրինտէն պէյան տըր : (Է)

Ս. 7. Ընթացն պի թէպէտտիւլաթը նէ՝ տէմէք տիր վէ նէտէ՞ն սապիթ օլուր :

Ճ. Ընթացն պի թէպէտտիւլաթը տէմէք տիր քի , քէնտի ասընտա , քէմալիյէթինտէ , նիյէթինտէ , վա՛տընտա վէ թէհտիտըրինտէ թէպտիւլաթը օլմալ : Ընթացն պու քէմալիյէթի՝ քէնտիլիյինտէն վար օլմասընտան վէ եղելիյէթ ու եպետիյէթինտէն , հէմ քեայինաթտա վէ օնուն իւզերինէ օլան Ընթացն թագտիր ու թէպտիլիյինտէ կէօրիւնէն թէպտիլ օլունմաղ նիզամտան , հէմ տէ Ը՝ զիզ Վիթապտան պէյան տըր : (Կ)

Ս. 8. Ընթացն հէր եերտէ հաղըր նաղըր օլմագլըղը նէ՝ տէմէք տիր վէ նէտէ՞ն սապիթ օլուր :

մէվճիւտ տիւր , վէ մէվճիւտ իտի , վէ կէլէճէք տիր , վէ օնուն թախթընըն էօնիւնտէ օլան եէտի րուհտան :

(Ը) Բ Օրի . ԼԳ . 27 : Էղելի Սըլահ քէնապէհա տըր , վէ աշադատան էպէտի փագուլար վար :

Ս-ւ՛ . Գ . 2 : Տաղլար տօղմաղտան էվվէ՛ վէ եերի հէմ տիւնետըր եափմաղտան՝ եանի էղելտէն թա էպէտէտէք սէն Սըլահ տըն :

(Դ) Թ-ի . Ա . 17 : Հէր էյի ամիլիյէ վէ հէր թէքմիլ պախիշ էօգարըտան՝ ըլըդարըն Փէտէրինտէն էնէր , քի օնտա թէպտիլիք եա տէօնմէ քէօլիէսի եօգ տուր :

Ս-ւ՛ . ԼԳ . Եւ Ֆապպըն մէշվէրէթի էպէտէն՝ օնուն եիւրէյինին նիյէթիլըրի տէվը պէ տէվը տուրուր :

Ղ'. Պիւթիւն ճիհանըն հէր պիր մահալինտէ հէր տայիմ մէվճուտ պուլունմասը տէմէք տիր : Զիչ պիր եէրէ մահտուտ օլմայրպ' պուլունմատը ղը մահալ եօգ տուր : Պու քէմալիյէթ տախի' օ պիր քէմալիյէթլէրինտէն , պիւթիւն ճիհանըն հէր պիր մահալինտէ տայիմա իճրա էյլէտիյի ամէլլէրինտէն , հէմ տախի Մ'զիզ Վիթապլարտան իսպաթ օլունուր : (Է)

Ս. 9. Զէր շէյի պիլմէսի նէ՞ տէմէք տիր վէ նէտէն իսպաթ օլուր :

Ղ'. Ղիւմլէ նէսնէլէրէ պիլա հիւտիւտ մալիւ մաթը տէմէք տիր : Մլահըն մալիւմաթը կէջմիշ, հազըր վէ կէլէճէք վազըթլարըն հէփիսինէ, հէմ տէ ճիւմլէ մահալէրէ , մախլուգաթլարա վէ վուգուլաթլարա՝ աշիքհարէն , եանղլմայարագ վէ ալէտտէվամ եէթիշիր : Մլահըն պու քէմալիյէթին սահիպի օլտուղու՝ քէնտի մէրամ ու նիյէթլէրինտէն , ճիւմլէ շէյլէրին իալգ , հըֆզ վէ իտարէ էտիճիսի օլտուղունտան վէ Մ'զիզ Վիթապլըն մախտուտ սէօզլէրինտէն պէյան տըր : (-)

(Է) Ս-ւ. ՃԼԹ. 7—10. Սէնին Բուհունտան նէրէյէ կիտէյիմ, վէ սէնին հաւղուրունտան նէրէյէ գաշալլամ, էյեր կէզլէ չըգսամ, սէն օրատասըն. վէ ճէհէննէմի տէօշէք էթսէմ, իշթէ հազըրսըն. Սէհերին գանաալարընը ալտամ, տէնիզին ուճլարընտա սաքին օլտամ, Օրատա տախի պէնի սէնին էլին գալաղաւզար, վէ սաղ էլին պէնի թութար :

(-) Ս-ւ. ՂԴ. 9, 10. Գուլաղը տիքէն՝ իշիթմէ՞ղմի, եախօտ կէօզիւ եափան՝ կէօրմէ՞ղմի. Թայիֆէլէրի թէտիպ էտէն՝ թէքտիր էթմէ՞ղմի, աաէմէ պիլկի էօյրէտէն պիլմէ՞ղմի :

Գոր. Ժ. 18. Ալահա եզէլտէն պէրու հէփ քէնաի ա՛մէլլէրի մալիւմ տիր :

Ա Ս-ւ. ԻԸ. 9. Բապպ՝ ճիւմլէ եիւրէքլէրի թէֆ. Թիշ էտէ, վէ ճիւմլէ էֆքեարըն միւլահաղալարընը պիլէր :

Ս. 10. Բլաճըն ճիւմլէյէ գաւորն օլմաքը նէ՝ տէմէք տիր վէ նէտէն իսպաթ օլուր :

Ղ. () նուն ճիւմլէյէ գաւորն օլմաքը՝ ազլա վըտտ օլմայան վէ նէսնէլէրին թապիաթընտան միւմքին. օիզ օլմայան հէր շէյի իճրա եթմէյէ գուարէթի քեամիլէսի տէմէք տիր : Բլաճըն պէշլէ գուարէթ սահիպի օլտուղու՝ պիւթիւն ճիհանը խալզ , հըֆզ վէ իտարէ եթտիյինտէն վէ Բ'ղիզ Վիթապլարըն շէհատէթինտէն պէլլի տիր : (*)

Ս. 11. Բլաճըն իսթիգլալիյէթի նէ՝ տէմէք տիր վէ նէտէն իսպաթ օլուր :

Ղ. () նուն իսթիգլալիյէթի տէմէք իլէ , վարլըղը , քէմալիյէթլէրի վէ միւպարէքլիյի իշիւն սալըր ղաթա միւհթաճ օլմաքըլը անկլաշլըր : Բլաճըն պու քէմալիյէթին սահիպի օլտուղու՝ օպիր քէմալիյէթլէրինտէն պէյան տըր : Հէմտէ քէնտիսի հէփ շէյլէրտէն իւսթիւն օլուպ՝ հէր շէյ պիւթիւլիյէ օնա մէրպութ վէ պու եճիլտէն քէնտիսի սնլարա մէրպութ օլմաքըղընտան վէ Բ'ղիզ Վիթապլարըն պու քէմալիյէթինի թալիմ եթտիյինտէն տախի մալիւմ տիր : (1)

Ս. 12. Բլաճըն վահաանիյէթի նէ՝ տէմէք տիր վէ նիճէ իսպաթ օլունուր :

Ղ. () նուն վահաանիյէթի տէմէք իլէ , ասլ

(*) Յար . թթ . 6 : Վէ չօգ գալապալըղըն սէսի կիպի՝ վէ չօգ սալարըն սէսի կիպի՝ վէ գուլվիլի կիւթիւլէթիւլէրին սէսի կիպի իշիթաիմ , քի տէրլէր իտի . Սլէլուիա . զիրա ճիւմլէյէ գաւորն Բապզ Բլաճըմըզ փաալիշալըզ սիւրտիւ :

Մարթի . թթ . 26 : Պու՝ ատէմլէրին ինտինաէ միւմքինիզ տիր , լաքին Բլաճըն ինտինաէ հէր շէյ միւմքին տիր :

(1) Եփ . 7 . 6 : Հէփիսինին Բլաճը վէ Փէտէրի՝ հէփիսինին իւզէրինաէ վէ հէփիսինին աքաօընտա վէ հէփինիզաէ օլան՝ պիր տիր :

եախօս զաթ քէսրէթինին զըտտը օլտրադ, աօլէն եախօս զաթէն օլան օնուն պիրլիյի անկլաշլըր: Լլաճ պիր տիր աէմէնին մանասը շու տըր քի, քէնտիլիյինտէն մէվճուտ օլան եալընըզ պիր զաթ վարտըր: Լլաճըն վաճտանիյէթի՝ քէնտի քէմալիյէթը զաթիյէսինտէն, խիլգաթ ու թագտիր ու թէտպիրինին Ֆիյլաթընտա եէք մերամ ու նիյէթ պուլունուր օլտուղունտան, պիրտէն զիյատէ Լլաճ օլմադ լուղումի օլմատըղընտան վէ Լ'զիզ Վիթապլարըն աշիքեար սէօյլէմէսինտէն իսպաթ օլունուր: (ա)

Ս. 13. Լլաճըն էյիլի նէ՞ տէմէք տիր վէ նիճէ իսպաթ օլունուր:

Ճ'. ()նուն էյիլի աէմէքլէ՝ ճիւմլէ մախլուգաթլարընա, կէրէք պու տիւնեատա վէ կէրէք ախրէթտէ, օնլարա միւնասիպ վէ էյի վէ ալէմին Փայսէսինէ նալարէն վերմէսի քէնտինէ եագըշըր հեր պիր պէրէքէթի պաղըշլամաղա մայիլ օլմասը անկլաշլըր: Լլաճըն պու քէմալիյէթի՝ խիլգաթ ու թագտիր ու թէտպիրինին Ֆիյլաթընտան, վէ Լ'զիզ Վիթապտան իսպաթ օլունուր: (բ)

Ս. 14. Լլաճըն հիքմէթի նէ՞ տէմէք տիր, վէ նէտէն սապիթ օլունուր:

Ճ'. Հիքմէթուլաճ՝ պիր թարաֆտան թապիի վէ պիր թարաֆտան ախլագի պիր քէմալիյէթ տիր. ալէմին էն ա՛ղիմ մէնֆաթընը իճրա էթմէքտէ՝ Լլաճըն հեր շէյի պիլմէսինի վէ էյիլիյին պիրլէշտիրիր. եախօս էն էյի նէթիճէլէրի պիլիպ սէչէր՝ վէ պու նէթիճէլէրի իճրա էթմէք իջիւն էն էյի թէտպիրլէրի պիլիպ սէչմէյիլէ օնլու-

(ա) Բ Օրէի. 2. 4. Ցինկլէ եա՝ Իսրայէլ, Ալաճըմըզ Բապոլ՝ Բապոլ պիր տիր:

(բ) Ս-Ն՝. ՃձԹ. 68: Սէն էյի սին, վէ էյիլէք էտի-ճիսին. պանա գանաւըլարընը էօյրէթ:

ըը գուլանըր : Ալլահըն պու քէմալիյէթի՝ հէր շէյի պիլմէսինտէն վէ էյլէյինտէն, խիլգաթ ու թագտիր ու թէտպիրտէն վէ էթտիյի քէֆարէթտէն հէմ տախի Ալլահ Վաթապըն մախսուս թագրիր-լէրինտէն իսպաթ օլունուր : (ց)

Ս. 15. Ալլահըն ա՛ղիզլիյի նէ՞ տէմէք տիր վէ նէտէ՞ն իսպաթ օլունուր :

Ղ. () նուն ա՛ղիզլիյի տէմէքլէ՝ կիւնահտան թէքմիլէն արի վէ պէրի օլմասը՝ եա՛նի՛ զա-
թընըն ասըլ թէքմիլ փաթըղը վէ աօղըուլուղու
անլաշըրըր : Ալլահ պու քէմալիյէթին սահիպի օլ-
աուղու՝ խիլգաթ ու թագտիր ու թէտպիրին ֆիյլա-
թընտան, ախլագի զաթլարա աօղըու Ալլահըն տալ-
րանըշնտան, վէ Վէլամընըն թալիմինտէն պէլլի
տիր : (ւ)

Ս. 16. Ալլահըն առալէթի նէ՞ տէմէք տիր վէ նէտէ՞ն սապիթ օլունուր :

Ղ. () նուն առալէթի՝ հիւ պիր քիմնէյէ նա-
հագըղգ էթմէյիպ՝ հէր քէսէ հագգ իւղըէ հա-
րաթէթ էթմէյէ եախստ հէր քէսէ հագգընը
էտա էթմէյէ մայիլ օլմասը տէմէք տիր : Պու քէ-
մալիյէթ հէմ էճր հէմ ճէզա վէրիճի տիր, վէ
կէրէք պու տիւննատա վէ կէրէք կէլէճէք տիւն-
նատա ա՛ղիզլէրէ էճր վէրմէք իլէ, հէմ տախի ֆա-
սըղլարա ճէզա վէրմէք իլէ իճրա օլունուր : Ալլահ
պու քէմալիյէթին սահիպի օլաուղու՝ պաշգա քէ-

(ց) Հ.-Կ. Ժ. 27, Եալընըղ ալիմ Ալլահ Թի-
սուս քրիստոսուն վասիթասի իլէ էպէտէն համա օլ-
աուն. ամին :

(ւ) Ե.-Կ. Ս. 4, Բապպը թէրք էթտի, Իսրայէլին
Մուգատտէսինի զազապընտըրաթըր, կէրէյէ պըր-
աըլար :

Ղ. Ժ. 2, Իսրայէլ օղուլարընըն ճիւմէ ճէմա-
ալթընա սէյլէյիպ՝ օլարա տէյէսին. Մուգատտէսէր
օլուն. զիրա պէն Ալլահընըղ Բապպ մուգատտէս իմ :

մալիյէթէրինտէն, տիւնեատա ատալթ պէյան
էթտիյինտէն հէմ Վճիզ Վիթապտան իսպաթ օ-
լունապիլի: (+)

Ս. 17. Ալլահըն մէրհամէթի նէ՞ տէմէք տիր,
վէ նէտէն իսպաթ օլունուր:

Ղ. Ալլահըն մէրհամէթի սէֆիլէրի աճըմաղա
վէ ճէզայա միւսթահադ օլանլարա էյլէք իհսան
էթմէյէ մայիլ օլմասը տէմէք տիր: Ալլահ պու
քէմալիյէթին սահիպի օլտուղունա՝ քէնտի (Պ) շ-
լունու վէրմէսինտէ, կիւնահքեարլարա թէհամ-
միւլ էթմէսինտէ, խէլա չարէլէրինի թէտարիք
էթմէսինտէ, էպէտի խէլասըն թէքլիֆէրինտէ
հէմ տախի Վէլամընըն մախսուս թագրիրլէրին-
տէ զայէթ չօգ իսպաթըմըվ վար տըր: (+)

Ս. 18. Ալլահըն կերչէքլիյի նէ՞ տէմէք տիր,
վէ նէտէն իսպաթ օլունուր:

Ղ. Ալլահըն կերչէքլիյի տէմէքլէ՝ զաթընըն
թէքմիլ տօղըուլուղու, նէսնէլէրին սահիհ հալի-
նէ քէնտի թագրիրլէրինին թաթպըգ կէլմէսի վէ
վա՝տլարընը թէքմիլ էթմէքտէ՝ թէհտիտլէրինի
իճրա էթմէքտէ վէ փէյլամպէրլիլէրլէրինի տօլ-
տուրմագտա օնուռն էմնիյէթի անկլաշըր: Պու
ալլահանի քէմալիյէթ տախի օնուռն սայըր ախլագի
քէմալիյէթլէրինտէն, տավըանըշընտան վէ Վէ-
լամընտան իսպաթ օլունապիլի: (օ)

(+) Սալ. Ճժթ. 137: Սատըգ սըն եա՝ Բապդ. վէ օե-
նին շէրիաթլէրին տօղըու տուր:

(+) Եթի. Բ. 4, 5: Ամմա Ալլահ՝ մէրհամէթտէ զա-
նի օլմաղըլա, պիզի սէվտիյի քէնտինին ա՛ղիմ մու-
հապպէթի իչիւն, պիզ սուշլարտա էօլիւլէր իքէն տա-
խի՝ պիզի քրիստոսուն պիլէսինճէ տիրլիթտի:

(օ) Թաւայ Իթ. 19: Ալլահ՝ առէմ տէյիլ քի՝ եա-
լան սէջլէյէ, նէ տէ առէմ օղու՝ քի փիշման օլա.
օ տէտի տէ՝ իճրա էթմէյէճէքմի, եաթօա օ սէջլէտի տէ՝
էէրինէ կէթի՛րմէյէճէքմի:

Ս. 19. Ըլաճ ֆիբրէ սրղմաղ պիր զա՞ծ մը տըր :

Ղ'. Վէնտիտի քէնտի զաթընտա պեջլէ աե-
յիլ վէ լաքին պիղճէ ֆիբրէ սրղմաղ տըր : () նուն
ֆիբրէ սրղմաղ օլտուղու պիզիմ՝ օնու ֆիբրի-
միզէ սրղտըրմաղա գատիր օլմատըղմըլտան տըր :
Ըլաճ պիհուտուտ տըր, պիզ իսէ մահաուտ զաթ-
լարըլ. պիհուտուտ Ըլաճը ֆիբրէ սրղտըրմաղ մահ-
աուտ զաթլարա միւնքիւնսիւղ տիւր : Պու ճէիլ-
տէն օ պիզէ պիլ իզթիզա՝ զաթընտա, թագտիրաթ
վէ ամէլէրինտէ ֆիբրէ սրղմաղ օլմալը տըր : (§)

Ս. 20. Ըլաճըն էքպերլէյի նէտէ՞ մէվճուտ տըր :

Ղ'. Վէմալիյէթլէրինին նիհայէթսիլլիյինտէ :

Ս. 21. Ըլաճըն ճէլալի նէտէ՞ մէվճուտ տըր :

Ղ'. Ըլալադի քէմալիյէթլէրինտէ տիր : թա-
պիի քէմալիյէթլէրի՝ ախլադի քէմալիյէթլէրին
իզթիզասընա կէօրէ ամէլ էտէրէք քէնտիլէրին
ասըլ ճէլալինի օնլարտան ախլ էտէրլէր : (ա)

(§) Յ-է. ժԱ. 7. Ըլաճըն սրբընը պուլա պիլի՞ր-
միին. ճիւմլէյէ գատիրի թէքմիլէն պուլա պիլի՞րմիսին :

(ա) ԵԼէյ ԼԳ. 18-19. Վէ օ տէտի. քէրէմ էյ-
լէ՝ ճէլալինի պանա կէօսթէր : Վէ Բապպ տէտի քի՝
Պէն ճիւմլէ էյլիյիմի սէնին էօնիւնտէն կէչիւրէճէյիմ,
վէ սէնին էօնիւնտէ Բապպըն իսմինի չաղըրաճաղըմ, վէ
ի՞նայէթ էտէճէյիմ քիմնէյէ ի՞նայէթ էտէճէյիմ, վէ
մէրհամէթ էտէճէյիմ մէրհամէթ էտէճէյիմ :

१८७ ४

(d) - 4 . (Lrrrrr-7t-2)

Ս. 1. Ուղղահայեթաէ իւշ իւզնիւմ օլտու-
ղունուն թալիմաթընը Լ'զիզ-Բիթապլար էջորէ-
ափոր մի :

ճ'. Պիր Լլաճ ասլէն սայրտա պիր օլտուղու-
նու՝ վէ պու պիր Լլաճտա իւչ իւզնիւմ, եանի՝
Փէտէր, () զու վէ Լ՝զիլ Բուճ, ճէման պիր վար-
լըզ վէ պիր քէմալիյէթ սահիպի օլարագ՝ մէվ-
ճուտ օլտուղունու՝ Լ՝զիլ Վիթապլար Թարիֆ
էաէր : Պու Թարզ մէվճուտիյէթ ճագգ լիւաա՝
լայա մախսուտ տուր : Պու քէնտիլիյինաէն մէվ-
ճուտ օլան պիր զաթաա պիր շէյ վար քի՝ վաճ-
տանիյէթտէ իւչիւք մէվճուտ օլմասընըն էսազը
արը : (Է)

Ի Կ-Մ-Բ. ԻԸ. 19, Իմոսի վարդապետ Հեփ Թայիֆէրէրէ
Թալիս էտին, օնլարը Փետերին վէ Օղըւլուն վէ Աղեզ
Բաւհունն աւորնա վաֆթիզ էտին:

Բ. ԿԻՆՔ. ԺԳ. 13: Բազմից Յիսուս Բերիստոսուն ի՛նչպիսիք վէ Ալլահն մուհապպէթի վէ Ա՛ղիզ Բուհուն ինչպիսիք ճիւղէնիզ իւն օլուն. ամին:

ԱՅՈՒՆ. Ե. Դ. ՎԷԿԵՐՄԵՆ ԶԷՏԱՏԵԹ ԷՄԵՆՆԵՐԻՔ ԻՆԷ
ՄԻԼԵՐ, ԿԱՆՈՒ ՓԵՏԵՐ՝ ԲԷԼՄԱՄ՝ ՎԷ ԱՂԵՂ ԲԱՆՏ. ՎԷ ԿՐԱՆ-
ԽԱՐՈՆ ԻՆԶԻՆ՝ ԿԻՐ ՄԻՐ:

ԲԹԻՆ Գ. Ն. ՎԷ ԲԱՊՎԱԿԱՆ ԵԻԼԻԲԵԼԵՐԻՆԻԿԻԶԻ
ՍԼԱՏՆԻ ՄԻՆՏԱՊԵԼԻՆԻՆԵ ՎԷ ԲԵՐԻՍԿԱՆԻՆ ՄԱՊԻՐԻՆԱ
ԽՈՊՐՈԼՅԱՆ:

Ծանոթ. Ա. 26: Անտէն Ալլա՛հ տէտի. ՍուրբԹիոփշ-
տէ՛ պէնկղէյիշիմիզ կիպի ատէմ եափալըմ:

Երևանի մարզպետական պալատի նախագահ Ս. Աբգյանը հայտարարեց, որ ՀՀ-ում կառավարողների քննությունը տեղի է ունենացրել:

Ծանոթ. Ա. 7. Կել Կհեղիմ, վե օնլարն լիսանընը օ-

Ս. 2. Ուղուհիյէթատ օլան թէսլիսին հազգըն-
տա իւգնիւմ լուղէթի նէ՞ մինասիպէթ իլէ գու-
լանըլըր :

Ղ. Փէտէրէ, ()ղուլա վէ Մ'ղիզ Բուհա ալ-
ըր այրը՝ շախսլարա միւթալիգ սիֆաթ՝ եա-
խօտ մախսուսիյէթ վէ հարաքէթլէր վէրիլըր :
հէմաալի Մ'ղիզ Վիթապլարտա օնլարըն հազ-
գընտա, պէն՝ սէն վէ օ՝ քէլիմաթը իսթի-
մալ օլունուր : Պու սէպէպտէն իւգնիւմ, եա՞նի՝
շախս՝ Մ'ղիզ թէսլիսէ տէնիլըր : Պաւ իննվան իսէ
ինսանլարըն հազգընտա գուլանըլտըլընտա պիր
պաշգա մանասը վար, տմմա Մ'լահըն հազգընտա
գուլանըլտըլընտա պաշգա մանասը վար տըր :
Լաքին իւչիւք ֆիքրինի պէյան էթմէք իչին
պունտան մինասիպ պիր իսթիլահ պուլունմա-
տըլընտան, իւգնիւմ լուղէթի գուլանըլըր :

Ս. 3. թէսլիսին թալիմաթը հալընըզ Մ'ղիզ
Վիթապլարտա՞ն մը էջրէնիլըր :

Ղ. Լչվէթ. հալընըզ Մ'ղիզ Վիթապլարտա
իլհամ օլունմուշ տուր :

Ս. 4. Փէտէր, ()ղուլ վէ Մ'ղիզ Բուհուն հէր

բատա գարըշտըրալմ, քի՛պիրիպիրինին լիսանընր ա՛նկ-
լամայալար :

Եւայ. 2. 8. Անտէն Բապպըն ուսնի իշիթտիմ, քի
տէտի. քիմի՞ կէօնտէրէյիմ, վէ պիզիմ իչին քի՞մ
կիտէր :

Եւայ. ԽԸ. 16. վէ շիմոի պէնի Բապպ Ալահ՝ հէմ
օնուն Բուհա կէօնտէրաի :

Գուլ. Ա. 3. Սիզէ Փէտէր Ալահտան վէ Բապպըմըզ
Յիսուս քրիստոստան ինայէթ վէ սէլամէթ օլուն :

Ա ՊԵՂ. Ա. 2. Փէտէր Ալահըն թագադրինէ կէօրէ՝
Բուհուն ա՛ղիզլիյի իլէ՝ իթաաթ իչին վէ Յիսուս քրիս-
տոստան դանընըն սէրփիլիչի իչին սէլիթիսինիզ. քիզէ
ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա :

պիրիսի՝ Ֆիլ հագիգաթ վէ զամբնտա Ալլահ
մը տըր :

Ճ'. Ալլահ տըր : Ա'զիզ Քիթապարտա հէր
պիր իւգնիւմէ ալլահանի իսիմէր վէ իւնվանլար,
ալլահանի սիֆաթլար, իմթիյաղաթ վէ ամէլէր,
ալլահանի մէսնէտ վէ մէմուրիյէթլէր վէրիլէր : հէմ
տախի իպատէթ վէ ի'զզէթ արզ ու թագաիմ օ-
լունուր : Լ'օյլէ իսէ, պիլա շիւպհէ կերէք Փէ-
տէր, կերէք Օղու վէ կերէք Ա'զիզ Րուհ Ալ-
լահ օլմալը տըր : (Է)

(Է Յ-Գ. 1 : Յուդա՝ Յիսուս քրիստոսուն գուլը
վէ Յակոբոսուն գարրնտալը՝ Ալլահ փէտէրտէ ա'զիզլէն-
փշ՝ վէ Յիսուս քրիստոստա հըֆզ օլունմուշ տա'վէթ-
լիլէրէ :

Յ-Կ. Դ. 23 : Լաքին սաա'թ կէլիր, վէ հալա հաղոր
տըր, քի կերէք սէճտէ գըլանլար՝ Փէտէրէ բուհ իլէ
վէ կերէքլիք իլէ սէճտէ գըլաճագլար : զիրա Փէտէր
տախի՝ օնա սէճտէ գըլանլարը պէօյլէ իսթէր :

Ե-Գ. Թ. 5 : Ձիրա պիզէ էվլատ տողոււ, պիզէ օ-
ղու վէրիլտի. վէ օնուն հիւքիւմէթի սւմուզունտա
տըր, վէ օնուն ատը՝ Ա'ճալըպ' Միւշէր՝ Դատիր Ալլահ՝
Էպէտի Պապա՝ Սէլամէթ Սերվէրի չաղըրլաճագ :

Յ-Կ. Ա. 1 : Իպթիտատէ իտի քէլում, վէ քէլում
Ալլահըն գըթընտա իտի, վէ քէլում Ալլահ իտի :

Յ-Կ. Ժ. 30 : Պէն վէ Փէտէր պիր իլ :

Յ-Կ. Ի. 28 : Թոլմաա ճէվապ վէրիպ' օնա տէտի .
Պէնիմ Րապարմ' վէ պէնիմ Ալլահըմ :

ԵԲ. Ա. 8 : Ամա Օղուլուն հագգընա՝ Սէնին թախ-
թըն եա՝ Ալլահ՝ էպէտ իւլ ապատ սապիթ տիր. սէնին
փատիշահլըղընն ա'սաաթ՝ տողըուլըգ ա'սաաթ տըր :

Ա Յ-Կ. Ե. 20 : Հէմ պիլէրիզ քի՝ Ալլահըն Օղու
կէլաի, վէ պիզէ՝ ա'զլ վէրտի, թա քի կերէք օլանը
պիլէլիմ. վէ պիզ կերէք օլանտա՝ եանի օնուն Օղու
Յիսուս քրիստոստա իլ. հագգ Ալլահ վէ էպէտի հայաթ
գու տուր :

Հ-Գ. Թ. 5 : Քի պապալար օնլարըն տըր, հէմ քի
քրիստոս թէնճէ օնլարտան տըր, օ քի ճիւմլէնին իւ-
զէրինէ էպէտէն միւթէպարէք Ալլահ տըր. ամին :

ՅԷ. Բ. 13 : Վէ օլ միւղարէք իւմիտի՝ հէմ ա'զիմ

Ալլահըն վէ խելլաւ էտիճիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն ճէ-
լիլ զուհրինի պէրէյէլիմ:

Յայր. Ա. 8: Պէն Ալլահ վէ Օմէզա՝ իւր վէ սօն իմ՝
տէյօր Բապպ Ալլահ, օլ քիմ մէվճիււա տիւր, վէ մէվ-
ճիււտ իտի, վէ կէլէճէք տիր, օլ ճիւմէյէ գատիր:

Յայր. ՃԷ. 14: Պունլար Գուզու իլէ ճէնկ էտէճէք-
լէր, վէ Գուզու օնլարը եէնէճէք տիր. զիրա օ՝ սահիպ-
լէրին Սահիպի վէ փատիլահլարըն Փատիլահլար տիր:

Երէւ. ԻԳ. 6: Վէ օնուն չազըրլլաճագ աւը՝ Բապպ
աստագաթըմըլ՝ օլաճագ:

Եբր. ՃԳ. 8: Յիսուս Քրիստոս՝ տիւն վէ պու կիւն
վէ էպէտէն հէման օ տուր:

Մարթ. ԻԸ. 18: Վէ Յիսուս եազրն կէլտի. վէ օն-
լարա սէօյլէյիպ տէտի. Կեզտէ վէ եերտէ ճիւմէ հիւ-
քիւմէթ պանա վէրիլտի:

Մարթ. ՃԸ. 20: Ջիրա պէնիմ իսիմ իլէ իքի ետ
իւշ քիլի հէր նէրէտէ ճէմ՝ օլմուշլար իսէ, օրատա
օնլարըն օրթասընտա իմ:

Յուճ. ԻԱ. 17: Օնա տէտի. Եա՝ Բապպ՝ սէն հէ-
փիսինի պիլիբսին, սէն պիլիբսին քի՝ սէնի սէվէրիմ:

Եբր. Գ. 4: Ջիրա հէր էվ՝ պիր քիմէտէն պինա
օլունուր, ամմա հէր շէյի եափան՝ Ալլահ տիր:

Կալ. Ա. 16, 17: Ջիրա հէփիսի՝ կեզբէրտէ օլան վէ
եէր իւզէրինտէ օլան՝ կեօրիւնէն վէ կեօրիւնմէյէն շէյ-
լէր՝ կերէք Թախթլար կերէք սալթանաթլար կերէք բիա-
սէթլէր կերէք հիւքիւմէթլէր օնուն իլէ եարատլարը,
ճիւմէթի օնուն վասիթասի իլէ վէ օնուն իչիւն եարա-
տըմըլ տիր. Վէ օ՝ հէփիսինտէն իլէրի տիր. վէ հէ-
փիսի օնուն իլէ մէվճուտ տուր:

Եթիւ. Ա. 22: Վէ հէր շէյի օնուն պագլարը ալթընա
գօտու, վէ օնու հէփ շէյլէրին իւզէրինէ քիլիոպէ
պաշ էյլէտի:

Գորթ. Ճ. 42: Վէ պիզէ Թէնպիհ էթտի քի՝ գալմա
վազ էտիպ շէհատէթ էաէլիմ, քի էօիւլէրին վէ աի-
րիլէրին Ալլահաան Թալին օլունմուշ հաքիմ օ տուր:

Յուճ. Ե. 23. Թա քի ճիւմէթի Փէտէրէ ի՛զզէթ
էթտիլէրի կիպի՝ Օզուլա տալի ի՛զզէթ էտէլէր:

Եբր. Ա. 6: Վէ երինէ՝ իւր մօզմուշու տիւնեպա իա-
խալ էթտիլի զէման տէր. Վէ օնա Ալլահըն հէփ մէ-
լէրէրի սէճտէ էթտիլէր:

Յայր. Ե. 13: Վէ կեօքտէ հէմ եերտէ վէ եերին՝
ալթընտա օլան հէք մախլուզա՝ վէ տէնիլտէ օլանլարը
հէմ օնլարտա օլան ճիւմէթիսին իշիթտիմ, քի աերլէր
իտի. Թախթըն իւզէրինտէ օթուրտնա վէ Գուզույա

մախուս տուր պերէքէթ վէ ի'զգէթ վէ համո վէ գոււ-
րէթ՝ էպէտլէր էպէտլէրինձէ :

Գործ. Է. 58 : Վէ Ստեփաննոսու թաշլարարըտը, քի
նիտա էտիպ տէր իտի. Եա՛ Բապպ Յիսուս՝ բուհուսու
գապուլ էլէ :

Գործ. Ե. 3, 4 : Պետրոս տէտի. Եա՛ Անանիա՛ նի-
չիւն շէյթան սէնին գալպինի տօյտուրտու, քի Ս'զիզ
Բուհա էալան սէօյլէյէտին. ատէմլէրէ տէյիլ, իլլա Ալ-
լահա էալան սէօյլէտին :

Յ-Է. Գ. 5 : Յիսուս ճէվապ վերտի. Կերչէք՝ Կեր-
չէք տէրիմ սանա, էյէր պիր քիմնէ սուտան վէ Բուհ-
տան տօղմալա, Ալլահն փատիշահլըղնա կիրէմէլ :

Յ-Է. Ա. 13 : Օնլար քի՛ գանտան տէյիլ վէ թէն
իրատէթինտէն տէյիլ՝ հէմ ատէմ իրատէթինտէն տէ-
յիլ իլլա Ալլահտան տօղտուլար :

Բ Տէ՛. Գ. 16 : Պիլթիւն քիթապ՝ Ալլահ իլհամը
իլէ տիր :

Բ Պէ՛. Ա. 21 : Ջիրա ատէմ իրատէթի իլէ հիշ պիր
զէման փէյղամպերլէք Կէլմէտի, իլլա Ալլահն ա՛ղիզ
ատէմլէրի՛ Ս'զիզ Բուհտան թահրէք օլարագ սէօյլէ-
տիլէր :

Ա Կ-րնի. Գ. 16 : Պիլմէղմիսինիզ քի՛ սիզ Ալլահն
հէյթէլի սինիզ, վէ սիզտէ Ալլահն Բուհու սաքին օլուր :

Ա Կ-րնի. Ջ 19 : Եօխսա պիլմէղմիսինիզ քի թէնի-
նիզ Ալլահտան մալիք օլտուղունուզ սիզտէ օլան Ս'զիզ
Բուհուն հէյթէլի տիր, վէ քէնտիլէրինիզն տէյիլ
սինիզ :

Յ-Է. ԺՁ. 13 : Ամնա օլ Կերչէքլէք Բուհու կէլտի-
յի զէման, սիզի ճիւմլէ Կերչէքլիյէ գուլաղուզլայաճագ.
զիրա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէյէճէք, իլլա հէփ իշիթ-
տիյի շէյլէրի սէօյլէյէճէք, վէ օլաճագ նէսնէլէրի սիզէ
խապեր վէրէճէք տիր :

Ղ-Է. ԺԲ. 12 : Ջիրա Ս'զիզ Բուհ սիզէ օ սաաթտա
սէօյլէմէյէ լաղըմ օլանլարը էօյրէտէճէք տիր :

Ղ-Է. Գ. 22 : Վէ Ս'զիզ Բուհ օնուն իւզէրինէ՛ ճէ-
սէտի շէքիլտէ՛ կէօյերճին կիպի էնտի :

ԵԲԲ. Թ. 14 : Քրիստոսուն գանը քի՛ օ քէնտինիէ-
պէտի Բուհ իլէ Ալլահա լէքէսիզ սուռտու՝ սիզին զա-
միրինիզի էօլիւ ա՛մէլլէրտէն նէ գատար տաճա զիյատէ
փաքլէյէճէք տիր, քի տիրի Ալլահա ի՛պատէթ էտէ-
սինիզ :

Ա Կ-րնի. Բ. 10 : Ջիրա Բուհ հէր շէյի՛ Ալլահն
տէրինլիլէրինի տախի թէֆթիշ էտեր :

Սալ՝. ՃԼԹ. 7 : Սէնին Բուհունտան նէրէյէ կիտէ-

Ս. 5. Ալահըն պիր վէ իւչ օլմասը հէման պիր՝
մաննատա մը տըր:

Ղ. խալըր. Ալահըն իւչիւյիւ՝ իւգնիւմ ի՛թի-
պարը իլէ, լաքին պիրլիյի՝ ասըլ եախօտ ճէվհէր
ի՛թիպարը իլէ տէնիլը: Պիր խոսոսուտա իւչիւ-
յիւ վէ պիր սոյըր խոսոսուտա պիրլիյի վար: Ու-
լուհիյէթտէ մէվճուտ օլան իւչ իւգնիւմ պիր
իւգնիւմ օլմազ, նէ տէ պիր Ալահ իւչ Ալահ
օլուր. իլլա պիր Ալահտա իւչ իւգնիւմ մէվճուտ
տուր. վէ պու պիր Ալահ իւչ իւգնիւմ օլարագ՝
մէվճուտ տուր. Ալահըն՝ կէրէք իսմէն վէ րէսմէն
վէ կէրէք Ֆիլհագիգաթ իւգնիւմ խոսոսուտա-
տա իւչիւյիւ վար. լաքին զաթտա պիր օլուղու-
նա մուղայիր պիր Ֆիքը իլէ տէյիլ: (Դ)

Ս. 6. Խնսան իւչ գըսըմտան՝ եանի՝ թօփ-
րագտան հասիլ օլան ճիսմ՝ պէշ հասսէլէրէ մա-
լիք օլան ճան, վէ նաթըգի վէ էպէտի օլան բուհ-
տան ի՛պարէթ պիր զաթ սայըլտըղը միսիլիւ՝ Ա-

յիւմ, վէ սէնին հուզուրունտան նէրէյէ գաչայըմ:

Յ-Բ ԻԶ. 13: Բուհու իլէ կէզբէրի տօնաթտը:

Յ-Բ ԼԳ. 4: Պէնի Ալահըն բուհու եաթար:

Բ Կ-ԲԻ. ԺԳ. 13: Բապպ Յիսուս Բրիստոսուն ի՛-
նայէթի վէ Ալահըն մուհապպէթի վէ Ա՛ղիզ Բուհուն
իլհազըղը ճիւմէնիզ իլէ օլուն. ամին:

Յ-Դ. Ա. 4, 5: Յովհաննէս՝ Ասիատա օլան եէտի
քիլիսապէրէ սիգէ ինայէթ վէ սէլամէթ օլուն՝ օնտան
քի մէվճիւտ տիւր, վէ մէվճիւտ իտի, վէ կէլէճէք
տիր, վէ օնուն թախթընըն էօնիւնտէ օլան եէտի բուհ-
տան, վէ Յիսուս Բրիստոստան քի էմին շահիտ՝ էօլիւ-
լէրտէն իլք տօղան՝ վէ եէրին փատիշահլարընըն պաշը
տըր:

(Դ) Ա Յ-Է. Ե. 7: Վէ կէօքտէ շէհատէթ էաէնլէր
իւչ տիւր, էանի Փէտէր՝ Բէլամ՝ վէ Ա՛ղիզ Բուհ. վէ
պուշլարըն իւչիւ՝ պիր տիր:

Բ Կ-ԲԻ. ԺԳ. 13: Բապպ Յիսուս Բրիստոսուն ի՛-
նայէթի վէ Ալահըն մուհապպէթի վէ Ա՛ղիզ Բուհուն
իլհազըղը ճիւմէնիզ իլէ օլուն. ամին:

լահըգտա օլան իւշիւք պունա թէմնիլ ու թէշ-
պի՛ճ օլունամա՞ղմը :

Ղ. Խայըր. Չիւնքի ինսանըն պու իւշ գըս-
մը՝ հէման պիր շախս օլուպ՝ վէ պու պիր շախս
քէնտինին հապգընտա անճագ պէն լուղէթինի
խթի՛մալ էտէպիլիր :

Ս. 7. Ըլահ պիր զաթ օլուպ՝ իւշ պըր մե-
մուրիյէթտէ ա՛մէլ էտիճի՛ եա՛նի խալգ էտիճի՛
խէլաս էտիճի վէ ա՛ղիղէյիճի պիր զաթ՝ սայըւ-
տըգտա, պու թէսլիս թա՛լիմաթը պէյլէճէ թէֆ-
սիր օլունմա՞ղմը :

Ղ. Պու թէֆսիր տախի գապուլ օլունմաղ.
զերա պէյլէճէ՛. Օլաթը իլահիտէ օլան միւֆա-
րագաթ ֆիի՛լէն օլմայուպ՝ անճագ իսմ ու րէսմէն
օլուր, վէ պու պէյլէ օլտուղը հալտէ՛. Ըլ-
լահ քէնտի հագգընտա պէն՝ սէն՝ օ՛ լուղէթլէ-
րինի խթի՛մալ էտէմէղ : Լաքին Ը՛ղիզ Վիթապ-
տա փէտէր՝ Օղուլ վէ Ը՛ղիզ Բու՛ճ՝ պըր իւգ-
նիւմ տէյիւ պիրի պիրինի զերը էտէրլէր, հէմ
տէ ֆէհմ ու իրատէ վէ ա՛մէլ էթմէյէ գուտ-
րէթլէրի օլուպ՝ պըր ա՛մէլ էտէն շախս կիպի
պէյան օլունուրլար : (Է)

Ս. 8. Իւլուհիյէթտէ օլան իւշ իւգնիւմ՝ պի-
րի պիրինտէն միւթէֆարիգ հէմ պիրի պիրին-
տէն պըր՞ մը տըր :

Ղ. Խայըր. Պիրի պիրինտէն ֆարգլը օլան շէյլէր
հէր հալտէ միւճէրրէտ պիրի պիրինտէն պըր տէյիլ
տիր : Ինսան պու տիւնեատէ սաղ գալտըգճա՛

(Է) Ա ՊԻ. Ա. 2 : Քի փէտէր Նլահըն թաղտիրի-
նէ կէօրէ՛. րուհուն ա՛ղիղէյի իլէ՛ իթաա՛թ իչիւն վէ
Յիսուս Քրիստոսուն գանընըն սէրփիլիչի իչիւն սէչիլիշ
սինիզ :

ճան ու թէնին հալի պու տուր . ա՛գլըն գուտ-
րէթէրի խուսուսունտա տախի հալ պու տուր .
պիրի պիրինտէն ֆարգլը տըրլար, լաքին պիրի պի-
րինտէն այրը տէյիլ տիրլեր . Իւլուհիյէթտէ օլան
իւչ իւգնիւմ խուսուսունտա տախի պէյլէ տիր :

Ս . 9 . Իւլուհիյէթտէ օլան իւչ իւգնիւմ՝ դա-
թէն պիրի պիրինէ միւսավի՛մի տիր :

Ղ' . Իւվէթ . Օլաթտա պիր՝ վէ հեր ալա-
հանի քէմալիյէթտէ միւսավի տիրլեր : (Դ վէ Ն)

Ս . 10 . Թէսլիտին իւգնիւմինտէ թապի՝ օլ-
մագլըգ քէյֆիյէթի վա՛րմը տըր :

Ղ' . Իւվէթ . Լ՛ղիղ Բուհուն փէտերէ վէ
Օղուլա՛ վէ Օղուլուն փէտերէ թապի՝ օլաուղու Լ՛-
ղիղ քիթապտէ զեբը օլունմուշ տուր , ֆագաթ պու
թապի՝ օլմագլըգ՝ ինսանըն խէլասը խուսուսուն-
տա իճրա գըտըգլարը այրը այրը խըզմէթէ մէպ-
նի՝ մէմուրիյէթ թապի՛լիյի տիր : Մէմուրիյէթ-
ճէ Օղուլ փէտերէ վէ Լ՛ղիղ Բուհ փէտերէ վէ
Օղուլա միւթի՝ տիր : Լ՛ղիղ Վիթապլարտա Լ՛-
ղիղ Բուհուն փէտերէ միւսավի օլմամասընըն հագ-
գընտա սէյլէնիլէն շէյլէրին հէփիսի, վէ Օղուլուն
տախի միւսավի օլմամասընըն հագգընտա սէյլէնի-
լէն շէյլէրին չօղու պունտան նէշաթ էտեր . (է)

(Լ) Փէլէւ . Բ . 6 : Գի օ՛ Սլահ սուրէթինտէ էքէն ,
Սլահ իլէ պերապեր օլմայը շէքեար սայմատը :

(է) Յ-վ . ԺԴ . 26 : Լաքին թէսէլիճի՛ փէտերին
պէնիմ աւրմտա կէօնտերէճէյի Աղիղ Բուհ՝ սիղէ հէ-
փիսինի օ էյրէտէճէք , վէ սիղէ ճիւմլէ սէյլէտիյիմ
շէյլէրի՛ խաթըրնըգա կէթիւրէճէք :

Յ-վ . ԺԵ . 26 : Լաքին պէնիմ՝ փէտերին թարաֆըն-
տան կէօնտերէճէյիմ թէսէլիճի՛ փէտերտէն խուրուճ
էտէն կէրլէքլէք Բուհուն՝ կէլտիյի զէման, պէնիմ իչին
օ շէհատէթ էտէճէք :

Ա Յ-վ . Դ . 4 : Սլահըն մուհապպէթի պիղէ պու-
նուն իլէ պէյան օլունտու քի՛ Սլահ պիրիճիք Օղուլ-

Ս. 11. Թէպիսին իբինճի Իւգնիւմիւ օլան Օղոււ-
տա հէմ Ալլահըգ հէմ ինսանըգ վա՛ր մը տըը :

Ճ' . Իշվէթ . Հէմ Ալլահըղը վար , հէմ
կերչէքտէն ինսան ճէսէտի վէ ըուհու վար տըը ,
Սիւրէքքէպ օլմուշպիր զաթ օյարագ՝ քէնտիսին-
տէ Իւլուհիյէթ վէ ինսանիյէթ պիրլէշմիշ տիր ,
շէջլէ քի պիթթէմամ պրըր ա'միլ օլմագ իչին
միւֆարագաթը միւմքին տէյիլ տիր . լաքին Իւլուհի-
յէթին վէ ինսանիյէթին պիր շախս օլմագլըղը՝ օն-
լարլն թէպտիլ օլմագլըգ եախօտ պիրի պիրի-
նէ գարըշմագլըգ իլէ տէյիլ տիր : Վրիստոսուն
Իւլուհիյէթ ու ինսանիյէթինն պիրլիյի պէջլէ պիր
շէյ տիր քի , իբիսինին տէ մախսուսիյէթլէրի
թէմամէն քէնտիստէ մէվճուա գալսր . վէ լաքին

նու տիւնեայա կէօնտերտի , քի պիղ օնուն վասիթաօի
իլէ եաշայալմ :

Յու՛ . Ա . 1 . 14 : Իպթիստատէ իտի քէլամ , վէ քէ-
լամ Ալլահն գըթընտա իտի , վէ քէլամ Ալլահ իտի :

Վէ քէլամ թէն օլտու , վէ լութֆ հէմ կերչէքիք ի-
լէ սօլու օլարագ՝ պիզտէ սաքին օլտու , վէ օնուն ճէ-
լալինի փէտերտէն սօղմուշ պիրիճիք Օղուլ ճէլալի կի-
պի կէօրտիւք :

Փէւլ . Բ . 6 , 7 : Քի օ՝ Ալլահ սուրէթինտէ իքէն ,
Ալլահ իլէ պերապէր օլմայը շէքեար սայմտը , լաքին
քէնտիսի ետնա ետիպ գուլ սուրէթինի տլարագ՝ ա-
տէմլէր շէքլինէ կիրտի :

Գալ . Բ . 9 : Ձիրա Ալլահըղըն ճիւմլէ քէմալիյէթի
թէնճէ օնտա սաքին օլուր :

Մաթ . Ա . 23 : Իշթէ պիքրէ համլէ օլուգ՝ օղուլ
սօղուրաճագ , վէ ատընը Էմմանուէլ գօյաճագլար , քի
պու թէրճիւմ օլունուր , Ալլահ պիպիւմ իլէ տիր :

Ա Տէ՛ . Գ . 16 : Ալլահ թէնտէ աշիքեար օլտու ,
Բուհտա սատրգլանտը , մէլէքլէրէ կէօրիւնտիւ , թայի-
ֆէլէրտէ վա՛ղ օլունտու , տիւնեատա ինանըտը , ճէլալ
իլէ եօգարը այընտը :

Յու՛ . Ժ . 33 : Սէնի էյի իշ իչին թաշլամագլը , իւ-
լա քիւֆր իչին , հէմ սէն ատէմ իքէն՝ քէնտիսի Ալ-
լահ էթտիյին իչին : Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրօի :

պու իքիսինին պիրլէշմէսի իլէ Վրիստոսուն շախ-
սը թէրքիպ օլունմուշ տուր. նիճէ քի պիղ ա-
տէմին հագգընտա պա՛ղէն բուհումուլ խուսու-
տունտա՝ պա՛ղէն ճէսէտիմիլ խուսուսունտա՝ պա՛-
ղէն տախի պու իքիսինին խուսուսունտա պիրլէշմիշ
կիպի սէօլէրսէք, էօլէ տախի Մ՛ղիզ Վիթապ-
լար Վրիստոսուն Իւլուհիյէթի վէ օնուն ինսա-
նիյէթի, վէ պու իքիսինտէն թէրքիպ գըլընմըշ
հալին խուսուսունտա սէօլէրլէր. վէ պա՛ղէն պի-
րինէ միւթալիգ օլանը օպիրինէ վէրիրլէր: Վրիս-
տոսուն շախսը կէրչէր Լլաճ վէ կէրչէր ինսան տըր:
Մ՛ղիզ Վիթապլարտա օնա վէրիլէն ալահանի ի՛ւն-
վէրիլէն ինսանի ի՛ւնվանլար ինսանիյէթինէ նազա-
րէն տիր: Ի՛յէր Վրիստոսուն Իւլուհիյէթի վէ
ինսանիյէթի եօղ իսէ, Մ՛ղիզ Վիթապլարը անկ-
լամասը միւմքին օլմայըպ՝ պիղի հիյպէթլու վէ
մուխաթարալը եանկըշլըգլարա տիւշար էտէր:

Ս. 12. Վրիստոսուն հագգան ինսան օլտուղու
նէտէ՞ն սապիթ օլունուր:

Ճ՛. Լթիտէ պուլունան սէպէսլէրտէն:

(1) Գարըտան տօղտու:

(2) Ինսանի ճէսէտ վէ ճանը վար իտի, վէ եա-
լընըզ կիւնահը օլմայըպ հէր ախէր խուսուսլար-
տա սայիր ատէմլէր կիպի իտի:

(3) Կէրէք այն ու ա՛տէթլէրին վէ կէրէք էտէպ
ու էրքեան շէրիա՛թընըն հիւքմիւ ալթընտա օ-
լուպ՝ օնա թէքմիլէն իթա՛աթ էտէր իտի:

(4) Ի՛լմտէ վէ պօյտա վէ լութֆտա Լլաճըն
հէմ ատէմլէրին ի՛նտինտէ իլէրի կիտէր իտի:

(5) Սայիր ատէմլէր կիպի աճրգըրըտը, սուսա-
րըտը, եէր՝ իչէր վէ սէօհպէթ էտէր իտի:

(6) Լ՛ղըլյա՝ եօրղունլուղա վէ էօլիւմէ միւպ-

Թէլա՛ օլուպ՛ էնճամ՛ վէֆաթ էթտի՛ :

(7) Լ՛ղիզ Մ՛իւէլիֆլէր չօգ տէֆա՛ ծնա աչըզ աչըղա ատէմ՛ վէ ատէմ՛ օղու իւնվանը վէրիւրէր : (Ը)

(Ը) Գ-ւ. Դ. 4 : Ամնա թէմամ վազըթ կէլտիքտէ : Ալլահ քէնտի Օղլունու կէտնտէրտի , քի գարբաան տօղուպ՛ նօմօս ալթընա կիրտի :

Եֆր. Է. 26 : Զիրա պիզէ պէօյլէ պաշքէահին եազը. շըր իտի , քի ա՛ղիզ՛ քէմլիք պիլմիզ՛ լէքէսիզ՛ կիւնահ-քեարարաւան պրըլմը՛ վէ կէօքլէրտէն եիւքսէք օլա :

Փէլէդ. Բ. 6, 7 : Քի օ՛ Ալլահ սուրէթինտէ իքէն , Ալլահ իլէ պէրապէր օլմայր շիքեար սայմատը , լաքին քէնտինի էտնա էտիպ գսւլ սուրէթինի ալարադ՛ ատէմ լէր շէքլէնէ կիրտի :

Գ-ւ. Բ. 52 : Աէ Յիսուս՛ իլմտէ վէ պօյտա վէ լուլթտա՛ Ալլահըն հէմ առէմլէրին ինտինտէ իլէրի կի տէր իտի :

Մարթ. Դ. 2 : Աէ գըրգ կիւն հէմ , գըրգ կէճէ օրուճ թուլթուպ՛ ոսնկրա աճըղտը :

Յ-ւ. ԺԹ. 28 : Պունտան սօնկրա Յիսուս արթըգ հէր շէյին թէմամ օլտուղլունու պիլմիլիլէ , եաղը թէք-միլ օլմագ իչիւն՛ տէտի . Սուսպօրում :

Մ-ւ. Բ. 16 : Աէ քեաթիպլէր հէմ Փարիսեցիլէր՛ օնուն կէօմրիւքճիլլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէտիյինի կէօրաիւքլէրինտէ , շայիրալէրինտէ տէտիլէր . Նի՞չիւն պէօյլէ՛ կէօմրիւքճիլլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէր վէ իչէր :

Յ-ւ. Դ. 7 : Սամարիտան սու չէքմէյէ պիր գարը կէլտի . Յիսուս ծնա տէտի . Պանա իլմէյէ ա- վէր :

Գ-ւ. ԻԴ. 32 : Աէ պիրի պիրինտէ տէտիլլէր . Եօլտա պիզէ սէօյլէր վէ քիթապլարը պիզէ թէֆսիր էտէր ի-քէն՛ եիւրէյիմիզ իչիմիգտէ եանմա՞զ մը իտի :

Յ-ւ. Դ. 6 : Աէ օրատա Յակոբուն պիր գուլուսու վար իտի . իմտի Յիսուս եօլտան եօրղուն օլմաղ իլէ՛ պէօյլէճէ գուլունուն եանընտա օթսւլուր իտի . Վ՛ տա-ալթ ալթը սուլարընտա իտի :

Մարթ. ԺԵ. 37 : Աէ Յիսուս պէօյիւք պիր սէս աուլէ վերիպ՛ բուհու թէսլիմ՛ էթտի :

Ա ՏԵ՛. Բ. 5 : Զիրա Ալլահ պիր տիր . Ալլահըն վէ առէմլէրին միյանճըսը տախի պիր տիր , առէմ՛ քրիստոս Յիսուս :

Ս. 13. Վրիստոս եպիստեպէ Իւլուհիյէթի վէ
ինսանիյէթի պիր շախս օլարագ գալաճաճ մը :

Ղ. Իշվլէթ. Լաքին օնուն ինսանիյէթի ճէ-
լիլ պիր հալտէ օլաճագ տըր : (Բ)

Ս. 14. Թէսլիս Թա՛լիմաթը՝ պա՛ղը խուսուս-
լարտա Թէֆսիր օլունմաղ վէ անկլաշըլմաղ սա-
յըլմալը՛մը տըր :

Ղ. () տէրին պիր սըրը վէ ա՛գըլտան իւս-
թիւն սայըլմալը. ամմա ա՛գլա մուղայիր եախօտ
պի մա՛նա տէյիլ տիր. հէմաէ Լլաճհն հէման
ասը վէ զաթը վէ քէմալիյէթլէրինտէն զիյատէ
սըրրանի եախօտ ա՛գըլտան իւսթիւն տէյիլ տիր.
պունլարըն ճիւմլէսի մահտուտ Ֆիքիւլէրէ Թէֆ-
սիր օլունմաղ վէ անկլաշըլմաղ տըրլար : Լլ-
լաճհն վար օլմասընըն Թարղը՝ մահտուտ ա՛գըլ-
լարըն էրիշէճէյի շէյ օլմասը մէմուլ օլունմամա-
լը : (Ժ)

Ս. 15. Թէսլիս Թա՛լիմաթընըն սըրըր նէ՛րէ-
սինաէ տիր :

Ղ. Լլաճտա իւշ իւգնիւմի իլահի վար օլմա-

Յօ՛ւ. Գ. 13 : Վէ կէօյէ հիշ քիմնէ չըգմամըշ, իւ-
լա կէօքտէն էնէն Ատէմ՝ Օղուլ քի՛ կէօքտէ տիր :

(Բ) Փիւլ. Գ. 20, 21 : Ամմա պիգիմ՝ վէթանըմը
կէօքտէ տիր, քի օնտան խէլառ էտիճի տախի՛ Բապ
Յիսաւս քրիստոսու պէքլէրիլ. քի օ՛ պիգիմ՝ ալաղ Թէ-
նիմիդի քէնտի ճէլիլ Թէնի սուրէթինէ կիրմէյէ Թէպ-
տիլ էտէճէք, շօլ ա՛միլ ու իճրայա կէօրէ քի՛ օնուն
իլէ հեր շէյի քէնտինէ Թա՛պի էթմէյէ տախի գատիր
տիր :

(Ժ) Ա ՏԵ՛. Գ. 16 : Վէ մուգարրէր տիր քի՛ տին-
աարըղըն սըրըր պէօյիւք տիր. Ալաճ Թէնտէ աշիքէար
օյտու, րաճտա սաարգլանար, մէլէքլէրէ կէօրիւնտիւ,
Թայիֆէլէրտէ վա՛ղ օլունտու, տիւնեատա ինանլուր,
ճէլալ իլէ եօգարը ալընար :

Յօ՛ւ. ԺԱ. 7 : Ալաճհն սըրըրըն պուլա պիլի՛րմիսին.
ճիւմլէյէ գատիրի Թէքմիլէն զուլա պիլի՛րմիսին :

որ քէյֆիյէթինտէ տէյիլ տիր, զիրա պու՝ ա-
շիքեարէ իլհամ օլունմուշ տուր. իլլա Բլլահամ
պու իւչ իւգնիւմի իլահինին վար օլմասընըն
թարղընտա տըր:

Ս. 16. Իւչ պիրլիյին սըրր օլմագլըղը՝ պու
թա՝լիմաթըն ըէտտ օլունմասընա քեաֆի սէպէպ
մի տիր:

Ղ. Խայըր. Բլլահըն հագգընտա ֆէհմ է-
տէմէտիյիմիզ պիր շէյէ ի՛թիգատ էթմէյէճէք օ-
լուրսագ՝ օնուն վարլըղընա եախօտ քէմալիյէթ-
լէրինէ եախօտ ա՛մէլ ու մուգատտէրլէրինէ ի՛թի-
գաթ էտէմէյիզ. զիրա պունլարըն ճիւմէսինին
անկլաշըլմասը՝ պիզէ միւմքինսիզ տիր: Պիզ
մահտուա՝ եանկըրը վէ կիւնահըն գարանլըղըն-
տա զարգ օլմուշ զաթլարա՝ Բլլահըն իլհամը-
նա գուլագ վուրուպ ինանմագ եագըշըր: Պէյլէ
էթմէզ իսէք՝ իմանսըղարըն ճէզասընա տիւչար
օլուրուզ:

Ս. 17. Իշյէր Բըրիսաոս Բլլահ տէյիլ իսէ,
օնա ի՛պատէթ գըլանլար փութիէրէսթ մի տիրլէր:

Ղ. Իշպէթտէ. Պիքիր Սարիամա վէ ա՛ղիզ-
լէրէ իպատէթ գըլանլար՝ ցուլմուշ թաշլարա վէ
սուրլէթլէրէ ի՛պատէթ գըլան փութիէրէսթլէր
մէրթէպէսինտէ փութիէրէսթ տիրլէր: Սէճտէ
վէ ի՛պատէթէ լայըգ՝ Բլլահաման զայրի պիր զաթ
եօգ տուր, վէ օլամագ: (է)

(է) Եւէյ Ի. 3—5: Պէնիմ հուզուրումտա՝ օէնին զայ-
րը ալլահլարըն օլմասըն: Քէնտինէ ցուլմուշ փութ՝ եօ-
գարտա կէօքտէ՝ եա աշաղատա եէրտէ՝ եա եէրին ալ-
թընտաքի սուլարտա օլան շէյլէրին հիչ պիր պէնզէյի-
շինի եափմայասըն. Օնլարա սէճտէ գըլմայասըն, վէ օն-
լարա իպատէթ էթմէյէսին:

Մարի. Դ. 10: Բլլահըն Բապա օէճտէ գըլաըն,
վէ եալընըզ օնա ի՛պատէթ էտէսին:

Ս. 18. Իւլուհիյէթտէ օլան իւչ իւգնիւմէ
այրը այրը սէճտէ ու ի'պատէթ գըրմագ ճայի'զ մի :

Ճ'. Ի՛վվէթ . Պու' էվվէլա հէր պիր իւգնիւմ
կերչէքտէն Ալլահանի օլտուղունտան , վէ սա-
նիյէն Ա'գիզ Վիթապլարտա օնլարա ի'պատէթ
սունուլուր տէյիւ աշիքեարէ պէյան օլտուղուն-
տան մա'լիւմ տիր . Ալլահա թէսլիստէ մէվ-
ճուտ օլան պիր զաթ կիպի սէճտէ ու ի'պատէթ
գըրմագ ֆարզ տըր : Օ'իրա քէնտի ի'զգէթի աս-
լիյէ վէ մախտուսէսինին չօղու' վար օլմասընըն
պու թարզընտա տըր . չիւնքի պու խուսուստա
հէփ սայրը զաթլարտան ֆարգլը օլուպ' օնլար-
տան իւթիւն տիր . վէ չիւնքի ինսանըն խե-
լասը իչիւն իճրա էյլէտիքլէրի խըզմէթ ու ա' -
մէլլէր սէպէպինտէն' հէր պիր իւգնիւմէ այրը այ-
րը պօրճլույուզ : (Լ)

Ս. 19. Թա'լիսա թա'լիմաթը միւհիմմ պիր նէս-
նէ' մի տիր :

Ճ'. Ի՛վվէթ . զիրա խէլասըն թէտպիրինէ միւ-
հիմմ վէ միւգթապի տիր , վէ Խնճիլ պիլ քիւլլիւ-
յէ պու թա'լիմաթըն իւլէրինէ պինա օլունմուշ
տուր : Իմտի պու' քրիսթիան տինինին թէմէլլի
վէ ասըլ պիր պէնտի տիր :

(Լ) Բ ԿԻՐԻ. ԺԳ. 13: Բապղ Յիսուս Քրիստոսուն
ինայէթի վէ Ալլահըն մուհապպէթի վէ Ա'գիզ Բուհուն
իւհազլըղը ճիւմլէնիզ իլէ օլուն . ամին :

Ա ՊԻԳ. Ա. 2: Քի Փէտէր Ալլահըն թագաւորինէ
կէօրէ' Բուհուն ա'զիզլիյի իլէ' իթաաթ իչիւն վէ Յի-
սուս Քրիստոսուն գանընըն սէրփիլլի իչիւն սէչիլմիշ
օինիզ :

ԼԵԱՆՔԻ ԲԵՐԻՐԵՄԸ :

Ս. 1. ԼՂԱՏՐԵՆ ԹԱԳԱՊԻՐԱԹԸ ՆԷ՞ տեմէք տիր :

Ղ՛. ԼՂԱՏՐԵՆ ԹԱԳԱՊԻՐԱԹԸ ՃԻՒՄԼԷ մախլուգաթ հէմ՝ վուգուա՛թ հագգընտա՛ եախօտ կէրէք զէման վէ կէրէք էզէլիյէթ ու էպէտիլիքտէ վուգու՛ պուլ-մուշ վէ պուլաճագ նէանէլէրին հագգընտա օնուն էպէտի վէ թէպտիլ օլունմալ խօշանտըղը՝ իրա-տէթ էթտիյի վէ սէչտիյի շէյլէր տեմէք տիր :

Ս. 2. ԼՂԱՏՐԵՆ ԹԱԳԱՊԻՐԱԹԸ՝ պու ճիւմլէ նէս-նէլէրին հէր պիրինէ այրը այրը՞ մը պագար, եօխ-սա հէման պիրի պիրինէ պաղլը՞ նազարը իլէ մի պագար :

Ղ՛. ԼՂՐԸ այրը տէյիլ. ԼՂԱՏ՛ վէսիլէ օլմա-յընճա էսէր Թագապիր էթմէզ. նէ տէ վասիթա օլմայընճա հիմայէթ, վէ սէպէպ օլմայընճա իրատէթ էտէր : Լ՛մմա՛ օնուն Թագապիրաթը՝ կէրէք Թապիլի՛ վէ կէրէք ախլագի եարատըլըշտա պուլունան ճէ-մի՛ շէյլէրին իւզէրինէ պիրի պիրինէ միւթթէֆիգ ա՛ղիմ պիր քիւլիլիէթ իւզէրինէ կիպի վարըր

Ս. 3. Լ՛լէսսէվի սէչիլմէք Թա՛պիր օլունան մատտէ խուսուսունտա ԼՂԱՏՐԵՆ ԹԱԳԱՊԻՐԱԹԸ ՆԷ՞ տեմէք տիր :

Ղ՛. Սատէճէ Բուհուն ա՛ղիզլէմէսի վէ կէր-չէքլիյին իմանը վասիթասի իլէ ինսանըն պիր գըս-մընըն էպէտի իեկասը խուսուսունտա ԼՂԱՏՐԵՆ մէ-րամ՝ իրատէթ վէ սէչմէսի տեմէք տիր : Պագի գալան գըսմը իսէ քէնտի սէչտիքլէրի կիւնաճ եօլունտա տէվամ էթտիքլէրի սէպէպտէն, վէ Խն-ճիլտէ օնլարա ճապա վէ սահիհան Թէքլիթ օլու-

նան խելասը իրատեթէրի իլէ րէտտ էթտիբլէրի սէ-
պէպտէն, հագգ իւզրէ հէլաք օլաճագլար տրը : Իւէ-
լաս օլանլար՝ ա՛ղիզլիք վէ իման վասիթասի իլէ
խելաս օլուրլար, վէ հէլաք օլանլար՝ կիւնաճ վէ
իմանսրզլըգ սէպէպինտէն հէլաք օլուրլար : Էիչ
պիրի սալթ սէչիլմիշ օլտուզունտան խելաս օլմազ,
իլլա Վուրթարըճըյը գապուլ էթտիյի վէ Ինճիլի
շէրիֆին թէնպիհլէրինէ իթա՛աթ էթտիյի սէպէպ-
տէն խելաս օլուր : վէ հիչ պիր քիմնէ սալթ սէ-
չիլմիշ օլմատըզնտան հէլաք օլմազ, իլլա օնուն
կիւնահտա ի՛նստ իւզրէ գալտըզ՝ վէ Վուրթարը-
ճըյը րէտտ էթտիյի սէպէպտէն հէլաք օլուր :
Կիւնահքեարլար քէնտիլէրինի ճէղայա միւսթա-
հագգ էսէն կիւնահլարը սէպէպինտէն թէքտիր օ-
լունաճագլար :

Ս. 4. Լտէմին խելասը հագգընտա օլան Լէ-
լահըն՝ թագտիրաթը՝ շա՛րթ իլէ մի տիր, եօխսա
շարթսրզ վէ մոլթլագ, Վրիստոսուն քէֆարէ-
թինէ վէ ատէմլէրին էյի ա՛մէլլէրինէ՝ նաչարէն
մի տիր :

Ղ. Պիր ֆիքրտէ շարթ իլէ տիր. լաբին Լէ-
լահըն՝ խելաս օլունանլարըն էյի ա՛մէլլէրինի փէ-
շին պիլտիյինէ պինայէն ֆիքր իլէ տէշիլ, իլլա
Վրիստոսուն միանճըլըգ վէ քէֆարէթինէ պինա-
յէն վէ օնտա՝ խելասա մալիք օլաճագ օլանլարըն
թէվպէ՝ իման վէ իթա՛աթը տախիլ էթմէք ֆիք-
րի իլէ տիր : Լտէմին թարաֆընտան իճրա օլու-
նան շարթլար հիչ պիր վէճճ իլէ սէվապ կիպի
սայըմալը տէյիլ տիր : Ս է պու էճիլտէն օնլա-
րըն իճրասը՝ ինսան խելասը հագգընտա օլան ի՛-
նայէթի իլահիյէնին զանիմէթինտէն պիր շէյ
թէնզիլ էթմէզ : Լլահըն թագտիրաթը՝ իման է-
տէնլէրին խայըր ա՛մէլլէրի իւզէրինէ պինա օլուն-

մազ, իլլա խայըը ա'մէլէրէ թէմէլ գուրար:

Ս. 5. Հէփ մախլուգաթ հէմ վուգու'աթ՝ վէ պախուսուս ատէմին կէլէճէք տիւննատէրի հալի հագգընտա Ալլահըն թաղտիրաթը վար իտիյի նէտէ'ն մա'լիւմ տիր:

Ճ'. Աթիտէ պուլունան սէպէպլէրտէն մա'լիւմ տիր:

(1) Ալլահ' ճիւմէ շէյլէրին խալգ էտիճի՝ հըֆղ ու խտարէ էտիճի վէ թէրթիպ ու թէտպիր էտիճիսի օլտուղու իշիւն, քէնտի ա'մէլէրի հագգընտա էզէլտէն պիր մէրամ ու նիյէթի օլմագ յաղըմ կէլիր:

(2) Վէնտի էլլէրինին ճէմի՝ իշէլի հագգընտա պիր մէրամը նէթիճէսի օլմագ կէրէք օլտուղու սուրէթտէ, լաղըմ կէլիր. քի՛ օ մէրամա կէօրէ պու հէփ իշէրինին հագգընտա պիր թէրթիպ ու նիւզամը օլա:

(3) Ալլահըն էվլէտէն պիլմէսի ճիւմէ նէսնէլէրէ էրէր. լաքին շիւպհէտէն խարիճ օլմայան նէսնէ վէշին պիլինմիշ օլամազ. վէ քէնտի մէրամ՝ իրատէ վէ իսթիարընա միւլաֆրդ օլմայան նէսնէ շիւպհէտէն խարիճ օլամազ:

(4) Ա'ղիղ Վիթապլարտան մա'լիւմ տիր: (Խ)

(Խ) Գործ. ԺԵ. 18: Ալլահա էվլէտէն պերու հէփ քէնտի ա'մէլէրի մա'լիւմ տիր:

Եսայ. ԺԴ. 24, 26, 27: Ա'սքէրլէրին Բապար եէմին էտիպ տէտի. էլլէթթէ գառտ էթտիյիմ կիպի՝ հէմանն էօյլէ օլաճագ, վէ թագտիր էթտիյիմ կիպի՝ հէմանն էօյլէ վազի օլաճագ տըր:

Ճիւմէ եէրին հագգընա թաղտիր օլան մուգառտէք պու աուր. վէ հէփ թալիֆէլէրին իւզէրինէ ուզանմըշ էլ պու տուր: Զիրա ա'ղքէրլէրին Բապար թագտիր էյլէտի, վէ քի'՞ր իպթալ էտէպիլիր. վէ օնուն էլի ուղանմըշ, վէ օնու քի'՞մ չէվիլէ պիլիր:

Եսայ. ԽԶ. 10: Սօնկու իլէրտէն՝ վէ օլմամբըն գաւիմտէն խապէր էտէն. Թէտպիրիմ սապիթ օլաճագ,

վէ հեփ միւրատըմը իճրա էտէճէյիմ տէյէն :

Ա. 1. Ժ. 21 : Քիշինին էիւրէյինտէ չօգ էֆքեար օլուր : ամնն Բապպըն թէտպիրի՝ օ սապիթ օլուր :

Յ. Ժ. 5 : Զիւնքի կիւնէրի մուգատտէր տիր. վէ պլարընըն սայըսը սէնտէ տիր, հատտլարընը սէն գօտուն վէ օ աշամաղ :

Գ. Ժ. 26 : Վէ էէրին պիւթիւն էիւղիւ իւղէ-րինէ սաքին օլմաղա՝ պիր գանտան աստէմէրին հէր միւլէթինի եարաթտը, վէ մուալին վաղըթլարա հէմ օն-լարըն մէքեանլարընըն սինորլարընա հուտուտ գօտուն :

Ս. Ժ. 11 : Բապպըն միւլէրէթի էպէտէն՝ օնուն էիւրէյինին նիյէթլէրի տէվը պէ տէվը տուրուր :

Գ. Ժ. 23 : Ալահըն թագտիր օլունմունը թէտպի-րի վէ էվէլտէն պիւմէսի իլէ պունու էյէ վէրիմիշ օ-լարագ պլարընը, վէ պինամուսլարըն էլլէրի իլէ մըխա-յարագ էօլտիրտուինիւղ :

Գ. Ժ. 48 : Վէ թայիֆէլէր իշտիպ սէվինիր-լէր իտի, վէ Բապպըն քէլամընա ի՛ղզէթ վէրերլէր ի-տի վէ հեփ էպէտի հայաթա թային օլունմունըլար ի-նանտըլար :

Ե. Ժ. 4, 5, 9, 11 : Նիճէ քի պիզի տիննա գուրուլմաղտան էվէլ՝ օնունլա սէչտի, քի քէնտի հու-ղուրունտա մուհապպէթ իլէ ա՛ղիզ վէ գուտուրսուղ օ-լալըմ. Վէ պիզի՝ քէնտի իրատէթինին խօշնուաղըլու-նա կէօրէ՝ Յիսուս քրիստոսուն վասիթասի իլէ քէն-տիսի իշին օղուլ օլմաղըղա թագտիր էյլէտի. Վէ պիզէ քէնտինտէ նիյէթ էյլէտիյի քէնտի բիզարնա կէօրէ՝ քէնտի իրատէթինին սըրըրըն պիլտիրտի. Օն-տա քի օնուն իլէ ինթիոապ օլտուգ քի՝ քէնտի իրա-տէթինին միւրատընա կէօրէ հէր շէյի իճրա էտէնին թէտպիրինէ կէօրէ թագտիր օլունմաղըլա :

Ե. Ժ. 10 : Զիրա օնուն ա՛միլի իզ. քի քրիստոս Յիսուստա՝ Ալահըն փէշին հաղըրլատըղը էյի ա՛միլէր իշին եարատըլտըղ :

Ե. Ժ. 11 : Բապպըմըզ քրիստոս Յիսուստա էթ-տիյի էլէլի թագտիրէ կէօրէ :

Զ. Ժ. 28—30 : Վէ պիլիրիզ քի Ալահը սէվէնլէ-րէ՝ մուգատտէր իւղրէ տա՛վէթ օլմունըլարա՝ հէր շէյ էյ-լիյէ եարտըմ էտէր : Զիրա փէշին պիլտիյի քիմնէլէրի քէնտի Օղլունուն սուրէթինէ պէնկզէր օլմաղա թագ-տիր էյլէտի, շէյլէ քի՝ չօգ դարընտալար արաղնտա օ իլք տօղուն օլա : Վէ թագտիր էթտիյի քիմնէլէրի հէման օնլարը տա՛վէթ էյլէտի. վէ տա՛վէթ էթտիյի քիմնէլէրի՝ հէման օնլարը սատըղլատը. վէ սատըղլատը-

զը քիմնէլէրի՝ հէման օնլարը ի՛ղզէթլէտի :

Հ. 11—16 : Տահա աղմամը շար իքէն , վէ պիր էյի եա քէօթիւ շէյ էթմէրիլէր իքէն , Ալլահն սէշմէ իւզրէ օլան թագաիրի՝ ա՛մէլլէրտէն տէյիլ՝ իլլա տա՛վէթ էտէնտէն իտիյի սապիթ օլմագ իչիւն , օնա տէնիլտի քի՛ Պէօյիլիւ քիւչիլիւնէ գուլլուգ էտէճէք : Նիճէ քի եազըյմէշ տըր . Յակոբու սէվտիմ , Եսաւտան իսէ իքրահ էթտիմ :

Իմտի նէ՞ տէյէլիմ . Ալլահն ի՛նտիստէ նահագըլը՞ գ մը վար . հաշա : Չիւնքի Մովսէսէ տեր . Մէրհամէթ էթտիյիմէ մէրհամէթ էտէճէյիմ , վէ աճըտըղըմա աճըյա՝ ճաղլմ : Իմտի էօյլէ իսէ , իսթէյէնին եախօտ սէյիրտէնին էլիւտէ տէյիլ , իլլա մէրհամէթ էտէն Ալլահն էլիւտէ տիր :

Հ. 5. 7 : Իմտի շիմոիքի վագըթտէ աախի պէօյլէ ի՛նայէթ սէշմէսինէ կէօրէ՝ պիր պագիլէ օլտու : Իմտի նէ՞ օլտու . Իսրայէլ արատըղը շէյէ էրմէտի . ա՛մա սէշիլիլէր էրտիլէր , պագիլէրի իսէ գաթըլաւտըլար :

Բ ՏԻՄ. Ա. 9 : Քի օ պիլի խէլաս էյլէտի , վէ ա՛ղէզ տա՛վէթ իլէ տա՛վէթ էյլէտի , ա՛մէլլէրիլիլէ կէօրէ տէյիլ՝ իլլա քէնտիին թագաիրինէ վէ ի՛նայէթինէ կէօրէ , քի քըիստոս Յիսուստա պիլզէ էզէլի գէմանտան վէրիլտի :

Բ ՏԻՄ. Բ. 19 : Ամա Ալլահն գալի թէմէլի տուրուր , վէ օնուս պու միւհիւրիւ վար . Բապպ քէնտիին օլան քիմնէլէրի պիլիր :

Ա թԻ. Ե. 9 : Չիրա Ալլահ պիլի զազապ իչիւն թա՛յին էթմէտի , իլլա քի Բապպըմըզ Յիսուս քըիստոսուն վաաթիմաի իլէ գուրթուլուշա նայիլ օլալմ :

Բ թԻ. Բ. 12 : Պիզ իսէ Ալլահ տայիմա սիղին իչիւն շիւքը էթմէյէ պօրճըլուլ՝ եա՛ Բապպտան սէվիլիլ միշ դարընտաշար , քի Ալլահ սիղի իպթիտատէն Բուհուն ա՛ղիլիլի վէ կէրչէքլիյին իմանք իլէ՝ խէլաս իչիւն սէշտի :

Ա ՊԻՄ. Ա. 2 : Փէտէր Ալլահն թագաիրինէ կէօրէ՝ Բուհուն ա՛ղիլիլի իլէ՝ իթաաթ իչիւն վէ Յիսուս քըիստոսուն զանընըն սէրփիլիլիլ իչիւն սէշիլիլիլիլ :

Ա ՊԻՄ. Բ. 8 : Թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք զայաար տըր , օնլար քի՛ ինանմայըպ սէօզտէ թէօքէզիլէր , քի օնա թա՛յին տախի օլտուլար :

Բ ՊԻՄ. Ա. 10 : Օնուս իչիւն եա՛ գարընտաշար՝ պախուսուս ճէհտ էտին , քի տա՛վէթ ինիլի վէ սէշիլմէնիլիլ թա՛հիհ էտէսինիլ . զիրա պու շէյլէրի էթմէնիլ իլէ՛ հիչ աալա եանղըլմազընըզ :

Ս. 6. Ըլա՛հ թագաւորաթընը նա՞որը իճրա է-
տէր :

Ճ'. Ճ'իւմէ շէյլէրի վիճիւտէ կէթիրմէյիլէ վէ
հրֆղ ու իտարէ Էտիպ իւզէրինէ հիւքիւմէթ սուր-
մէյիլէ : Պիւթիւն մախլուգաթ՝ հէր շէյ վէ հէփ
վուգուաթլար՝ ճիւմէ շէյլէր՝ հիսապա ալընարագ
պիթթէմամ Ըլա՛հն մէրամ՝ իտարէ վէ ին-
թիարընա կէօրէ օլարագ մէլճուտ տուր : (Ճ)

Յ. 15. ԺԳ. 18. Հէփինիլ իչիւն տէմէյօրոււմ. պէն
սէշտիքէրիմի պիլիւրիմ. իլլա քի պու եազը թէրմիլ օ-
լա. Պիլմա՛հէ էրմէք եէյէն՝ էօքչէսինի իւզէրիմէ գալ-
տըրալ :

Յ. 15. ԺԵ. 16. 19. Սիղ պէնի սէշմէտինիլ, լաքին
պէն սիղի սէշտիմ, վէ սիղի թալլին էթտիմ, քի կի-
տիպ՝ մէյվէ կէթիքէսինիլ, վէ մէյվէնիլ գալա. թա
քի աալմ իլէ փէտէրտէն նէ քի տիլէրսէնիլ, սիղէ
վէրէ : Էյէր տիւնէատան օյալարալըզ, տիւնէա՝ քէն-
տինին օլան շէյի սէվէր իտի. լաքին սիղ տիւնէատան
օյմաալըզըզ՝ իլլա պէն սիղի տիւնէատան սէշտիլիմ ի-
չիւն, պու սէպէպտէն տիւնէա սիղտէն իքրա՛հ էտէր :
(Զ) Գ. Գ. 27, 28. Չիլա հազգան՝ պու շէհրտէ
մէսճ էթտիլին աղիլ Օղլու Յիսուսա գարըզ՝ կէրէք
Հերովդէս կէրէք Պոնտոյու Պիղատոս՝ թալիֆէլէր վէ
Իսրայէլ գալմիլէրի իլէ ճէմ՝ օլտուլար, քի սէնին էլինին
վէ թէապիլիլին իճրա օլմազա հէփ թագաւոր էյլէտի-
լի շէյլէրի էտէլէր :

Ղ. 1. ԻԲ. 22. Վէ կէրչի աաէմ Օղլու թագաւոր օլ-
տուլու իւզրէ կիտէր. լաքին վալ օ աաէմէ քի՝ օնու
վաաթթաթի իլէ էլէ վէրիլիլ :

Յ. 15. ԺԵ. 2. 6. 9. Նի՛ճէ քի օնա հէր թէնին իւզէ-
րնէ հիւքիւմէթ վէրտին, թա քի հէփ օնա վէրտիլին
քիմսէլէրէ՝ էպէտի հպաթ վէրէ :

Սէնին աալըն՝ տիւնէատան պանա վէրտիլին աաէմ
լէրէ պէյան էյլէտիմ. սէնին իտիլէր, վէ օնլար պա-
նա վէրտին, վէ սէնին սէօգիւնիւ հրֆղ էյլէտիլէր :
Պէն օնլար իչիւն եալվարրըմ. տիւնէա իչիւն եալվար-
մամ, իլլա պանա վէրտիլին քիմսէլէր իչիւն. զիւր օն-
լար սէնին տիլ :

Ե. 1. ԺԳ. 24. 27. Մաքէրլէրին Բապալը եէմին էտիպ
աէտի. Էլպէթտէ գաստ էթտիլիմ կիպի՝ հէման էյլէ

Ս. 7. Այլաճըն Թագաւորաթը՝ ատէմին ազատ իրատէթինէ գարշը տուրուր՝ եւ մանի օլո՞ւրմու, վէ օնու մահվ էտէ՞ր մի. վէ եախօտ ատէմին ճէվապ վերմէյէ պօրճլու օլմասընը վէ մէտճ ու ղէմմէ շայէսթէ օլմասընը րէֆ՝ էտէ՞ր մի:

Ճ. Այլա էթմէզ: Ատէմալէթ կիպի տէյիլ տիր: Ատէմին իրատէթ ազատըղը՝ էօնիւնէ գօնուլան սէպէպլէրէ պադարագ իսթէտիյի կիպի հարաքէթ էթմէքտէն իպարէթ պիր շէյ տիր: Պիր ազատ իրատէթի ղաթա՝ պունտան մատէ սայըր պիր ազատըղա մալիր օլմագ ղայըր միւմքին տիր: Հագդ (մաա)լանըն պունտան մա՛տա պիր ազատըղը եօդ տուր: Հէր քէս տէրունինտէն տոյար քի՝ Այլաճըն Թագաւորաթը՝ քէնտի գուտրէթլէրինի գուլանմագ հագգընտա օնլարէն ազատըղընա ասլա զըտըղդ կէօսթէրմէզ. հէմտէ մէն՝ էթմէզ: Իւղէրինէ ճէպըր օլմայարագ՝ հէման իսթէտիյի կիպի հարաքէթ էտէր: Մէտճ ու ղէմմ՝ աղտտ իրատէթ հարաքէթլէրինին թապիա՛թընա մէպնի տիր: () Լ հարաքէթլէր էյի օլտուգտա մէտճէ լայըդ՝ վէ քէօթիւ օլտուգտա ղէմմէ միւսթա հագդ տըրլար: ()

Օլաճագ, վէ Թագաւոր էթտիլիմ՝ կիպի՝ հէման էօլէ վագի՝ օլաճագ տըր. պիրա ա՛քէրլէրին Բապըր Թագաւոր էյլէտի, վէ քի՞մ իպթալ էտէպիլիր. վէ օնուն էլի ուզանմըշ, վէ օնու քի՞մ չէվիրէպիլիր:

Սաղ. ճԹ. 3: Այլաճըմը իսէ կէօքտէ տիր. հէֆ հագդ էթտիյի շէյի էյլէտի:

() Դ. 1. 18. 22: Վէ կերչի ատէմ Օշլու Թագաւոր օլտուգու իւզըն կիտէր. լաքին վա՛յ օ ատէմէ քի՝ օնուն վասթիթաի իլէ էլէ վէրիլիր:

Գ. 1. 18. 23: Այլաճըն Թագաւոր օլունմուշ թէտպիրի, վէ էվլէյտէն պիլմէսի իլէ պունու էլէ վէրիլիշ օլա րագ ալաընըզ, վէ պինամուսարը էլլէրի իլէ մըխա-յարագ էօլտիւրաիւնիւզ:

Ե. 1. 18. 3: Հագգան օնլար քէնտի եօլարընը սէչտիլէր, վէ ճանլարը՝ իբրահիյէթլէրինտէն հագզ էտէր:

Ս. 8. Թագոտիրաթը իշահիյէ Թա՛լիմաթը՝ Խն-
ճիտէ պէյան օլունան Թարլ իւզրէ խէլաս պու-
մաղա ճէհտ էթմէյի մէն՝ էտէ՞ր մի :

Ճ. Հիւ պիր վէճհ իլէ էթմէզ : Խէլաս օլաճաղ
իսէմ, քէնտի խէլասըմա չալըշսամ տա՝ չալըշսաղ-
սամ տա խէլաս օլմամ մուգարրէր տիր. ետխօտ
հէլաք օլաճաղ իսէմ, հէր նէ իշէրսէմ իշէյիմ,
հէլաք օլմագլըղմ մուգարրէր տիր տէմէսի ա՛գ-
լա մուղայիր վէ կէրչէքլիյին ա՛քսիսի վէ կիւնահ
տըր : Լ՛գլա մուղայըր տըր. չիւնքի նէթիճէլէր
հասըլ էտէն վասիթալարը պաթըլ սայմագ տըր.
չիւնքի վասիթալար օլմայընճա նէթիճէլէրին հա-
սըլ օլմալարը միւմքին օլմալ : Կէրչէքլիյին ա՛ք-
սիսի տիր, չիւնքի Թապիա՛թա վէ Լ՛լահըն միւ-
րատընա վէ Լ՛գիզ Վ՛իթապըն պիւթիւն Թա՛-
լիմինէ զըտտ վէ մուխալիֆ տիր : Կիւնահ տըր,
չիւնքի գապահաթը կիւնահքեարըն իւզէրինտէն
րէֆ՝ էտիպ՝ մուգատտէս Լ՛լահըր գապահաթըլ չը-
գարմագ տէմէք օլուր : Խմտի հիւ քիմնէ պու-
միսիլլիլ զիւր՝ Լմէ ինանըպ՝ Օնա կէօրէ հարաքէթ
էթմէսին : Պիլա՛քս՝ Թագոտիրաթը իշահիյէ Թա՛-
լիմաթը՝ խէլաս իշիւն ճահտ ու ղայրէթ էթմէնին
պիր սէպէպի սայըլմալը տըր :

Ս. 9. Լ՛լահըն Թագոտիրաթը խէլաս իշիւն չա-
լըշմաղա նի՞ճէ ղայրէթ վէրիր :

Ճ. Ը էօյլէ. եա՛նի՝ Լ՛լահըն Թագոտիրաթըն-
տա հէմ վասիթա հէմ նէթիճէ վար տըր : Լ՛լ-
ահ նէթիճէյի չէօյիւլմէզ պիր պաղ իլէ վասի-
թայէ պէնտ էթմիշ տիր : Հիւ պիր նէթիճէ՝ վա-
սիթա գուլլանըլմայընճա հասըլէ կէլմէսի միւմ-
քին տէյիլ տիր. ամմա վասիթա գուլլանըլրսա՝
նէթիճէսի հասըլ օլուր : Պու կէրչէքլիք՝ չիֆթ-
ճիլէր՝ էհլի սէնա՛աթլար վէ մէքթէպ շայիրտէրի

հագգընտա սահիհ օլտուղու կիպի՝ Վրիսթիան-
լարըն հագգընտա տախի սահիհ տիր : Խմտի՝ է-
յէր պիր քիմսէ թէվպէ էտիպ իման կէթիրե-
րէք մուգատտէս պիր է'օմր սիւրէրսէ, Լլա-
հըն թագտիրաթը վար խտիյի շիւպհէսիլ օլ-
տուղու կիպի՝ օնուն խէլասը տախի օլ գատար
շիւպհէսիլ տիր. վէ պաշգա պիր թարիգ իլէ խէ-
լաս օլունմալ : Թէվպէ էտիպ իման կէթիրմէյէ
վէ մուգատտէս է'օմր սիւրմէյէ զայրէթ՝ պունտան
հասըլ օլուր, շու պահս իլէ, եա'նի՝ նիճէ քի Լլա-
լահ թէրթիպ էյլէմիշ տիր քի, վասիթասը գու-
լանըմայընճա մահսուլ օլմայա, վէ պու սէպէպ-
տէն չիֆթի եէրի իշէր, էյլէ տախի Լլահ
մերամ էյլէմիշ տիր քի, թէվպէ՝ իման վէ է'օմր
ա'ղիղիյի օլմայընճա՝ գուրթուլուշ օլմայա. օլ
սէպէպտէն թէվպէ էտիպ իման կէթիրէրէք ի-
թա'աթ էթմէր կէրէք տիր : (Է)

Ս. 10. Լլահըն թագտիրաթը պիղիմ ա'մէլ ու
հարաքէթիմիլէ գանո'ն մու տուր :

Ճ'. Խայըր տէյիլ տիր. Լլահըն՝ Լ'ղիլ Վի-
թապլարտա իլհամ օլունան նօմսու ա'մէլ ու հա-
րաքէթիմիղին եալընըլ գանունու տուր : () նուն
թագտիրաթը ատէմէ տէյիլ, ամմա քէնտի ա'մէլ
ու հարաքէթինին գանունու տուր : Պիղ՝ Լլահըն
թագտիրաթընա տէյիլ՝ իլա թէնպիշլէրինէ պագա-

(Է) Գ. Ի. Ի. 23, 24, 31 : Զիրա պու կէճէ պէ-
նիմ շօլ օլտուղում վէ ի'պատէթ էթտիյիմ Ալլահըն
մէլէյի եանըմա կէլիպ՝ տէտի. Գօրգմա՝ եա՝ Պօղոս, սա-
նա Կայսերին հուղուրունտա տուրմագ կէրէք տիր, վէ
իշթէ Ալլահ սէնին իլէ պէրապէր կէմիտէ հէի օլտու-
րը սանա պաղըշլամըշ տրր : Պօղոս եիւզպաշլա վէ ա'ս-
քէրիլէրէ տէտի. Էյէր պունլար կէմիտէ գալմաղարտա,
սիգ գուրթուլմաղընըլ :

րագ ա՛մէլ էթմէլի իզ: (3)

Ս. 11. Ալաճըն թագտիրաթընա նէ՞ նաղար
իլէ պագմալը, վէ օնլար նի՞ճէ գապուլ օլունմալը:

Ճ. Եօրֆի ճէպրի՝ վէ պիթէրթիպ Խ-
թիպար օլունմալը տէյիլ տիր, իլա հէր վէճհ
իլէ ա՛ղլա մութապըգ վէ մինասիպ՝ վէ Ալաճըն
հիւսնի իրատէթինէ մուվաֆըգ վէ օնուն հիւթիւ-
մէթի վէ քէրէմինին հասլըաթը տէյի ի՛թի-
պար օլունմալը: (Ս)նլարտա գուսուր վէ գապա-
հաթ պուլարագ տէյիլ՝ իլա հիւրմէթ վէ ի-
թաա՛թ վէ թէվաղիւ՝ վէ խիւլիսի փաք բուհ
իլէ գապուլ օլունմալը:

Ս. 12. Թագտիրաթը իլահիյէ թալիմաթը եէ-
նի՞ պիր թա՛լիմաթ մը տըր:

Ճ. Խալըր տէյիլ տիր. Ա՛ղիլ Վիթապլար նէ
գատար գատիմ իսէ, պու թալիմաթ օլ գատար գա-
տիմ տիր: Է՛մ տէ ալէսսէվի փրօթէսմանդ Վիլի-
սալէրինին իման իգրարլարընտա միւնտէրիճ տիր:

Ս. 13. Թագտիրաթը իլահիյէնին թա՛լիմա-
թընըն ինանըմասը վէ հէ՛մ վա՛յ օլունմասը միւ-
հի՛մմ մի տիր:

Ճ. Եվլէթ միւհիմմ տիր. չիւնքի գապուլ օ-
լունուպ ինանըմասը լաղըմ՝ օլան՝ Ալաճըն իլհամ
էթաիյի պիր կերչէքլիք տիր. վէ կիւնահքեարըն
էպէտի է՛մրէ իւմիա էթմէսինին եալընըլ թէմէլն
տիր. զիւրա Ալահ (Յիսուս Վրիստոսուն վասիթասի
իլէ խէլաս թագտիր էթմէսէ իտի, հիչ քիմնէ աս-
լա խէլաս օլմայաճաղըտը: (չ)

(Յ) Ռ Օրէն. ԻԹ. 29. Կիղի շէյլէր Ալաճըմըլ Բապուս
մախսուս տուր. վէ աշիքեարէ օլանլար՝ էպէտէն պիզէ
վէ օղուլլարըմըլ մախսուս տուր քի պու Թէվրաթըն
ճիւմէ սէօղլէրի իլէ ա՛մէլ էտէլիմ:

(չ) երեմ. ԻԶ. 2. Բապու պէօյլէ տէր. Բապու էվինին

ՊԼՊ 6

Երաւորութիւն

Ս. 1. Երաւորը նէ տէմէք տիր :

Ղ. 1. Ի ծիւտէ կէթիրմէք ա'մլի տէմէք տիր :
Երաւորը իբի թարղ օլուր , պիլա վասիթա վէ
վասիթա իլէ : Պիլա վասիթա օլան երաւորը
հիւտէն եախօտ էվիլէճէ պիր շէյ մէվճուտ օլմա-
յան եէրտէն պիր շէյ հասըլա կէթիրմէք տիր :
Ս. ասիթա իլէ օլան երաւորը , պիր շէյի եէնի
պիր շէրիլտէ վիճիւտէ կէթիրմէք տիր : եախօտ
էվիլէճէ մէվճուտ օլան ճիսմէրտէն պիր շէյ հա-
սըլ էվմէք տիր : Պու տիւնեանըն էվիլէլա նի-
վամըղ հալտէ հասըլ օլունմասը՝ պիլա վասիթա
օլան երաւորը իտի : Լ. տէմին՝ եէրին թօիրաղըն-
տան քէնտի զաթը ճիսմանիլիյինտէ հասըլ օլուն-

հալիսինտէ տուր , վէ Բապղ էվինէ սէճտէ զըլմաղա կէ-
լէն ճէմի՝ Եէհուտա շէհրէրինէ՝ օնրարա սէօյլէմէյէ սա-
նա էմը էթտիյիմ ճիւմիլէ սէօղլէրի՝ սէօյլէ , պիր սէօղ
կէրի գօմա :

Երեմ. Ի. 28 : Յիւշիւ օլան փէյլամպէր՝ տիւշիւ-
նիւ նագլ էթսին , վէ ի'նտինտէ սէօղլում օլան կէր-
շէքլէր իլէ սէօղլումիւ սէօյլէսին . սաման՝ պուղտայըն եա-
նընտա նէ՝ տիր տէյօր Բապղ :

Եսայ. Լ. 9. 10 : Ձիրա պու՝ ա'աք . գալմ տըր , եա-
լանը օղուլար տըր . Բապղըն թէվաթմըն իշիթմէյէ
իսթէմէղ օղուլար տըր , քի իլճամ կէօրէնլէր՝ Վէօր-
մէն , վէ վահի պաղանլարա՝ Պիղիմ իշիւն տօղըղն նէա-
նէլէր պաղման , պիլէ լաթիթէլէր սէօյլէյին , եալան
վահիլէրի պաղըն :

Բ. Տէ. Դ. 3 : Ձիրա վաղըթ օլաճաղ քի՝ սաղ թա-
լիմ թէհամմիւլ էթմէյէճէքլէր . իլա գուլաղարը կէ-
ճիշէրէք՝ քէնտի արղուլարընտ կէօրէ քէնտիլէրինէ իօ-
ճալար պիրիթտիրէճէքլէր :

մասը՝ վասիթա իլէ օլան եարատըլ իտի: Պու-
լըքինճի զիբը օլունան եարաթմագ թարզը՝ պա՛ղը
սեֆա՛ թէշքիլ էթմէք՝ թէրթիպ էթմէք վէ եասի-
մագ թա՛պիր օլունուր: (ճ)

Ս. 2. Եարատըլ ա՛մէլէրի նէյի՞ շամիլ տիր:
Ղ. Կէօքլէր վէ եէր վէ օնլարտա պուլունան
հէփ շէյլէր՝ ճիւմլէ միւթէնա հի մէվճուտաթ ճան-
լը վէ ճանսըղ, նաթըգի վէ զայրի նաթըգի, կէօ-
րիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն: (Տ)

Ս. 3. Զէր շէյի քի՞մ եարաթտը:

Ղ. Ղիւմլէյէ գատիր Լաւահ: (յ)

Ս. 4. Զէր շէյի նի՞ճէ եարաթտը:

Ղ. Վէնտի գուտրէթինին քէլամը իլէ: Պու-
նու տէմէք իլէ եալընըղ շու անկլաշըլըր քի՛ օ
միւրատ էթտի, եախօտ իրատէթինի պէյան էթ-
տի, վէ եարատըլ վուգու՛ պուլտու: (ն)ուն գուտ-
րէթի վէ քէլամը մաա՛ն պէրապէր իտի: (ն)

(ճ) Ծննդ. Ա. 1. Իպթիտատէ Ալահ կէօյիւ վէ եէ-
րի եարաթտը:

Ծննդ. Բ. 7. Վէ Բապպ Ալահ առէմի եէրին թօփ-
րաղընտան եափտը, վէ պուրնունուն տէլիքլէրինէ հայաթ
նէֆէսի իւֆիւրտիւ, վէ առէմ հայաթա մալիք զաթ
օլտու:

(Տ) Վալ. Ա. 6. Զիրա հէփիսի՛ կէօքլէրտէ օլան վէ
եէր իւզէրինտէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն շէյ-
լէր՝ կէրէք թախթլար կէրէք սալթանաթլար կէրէք ի-
սաթթլէր կէրէք հիւքիւմլէթլէր օնուն իլէ եարատըլը,
ճիւմլէսի օնուն վասիթասի իլէ՝ վէ օնուն իչիւն եարա-
տըլմըլ տըր:

(յ) Ծննդ. Ա. 1. Իպթիտատէ Ալահ կէօյիւ վէ եէ-
րի եարաթտը:

(ն) Եր. ԺԱ. 3. Իման իլէ անկլարըղ քի՛ Ալահն
սէօգիւ իլէ տէվլէր իհտաս օլունտուլար, շէյլէ քի՛
կէօրիւնէն շէյլէր՝ կէօրիւնէնլէրտէն օլմատըլար:

Սալ. ԼԳ. 6. 9. Կէօքլէր Բապպըն սէօղիւ իլէ՝ վէ
օնլարըն ճիւմլէ ճիւմլէրիւ օնուն աղզընըն ըուհու իլէ
եափըլտը: Զիրա օ տէաի, վէ օլտու. օ էմը էթաի,
վէ գայիմ օլտու:

Ս. 5. Ալլահ Տէր շէյի նէ՞ գատար վագրթ-
տա խալգ էթտի:

Ղ'. Ալթը կիւնտէ խալգ էթտի. վագա՛ է-
յէր մինասիպ կէօրսէ իտի օնլարը անի վահիտ-
տէ խալգ էտէ պիլիբ իտի: Եարատըշ զըսմա-
րընտա պիրի պիրի արտընճա օլուպ՝ թէտրիճ իլէ
օլտու. Տէր պիր գըսմը իսէ, վուգու՝ պուլտու-
ղունտա անի վահիտտէ օլտու: (2)

Ս. 6. Տիւնեանըն եարատըլըշընտան պէրու
նէ՞ գատար զէման օլտու:

Ղ'. Ի՛ւմի թէվարիխ միւճիպինճէ՛ տիւնեա
Վրիստոստան 4000 սէնէ մուգատտէմ խալգ օ-
ղունտու:

Ս. 7. Տիւնեա՛ խալգ օղունտուղու զէմանտան
էվվէլ խալգ օղունտա իտի՝ ա՛լէմտէ զիյատէ ա՛-
ղիլլիբ վէ սաա՛տէթ հասըլ օլո՛ւրմուլուտու. եա-
խօտ տահա էվվէլ եարատըլմասընտան պիր մէն-
ֆա՛աթ օլո՛ւր մի իտի:

(2) Ծանոթ. Ա. 3. 11. 21. 25. 27. Վէ Ալլահ տէտի.
Այտընըզ օլտուն. վէ այտընըզ օլտու: Անտէն Ալլահ
տէտի. Եէր՝ եէշիլ օթ պիթիրսին, թօխում վէրէն օթ
հէմ՝ ճինսինէ կէօրէ մէյվէ վէրէն մէյվէտար աղաճ քի՝
եէրին իւզէրինտէ թօխումու քէնտինտէ օլա. վէ պէօյ-
լէ օլտու:

Իմտի Ալլահ պէօյիւք առա պալըղլարընը՝ վէ տուլա-
րըն պիր չօգ չըգարաղը՝ ճինսինէ կէօրէ ճիւվէ թէփ-
րէնէն ճանլու հայվանը՝ հէմ՝ ճինսինէ կէօրէ ճիւվէ գա-
նատըլ դուշու եարաթտը:

Իմտի Ալլահ՝ ճինսլէրինէ կէօրէ եէրին ճանսվարըրը-
նը՝ վէ ճինսլէրինէ կէօրէ տալարըրը՝ վէ ճինսլէրինէ
կէօրէ եէրին ճիւվէ սիւրթիւնէնլէրինի եափտը:

Վէ Ալլահ քէնտի օիւրէթինտէ առէմի եարաթտը.
օնու Ալլահըն սուրէթինտէ եարաթտը. օնլարը երքէք
վէ տիշի եարաթտը:

Եւէն. Ի. 11: Ձլրա րապպ կէօյիւ վէ եէրի՝ տէնի-
զի՝ վէ օնլարտա հէփ օլանլարը ալթը կիւնտէ եափտը,
վէ եէտինճի կիւնտէ րահաթլանտը:

Ղ՝. Խաչըր . խալֆ օլունտուղու ղէմանտան 10,000 սէնէ եվվէլ եարատըմասընա օլան սէպէպլէր՝ օլ եվվէլերի վագըրթտան 10,000 սէնէ տաճա եվվէլ եարատըմասընա տախի սէպէպ օլուրուտու . վէ պէօյլէ՝ թա եղէլէտէյին : Տիւնեայր եարաթտըղը վագըրթտա , վէ օնու եվվէլ եա սօնկրա եարաթմատըղընա , հէր նէ գատար օնլարը պիղէ պիլտիրմէտի իսէ տէ՝ Լլաճըն ինտիստէ շիւպհէսիղ՝ էյի վէ քեաֆի սէպէպլէր վար իտի :

Ս . 8 . Տիւնեա՝ սէնէնին Տաճնկի մէվսիմինտէ վիճիւտէ կէլմէյէ պաշատը :

Ղ՝. Զօգ իճթիմալ տըր քի՝ սօն պաճարտա օլմալը : Պուշուռն պէօյլէ օլտուղու՝ (1) իլմի հիյէթ հիսապլարընտան , վէ (2) հէր շէյ քէմալընը պուլմուշ տէրէճէտէ եարատըտըղը քէյֆիյէթտէն կէօրիւնիւր : Լէրին իլք մէյվէլէրի օլկուն հալտէ , հէմտէ ատէմին վէ հայվանըն գուլլանմասը իչիւն հաղըր խալֆ օլունտու : (.)

Ս . 9 . Լլաճ հէր շէյի նէ՞ հալտէ եարաթտը :

Ղ՝. Տէրէճէյի քէմալտէ . նէ թապիյի ալէմտէ՝ նէտէ ախլէպիտէ գուսուր վար իտի : Զէր շէյ Խալիպին էլինտէն ճինսինտէ թէքմիլ չըգտը . վէ հասըլ օլունմալարը՝ պէօյիյէրէք տէյիլ , իլլա վասիթա իլէ օլան եարատըլ օլուպ՝ քէնտի ճինսինի թէվլիտ էթմէյէ եախօտ թիւրէթմէյէ գուտրէթի օլարաֆ վիճիւտէ կէլտի : (Է)

(.) Ծանոթ . Բ . 5 : Սահրանըն ճիւմլէ Փիտանլարընը՝ հէմ պիթմէգտէն եվվէլ սահրանըն ճիւմլէ օթունու եապտը . գիրա Բապպ Ալլաճ եէրին իւզէրինէ տաճա եաղմուր եաղտըրմամըլ իտի , վէ եէրի իլլէմէյէ ատէմ՝ Եօզ իտի :

(Է) Ծանոթ . Ա . 31 : Իմտի Ալլաճ հէր եախարըղընը կէօրտիւ , վէ իլթէ զայէթ էյի իտի :

Ծանոթ . Ա . 11 : Անաէն Ալլաճ տէտի . Եէր՝ եէլլէլ

Ս. 10. Ալաճըն՝ պու շէյլէրին ճիւղէսինի
եարաթմագտա մէրամը նէ՞ իտի :

Ղ. Ա' զիզլիք վէ սաա'տէթ հասըլ էթմէքտէ՝
քէնտինին ճէլիլ քէմալիյէթլէրինի պէյան էթ-
մէյիլէ խայրօխաճըղընըն եէրինէ վարտըրմասը
իտի : Ա' զիզլիք վէ սա'աւտէթ պախշ էթմէքտէ՝
Ալաճ էլպէթտէ քէնտի քէմալիյէթլէրինի պէ-
յան ու իզհար էտէր . հէմ տէ քէնտի քէմալի-
յէթլէրինի պէյան ու իճզար էթմէքտէ՝ էլպէթ-
տէ ա'զիզլիք վէ սա'աւտէթ իհսան էտէր : Ալա-
ճըն՝ մէլէքլէրի, աւտէմլէրի վէ էլինին ճիւղէ իշ-
լէրինի եարաթմագտա օլան մէրամընտա պու նէ-
թիճէլէրին իքիտի վար իտի . Ալաճըն էն ա'ղիմ
ճէլպլի իլէ ա'լէմին էն չօգ էյլիյի մապէյնինտէ
միւսթագիլ վէ թէֆրիգ օլունմազ պիր պաղ վար
տըր : (պ)

օթ պիթիրսին , թօխում վէրէն օթ , հէմ ճինսինէ
կէօրէ մէյվէ վէրէն մէյվէտար աղաճ քի՝ եէրին իւղէ-
րինտէ թօխումմա քէնտինտէ օլա :

(պ) Հրաժ. ԺԱ. 36 : Ձիւրա ճիւղէսի օնտան՝ վէ օ-
նուն վասթիթասի իլէ՝ վէ օնուն իչիւն տիւր . օնա էպէ-
տէն համո օյսուն . ամին :

Յայր . Դ. 11 : Եա՛ րապպ՝ համտը վէ ի'զգէթի վէ
գուտրէթի ալմաղա լայրգ սրն . զիւրա հէր շէյի սէն եա-
րաթտըն , վէ սէնին իրաւէթին իլէ մէվճիւտ տիւրլէր
վէ եարատըլտըլար :

Ա. Կարնի . Ժ. 31 : Իմոի կէրէք եէրօէնիլ , վէ կէրէք
իչէրսէնիլ , վէ կէրէք պիր շէյ էտէրսէնիլ հէր շէյի
Ալաճըն ի'զգէթի իչիւն էյլէյին :

Արաճ . Ժ. 2. 4 : րապպ՝ ճիւղէյի քէնտիտի իչիւն եափ-
տը , հէմ ֆաուղը տախի՝ պէլա կիւնիւ իչիւն :

Սահմանադրութիւն : (Նախնական)

Ս. 1. Սուգատուէր նէ՞ տէմէք տիր :

Ճ. Ընտանիքէն տիր իրատէթինէ կէօրէ ճիւղէ
նէսնէլէրի հըֆլ կէթմէսի՝ հիւքմ վէ իտարէ
էթմէսի վէ ճիւղէ վուգուաթլարա նաղարէթ է-
տիպ օնլարը թէրթիպ կէթմէսի տէմէք տիր :

Ս. 2. Ընտանիքէն պիւթիւն ալէմ իւղէրինտէ
պէօլէ պիր մուգատուէր իճրա էթմէքտէ օլտուղու
նէտէն պէլլի տիր :

Ճ. (1) Ընտանիքէն իւղար օլունան նիղամու իթ-
թիֆագ՝ հիւքմէթ վէ էլլէք իլէ ճիւղէ շէլլէրի
հըֆլ էտիպ հիւքմ վէ իտարէ էթմէյէ՝ օնլարըն
Խալիգինտէն ղայրի պիր ղաթ գատիր օլմատըղըն-
տան պէլլի տիր : Օլորա իտարէ ու հըֆլ կէթ-
մէք իլլէն աշիքէար տըր քի՝ ճիւղէյէ գատիր
օլմագ լաղըմտըր . խալգ օլունմուշ ղաթ հագգըն-
տա իսթիգլալիէթ՝ եախօտ քէնտիլիլինտէն մէվ-
ճուտ օլմագլըգ մէմուլ էթմէք , ագլա մուխալիֆ
պաթըլ պիր խէյալտըր : Չիւն պու իսթիգլալի-
էթ մախլուգա պախշ օլունմաղ պիր սիֆաթ տըր :

(2) Սուգատուէր թալիմաթը հէփ տէվրէր-
տէ վէ տիւնեանըն ճիւղէ պէլտէլէրինտէ իւմուլմէն
ատէմէրտէն գապուլ օլունմուշ օլմաը , օնուն
սահիհլիլինէ պիր իսպաթ տըր :

(3) Պու թալիմաթ Լ՛ղիլ Քիթապլարտա
աշիքէարէն թալիմ օլունուր (Չ) :

(Չ) Եբր . Ս. 3 : Քի օ՝ օնուն ճէլալիլին ղիյասը վէ
ղաթընըն սիքքէսի օլուպ՝ հէր շէյի գուարէթինին սէօ-

Ս. 3. Ելլա՛հ՝ պուռ մուգատտերինի մախլուդաթ իւղէրինէ նի՞ճէ իճրա էտէր :

Ղ. Եա պիլա վասիթա եախօտ վասիթա իլէ : Պիլա վասիթա՝ եա՛նի քէնտի տօղրուտան տօղրու՝ վէ վասիթասըղ օլան ա՛մէլի իլէ մուգատտերինի իճրա էտէր : Վասիթա իլէ՝ եա՛նի վէսիլէլէրին եախօտ իքինճի սէպէպլէրին վասիթասի իլէ մուգատտերինի իճրա էտէր : Ելլա՛հ ա՛լէմին ճիւմլէ նէսնէլէրինի վէ իւղու՛աթլարընը՝ եա վասիթասըղ եախօտ վասիթա իլէ թանգըմ ու իտարէ էթմէյէ գատիր տիր :

Ս. 4. Մուգատտէր մախսո՛ւս մը՝ եա՛նի հէր պիր շէյէ այրը այրը՞ մը պագար, եօխսա ի՛ւ մումի մի տիր :

Ղ. Կէրէք մախսուս վէ կէրէք այրը այրը : Մուգատտէր էն ա՛ղիմ մէլէյէ եէթիշտիյի կիպի՛ հէման

ղիւ իլէ զապթ՝ էտէրէք՝ քէնտիսինին վասիթասի իլէ կիննա՛յարըմըղա քէֆարէթ էթտիքտէն սօնկրա՛ եիւ՝ ճէլէրտէ ա՛ղամէթին սաղընտա օթուրաու :

Գ. Վ. 17 : Վէ օ հէփիսինտէն իլէրի տիր . վէ հէփիսի օնուռն իլէ մէվճուտ տուր :

Ս. 19. ՃԳ. 19 : Բապպ թախթընը կէօքտէ գալիմ էյլէտի, վէ օնուռն փատիշա՛յըղը ճիւմլէյէ հիւքիւմէթ սիւրէր :

Գ. Գ. 34, 35 : Վէ կիւնլէրին սօնուռնտա՛ պէն Նաբուգոդոնոսոր կէօլլէրիմի կէօյէ գալարուրմ, վէ պա. նա ա՛գըմ կէրի կէլտի, վէ թաա՛լայը միւպարէքլէտիմ, վէ էպէտ իւլ սպատ եաշայըպ՝ սալթանաթը էպէտի սալթանաթ՝ վէ փատիշա՛յըղը տէվրտէն տէվրէտէք օլա. նա շիւքը էտէրէք ի՛զգէթ վէրտիմ : Չիւն եէրին ճիւմլէ սաքինլէրի հիւ կիպի սպըլըր, վէ օ կէօյիւն ա՛գքէրինտէ վէ եէրին սաքինլէրինտէ իսթէտիյինի իլլէր . վէ օնուռն էլինի մէն՝ էտէճէք՝ եախօտ օնա՛ Նե՞ իլլէ. յօրսուռն տէյէճէք եօգ տուր :

Ս. 6. ՃԼԵ. 6 : Բապպ կէօքլէրտէ վէ եէրտէ՛ տէնիզլէրտէ վէ ճիւմլէ տէրինլիքլէրտէ հէր նէ իսթէտի իսէ էյլէտի :

էն քիւչիւք պէօճէյէ տախի եէթիշիր . իւմումէն ճիւմլէսինէ եախօա պիւթիւն ճինսէ եէթիշտիյի կիպի հէման պէօյլէ օ ճինսին հէր պիրիսինէ տախի եէթիշիր . տէվլէթլէր վէ սէյարէլէրին տէվլէրինէ եէթիշտիյի կիպի, հէման պէօյլէ սէրչէնին տիւշմէսինէ վէ պաշարըմըզն գըլլարընըն սայըլմասընա եէթիշիր . էհլի իտրաք օլան մախլուգաթլարըն զահլի հարէքէթլէրինէ եէթիշտիյի կիպի, գալպին էֆթեար վէ էհսասընա տախի եէթիշիր, կերէք վասիթա իլէ վէ կերէք պիլա վասիթա իճրա օլունան ճիւմլէ պու մախլուգաթլարա՝ նէսնէլէրէ վէ վուզո՛ւաթլարա եէթիշիր : Ալլահըն պիւթիւն ճիհանընտա հիչ պիր շէյ րասթ կէլէ վիճուտէ կէլմէզ : (ւ)

(ւ) Մարտի . Ժ . 28—31 : Իքի սէրչէ պիր փուլա սաթըլմազըմ . վէ օնլարըն պիրիսի ֆէտէրինիզտէն իզնսիզ եէրէ տիւշմէզ : Սիզին իսէ պաշընըզն հէֆ գըլլարը պիլէ սայըլմըշ տըր : Իմտի գօրգման . սիզ չօգ սէրչէլէրաէն ֆարգը սընըզ :

Եւայ . ԽԵ . 7 : Ըշըզը թէրթիպ էտէն վէ գարանըզը եարատան՝ սէլամէթի եափան վէ պէլպը եարատան՝ պունլարըն ճիւմլէսինի եափան պէն րապպ իմ :

Աւի . ԻԱ . 1 : Փատիշահըն եիւրէյի րապպըն էլինտէ սուլար թազսիմի կիպի տիր . օնու հէր նէրէյէ իսթէրսէ տէօնտէրիր :

Ծնիդ . ԽԵ . 7 : Վէ Ալլահ պէնի եէրտէ սիզի պազիյէ այը գօմազ վէ պէօյիւք խէլաս իլէ սիզի սաղ սաղլամազ իչիւն էօնիւնիւզճէ կէօնտէրտի :

Երի . ԼԱ . 35 : Կիւնտիւզ ըշըզը իչիւն կիւնէշի՝ վէ կէճէ ըշըզը իչիւն այ իլէ երլտըլարըն գանուուէնու թային էտէն՝ տէնիպի չալգատան վէ օնու տալգալպըր շամաթա էտէր՝ ատը ապրէրլէրին րապպը օլան րապպ պէօյլէ տէր :

Անի . Թ . 9 : Ձիրա իշթէ պէն էմր էտիպ՝ Խարայէլ էվինի ճիւմլէ թայիֆէլէրտէ՝ գալպուրտա չալգատըզլարը կիպի՝ չալգայաճաղըմ, վէ եէրէ թաշըրաղ տիւշմէյէճէք :

Յի . Ի . 6, 7, 17, 18 : Ձիրա պէլա թօփրազտան յըզնալ, վէ միհնէթ եէրտէն պիթմէզ . լաքին ատէմ

Ս. 5. Ին քիւչիւք մախլուգաթլար վէ նէս-
նէլէրին Տըֆզ ու իտարէսի Ալլահըն տիգգաթընու
լայըգ մը տըր :

Ղ'. Սուլազա լայըգ տըր : Իյէր եարաթ-
մագ իչիւն տիգգաթընա լայըգ իտի իսէ , իտարէ-
սինէ եախօտ մուգատտէրինին տիգգաթընա լայըգ
տըր : () Նլարըն խալզ օլունմասը միւհիմմ նէթիճէ-
լէրէ պաղըր օլտուղու կիպի՝ Տըֆզ օլունմալարը
տախի պիլա շիւպճէ պաղըր տըր :

Ս. 6. Սուգատտէր՝ պու էօ՛մրիւն քիւչիւք
նէսնէլէրինէ տայիր տիր տէյիւ մէմուլ էթմէք՝
լագգ (թաա՛լանըն իսմինէ զիւլ կէթիրմէ՞զ մի :

Ղ'. Խայըր . իլլա մուգատտէր Ալլահըն պինի-
հայէ հիւքիւմէթինին էն ա՛ղիմ՝ վուգուա՛թլարա
տայիր օլտուղու կիպի , հէման պէօլէ տախի էն
քիւչիւք վուգուա՛թլարա տայիր տիր տէյու մէմուլ
էթմէք ալլահանի ա՛ղամէթ՝ էյլիք վէ հիւմէթի
թա՛ղիմ՝ էտիպ՝ եիւճէլտիր : Չօգ տէֆա՛ վուգու՛
պուլտուղլարը վազթտա խաֆիֆ կէօրիւնէն վու-
գուա՛թլար՝ սօնկրա էն ա՛ղիմ՝ վուգուա՛թլար օլ-
տուղլարը աշիքեար օլմուշ տուր :

Ս. 7. Ալլահըն՝ մախսուս վէ ի՛ւմումի մու-
գատտէրինի ինքեար էթմէք՝ եախօտ օնա ինան-
մամանըն հասըլաթը նէ՞ տիր :

Ղ'. Իթա՛թ իման՝ իւմիտ վէ տուանըն թէ-

միհնէթ իչիւն տօղար , վէ ալէվ գըղըճըմլարը եիւքսէ-
յէ ուչար :

Իլթէ նէ մութլու օլ առէմէ քի՛ Բապպ օնու թէտիպ
էտէր . իմտի ճիւմէյէ գատիրին թէտիպինի թահգիւր
էթմէ : Չիրա օ՛ եարալար , վէ սարար . վուրուր , վէ
օնուն էլի սաղալտըր :

Բ Միւշ . ԺԶ . 9 : Չիրա Բապպն կէօղէրի ճիւմէ
էէրի տօլաշըր քի օնուն ինտինտէ եիւրէքլէրի սալիմ
օլանլարուան էթիւրիւ քէնտինի գուվվէթլի կէօսթէրէ :

մէլինի տէֆ' ուրէֆ' էտիպ' պու միւհիմմ պօրճ-
լարըն իհմալնա սէպէպ օլուր :

Ս. 8. Բլլահըն' մախսուս վէ իւմումի մու-
գատտէրինէ ինանմանըն հասըլաթը նէ° տիր :

Ղ'. (1) Հէր շէյտէ Հագգ (մա'ալայը կէօ-
րիւպ օնու իգրար էթմէք . (2) տօղրուտան տօղրու
հէր տայիմ վէ միւսթաղիլ Բլլահա միւհթաճ օլ-
տուղումուղու վէ օնա պօրճու օլտուղումուղու
թանըմագ . (3) օնտան գօրգմագ' օնա կիւվէն-
մէք' օնա մէմնուն օլմագ' օնա իւմիտ էթմէք վէ
օնա իպատէթ էթմէք պունտան նէշաթ էտէր :

Ս. 9. Բլլահըն' քէնտի էլէրինին իշէրի իւ-
ղէրինէ մուգատտէրինի իճրա էթմէյէ հագգը վա՛ր
մը տըր :

Ղ'. Իշվէթ . եարատըշ հուգուգու իլէ ճիւմ-
լէ մախլուգաթլար վէ նէսնէլէր քէնտինին տիր .
պու սէպէպտէն քէնտի պինիհայէ հիքմէթ վէ էյ-
լիյինին մաթլուպաթընա կէօրէ' օնլարըն իւղէրի-
նէ մուգատտէրինի իճրա էթմէյէ շիւպհէ օլուն-
մաղ վէ պօղուլմաղ հագգը վար տըր :

Ս. 10. Սուգատտէրէ թէվէքքիւլ էթմէք հէր
հալտէ Փա՛րզ մը տըր :

Ղ'. Ֆարզ տըր : Պու պօրճ պունտան նէշաթ
էտէր : (1) Ղ'իւմլէ մախլուգաթլարը իւղէրինէ մու-
գատտէրինի իճրա էթմէյէ Բլլահըն հագգը վար
տըր : (2) Բլլահըն մուգատտէրի ագիլանէ' աղիլ' ա-
տիլ վէ էյի տիր : Իյէր պիր վուգուաթըն Բլլ-
լահըն մուգատտէրինտէն իլէրի կէլմէմէսի միւմքին
օլայիտի' օնա թէվէքքիւլ էթմէք պօրճ օլմաղը-
տը . հէմ տախի վուգուաթլէրէ Բլլահըն էթ-
տիյի թագսիմ ու թէվլէյէսինէ րաղի օլմամը-
տա' օնլարը այրը այրը տէյիլ, իլա պիրիպիրինէ
միւթթէֆիք տիւշիւնմէլիյիլ, վէ օնլարըն թար-

դընը տիւշիւնտիւյիւմիւզ կիպի՝ մախսուսիյէ-
թինի վէ կերէք մերամ ու նէթիճէլերինի տախի
տիւշիւնէրէք ըսգի օլմալը իղ : (•)

ՊԼՊ 8

ՍԵԼՅԻԷ :

Ս . 1 . Սէլէքլէրին վար իտիյինէ նէ իսպաթ վար :
Ղ' . Վրեայինաթ ու մէվճուտաթտան էօյրէնտի-
յիմիզ շէյլէր օնու իշարէթ էտէր : (1) Լարատըլըշ-
տա ճանսըզ վէ նիզամնըզ ճիսմտէն պաշայարագ՝
տէրէճէ իլէ ալէմին միւթէսարիֆի օլան ինսանա
վասլ օլուրուզ . միւշսպէհէթ վէ ինսանըն թա-
պիաթը պիղէ շու գըյասը էթտիրիւր , քի մէվճուտ
օլան շէյլէրին տէրէճէ տէրէճէ օլմասը՝ ինսանտան
տահա ալա պիր մէրթէպէյէ վասլ օլուր : Ղ'ե-
սէտ հիսապընճա ինսան՝ հէլաք օլան հայվանաթա
միւթապըգաթը վար իսէ տէ , ճան հիսապընճա՝
ըուհանի վէ էօլմէզ զաթլարու միւթապըգաթը վար
կիպի կէօրիւնիւր : Պոււնա պինաէն պէօյլէ զաթլէր
վար իտիյի զանն օլունուր : Վրեայինաթտա մալիւմա-
թըմըզ եէթիշտիյի մէրթէպէտէ մախուզաթլարըն

(•) Սուլ . Ճիս . 47 : Բապպ ճիւմիէ եօլարընտա սա-
տըզ՝ վէ հէփ ալէլէրինտէ ինսպէթըլ տիր :

Եսպ . ԻԸ . 28 : Պու տախի թէտպիրի աճայըզ գը-
լան՝ իլի ճէրիլ էտէն ապէրլէրին Բապպընտան չըգար :
Հուլ . Ը . 28 : Վէ պիլէրիլ քի Ալլահը սէվէնլէրէ՝
մուզատուր իւզըէ տալէթ օլունմուշարա հէր շէյ էյ-
լէյէ եարտըմ էտէր :

Սուլ . ԼԹ . 9 : Սիւքիւթ էթտիւմ , աղղըմ ալմամ .
զիրա սէն էյլէտին :

Մար . Զ . 10 : Փատիշահլըղըն կէլին . իրատէթին
օլուն , նիճէ կէօքտէ՝ եէր իւզէրինտէ տախի :

Մար . ԻԶ . 39 : Լաքին պէնիւմ իսթէտիյիմ կիպի
տէյիլ իլլա սէնին իսթէտիյին կիպի օլուն :

տէրէճէ տէրէճէ օլտուղունու կէօրիւրիւզ . վէ միւ-
շապէհէթ նիզամը միւճիպինճէ՝ պու տէրէճէ տէ-
րէճէ չըգմասը տէվամ իւզըն օլուպ՝ սայլը վէ տա-
հա ազիւմ գուտրէթէրէ մալիք օլան պաշգազ զաթ-
լար վար իտիյինէ տէլալէթ էտէր :

Ճիւմլէ տէվըլէր՝ գալմլէր վէ մէզհէպլէրտէն
օլան ատէմլէր՝ ինսանտան տահա ալա գուլվլէթ
վէ ուլուլուղա մալիք օլան բուհլարըն վար իտիյի-
նէ ի՛թիգաթ էթմիշէր : Պու իւ՛մնմի ի՛թիգատ
կէրէք ա՛գըլտան հասլ օլմուշ օլտուն՝ կէրէք իպ-
թիտատէ իլհամ իլէ օլուպ՝ վէ սօնկրա րիվայէթ
իլէ իշիտիլմիշ օլտուն , վէ կէրէք միւշապէհէթտէն
վէ կէրէք զայրի մէնպա՛տան հասըլ օլմուշ օլ-
տուն , մէլէքլէրին վար իտիյինէ պիր պիւրհան տըր :
(2) Լ՛զիզ Վիթապ եիւզտէն զիյատէ մահալէրտէ
մէլէքլէրի զիքը էտիպ՝ վար օլտուգլարընը պիւլքիւ-
լիյէ պիզէ թաստիգ էտէր :

Ս . 2 . Լլահ մէլէքլէրի նէ՝ թապիա՛թտա խալզ
էյլէտի :

Ճ՛ . () նլարը՝ բուհանի՛ էօլմէզ՝ ա՛զիզ՝ ի՛լմտէ
էֆզալ՝ գուտրէթտէ քիւլլիյէթլու՝ ա՛միլ վէ ա՛գլ
ու իտրաքէ մալիք զաթլարըն արասընտա էն շէ-
րիֆ վէ ճէլիլ պիր թապիա՛թտա խալզ էյլէտի : (վ)

(Լ) Սալ՝ ճԴ . 4 : Մէլէքլէրինի բուհլար՝ խալզէթ-
ճիւլէրինի աթէշ ալէվի էտէն սին :

Լաւ . Ի . 36 : Զիրա արթըզ էօլմէյէ տախի գատիր
տէյիլէր . չիւնքի մէլէքլէրէ միւսալի տիրլէր . վէ գը-
յամէթին օղուլարը օլմալէրի իլէ՝ Ալահըն օղուլարը
տըրլար :

Մալի . Ին . 31 : Վէ ատէմ Օղլու՝ ճէլալի իլէ հէփ
ա՛զիզ մէլէքլէր պիլէսինճէ օլարագ՝ կէլալիյինտէ , օզէ-
ման ճէլալինին թախթը իւզէրինէ օթուրսճագ :

Բ թափ . ԺԴ . 20 : Ամնա էֆէնտիմ եէրտէ հէփ օ-
լանը պիլմէրտէ՝ Ալահըն պիր մէլէյինին իլմինէ կէօրէ
ալիմ տիր :

Ս. 3. Ալահ՝ մէլէքէրէ մէսքեան իչին նէ՞
մահալ թախսիս էլլէտի :

Ղ. Կէօքլէրին կէօքլէրինի : (ր)

Ս. 4. ()նլար Ալահըն ախլէագի հիւքիւմէթ-
լէրինին ալթընտա՞ մը տըրլար :

Ղ. Լչլպէթտէ : ()նուն նամսլարընա թապի՝
օլուպ՝ հարաքէթլէրի իչին ճէվապ վէրէճէք տիր-
լէր : Ս է մէլէքէրէ վէրիլէն հարաքէթ գանու-
նու , ինսանըն կիւնահ պիլմէտիյի վագթընտա օ-
նա վէրիլէն գանուն իլէ պիլա շիւպհէ մէֆհումու
պիր օլմալը իտի : (բ)

Ս. 5. Մէլէքէր եարատըլտըգլարը կիպի թէճ-
րիւպէ թահթընա վագ՝ օլունտուլար մը :

Ղ. Լչվլէթ . ճիւմէսի իչին պիր միւտտէթ
թէճրիւպէ վագթը գօնուլտու . հէր պիրի քէն-

Սուր. ճԳ. 20 : Բապպա պէրէքէթ օգույուն՝ էյ օ-
նուն գուվվէթտէ գօրու մէլէքէրի , քի սէօգլանին սէ-
սին տինկէմէք իլէ՝ օնուն էմբինի իճրա էտէրսինիզ :

Եբբ. Ա. 14 : Օնլարըն ճիւմէսի՝ խէրասա վարիս օ-
լաճագ օլան քիմսէլէր իչին խըզմէթէ կէճնտէրիլը
խըզմէթ էաէն բուհլար տէյիլէբփ :

(ր) Յոյր. Է. 11 : Վէ հէփ մէլէքէր թախթըն վէ
իսթիարլարըն վէ տէօրթ հայվանըն էթրաֆընտա տու-
րուրլար իտի , վէ թախթըն էօնիւնտէ եիւզլէրի իւզէ-
րինէ տիւշտիւլէր , վէ Ալահա սէճտէ գըլպ տէ
տիլէր :

(բ) Մուր. ԺԲ. 30 , 31 : Վէ Ալահըն Բապպը պիւ-
թիւն եիւրէյիւնտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւ-
թիւն ֆիքրինտէն վէ պիւթիւն գուվվէթիւն իլէ սէվէ-
սին . իլք թէնպիհ պու տուր : Վէ պունա պէնկվէր ի-
քինճի՝ Գօնշուսու քէնտին կիպի սէվէսին . պունլար-
տան պէգյիւք զայրի թէնպիհ էօգ տուր :

Սուր. ճԳ. 19 : Բապպ թախթընը կէօքտէ գայիմ
էլլէտի , վէ օնուն փատիշահըղը ճիւմէյէ հիւքիւմէթ
սիւրէր :

Ղու. ԺԱ. 2 : Փատիշահըղըն կէլին . իրատէթին
օլուն , նիճէ կէօքտէ՝ եէր իւզէրինտէ տախի :

տիսի իջիւն եա իթա'աթըը եա իթա'աթսըզ օլա
պիլիւր իտի: (յ)

Ս. 6. Թէճրիւպէ ալթընտա օլմալարընըն նի-
հայէթի նէյէ վարտը:

Ղ'. Պա'ղըսը միւտտէթի Թէճրիւպէլէրինտէ
տօղըուլուգտա տէվամ էտիպ' ա'ղիզը իքտէ վէ սամ-
տէթտէ գայիմ օլընտուլար, զայրիլէրի իսէ, (իհ-
թիմալ տըր մաղըուլուգ սէպէպինտէն) Ալլահա
ա'սը օլուպ' քէնտի քէնտիլէրինի հէլաք էթտի-
լէր: (յ)

Ս. 7. Ա'ղիզ մէլէրլէրին սայըսը հագգընտա
Ա'ղիզ Քիթապլար նէ՞ խապէր վէրիւր:

Ղ'. Հատտէն զիյատէ չօգ օլուպ' սայըսը հի-
սապա կէլմէզ օլտուղունու խապէր վէրիւր: (-)

Ս. 8. Ա'ղիզ Քիթապտա մէլէրլէրէ նէ՞ ի'ւն-
վանլար վէրիլմիշ տիր:

(յ) Ա ՏԻՄ. Ե. 21: Ալլահըն վէ Քրիստոս Յիսուսուն
վէ սէշլիմիշ մէլէրլէրին հուզուրունտա շէհատէթ էտէ-
րիմ, քի պու շէյլէրի հըֆիլ էտիպ' փէշին հիւքմ' էթ-
մէյէսին, վէ հիչ պիւր շէյի պիւր թարաֆա մէյլ էտէ-
րէք իճրա էթմէյէսին:

Բ ՊԵՐ. Բ. 4: Ջիրա էյէր Ալլահ' մէլէրլէր կիւնահ
իշէտիլէրինտէ էսիրկէմէտի, իլլա դարանլըզ գէնճիր-
լէրի իլէ ճէհէննէմէ աթըպ' մուհաքէմէ իջիւն սագլան-
մաղա թէսլիմ' էյլէտի իսէ:

(-) ԵՔԻ. ԺԲ. 22: Ամմա սիզ Սիօն տաղընա' վէ տի-
րի Ալլահըն շէհրի օլան սէմալի Երուսաղէմէ' վէ օնպին-
լէրճէ մէլէրլէր ճէմիլէթինէ:

ԴՈՒ. Ե. 10: Օնուն էօնիւնտէն աթէշ ըրմաղը չը-
դրպ ագարըտը. օնա պին քէրրէ պինլէր խըզմէթ է-
տէրլէրիտի. վէ օնպին քէրրէ օն պինլէր հուզուրուն-
տա տուրուրլարըտը:

ՄՊՐԻ. ԻԶ. 53: Եօխսա գատիր տէյիլ' մի իմ զանն
էտէրսին քի' շիմտի Փէտէրիմէ եալվարայըմ' տա' օ պա-
նա օն իրի յալյտան զիյատէ մէլէրլէր եէթիշտիրէ:

ՂՈՒ. Բ. 13: Ալէ ափանսըզ մէլէր իլէ պէրապէր
կէօք աքքէրինին պիւր ճէմաա'թը օլտու, քի Ալլահա
թէսպիհ էտիպ տէրլէր իտի:

Ղ'. () նլարա՝ ըուհլար՝ մէլէքէր՝ քերուպին՝
էսրաֆին՝ սապահըն երլորղլարը՝ Ալլահըն օղու-
լարը՝ թախթլար՝ սալթանաթլար՝ ըիսսէթէր վէ
հիւքիւմէթէր տէնիլիր : (†)

Ս. 9. Մէլէքէրէ պու միւխթէլիֆ ատլար նի-
չիւն խթի՛մալ օլունուր :

Ղ'. Րուհանի՝ ճիսմսիղ վէ կէօրիւնմէղ օլ-
տուգլարընտան՝ օնլարա ըուհլար տէնիլիր. Հադդ
թա՛ալանըն ըէսուլէրի օլտուգլարընտան՝ մէլէքէր
տէնիլիր. վաֆիր մա՛լիւմաթլարընտան՝ քերու-
պին տէնիլիր. ա՛լիղ ղայրէթ ու մուհապ-
պէթէրինտէն՝ էսրաֆին տէնիլիր. եարատըլը-
շըն իպթիտասընտա խալգ օլտուգլարը վէ ճէ-
լիլ թապիա՛թլարը սէպէպինտէն՝ սապահըն երլ-

(†) Եբբ. Ա. 14 : Օնլարըն ճիւմլէսի՝ խէլասէ վարիս
օլաճադ օլան քիմսէլէր իչիւն խըզմէթէ կէօնտէրիլիր
խըզմէթ էտէն ըուհլար տէլիլէ՞ր մի :

Եբբ. Ա. 6 : Վէ էրնէ՝ իլք տօղմուշու տիւնեպա
խախալ էթտիլի զէման տէր. Վէ օնա Ալլահըն հէփ
մէլէքէրի սէճտէ էթսինլէր :

Եբբ. Ժ. 19 : Վէ կէօղլէրիմին էօնիւնտէ քերու-
պիմէր չըգտըգլարընտա գանատլարընը դալտըրըպ՝ եէր-
տէն եիւճէլաիլէր :

Եպպ. Զ. 2 : Օնուն իւղէրինտէն սերաֆիմէր տու-
րուր իտի, հէր պիրինին ալթըշար գանատը վարըտը,
լքիսի իլէ եիւզլէրինի էօրթէրլէրիտի, վէ իքիսի իլէ
պագլարընը էօրթէրլէրիտի, վէ իքիսի իլէ ուշարըրըալ :

Դան. Դ. 17 : Պու մատտէ մէլէքէր թագտիրի իլէ
վէ մաթլուպ մուգատտէպէր սէօղիւ վասիթասի իլէ տիր :

Եբբ. ԼԸ. 7 : Սապահըն երլորղլարը պիրլէրտէ թէս-
պիհաթ էթտիլէրինտէ, վէ Ալլահըն հէփ օղուլարը
կիւլպեանք չէքտիլէրինտէ :

Կու. Ա. 16 : Զիրա հէփիսի՝ կէօքլէրտէ օլան վէ եէր
իւղէրինտէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէլէն շէլլէր՝
կերէք թախթլար կերէք սալթանաթլար կերէք ըիս-
սէթէր կերէք հիւքիւմէթէր օնուն իլէ եարատըլը,
ճիւմլէսի օնուն վասիթասի իլէ վէ օնուն իչիւն եարա-
տըլըշ տըր :

տրզլարը տէնիլըր . Ալլահըն սուրէթինտէ եարա-
տըլտրգլարը իչին՝ Ալլահըն օղուլլարը տէնիլըր .
Թապիաթլարընըն ուլուլուղունտան՝ ալպէագը շէ-
րիֆլէրինտէն վէ մանսուպու ճէլիլէրինտէն՝ օնլա-
րա Թախթլար՝ սալթանաթլար՝ րիասէթլէր վէ հիւ-
քիւմէթլէր տէնիլըր :

Ս. 10. Ա'գեզ մէլպիքէնին մէշղուլիյէթի նէ՝
տիր :

Ղ. Ա'լէմին մասլահաթլարընըն իտարէսինտէ
վէ խէլասա վարիս օլաճագ օլան քիմնէլէրէ խըզ-
մէթ էթմէթտէ , Ալլահտան իսթիխտամ օլունուը-
լար : Հէրա'աթ կիւնիւնիւն ա'գեմ մուա'մէլէ-
լէրինտէ Վրիստոսա խըզմէթ էտէճէքլէր . վէ շիմ-
տի էթտիքլէրի կիպի՝ էպէտէն կէօյիւն ի'պատէթին-
տէ Թէքմիլ օլմուշ սատըգլարըն ըուհլարընա իլ-
հագ օլուըլար : Աքին ա'գեղլէր իլէ հէր խուսուս-
տա վէ հէման պիր տէրէճէտէ Սուլսէսին վէ Գու-
ղունդուն Թէսպիհինի սգումաղա իլհագ օլամաղ-
լար , զիրա քէնտի Թէճրիւպէլէրինտէ կիւնահ վէ
սուշղուլուղուն աճըլըղընը տույմայըպ՝ աճվ վէ խէ-
լաս էտէն մէրհամէթին լէզղէթինի ալմամըշ տըր-
լար : (+)

(+) Սալմ. ԼԴ. 7 : Բապպըն մէլէյի՝ օնտան գօրգան-
լարըն էթրաֆընա գօնար . վէ օնլարը դուրթարըր :

Եբր. Ա. 14 : Օնլարըն ճիւմէսի՝ խէլասէ վարիս օ-
լաճագ օլան քիմնէլէր իչին խըզմէթէ կէօնտէրիլը
խըզմէթ էտէն ըուհլար տէյիլլէրօյի :

Սալմ. ԻԴ. 31 : Վէ օ՝ մէլէքլէրինի եիւքսէք սէտա-
լը պօրու իլէ կէօնտէրէճէք , վէ քէնտի սէչիլմիլլէրինի
կէօքլէրին ուճլարընտան Թաօպիր ուճլարընատէք՝ տէօրթ
րիւզկեարտան տէվլիրէճէքլէր :

Յայթ. Է. 11 : Վէ հէփ մէլէքլէր Թախթըն վէ իւ-
թիարլարըն վէ տէօրթ հայվանըն էթրաֆընտա տու-
րուըլար իտի , վէ Թախթըն էօնիւնտէ եիւզլէրի իւզէ-
րինէ տիւշտիւլէր :

Ս. 11. Ը՛ղիզ մէլէքէրէ նի՞ճէ ի՛թիպար էթ-
մէլի իզ:

Ճ'. (Ն)լարը ֆապիլէթէրի իչինն սէվիպ՝ պիզէ
օլան խայրըխահ Տարէքէթէրի իչինն օնլարտան
մէմնուն օլմալըյըզ. վէ ա՛լէա մերթէպէլէրի հէմ
լայըզըզլարը իչինն օնլարա հիւրմէթ էտիպ՝ ույապի-
լտիյիմիզ խուսուսլարտա թպրէթէրինէ ույմալըյըզ:

Ս. 12. Ս՝ուրթատ մէլէքէր իչինն պիր խէլաս
էտիճի թէտարիք օլունտո՞ւ մոն:

Ճ'. Խայրը. վէ պու էճիլտէն՝ էպէտէն հէլաք
օլմալը տըրլար: (Ն)լար պէջիւք կիւնին մոհհաքէ-
մէսի իչինն էպէտի պէնտլէր իլէ դարանըզ ալ-
թընտա սազլանմըշ օլուպ՝ հալա քիւլլի ահվալը
փէրուշանիյէթ վէ նաիւմիտ հալինտէ պուլու-
նուրլար: (Թ)

Ս. 13. Ը՛ղիզ Վիթապտա մուրթատ մէլէք-
լէր նէ՞ նամ իլէ թէսմիյէ օլունուրլար:

Ճ'. Լքսէրի Շէյթան եախօտ Խպլիս թէսմիյէ
օլունուրլար: Խպթիտա էֆզալ մերթէպէտէ օլուպ՝
սօնկրա ա՛սիլիքտէ էր պաշը վէ շիմտի միւրթատ
մէլէքլէրին սէրտարը թա՛պիր օլունան մէլէք,
տիկէր ի՛ննվանլար իլէ թէսմիյէ օլունուր. մէսէ-

(Թ) Յոս. 6: Հէմ քէնտիլէրին ապլըն հըֆզ էթ-
մէյէն՝ իլա քէնտի մէքեանլարըն թէրք էտէն մէլէքլէ-
րի՝ պէջիւք կիւնին մոհհաքէմէսի իչինն էպէտի պէնտ-
լէր իլէ դարանըզ ալթընտա սազլանմըշ տըր:

Մատթ. 13. 41: Օլ գէման ուլ էանընտա օլանլարա
տախի տէյէճէք. Պէնտէն կիտին՝ էյ մէլո՛ւնլէր՝ շէյ-
թանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ հազըրլանմըշ շօլ էպէտի
աթէշէ:

Բ Պէր. Բ. 4: Ձիրա էյեր Ալահ՝ մէլէքլէր կիւնահ
իշէտիքլէրինտէ էսիրկէմէտի, իլա դարանըզ գէնճիր-
լէրի իլէ ճէհէննէմէ աթըպ՝ մոհհաքէմէ իչինն սազլան-
մաղա թէսլիմ՝ էյլէտի իտէ:

լա, Լժտերհա՝ Տիպտիզիոն մէլէյի՝ Լբադօն՝ Լպողղին՝ Գարընտաշարըմըզըն շիքեսյէթճիսի՝ Սապահ երլաղը՝ Իէեղզէբուղ՝ Շիննէրին ուլուսու՝ Հափանըն Տիքիւմէթինին Տիքիւմտարը վէ Պուտիւնեանըն ալլահը: (§)

Ս. 14. Լ՛ղիզ Բիթապլարտա մուրթատ մէ-

(§) Յա. Բ. 19: Սէն ինանըրսըն քի՝ Ալահ պիր տիր. էյի էտերսին. շէյթանլար տախի ինանըրլար, վէ տիթրէրէր:

Յա. Բ. 12: Վէ Բապպ շէյթանա տէտի քի՝ Իշթէ հէր նէսի վար իսէ, սէնին էլինտէ տիր. անճազ օնա էլինի սալմայսըն. իմտի շէյթան Բապպըն հուզուրունտան չըգտը:

Յա. ԺԲ. 9: Վէ օլ պէջիւք աթտերհա աթըրլը՝ օլ գատիմ՝ երլան՝ օլ իպլիս տէնիլէն՝ վէ օլ շէյթան քի պիւթիւն տիւնեայը ալտատըր՝ եէրէ աթըրլալ, հէմ օնուն մէլէքէրի պիլէսինճէ աթըրլալար:

Յա. Ժ. 11: Վէ իւզէրէրէնտէ օլան օնլարըն փաւտիշահ՝ տիպտիզիոն մէլէյի իտի. օնուն ատը Ի՛պրանիճէ Աբադոն վէ Եունան տիլինտէ Ապողղին եա՛նի հէլաք էտիճի տիր:

Յա. ԺԲ. 10: Վէ կէօքտէ պիր պէջիւք սէս իշթտիմ, քի տեր իտի. Շիմտի՝ խէլաս վէ գուվվէթ վէ Ալահըմըզըն փատիշահլըզը վէ օնուն Քրիստոսունուն հիւքիւմէթի կէլտի. զիրա գարընտաշարըմըզըն շիքեսթէթճիսի՝ Ալահըմըզըն հուզուրունտա կիւնտիւզ վէ կէճէ օնլարտան շիքեսյէթ էտէն՝ աշաղա աթըրլալ:

Եա. ԺԴ. 12: Եա՝ սէհէր օղլու սապահ երլաղը՝ կէօքէրտէն նի՛ճէ տիւշիւպ՝ եէրէտէք երզըլալըն, սէն քի՝ Թայիֆէրէր իւղէրինէ զալիպ կէլտին:

Մա. ԺԲ. 24: Ամմա զարիսեցիլէր իշիտինճէ՝ տէրլէր իտի. Պու քիմնէ ճիննէրի չըգարմազ, իլլա ճիննէրին ուլուսու Բէեղզէբուղ վասիթասի իլէ:

Եփ. Բ. 2: Օնլարտա քի պիր զէման՝ պու տիւնեանըն ա՛տրինէ կէօրէ՝ հափանըն հիւքիւմէթինին հիւքիւմտարընա՝ Եա՛նի իթաաթսըզըզըն օղլուարընտա իշլէյէն բուհա կէօրէ ելուրիւտինիւզ:

Բ Կարնի. Դ. 4: Քի օնլարտա օղու տիւնեանըն ալլահը՝ իմանըզլարըն ա՛գընըր քէօր էթտի:

լէքլէրին պու տիւնեատա պիր իշէրի վար կիպի
Թա'րիֆ օլունո'ւր մու :

Ղ'. Լ'վէթ. կէօրիւնմէզլէր իսէ տէ, ղայէթ-
լէ ճէհտ ու. ղայրէթ էտէրլէր քի ինսանը կիւ-
նահա ճէլպ էթմէյիլէ չօգ ղիյան էտէլէր : (է-
թան' Եւայը վէ Վրիստոսու Թէճրիւպէ էթտի,
վէ Բապպընը էլէ վէրմէյէ Յուգայը Թահրիք
էյլէտի : Ֆէնտպաղլըգտա վէ եարամազ ա'մէլ-
լէրտէ տայիմա մէշղուլ օլուպ' Փէտէրուլլահ վէ
Գուրթարըճըմըզ վէ Լ'զիզ Բուհտան ղայրի պիր
ա'մէլ էտիճի' Լ'զիզ Վրիթապտա օնուն զիբր օ-
լունտուղու գատար զիբր օլունմայօր : (ա)

Ս. 15. Սուրթատ մէլէքլէրին սայրսը նէ°
գատար տըր :

Ղ'. Օլիյատէսի իլէ չօգ տուր : (բ)

Ս. 16. Ըէթանլարըն հագգընտա Լ'զիզ
Վրիթապարտա օլան Թա'րիֆլէրէ ինանմագ Փա'րզ
մը տըր :

Ղ'. Պիլա շիւպհէ : (1) Պու Թա'լիմաթտա

(ա) Ծանոթ. Գ. 13 : Վէ Բապպ Ալլահ գարըյա տէ-
տի. նէ° տիր պու էթտիյին. վէ գարը աէտի. Եը-
լան պէնի ալտաթար, վէ եէտիմ :

Մատի. Գ. 1 : Օլ ղէման Յիսուս Բուհտան չէօլէ
կէօթիւրիւլտիւ, քի շէթանտան Թէճրիւպէ օլունա :

Յուհ. Ժ. 2 : Վէ ախշամ Թաա'մը օլմազ իլէ, շէյ-
թան հալա Սիման օղլը Իսկարիովալու Յուգանըն եիւ-
րէյինէ օնու էլէ վէրմէսինի գօտուղընտան :

Ա Պի. Ե. 8 : Այըգ օլուն, ույանըգ տուրուն. ղի-
րա սիզին խասմինիզ շէթան պէօյիւրէն արսլան կիպի
կէզիպ' քիմի եուտա տէյիւ արար :

Գու. Ի. 31 : Վէ Բապպ տէտի. Եա' Սիման' Սի-
ման' իշթէ շէթան սիզի պուղտայ կիպի էլէմէք իսթէտի :

(բ) Մատի. Ե. 9 : Վէ օնա սիւալ էթտի. Ատըննէ°
տիր. վէ օնա տէտի. Ատըմ Լէզէոն տուր, ղիւրա չօգ-
լուղըզ :

ա'գլա մուղայիր պիր շէյ եօգ տուր . ա'գիզ մէ-
 քէքէրի եախօտ սայիր կէօրիւնմէզ զաթլարը խա-
 յալ էտէ պիլտիյիմիզ մէրթէպէտէ շէյթանլարը
 տախի խայալ էտէ պիլիրիզ : (2) Ըլաճըն պա իլ-
 ճամ իճսան պույուրտուղու թա'րիֆ տիր : (3)
 Ը'գիզ մէքէքէրին ճագգընտա օլան ըրվայէթէ
 ի'թիգատ էթմէյէ սէպէպլէր օլտուղու գատար ,
 ճէման պունա ինանմաղա տախի օլ գատար սէ-
 պէպլէր վար տըր : (4) Յիսուս Վրիստոսուն
 էօմրիւ ըրվայէթինտէ օնլարըն զէքրի լայէթ չօգ
 զուհուր էտէր : Եջլէ իսէ պու թա'լիմաթը ըէտտ
 էթմէքտէն իսէ, օնա ինանմաղա ճէր եիւզտէն սէ-
 պէպ վար տըր :

Ս . 17 . Սուրթատ մէքէքէրին ճագգընտա օ-
 լան թա'լիմաթը ըէտտ էթմէքտէն նէ՞ ճասըլաթ
 օլուր :

Ղ' . Իմանսըղըզ, եա'նի' Ինճիլին պաշլըճա
 կէրէքէքէքէրինին ըէտտ օլունմասը . մէսէլա , ա-
 տէմին կիւնաճա տիւշմէսի, Յիսուս Վրիստոսուն
 ֆիտասը իլէ թաա'տիլ օլունմասը՝ շէրաա'թ կիւ-
 նիւ վէ ախրէթտէ օլան էճր ու ի'վաղ թա'լիմաթ-
 լարընըն ըէտտ օլունմասը : Ը'գիզ Վիթապլարա
 պիր նէ'վի թէֆսիր վէրմէյիլէ պունլարըն վար օլ-
 տուղլարը պէջլէճէ ինքեար օլունապիլիր իսէ,
 ա'գիզ մէքէքէրին՝ էօլմիւշէրին ըուճլարընըն՝ Պետ-
 րոսուն՝ Պօղոսուն վէ Յովճաննէսին՝ Վրիստո-
 սուն վէ Ըլաճըն վար օլտուղու տախի ինքեար օ-
 լունապիլիր :

Ս . 18 . Սուրթատ մէքէքէրէ նի՞ ճէ ի'թիպար
 օլունմալը տըր :

Ղ' . Թապի'աթլարընտան իբրաճ էտիպ՝ ճիւմ
 քէ ճարէքէթլէրի եարամաղ տըր տէյիւ ճիւքմ
 էթմէլի իզ . վէ եարամաղ ֆիթնէլէքէրինտէն

խավժ էտիպ՝ իղվալարնա գարշը տուրարտդ նա-
փաք ի՛յրէթլէրինտէն գաչմալըյըզ :

969 9

[illegible]

Ս. 1. Այլա՛հ աստէմի նէ՞ զէման խալլ էյ-
լէտի :

Չ'. ԹԻՎԱՐԻՍԻ ԽԱՏԱՆ 4004 սէնէ մոեգատ-
տէմ. տիւնեանն խալզ օլունտոլունուն իյթի-
տասընտան Տիսայ էտէրէք ալթընճը կիւնիւն սօ-
նունտա եարաթտը : Ալլահըն մաիլուդլարընըն
աիւրըր օ իտի : (4)

Ս. 2. Ելած ինսան ճինսինի նէ՝ հալտէ խաղ
էթտի :

Չ. Օնկարը երբեք վէ տիշի՝ վէ ասըլ քէն-
տի սուրէթինտէ՝ եա՛նի՝ ա՛գլ ու խորաքա մալիը
վէ ա՛գիզ՝ վէ պէջլէճէ թապի՛ի վէ անլէճագի քէ-
մալիյէթլերտէ քէնտինէ պիր մէրթէպէ պէնջէր
խալզ եթտի։ Օնկարը ա՛գլէ պալիղ պիր հալտէ՝
Փիքր վէ ճէսէտին գուվվէթի քեամիլէսի իլէ՝
թէքմիլ սաա՛տէթտէ՝ վէ թապի՛աթ ու ըիւթ-
պէճէ մէլէքլէրտէն պիր ազ աշաղա եարատըպ՝
օնկարը մախլուգաթա հիւքմտար՝ վէ ի՛լմ՝ ա՛-
գիզլիք վէ սաա՛տէթտէ միւտէմ իլերի կիթմէյէ
միւգթէտիր էյլէտի։ (Դ)

(4) ՆԱԿ. Ա. 27. 31. Վէ Ալլահ քէնտի սուրէ-
թիւնտէ ատէմի եարաթառ. օնու Ալլահըն սուրէթիւնտէ
եարաթառ : Իմոն Ալլահ հէր եափաղղընը կէօրալու, վէ
կշթէ լալէթէ էյի իտի : Վէ ախշամ ու սապահ օլուն-
ա՛յ, ալթիւնըն կիւն օլուն :

(դ) Ծննդ. Ա. 27 : Վէ Այլաճ քէնտի սուրէթիւնտէ

Ս. 3. Լտէմ՝ սատէ՞ մի եօխսա միւրէքքէպ
պիր զաթ մը տըր :

Ղ՝. Ղէսէտ վէ ճանտան ի՛ պարէթ պիր միւ-
րէքքէպ զաթ տըր. գուվվէթի լամիսէ , զա՛իգա ,
շամէ , սամէ՛ա վէ պասըրայա , եա՛նի՛ տօգանմագ ,
թաթմագ , գօզլամագ , իշիթմէք վէ կէօրմէք
գուվվէթլէրինէ մալիք՝ եերին թօփրաղընտան եա-
փըլըպ թէքմիլէն թանգիմ օլունմուշ պիր ճէսէ-
տի՛ հէմ տախի նաթըգ ճանը , եա՛նի՛ իտրաք՝
հիսս վէ իրատէթէ մալիք պիր սատէ վէ ղայրի միւ-
րէքքէպ բուհու վար տըր : (Ե)

Ս. 4. Ինսանըն էօ՛մրիւնիւն միւտտէթի նէ՞
գատար տըր :

Ղ՝. Ղէսէտի էօլիւր , վէ գըսսա միւտտէթի

ատէմի եարաթտը. օնու Ալլահըն սուրէթինտէ եարաթ-
տը. օնլարը երէքք վէ տիշի եարաթտը :

Ժ՝. Ե. 29. Իշթէ հէման պունու պուլտում, քի
Ալլահ ատէմի տօղըն եարաթտը, ամմա օնլար չօգ հի-
սապլար արատըլար :

Եփե՝. Դ. 24. Վէ սատագաթ վէ կերէքլէթին ա-
ղեղլէյի իլէ Ալլահ կէօրէ եարատըլան եէնի ատէմի
կիյէսինիլ :

Ծանոթ. Ա. 28. Վէ Ալլահ օնլարը պերէքլէթտի ,
վէ Ալլահ օնլարա տէտի . Մէյվէտար օլուն , վէ չօղալըն ,
վէ եերի տօլտուրուն , վէ օնու զապթ էտին . վէ տէ-
նիղին պաղըգլարընա , հէմ կէօյիւն գուշլարընա՝ վէ եէ-
րին իւղէրինտէ տէփրէնէն հէր հայվանա հիւբիւմէթ
սիւրիւն :

Սուր. Ը. 5. Սէն իսէ օնու՝ մէլէքլէրաէն պիրաղ էտ-
նա գըլտըն . վէ օնու ճէլալ ու ի՛ղգէթ իլէ թաճլատըն :

(Ե) Ծանոթ. Բ. 7. Վէ Բապպ Ալլահ ատէմի եերին
թօփրաղընտան եափտը , վէ պուրնունուն տէլիքլէրինէ
հայաթ նէֆէսի իւֆիւրտիւ , վէ ատէմ հայաթա մա-
լէք զաթ օլտու :

Ժ՝. ԺԲ. 7. Օլտէմ թօփրագ՝ իտիյի կիպի՛ եերէ
տէօնէճէք , վէ բուհ՝ օնու վէրէն Ալլահ տէօնէճէք :

վար իսէ տէ, ճանը էօլմէզ վէ վար օլմագտա պի-
լա նիհայէ տիր: (շ)

Ս. 5. Լտէմ պու էտնա տիւնեանըն նէպի՞
տիր:

Ղ'. Լտէմ տիւնեանըն իւղէրինէ նասպ օլուն-
մուշ պաշ վէ սահիպ տիր: (է)

Ս. 6. Լգամ վէ Եւանըն մէքքեանը, վէ հա-
լի նա՞սըլ իտի:

Ղ'. ()նլար Լտին պաղէսինէ՝ եախօտ պու
տիւնեանըն ճէննէթինէ գօնուլուպ, հէր տիւն-
եալի էլիյին սէֆասընը սիւրէրլէր իտի: (ւ)

Ս. 7. Լտէմին իպթիտաքի հալինտէ օնուն

(շ) Սալմ. Ղ. 10: Երլարմըզըն կիւնլէրի եէթմիշ
եըլ տըր, վէ էյէր գուվլէթ հասէպի իլէ սէքսէն եըլ
օլուր իսէ, եինէ օնլարըն էն էյիսի՞ զահմէթ վէ աղըր
տըր. զիրա թէզ կէշէրլէր, վէ պիզ ուշարըլ:

Մարթ. Ժ. 28: Վէ թէնի էօլտիւրէնլէրտէն՝ ամմա
ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայանլարտան գօրգման.
լաքին խուտուա հէմ ճանը հէմ թէնի ճէհէննէմոն
հէլաք էթմէյէ գատիր օլանտան գօրգուն:

Ժալ. ԺԲ. 7: Օլտէմ թօփրագ՝ իտիյի կիպի՝ եէրէ
տէօնէճէք, վէ բուհ՝ օնու վէրէն Ալահա տէօնէճէք:

Ղալ. Ի. 36: Զիրա արթըզ էօլմէյէ տախի գատիր
տէյիլլէր. չիւնքի մէլէրլէրէ միւսալի տիրլէր. վէ զըյա-
մէթին օղուլարը օլմալէրի իլէ՝ Ալահըն օղուլարը տըր-
լար:

(է) Ծննդ. Ա. 28: Վէ եէրի տօլտուրուն, վէ օնու
զապթ էտին. վէ տէնիզին պալըզլարընա հէմկէօյիւնգուշ-
լարընա՝ վէ եէրին իւղէրինտէ տէփրէնէն հէր հայվանա
հիւքիւմէթ սիւրիւն:

Սալմ. Ը. 6: Օնա էլլէրինին ա՛մլլէրի իւղէրինէ հիւ-
քիւմէթ վէրտին, հէր շէյի օնուն այաղը ալթընա գօ-
տուն:

(ւ) Ծննդ. Բ. 8, 9: Վէ Բապպ Ալահ կիւնտօղու-
տու թարաֆլնտա Եդէմոն ճէննէթ տիքտի, վէ եափ
որըզ ատէմի օրայա գօտու: Վէ Բապպ Ալահ եէրտէն՝
կէօզէ խօշ վէ եէմէյէ էյի հէր աղաճը՝ հէմ ճէննէթին
օրթասընտա հայաթ աղաճընը՝ վէ խօյր ու շէրրի պիւշ
մէնին աղաճընը պիթիւրտի:

պաշլըճա սա՛ատէթի նէտէ՞ գարար գըլար իտի :

Ճ՝. Խալիգի՛ Հաֆըզը վէ Սէլիի նի՛մէթի օլան
Լըլահը թանըմագ՝ սէվմէք, օնա խըզմէթ էթմէք
վէ օնուն Տիւսնի ըիզասընըն սէֆասընը սիւրմէք-
տէ գարար գըլար իտի :

Ս. 8. Իւք աթալարըմըզ եարատըրտըդտան
սօնկրա ա՛գապինճէ՛ ախլագի թավը ու հարէքէթ-
լէրի հագգընտա՛ թէճըիւպէ ալթընա գօնուլտու-
լա՛ր մը :

Ճ՝. Իւվէթ. եաշամաղա պաշլատըղլարը կի-
պի, թէճըիւպէլէրի տախի պաշլատը : (Բ)

Ս. 9. Իւք պապամըզ Լ. դամըն՝ զիւրրիյէթի-
նէ մինասիպէթի վար տըր :

Ճ՝. Լ՛տէթա տօղուշ իլէ օնտան պուհուր էթ-
տիքլէրի իչիւն՝ Լ. դամ օնլարըն թա՛պիի պաշլ
մէգամընտա օլտուգտան պաշլա՛ օնլարըն ըուհանի
հալինէ նազարէն տախի իթթիֆագէն եախօտ վէ-
քեալէթէն օնլարըն պաշլ մէգամընտա իտի : (Ժ)

(Բ) Ծանոթ. Բ. 15—17 : Վէ Բապպ Ալլահ ատէմի ա-
լըպ՝ Եդեմ ճէննէթինէ գօտու, քի օնու իլլէյէ, վէ
օնու պէքլէյէ : Իմտի Բապպ Ալլահ ատէմէ թէնպիհ Ե-
տիպ տէտի. Ճէննէթին հէր աղաճընտան՝ իսթէաիյին
կիպի եէ. ամմա խպը ու շէրրի պիլմէնին աղաճընտան՝
սագըն եէմէ. զիւրա օնտան եէտիյին կիւնտէ մութլագան
էօլէճէքսին :

(Ժ) Հրաւ. Ե. 18, 19 : Իմտի պու թագտիրտէ նի-
ճէ քի պիրինին սուշու վասիթասի իլէ հէփ ատէմէ-
րէ հիւքմի ա՛գապ օլունմագ իչիւն հէաթ օլտու իսէ,
պէջլէճէ պիրինին սաաաղաթը իլէ տախի հէփ ատէմ-
լէրէ հայաթ վէրէ սատաղաթ իչիւն պտիլէլ օլմուշ տուր :
Զիւրա նիճէ քի պիր ատէմին իթաաթսըզըզը վասի-
թասի իլէ չօգլարը կիւնահքեար օլտուլար իսէ, պուն-
ճիլէյին պիրինին իթաաթը իլէ տախի չօգլարը օտաղը
օլաճապլար :

ՊԼՊ 10

Ինչպէս ի պէտքս եմ հաւանութիւն տալ ձեր վերին իշխանին
 վէ՛րաւոր ու հարեւելի գանձանոց ։

Ս. 1. Իւր աթաւարը մը զոնք ետրատըտը գլարը
 վագըթ պուլունտուգլարը հալէրինտէ՝ Ալլահ զն-
 լարա իթաաթ վէ թավը ու հարեքէթ իշինն նէ՞
 գանուն վերտի ։

Ճ. Ա՛ղ ու իտրաքէ մալիք զաթլարն թա-
 պիաթ վէ մինասիպէթլէրինտէ միւհսսէս օլան ,
 վէ ա՛լէսսէվիէ ախլագի շէրիաթ տէնիլէն գանու-
 նու զնլարա վերտի ։ Իշպու շէրիաթ՝ եալնըզ
 Ալլահն վէ ինսան գըսմընըն թապիաթընտան ,
 վէ ինսանլարըն Ալլահ վէ պիրի պիրլէրինտէ օլան
 մինասիպէթլինտէն նէշաթ էտէր ։

Ս. 2. Պու. շէրիաթ նէ՞ կէօնէ տիր ։

Ճ. Բուհանի վէ գուսուրսուզ տուր . ինսա-
 նըն ճէմի էֆքեարը , տուլուշարը՝ արզուլէրի՝
 մէրամլարը՝ սէօզլէրի վէ ա՛մէլլէրինէ րաճի տիր .
 ապա թէնգիլ՝ թէպտիլ եախօտ լաղվ օլունմաղ .
 հաթթա թէպտիլաթտան պիւթիւն պիւթիւն պէ-
 րի օլուպ՝ Ալլահն վէ ինսանըն վարըղը կիպի
 տայիմ տիր ։ (է)

Ս. 3. Ախլագի շէրիաթ իպթիտա ինսանա
 նա՞սըլ վերլիտի ։

(է) Սալ. ՃԺԹ. 96 : Հէր քէմալին սօնու օլտուղու-
 նու կէօրտիւմ . ամմա սէնին էմրին զայէթ կէնիշ տիր ։

Հալ. Ե. 12 : Շէջլէ քի նօմմա ա՛ղիլ՝ հէմ թէն-
 պիհ ա՛ղիլ վէ հազգ վէ էյի տիր ։

Մարթ. Ե. 17 : Ջանն էթմէն քի նօմմու եա փէյ-
 զամպէրլէրի պօղմաղա կէլտիմ . զալը պօղմաղա կէլմէ-
 տիմ , իլա թէքմիլ էաէյիմ ։

Ղ. Գալլէրինէ եազըլըպ՝ զամիրլէրինէ թապ՝
օլունտու, շէյլէ քի նաթըգի վէ ախլագի գուտ-
րէթլէրինին լայըգը վէճճ իւզըն գուլանըմասը ի-
լէ պօրճլարընը թանըյա պիլիւրլէր իտի: Ալլահըն
իլք աթալարըմըզա պու պապտէ մախսուս թա-
լիմ վէրմիշ օլտուղու տախի միւմքին տիւր: (Լ)

Ս. 4. Ալլահ պու շէրիաթա նէ՞ թարզ ի-
թաաթ թալապ էտէր:

Ղ. Ումուդի՝ թէքմիլ՝ միւտէմ վէ հէր քէս-
տէն մախսուս իթաաթ թալապ էտէր: (Խ)

Ս. 5. Պու շէրիաթըն ահքեամը նէ՞ տիր:

Ղ. Իթաաթ էտէնլէրէ էպէտի սաաթէթ՝
վէ իթաաթ էթմէյէնլէրէ՝ էպէտի սէֆալէթ: Պու
շէրիաթըն մէֆհոմուտախի շու տուր քի՝ իթաաթ
էտէրսէն եաշարսըն, էթմէղսէն էօլիւրսիւն: Պու
շէրիաթա գուվլէթ վէ թէէսիւր վէրմէք ի-
չիւն պու ահքեամ լազըմ իտի: (Ճ)

(Լ) Հաււ. Բ. 14, 15: Ջիրա նոմսու օլմայան թա-
յիֆէլէր թապիաթտան նոմս միւճիպինճէ ա՛մէլ էթ-
տիլլէրի թագտիրտէ՝ օնլարըն նոմսու եօղ իսէ տէ՝
քէնտիլլէրի քէնտիլլէրինէ նոմս տուրլար. քի օնլար՝
նոմսոււն ա՛մէլինի քէնտի եիւրէքլէրինտէ եազըլը կէօս-
թէրիլլէր. չիւնքի օնլարըն զամիրի պէրապէր շէհատէթ
էտէր, վէ պիրի պիրի արտըսըրա ֆիլլէրլէր թա՛ղլիր է-
տէրլէր, եախօտ էօղը տախի տիլլէրլէր:

(Խ) Գաւ. Գ. 10: Ջիրա նոմսոււն ա՛մէլլէրինտէն հէփ
օլանլար՝ պէտտուա՝ ալթընտա տըրլար. չիւնքի եազըլ-
մըշ տըր. նոմսոււն քիթապընտա հէփ եազըլմըշ օլան
շէյլէրէ՝ օնլարը իճրա էթմէք իչիւն՝ հէր տէվամ էթ-
մէյէն քիմսէ մէլո՛ւն օլտուն:

Եւի. ԺԸ. 4: Հէման կիւնահըն էտէն ճան՝ օ էօլէճէք:

(Ճ) Հաււ. Զ. 23: Ջիրա կիւնահըն իւճրէթի՝ էօ-
լիւմ տիւր:

Մաւ. ԻԵ. 46: Վէ պուլլար էպէտի ա՛զապա՝ սա.
տըզլար իսէ էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր:

Ղաւ. ԺԸ. 5: Իմտի գանուլարըմը վէ հիւքմլէրիմի
սաղլայասընըզ, քի օնլարը իճրա էտէն ատէմ՝ օնլար
իլէ եաշայաճագ տըր. Բապպ պէն իմ:

Ս. 6. Պու իթաա'թ գանուենուտան հէր նէ-
վի սափմագ կիւնա՛հ՝ վէ պու էճիլտէն թէհլիբէ-
լի պիր շէ՛յ մի տիր :

Ղ. Իվլէթ. կերէք էֆբեար՝ կերէք սէօզ
վէ կերէք ա'մէլտէ հէր նէ քի պու շէրիա'թը
պօզար իսէ, կիւնա՛հ տըր . վէ օնու պօզանը ճէզայա
միւսթահազգ էտէր : (1)

Ս. 7. Կիւնա՛հ զահիր օլան ա'մէլտէ՞ մի եօխ-
սա ա'մէլի զուհուրա կէթիրէն եիւրէյին հալինտէ
մի տիր :

Ղ. Հէր կիւնա՛հ եիւրէքտէն հասըլ օլուր .
պիր ատէմ եիւրէյինէ կէօրէ էյի եախօտ ֆէնա
տըր. յէյթանլարըն վէ ֆասըգ ատէմլէրին քէն-
տի ա'մէլլէրինտէ, միւճրիւմ օլտուգլարընըն սէպէ-
պի՝ օլ ա'մէլլէրին եարամազ եիւրէքտէն զուհու-
րա կէլմէսի տիր : (2)

Ս. 8. Հէփի կիւնահլարըն քէօթիւլիյիւ պիր
տէրէճէ՞ մի տիր :

Ղ. Խայըր. պա'զը կիւնահլար սայիրլէրտէն
աղըր տըր : (1) Կիւնահլըն թարղընտան : (2) Խա-
թա էտէնին վէ եախօտ խաթա դապուլ էտէնին
րիւթպէսինտէն . վէ (3) սայիր խուսուսլարտան :

(1) Ա Յ. 4. 4. Հէր քիմ քի կիւնահ իլլէրտէ,
պինամուսլուգ տախի իլլէր, վէ կիւնահ՝ պինամուսլուգ
տուր :

Եւէի. ԺԼ. 4. Հէման կիւնահլը էտէն ճան՝ օ էօլէճէք :
Յ. 15. Ա. 15. Անտէն արղու կէպէ դալըպ՝ կիւնահ
տօղուրուր, վէ կիւնահ իճրա օլունտուգտա՝ էօլիւմ
տօղուրուր :

(2) Ա Թ. 7. 7. Զիրա ատէմ՝ զահիրէ պադար,
ամմա րապպ դալպէ պադար :

Մ. 19. 19. Զիրա եիւրէքտէն՝ եարամազ ֆիբր-
լէր՝ դաթլէր՝ զինալար՝ ֆահիլլիբլէր՝ խըրըլըլար՝ եա-
լան շահիտիբլէր՝ քիւֆրլէր չըգար :

Ս. 9. Ընթացի շերիա՛թ նէ՛րէտէ խիւլասա
օլմուշ տուր :

Ճ. Ըլաճըն փարմաղը իլէ իբի թաշ լէվճա-
լար իւզէրինէ եաղըլըպ՝ Սինա տաղընտա Մով-
սէս փէյլամուկերէ հիյպէթ՝ ա՛ղամէթ վէ ճէլալ
իլէ վէրիլէն օն թէնպիհտէ մուսթասար մէվճուս
տուր : (3)

(3) Եւէն ԺԹ. 18, 19 : Ղէ Սինա տաղը՝ Բապպ օնու-
ն իւզէրինէ աթէշ իլէ էնտիյի էճիլտէն պիւքիւլլիյէ տիւ-
թէր իտի . վէ թիւթիւնիւ քիւլճան թիւթիւնիւ կի-
պի չըգար իտի , վէ պիւթիւն տաղ զայէթ իլէ տիթ-
րէր իտի . վէ վազըթ օլտու քի՝ պօրունուն սէտաւը
կիթտիքճէ զայէթ իլէ գուվվէթլէնտիքտէ , Մովսէս
սէօյլէտի , վէ Ալլահ օնա պիր սէտա իլէ ճէվապ վէրտի :

Եւէն ԼԱ. 18 : Իմտի Մովսէսէ Սինա տաղընտա սէօյ-
լէմէյի թէքմիլ էտինճէ , օնա շէհատէթին իբի լէվ-
ճալարընը Ալլահն փարմաղը իլէ եաղըլմը թաշ լէվճա-
լարը վէրտի :

Եւէն Ի. 3—17 : Պէնիմ հուզուրումտա՝ սէնին զայ-
րը ալլահլարըն օլմաւըն : Բէնտինէ ցյուլմուշ փուլթ՝ եօ-
գարտա կէօքտէ՝ եա աշաղատա եերտէ՝ եա եէրին ալ-
թընտաքի սուլարտա օլան շէյլէրին հիչ պիր պէնզէյի-
շինի եափմայասըն : Օնլարա սէճտէ գըլմայասըն , վէ օն-
լարա ի՛պատէթ էթմէյէսին . զիրա պէն Ալլահն Բապպ՝
պէնտէն իբրահ էտէնլէրէ պապալար կիւնահընը օղուլ-
լարըն իւզէրինէ իւլլիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիլաիլէյէ-
տէք եօգլայան զպուր Ալլահ ըմ . վէ պէնի սէվէնլէրէ
վէ թէնպիհլէրիմի սաղլայանլարա պին սիլսիլէյէտէք իհ-
սան էաէրիմ : Սէնին Ալլահն Բապպըն իսմինի պօշ եէ-
րէ աղընա ալմայասըն . զիրա Բապպ՝ օնուն իսմինի պօշ
եէրէ աղընա ալանը փաք թուլթմաղ :

Շաբաթ կիւնիւնիւ Ֆիքրինտէ թուլթ , քի օնու ա-
զիզլէյէսին : Ալթը կիւն չարըլըպ՝ հէր իշինի իլլէ . ամ-
մա եէտինճի կիւն՝ Ալլահն Բապպըն շաբաթը տըր .
հիչ իշ իլլէմէյէսին , կերէք սէն՝ կերէք օղուն՝ կերէք
գըլըն՝ քէօլէն վէ խալպըղըն՝ կերէք տավարըն՝ կերէք
գափուլարընտա օլան զարիպին : Զիրա Բապպ կէօյիւ վէ
եէրի՝ տէնիզի՝ վէ օնլարտա հէփ օլանլարը ալթը կիւն-
տէ եափտը , վէ եէտինճի կիւնտէ րահաթլանտը . պու-
խուսուտտան Բապպ շաբաթ կիւնիւնիւ միւպարէքլէտի ,
վէ օնու ա՛ղիզլէտի : Պապանու վէ անսան ի՛զզէթ էյ-

Ս. 10. Պու շէրիա'թըն իբի լէվհալարընըն պի-
րի պիրինտէն նէ՞ ֆարդը վար տըր :

Ղ'. Լվվէլքինտէ իւք տէօրթ թէնպիհ նաղը-
լը տըր , քի օնտա Լլահա օլան պօրճումուղ
պէյան օլունուր : Խքինճի լէվհատա իսէ՞ սօն ալթը
թէնպիհ նաղըլը տըր , քի օնտա քէնտիմիղէ վէ
ախէրլէրէ օլան պօրճումուղ պէյան տըր :

Ս. 11. Պու օն թէնպիհին խիւլասասը նէ՞
տիր :

Ղ'. Լլահա՝ քէմալի մէրթէպէ մուհապ-
պէթ , վէ ատէմլէրէ՝ պիթարաֆ մուհապպէթ :
Պիւթիւն ախլագի շէրիա'թըն մուխթասար մէֆ-
հումու պու կէօրիւնիւր . վէ սաֆի վէ պիղարազ
մուհապպէթտէ իճրա օլունուր : (շ)

Ս. 12. Լլահ իւք աթալարըմըլա ախլագի շէ-
րիա'թտան պաշգա , օնլարըն իթաա'թընը թէճ-
րիւպէ էթմէք իչիւն պիր շէյ տահա վէրտի՞ մի :

Ղ'. Լվվէթ . օնլարա պիր մախսուս գայիտէ
եախօտ թէնպիհ վէրտի . եա'նի՝ Լղին պաղէ-
սինին օրթասընտա օլան խսյը ու շէրլի պիլմէք

լէ . Թա քի Ալլահըն Բապպսանա վէրտիյի եերին իւզէրին-
տէ սէնին էօմրիւն ուզուն օլա : Գաթլ էթմէյէսին :
Ձինա էթմէյէսին : Խրքըրզլըգ էթմէյէսին : Գօնշունա
գարըլը եալան շէհատէթ էթմէյէսին : Գօնշունուն էվինէ
արըլու էթմէյէսին . Գօնշունուն գարըրնա եա գուլունա
եա խալպըրընա եա էքիւզիւնէ եա էշէյինէ՝ վէ Գօն-
շունուն հիչ պիր շէյինէ արզըլ էթմէյէսին :

(շ) Մարթ . ԻԲ . 37—40 : Վէ Յիսուս օնա տէտի .
Ալլահըն Բապպը պիւթիւն եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն
ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն սէվէսին : Իւք վէ
պէգյիւք թէնպիհ պու տուր : Վէ պունուն միսալի ի-
քինճի . Գօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին : Պիւթիւն
նօմմա հէմ ֆէյղամպէրլէր պու իբի թէնպիհտէն աղը-
լըր :

աղաճըննն մէյվէսինտէն եէմէյի օնլարա հասագ
էթտի : (ճ)

Ս . 13 . Պու հասագտան մէրամ ու նիյէթ
նէ՞ իտի :

Ղ' . Ս'երամ՝ օնլարն էպէտի հալինին մեր-
պութ պուլունտուղու թավը ու հարաքէթլէրինի
տէնէմէք իտի : (ժ)

ՊԼՊ 11

Լ'էթն էրնէրարը՝ գալ քէտարը վ' յիւ-
նէն հալի :

Ս . 1 . Իւք աթալարըմըզն իրթիտատը տէ-
մէքէ նէ՞ անկաշըլըր :

Ղ' . Օնլարն՝ իպթիտաքի հալէրինտէ մալիք
օլտուգլարը ախլագի տաղըուգտան տիւշմէսի
անկաշըլըր : (յ)

Ս . 2 . Իւք աթալարըմըզ նէ՞ թարիգ իլէ իր-
թիտատ էթտիլէր :

(ճ) Ծննդ . Բ . 16 , 17 : Իմտի Բապպ Ալլահ ատէմէ
թէնպիհ էտիպ տէտի : Ճէննէթին հեր աղաճընտան իս-
թէտիյին կիպի եէ . Ամմա խայր ու շէրրի պիլմէնին
աղաճընտան՝ սագըն եէմէ . զիրա օնտան եէտիյին կիւն-
տէ մութլագան էօլէճէքսին :

(ժ) Ծննդ . Բ . 17 : Ջիրա օնտան եէտիյին կիւնտէ
մութլագան էօլէճէքսին :

Հաւաք . Զ . 23 : Ջիրա կիւնահըն իւճրէթի՝ էօլիւմ
տիւր :

Եւէի . ԺԸ . 4 : Հէման կիւնահըն էտէն ճան՝ օ էօլէ-
ճէք :

(յ) Ժու . Է . 29 : Իշթէ հէման պուհու պուլտում,
քի Ալլահ ատէմի տօղրու եարաթտը , ամմա օնլար չօդ
հիսապլար արատըլար :

Ղ. Եւսապ օլան մէյվէյի եէյիպ՝ Լւլահըն
թէնպիհինի պօզմաղ իլէ: (ն)

Ս. 3. Եւսապ օլունան մէյվէյի եէտիքլերի
պիր պէօյիւք կիւնան՝ մը իտի:

Ղ. Իյվէթ, պէօյիւք կիւնան իտի. զերա պու-
նու էթմէք իլէ էն պերրան ըշըղա, վէ էն գուվ-
վէթլի սէպէպլէրէ մուղայիր հարէքէթ իլէտիլեր .
մատէմ քի նամքէօր վէ խօշնուտսուզ պուլու-
նուպ, Լւլահտան զիյատէ՝ իղվա վէրիճիյէ ինան-
տրար . վէ պէօյլէճէ իւզէրլէրինէ էն պէօյիւք
ֆէլաքէթի ճէլպ էյլէտիլեր:

Ս. 4. Իւք աթալարըմըզ եարատըտըզլարը
հալէրինտէ նէ՞ գատար վագըթ տէվամ էյլէտի-
լէր:

Ղ. Պունուն սահիհինի պիլմէք միւմբին տէյիլ
տիր. Իհթիմալտըր քի՝ պիր դըսսա վագըթ իտի:

Ս. 5. Լգամըն իրթիտատընըն քէնտի զիւրրիյէ-
թինէ նէ՞ թէէտիրի օլտու, եախօտ քէնտիտի իլէ
օնլարըն պէյնինտէ նէ՞ պաղ վար իտի:

Ղ. Լւլահըն թէրթիպի իլէ Լգամ՝ օնլարըն
իթթիֆագէն եախօտ վէքեալէթէն պաշը իտի:
Իյկեր օ՝ իթաաթտէ պուլունսա իտի, օնուն
զիւրրիյէթի ա՛ղիզ վէ ախլագճա սալիհ օլաճաղ
իտի. էյէր իթաաթտէ պուլունմասա իտի, օնլար
կիւնահքեար վէ ախլագճա պօզուգ վէ ֆասիտ օ-
լաճագլար իտի: (շ)

(ն) Ծանոթ. Գ. 6. Վէ դարը աղաճըն եէմէյէ էյի՝ վէ կէօզ-
լէրէ խօշ՝ վէ ադըլը էթմէյէ արզուլու աղաճ օլտուղունու
կէօրտիւքտէ, օնուն մէյվէսինտէն ալպ եէտի. հէմ քէն-
տիտի իլէ պէրապէր դօճասընա տա վէրտի, վէ եէտթ:

(շ) Հրաւ. Ե. 12: Օնուն իյիւն նիճէ պիր ատէմին
վասիթասի իլէ տիւնէպա կիւնան՝ վէ կիւնահըն սէ-
պէպլինտէն էօլիւմ կիրտի իսէ, պու վէճհ իլէ տախի

Ս. 6. Լ. դամ քէնտի զհւրրիյէթինին պօ-
զուպուղունուն եախօտ կիննաճքեարըղընըն սէ-
պէպի՞ մի օլտու :

Ճ. Խայրը. քէնտիսի եալընըզ պունուն պէօյ-
լէ օլմասընա վէսիլէ օլտու :

Ս. 7. Լ. դամըն զհւրրիյէթի՝ օնուն եասագ
օլան մէյվէյի եէմէքլէ իշլէտիյի կիննաճըն գա-
պահաթըսը՞ մը տըր :

Ճ. Պունու տէմէքլէ, Լ. դամըն զհւրրիյէթի՝
օնուն եասագ օլան մէյվէյի եէտիյի իշին սուչ-
լու տուր անկաշըլըր իսէ, վագաա՝ էօյլէ տէյիլ
տիր : Լիլագի ա՛մէլլէր՝ ա՛ղիղլիք վէ կիննաճ
զաթի տիրլէր, վէ պաշգասընա կէչմէղէր : Լ-
դամըն վէ օնուն զհւրրիյէթինին կիննաճլարը պի-
րիպիրինտէն պիւս պիւթիւն այրը տըր. վէ հալի
իլէ պէօյլէ օլմալը տըր, նիճէ քի՝ օնուն միւրատ
էթմէսի իլէ՝ պունլարըն միւրատէթմէսի այրը տըր :

Ս. 8. Ինսան ճինսինին հէփ կիննաճլարը
Լ. դամըն իւզէրինէ համլ օլունսա կէրէք տիր տէ-
մէք հա՞գգ մը տըր :

Ճ. Լշպէթ տէյիլ տիր : Լ. դամ լայըգը իւզ-
րէ քէնտի կիննաճլարընտան պաշգա կիննաճլար ի-
չին սուչլու տէյիլ տիր : ()նուն զհւրրիյէթի-
նին կիննաճլարը եալընըզ քէնտիլէրին տիր : Խմ-
տի քէնտի կիննաճլարըմըլըն գապահաթընը Լ-
դամըն իւզէրինէ աթըպ՝ քէնտիմիղի սուչսուզ
չըգարմագ, կիննաճ վէ ինսաֆսըլլըգ տըր, հէմ

էօյիւմ հէփ ատէմէրէ կէչտի, չինքի հէփիսի կիննաճ
իշլէտիլէր :

— 19. Զիրա նիճէ քի պիր ատէմին իթաաթսըղլըզը
ժասիթասի իլէ չօղլարը կիննաճքեար օլտուլար իսէ :

պէջիւք պինամուսլուգ նիշանէսի տիր : (•)

Ս. 9. Խաթայը ասելոյէ (•) Էքն-ի-ն Կն-ն-ն) նէ՞ տէմէք տիր :

Ճ'. Ի՛նքի իլահի միւհլիֆէրինին ասէթա լիսանընտա՝ տօղուշտան պօղուգլուգ, եախօտ ին-սան եիւրէյինին ճիպիլէթտէն կիւնահքեարլըղը տէմէք տիր. պա՛ղէն Լ. դամըն եասագ օլմուշ մէյ-վէյի եէմէքլէ իշէտիյի կիւնահ տա անկլաշլըր. զիւրա Լ. լահըն թէրթիպի իւղրէ, պու կիւնահ օնուէն պիւթիւն զիւրիյէթինին ախլագի թապի-աթընը պօլտու, եախօտ օնլարըն տօղուշտան պօղուգլուղունա սէպէպ օլտու :

Ս. 10. Լ. զիգ Վ. իթապ՝ ինսանըն տօղուշտան պօղուգլուղունու վէ եախօտ ինսան պիր ախլագի զաթ կիպի ամէլ էթմէյէ պաշաաղըղ պիրլէ կիւ-նահ իշէր տէյիւ էյրէտի՞ր մի :

Ճ'. Լ. վէթ, շու պիր գաշ վէճճ իլէ էյ-րէտիր, (1) Լ. զիգ Վ. իթապ ճիւմլէ պէնի տու-մին պօղուգլուղունու էյրէթմէքլէ, տօղուշտան պօղուգլուգ թա՛լիմաթընը էյրէտիր : Ինսանըն՝ ալահանի լութֆ իլէ թէճտիտ օլունմաաղգճա

(•) Եւթ. թ. 2, 3. 20 : Նէ՞ պու սիզին Խարայէլ թօփրաղընըն իւզէրինէ սէյլէյիպ՝ Պապալար գօրուգ եէտի, վէ օղուլարըն տիշլէրի գամաշտը. տէտիյինիզ մէտէլ, Պէն սաղ իմ տէյօր Բապա Ելահ քի՛ Խարայէլ տէ պու մէսէլինիզ արթըգ սէօյլէնմէյէճէք տիր : Կիւ-նահ էտէն ճան՝ հէման օ էօյէճէք. օղուլ պապաարընըն եարամաղլըղընըն չէքմէգ, վէ պապա օղլունուն եարա-մաղլըղընըն չէքմէգ. սատըղըն իւզէրինտէ քէնտի սատա-գաթը օլաճագ, վէ ֆատըղըն իւզէրինտէ քէնտի ֆըս-գը օլաճագ :

Բ. Օրէն. Ի. 16 : Օղուլար իշիւն պապալար էօլտիւ-րիւլմէյէ, վէ պապալար իշիւն օղուլար էօլտիւրիւլմէ-յէ. հէր քէս քէնտի գապահաթը իշիւն էօլտիւրիւլմէ :

Ութ. թ. 9 : Քէնտինի հէլաք էթտին՝ եա՛ Խարայէլ :

կիւնահատան կէրի տուրմազ օլտուղու՝ օնուն պիթ-
թապիի էյլիյէ դարչը՝ եալընըզ քէօթիւլիյէ մէյ-
յալ օլտուղունա պիր սահիճ իսպաթ տըր : (շ)

(2) Ը՛ղիզ Քիթապ՝ մա՛սուվարըն պիր Գուր-
թարըճըյա միւհթաճ օլտուղունու էջրէթմէքլէ
տախի տօղուշտան պօզուզլուղու էջրէտիր : Ալէ-
րէք մա՛սուվար վէ կէրէք սալիրլէրտէն ճիւմէ
ճէննէթէ գապուլ օլունան պէնի ատէմին գուր-
թուլուշու Քարիստոս իլէ օլաճագ տըր : Աքին
էյէր օնլար կիւնահ վէ հիւքմի ա՛ղապ ալթընտա
օլմուշ օլմասալար իտի, գուրթուլուշարը օնուն
իլէ օլմուշ օլմազ իտի : Խմաի մա՛սուվար տախի
պօզուգ տուլլար : (ս)

(3) Ը՛ղիզ Քիթապ մա՛սուվարըն վաթթիզ
օլմասընը էջրէթմէքլէ տախի տօղուշտան պօզուգ-
լուղու էջրէտիր : Ալաթթիզ՝ Ը՛ղիզ Բուհուն

(շ) Հաւ՛. Ե. 12 : Օնուն իջին նիճէ պիր ատէմին
վաթթաի իլէ տիւնեայա կիւնահ՝ վէ կիւնահըն սէպէ-
պինտէն էօլլւմ կիրտի իսէ, պու վէճճ իլէ տախի էօ-
լլւմ հէփ ատէմէրէ կէշտի, չիւնքի հէփիսի կիւնահ
իշլէտիլէր :

Հաւ՛. Գ. 10—12 : Նիճէ եազըլմըշ տըր քի՝ Հիւ
պիր սատըզ եօգ՝ պիր պիլէ եօգ տուր, Ֆէհմ էտէն
եօգ՝ Ալահը արպան եօգ տուր. ճիւմէսի սափաղար,
պիրտէն քէօթիւլ օլտուլար. էյլիք իշլէյէն եօգ տուր,
պիրէ վարանատէք եօգ տուր :

Ժ. Ե. 20 : Հազգան եէրտէ սատըզ ատէմ եօգ
տուր. քի էյլիք էտիպ կիւնահ էթմէյէ :

(դ) Մաթ. Թ. 12 : Վէ Յիսուս իշխոնճէ՝ օնլարա
տէտի. Սաղար հէքիմէ միւհթաճ տէյիլլէր, իլլա Բիշ
լէթլի օլանլար :

Ղ. Ի. ԺԲ. 10 : Զիրա ատէմ՝ Օղլու՝ զայ՝ օլմուշու
արամաղա վէ գուրթարմաղա կէլտի :

Յայ. Ա. 5, 6 : Պիղի սէվէնէ՝ վէ պիղի գանը իլէ
կիւնահլարընդտան եպգայրպ՝ Ալահ վէ Փէտէրինէ պի-
ղի փատիշահլար վէ քեահինլէր էտէնէ՝ էպէտ իւլ ա-
պատ ի՛զգէթ վէ գուրթէթ՝ օլուն. Ամին :

քէնտի փաբլէյիճի թէնտիւրի , վէ Վրիստոսուն
գանընըն վասիթասի իլէ ճանը կիւնահտան վէ
մուրտարըգտան փաբլէտիյինի պէյան էտէր : Խմ-
տի էյէր մասուլար պողուգ տէյիլէր իսէ , օն-
լարըն վաֆթիզ օլմալարը պիմանա պիր ա'տէթ
օլուր : (Զ)

(Է) Մ'գիզ Վրիթապ ճէմի' ինսանլարըն , մա-
սում վէ սայըրէ կէօյէ գապուլ օլունմասը իլիւն
Բուհ իլէ եէնիտէն տողմագ կերէք իտիյինի էօյ-
րէթմէքլէ' տողուշտան պողուգլուղու էօյրէտիր :
Խմտի հէր քէս թապիա'թտան նափաք տըր : (Կ)

(Ը) Մ'գիզ Վրիթապ կիւնահտան' պու էօմիւն
հէփ թապի'ի ֆէլաքէթլէրինին վէ էօլիւմին պիլէ
փունկարը օլտուղունու էօյրէթմէքլէ տէ եինէ տօ-
ղուշտան պողուգլուղու էօյրէտիր . պու ֆէլաքէթ-
լէր , չօճուգ վէ եէթիք' հէփ ատէմլէրին իլգէրինէ
կէլիր : Խմտի հէր քէս ախլագի քէօթիւլիւյէ կիրիֆ-
թար օլմուշ տուր : (Պ)

(Ը) Գործ. Ժ. 2. 15. 33 : Վէ քէնտիսի հէմ էվի
վաֆթիզ օլմալ իլէ , եարլարըպ տէտի . Եյէր պէնի
Բապպա էմին սայտընըգ իսէ , էվիմէ կիրիպ գալըն . Վէ
օնլարը կէճէնին հէման օ սաա'թընտա ալքալ' եարալա-
րընը եայգատը . վէ տէր ա'դապ քէնտիսի' վէ հէփ օ-
նա միւթալիգ օլանլար վաֆթիզ օլտուլար :

(Կ) Յուճ. Գ. 5, 6 : Յիսուս ճէվապ վէրտի . կեր-
չէք' կերչէք տէրիմ' սանա , Եյէր պիր քիմէն սուտան
վէ Բուհտան տողմաղսա , Ալլահըն փատիշահըղընա կի-
րէմէզ : Թէնտէն տողան' թէն տիր . վէ Բուհտան տօ-
ղան' բուհ տուր :

(Պ) Ծանոթ. Գ. 16, 17 : Վէ գարըյա տէտի . Սէնին
զահմէթլէրինի վէ կէպէլիք աղըլարընը գայէթլէ չօղա-
տայըմ' , աղըր իլէ էվլաա տողուրտարն , վէ արղօւն
զօճանըն էլինտէ օլա , վէ սանա հիւքմ' էտէ : Անտէն
Աղամա տէտի . Սէն գարընըն սէօղիւնիւ տինկլէտիյին
իլիւն վէ սանա օնտան եէմէյէսին տէյիւ թէնպիհ էթ-
տիյիմ' աղաճտան եէտիյին էլիւն' եէր սէնին սէպէ-
պինտէն մէր'ւն օլտուն . էօմիւնինն ճիւմէ էյամընտա
օնտան զահմէթ իլէ եէյէսին :

(6) Լ'գեղ Վիթապ աչոյ սեօղէր իլէ տօ-
ղուշտան պօղուգլուղու էջրէտիր: (1)

Ս. 11. Ինսանըն տօղուշտան պօզուգլուղու,
 օնուն ախլագի ամբէլ էտէն զաթ օլտուղունու մահվ
 էտէօ մի :

Ղ^ժ. Խաչըր: Լ.դամ՝ տիւշմէզտէն հէր նէ ֆիբը
գուտրէթըէրինէ մալիբ իտի իսէ, Օնլարըն ճիւմ-
լէսինէ հէր ատէմ մալիբ տիր. պունուն իշիւն
տախի Լ.լաջը պիւթիւն երւէքտէն, վէ գօն-
շուսունու քէնտիսի կիպի սէվմէյէ, Լ.դամ տիւշ-
մէզտէն պօրճլու օլտուղու գատար հէր ատէմ
պօրճլու տուր:

Ս. 12. Ինսանըն ֆեսատ ու պօզու գլուղունէ՞
տէրէճէ տիրո :

Հում. Ի. 12: Օնուն իշխան նրճե պիր ատեփն վա-
սիրտաի իլե տիւնեայա կրնա՛ճ՝ վե կրնա՛հըն ուղե-
պրնաէն: Էօրիւմ՝ կիրտի իսե, պու վեճճ իլե տախի Էօրիւմ
հեփ տտեմէրե կեչտի. չիւնքի հեփսի կրնա՛ճ իւլետիւր:

(Ը) Սաղ. ԾԱ. 5 : Իշթէ եարամազը ըգտա տօղտոււմ,
վէ տնամ պտնա կիւնահտա համիլէ օյտու :

ՅԷ. ԺԴ. 4: Նախագրտէն փաք՝ քիմ չըգարապիլիր.
Տիչ քիմնէ:

ՅԺ. ԺԷ. 14. Ատէմ նէ՞ տիր քի փաբ օլա, վէ գա
բըտան տօղան քի սատրգ օլա:

ՅԷԼ. Գ. Ն: Թէնտէն տողան՝ Թէն տիր, վէ րուհ,
տան տողան՝ րուհ տուր:

Սաւլ. ԾԸ. 3: Ֆասըզլար անա ըաՀմինտէն պէրու ազ-
տըլար. գարրնտան պէրու սափրա՛ եսյան սէօյլէրէր:

Առ. ԻԲ. 15, Կէնճին երւրէյինաէ՝ տէլիլէք պաշ-
լը տրը :

Ծանոթ. Ը. 21 : Ատէմին եիւրէյինին միւլահազար՝ չօ-
ճուզյուղուհտան եարամադ տրր :

Եւ այ. ԽԸ. 8: Զիրա պիտիմ քի՛ սեն հեր վեճի իւլ
խըյանեթլիք էտեճէք սին, հէմ սանա՛ ըաճմունէն գաւ
պահաթը չաղորտը:

Համալ. Ը. 7, ջիրա թէնին ֆիքրի Ալլահա տիւշ-
 Քնիւր տիր, չիւնքի Ալլահն նամասունա իթաա'թ էթ-
 Քզ. զիրա էթ-Քէէ տախի գատիր տէյիլ տիր :

Ղ'. Պիւսպիւթիւն վէ քիւլի տիր : Ա . Պուշ
տան անկաշըլմաղ քի, (1) ատէմէր էթմէյէ
գատիր օլտուզլարը գատար քէօթիւլիք էտէր-
լէր . զիրա զայէթ զապթ ալթընտա տըրլար : Եւ-
սոտ (2) Տէփիսի պիր տէրէճէտէ Ֆէնա տըր .
չիւնքի պա'զը քիմնէլէր ախէրլէրտէն քէօթիւ
տիր . Եւսոտ (3) ինսանա ֆայտէլի վէ մազ-
պուլ շէյլէրտէն՝ քիւլիյէն պերի տիրլէր , մա-
տէմ քի չօգ ատէմէր պէյլէ մագպուլ վէ մէն-
ֆաա'թըլ թապի'ի ֆազիլէթլէրէ մալիք տիրլէր :
Եւսոտ (4) օնլարըն թապի'ի եա ա'զլի գուտ-
րէթլէրի մաշվ օլմուշ տուր . զիրա պու գուտրէթ-
լէր մէվճուտ տուրլար : Եւսոտ (5) մէմնուշիյէթ'
րիգգաթ՝ մէրհամէթ՝ ինսանիյէթ վէ պու միսիլ-
լիւ թապի'ի արզուլէր ինսանլարտա պուլունմաղ .
զիրա փաք վէ նափաք՝ պիւթիւն ինսանլար ա'լէս-
սէվիյէ պուշլարա մալիք տիրլէր : Եւքին Բ .
անկաշըլըր քի ինսան պիթթապի'ի ա'զիլլէքտէն
վէ ախլազի էյլիքտէն պէրի տիր . վէ ախլազի
թապիա'թա միւթա'լիգ արզուլէրի վէ ա'մէլէրի
միւլթիւնի մէրթէպէ կիւնաշա կիրիֆթար օլմուշ
տուր : Եւյէր հադիգաթ պէյլէ տէյիլ իսէ , ա'լիլ
իյէ կիւնաշաքնարըն արասընտա օլան ֆարգը կէօս-
թէրմէք փէք միւշքիւլ օլուր , չիւնքի ճիւղի
ա'զիլլիգ պիլէ ինսանը ա'լիլլ րիւթպէսինէ նայիլ
էտէր :

Ս . 13 . Ղ'իւմլէ ատէմլէրին պէյլէ պօղուգ
օլտուղու նէտէն մա'լիւմ տիր :

Ղ' . Ինսանըն քէնտի թէճրիւպէսինտէն , պաշ-
գալարըն իւղէրինտէ էթտիյի տիգգաթտան , թէ-
վարիստէն վէ Եւլաշըն Վէլամընտան մա'լիւմ
տիր :

(1) Վէնտիմիղի տիգգաթլէ թէֆթիշ էթ-

տիյիմիզ հալտէ, հէփիմիզ տույարըզ քի, եիւ-
րէքէրիմիզ թապիա'թտան Ալլահն հուզուրուն-
տա տօղըու տէյիլ տիր, իլլա կէրէք օնա, կէրէք
հէր էյի շէյէ գարշը տըր: (2) Թէճտիտ օլուն-
մամըլ ատէմէր իւզէրինտէ վագըթ վագըթ կէօր-
տիյիւմիւզ հարաքէթլէր' օնլարըն պիւս պիւ-
թիւն պօզուգլուղունու իսպաթ էտէր: (3) Տիւն-
եանըն թէվարիի հէման պիւս պիւթիւն Փասիտ
հիլէքեարըզլար վէ գապահաթլարտան ի'պարէթ
պիր թէվարիի տիր: (4) Ա'ղիզ Վիթապլար ին-
սանըն քիւլլի պօզուգլուղունու չօգ եէրլէրտէ աչըզ
վէ աշիքեար էջրէտիր: (ռ)

Ս. 14. Ինսանըն Փէսատ ու պօզուգլուղուն-
տան հուսուլէ կէլէն նէթիճէլէր նէ՞ տիր:

Ղ. (1) Ալլահ իլէ օլան իլհագըղըն վայ' օլ-
տուղը տուր:

(2) Պու էօ'մրիւն տէրտ ու միհնէթլէրի:

(3) Թէնին էօլմէսի:

(ռ) Ծննդ. 2. 5: Վէ Բապպ ատէմին եարամաղըղը
եէրտէ չօղալարըղըն' վէ եիւրէյի էֆքեարլէրինին ճիւմ-
լէ միւլահազալէրի հէր կիւն սալթ ֆէնա օլտուղընու
կէօրտիւքտէ:

Հււլ. Ը. 7, 8: Ձիրա թէնին ֆիքրի Ալլահ տիւշ-
մէնլէք տիր. չիւնքի Ալլահն նօմօսունա իթաա'թ էթ-
մէզ, զիրա էթմէյէ տալի գատիր տէյիլ տիր: Իմոի
թէնտէ օլանլար' Ալլահ մագպուլ օլմաղա գատիր տէ-
յիլէր:

Յւլ. Ե. 42: Լաքին սիզի պիւմիշիմ քի' Ալլահն
մուհապպէթի քէնտինիզտէ էօգ տուր:

Հււլ. Ե. 18: Ձիրա պիւլիւրիմ քի տէրունիմօէ'
եանի թէնիմօէ էյի շէյ սաքին տէյիլ տիր. զիրա
պէնտէ' իսթէմէք հազըր տըր, ամմա էյի շէյի իճրա
էթմէյի պուլմայօրում:

Ա. Վրճի. Բ. 14: Լաքին նէֆօանի ատէմ' Ալլահն
բուհունուն շէյլէրինի գապուլ էթմէզ. զիրա օնա տի-
վանլէք կէօրիւնիւր, վէ անկյամաղա գատիր տէյիլ
տիր. չիւնքի րուհանիճէ թէֆթիշ օլուր:

(4) Ղ'էմի՝ ինսանլարըն էպէտէն ճէհէնէմին
ա՛ղապլարընա մազհար օրոռւղու :

Ս. է (5) Լնճամընտա թէվպէսիզ դալանլարըն
պու ա՛ղապլարա ֆի՛իլէն տիւչար օլմասը : (բ)

Ս. 15. Ինսանըն իրթիտատընը գալպինին ֆէ-
սատընը վէ տիւչկիւն հալինի վասֆ էտէն թա՛-
լիմաթլարըն նէ՞ էհէմիյէթի վար տըր :

Ղ. (նլար Լ՛զիզ Վիթապլարըն էսրէթտիյի
տինին ասըլ թէմէլէրի տիր . պու ճիհէթտէն
էյիճէ անկլաշըլպ՝ գավիէն ինանըլմասը կերէք
տիր :

(բ) Ծննք. Գ. 14. 16, 17. Իմաի Ադամը գօլտու .
վէ Եգէմ ճէննէթինին կիւն տօղուտու թարաֆընտան
քերովբէլէրի վէ տէօնէն ա՛լէվ գըլըճընը՝ հայաթ ա-
ղաճընըն եօլունու պէքլէմէյէ գօտու : Վէ գարըյա տէ-
տի . Սէնին զահմէթլէրինի վէ կէպէլք աղըրլարընը զա-
յէթլէ չօղալապըմ, աղըր իլէ էվլատ տօղըւրասըն . վէ
աղրուն գօճանըն էլինտէ օլա , վէ օ սանա հիւքմ է-
տէ : Անտէն Ադամա տէտի . Սէն գարընըն սէօղիւնիւ
տինկլէտիյին իչիւն՝ վէ ոանա օնտան էմէյէսին տէ-
յիւ թէնպիհ էթտիյիմ աղաճտան եէտիյին իչիւն՝
եէր սէնին սէպէպինտէն մէլո՛ւն օլտուն . էօ՛մրիւնիւն
ճիւմիէ էյամընտա օնտան զահմէթլէ եէյէսին :

Ծննք. Բ. 17 : Ամմա խայր ու շէրրի պիլմէնին ա-
ղաճընտան՝ սագըն եէմէ . զիրա օնտան եէտիյին կիւն-
տէ մութլագան էօլէճէքսին :

Ծննք. Գ. 19 : Զիրա թօփրադ սըն , վէ թօփրաղա
աէօնէճէքսին :

Գ. 1. Գ. 10 : Զիրա նօմսուն ա՛մէլլէրինտէն հէփ
օլանլար՝ պէտտուա՛ պլթընտա տըրլար . չիւնքի եաղըլ-
մըշ տըր . Նօմսուն ֆիթապընտա հէփ եաղըլմըշ օյան
շէյլէրէ՝ օնլարը իճրա էթմէք իչիւն՝ հէր տէվամ էթ-
մէյէն քիմնէ մէլո՛ւն օլտուն :

Բ. Թ. Ե. 9 : Քի օնլարըն ա՛ղապը՝ րապպըն եիւ-
զիւնտէն վէ օնուն գուվվէթինին ճէլալինտէն էպէտի
հէլաթըզ օլաճագ :

Մ. Բ. Ի. 41 : Օլ գէման սօլ եանընտա օլանլա-
րա աախի տէյէճէք . Պէնտէն կիտին՝ էյ մէլունլէր՝
շէյլթանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ հաղըրլանմըշ շօլ է-
պէտի ալթէշէ :

ՊԼ.Պ 12

Վեճերի :

Ս. 1. Վեճարեթ տէմբտէն նէ՞ անկաշըլըր :
 Ճ'. Ինսան ճինսինտէն օլան կիւնահքետարլա-
 րըն գուրթուլուշու իչին Յիսուս Վրիստոսուն
 սիյասէթլէրի վէ էօլիւմիւ իլէ օլունան թէտա-
 րիք անկաշըլըր :

Ս. 2. Պու թէտարիք նէ՞ տիր :

Ճ'. Պու՝ (1) Ինսանըն Լլահա օլան կիւնահ
 պօրծունու ագչէ պօրծու թէտիյէսի մա՛նասընտա
 Վրիստոսուն ա՛յնէն էտա էթմէսի տէյիլ տիր, զիրա
 կիւնահ սահիհէն պիր պօրծ կիպի տէյիլ, իլլա պիր
 ճիւրմ՝ կիպի սայըլմալը տըր : Պիր պօրծ տուր տէտի-
 յիմիլ հալտէ, թէմնիլէն սէջլէնմիշ օլուր : Պուն-
 տան գաթ՝ի նազար էյէր կիւնահ պիր ագչէ պօր-
 ծու կիպի սայըլըր իսէ, վէ պու պօրծ տալիս է-
 տա օլունմուշ օլուր իսէ, պու պապտէ կիւնահ-
 քետարըն, հէմ շիմտիքի վէ հէմ կէլէճէք էօ-
 միւրտէ, կիւնահըն մազարդաթլարընտան ազատ
 օլմաղա շիւպհէսիլ հագգը օլուր. վէ եիւրէյի
 Լլահըն ի՛նտինտէ տօղըր օլսա տա՛ օլմասա տա՛
 օլ կիւնահըն մազարդաթլարընտան ազատ օլմայը հագ-
 գը կիպի թալապ էտէպիլիր : Լաքին քիմսէ պէյ-
 լէ գըյաս էթմէլ :

(2) Ինսանըն գուրթուլուշու իչին օլունան պու
 թէտարիք, ինսանըն կիւնահլարընըն՝ ա՛յնէն Վրիս-
 տոսա, Խախօտ Վրիստոսուն սատագաթընըն՝ ին-
 սանա կէչմէսի տալիս տէյիլ տիր : Օիրա էյէր
 ատէմլէրին կիւնահլարը պէյլէճէ Վրիստոսա կէչ-

միշ օլուր իսէ, օլմուշ օլուր քի օ՝ կիւնահքեար տրը, վէ ատեմէր կիւնահտան աղատ տրը. եա-
խօտ էյէր Վրիստոսուն սատագաթը պու վէճհ իլէ
ատեմէրէ ինթիգալ օլուր իսէ, օլմուշ օլուր քի օն-
լար ա՛ղիզ տիր, վէ Վրիստոս ա՛ղիզլիքտէն խա-
լի տիր: Հալ պու քի Վրիստոս էօլմէմիշ կի-
պի՝ կիւնահքեար եինէ սուչլու. վէ ճէղայա միւս-
թահագգ տրը: Ա՛գգա՝ կիւնահ վէ ա՛ղիզլիք՝
զաթի տիր, վէ օլ սէպէպտէն պաշգասընա
կէչէմէզ. պօրճ պաշգասընա կէչէպիլիր, լաքին
կիւնահըն վէ ճիւրմին պաշգասընա ֆիլիէն կէ-
չէմէզ օլտուղու թապիա՛թը հալտէն տիր:

Ի պքին (3) ինսանըն գուրթուլուշու իչիւն օ-
լունան պու թէտարիք՝ Վրիստոսուն պիղիմ եէ-
րիմիղէ էօլիւպ՝ վէ պունունլա Մլլահըն ա՛տալէ-
թինի խօշնուտ էտիպ՝ օնուն սատագաթընը ի՛լան
էթմէսի տիր. շէյլէ քի՝ Մլլահ ճիւմէն ինսան-
լարա ա՛ֆվլըգ վէ խէլաս պաղըշլատըղընտա ա՛տիլ
օլուր: (յ)

(յ) Հրմ. Գ. 25, 26: Քի Մլլահ օնու քէֆարէթ
թագտիր էյլէտի քի՝ օնուն գանընա օլան իմանըն վա-
սիթասի իլէ քէնտի ա՛տալէթինի կէօսթէրէ, Մլլահըն
թէհհամիլիլի իլէ էվվէլտէն օլմուշ կիւնահլարըն ա՛ֆվ-
լըղը իչիւն՝ շիմոլքի զէմանտէ քէնտի ա՛տալէթինի
կէօսթէրէ, շէյլէ քի՝ քէնտիսի սատըգ օլա, վէ Յի-
սուսա իման կէթիրէնի սատըգ չըգարա:

Եֆր. Բ. 10: Ջիրա օնա՝ եա՛նի հէր շէյ օնուն ի-
չիւն վէ հէր շէյ օնուն վասիթասի իլէ օլանա կէրէք
իտի քի՝ չօգ օղուլար ի՛ղղէթէ կէթիրէնի՝ եա՛նի օն-
լարըն խէլասընըն սէրվէրինի էլէմէր վասիթասի իլէ
թէքմիլ էտէ:

Եւայ. ԾԳ. 5, 10, 11: Օ իսէ գապահաթլարըմըղ ի-
չիւն եարալանտը, վէ եարամաղլըգլարըմըղ իչիւն տէօ-
յիւլտի. սէլամէթիմիղին թէտիպի օնուն իւղէրինտէ
օլտու, վէ պիզ եաբալարը իլէ շիֆա պուլտուգ:

Ամմա Բապպ օնու տէյմէքլէ մա՛րալա ոալմաղա լաղի

Ս. 3. Վրիստոս կիւնաճքեարլարը գուրթար-
մագ իչիւն էօլմէմիշ օլսա իտի, օնլար հէր նէ
տիւրլիւ վէ հէր նէ գատար էլէմ չէքէճէքլէր ի-
տի իսէ, Վրիստոս տախի օլ տիւրլիւ վէ օլ գա-
տար մը էլէմ չէքտի :

Ճ'. Խալըր. օ՝ եիւրէյինտէ Ալլահա գարշը
խուսուլմէթ տուլմատը, նէ պիր գապահաթլը զա-
միր, նէ տէ սյգըրը վէ միւսթագիլ ումուտսուզ-
լուգ իղթիրապընա տիւջար օլտու : Վրիստոսուն՝
Ալլահանի վէ ինսանի թապիաթլարտան ի՛յա-
րէթ օլան պիւթիւն Օլաթընա լայըգ պէօյիւթ-
լիյիւ՝ վագարը վէ լիյագաթընա նապարէն, ին-
սան գըսմընըն՝ քէնտի կիւնաճլարընտա հէլաք
օլտուղու հալտէ՝ հագգճա չէքմէսի լաղըմ կէլէն
էլէմ գատար էլէմ չէքմէք օնա իղթիլա տէյիլ
իտի : Վրիստոսուն էօլիւմիւ կիւնաճքեարլարըն
հագգ ճէզասընըն պէտէլի իտի, չիւնքի պու վէճճ
իլէ տէ Ալլահըն ախլագի իրատէսինտէ եինէ օլ

օլտու, օնուն ճանընր սուչ գուրպանը գօտուղուն վէ-
ման, գիւրրիյէթ կէօրէճէք, էյամ ուղատաճագ, վէ
Ալլահըն միւրատը օնուն էլինտէ միւյէսէր օլաճագ : Ճա-
նընըն էմէյինի կէօրիւնճէ, տօյաճագ. սատըգ գուլում՝
պիլիկիսի իլէ՝ չօղլարընը թաստիգ էտէճէք տիր. զիրա
եարամազըրգլարընը օ եիւրէյնէճէք :

Հ. 10. Ե. 10. Զիրա էյէր տիւլմէնլէր իքէն՝ Օղ-
լունուն էօլիւմիւ վասիթասի իլէ Ալլահ իլէ սուլճ օլ-
տուգ իսէ, սուլճ օլտուգտան սօնկրա օնուն էօ՛միլիւ ի-
լէ տահա զիլատէ խէրսս պուլաճագըր :

Փիւ. Բ. 8. Վէ շէքիլտէ ատէմ կիպի պուլու-
նուպ՝ քէնտինի ալլագլամաղըլա, թա էօլիւմէ՝ վէ խաչ
էօլիւմիւնէտէք միւթիւ օլտու :

Եբր. Բ. 14. Իմտի չիւնքի չօճուգլար թէնտէն վէ
գանտան հիսսէտար օլտուլար, քէնտիսի տախի քէզա-
լէք հէման պու շէյլէրտէն հիսսէտար օլտու, թա քի
էօլիւմիւն վասիթասի իլէ՝ էօլիւմիւն հիւքիւմէթիւնէ մա-
լէք օլանը՝ եսնի շէյթանը իպիթալ էտէ :

ճէպանըն պէտիւք նէթիճէսինէ վասլ օլունտու :

() նուն էլէմլէրի՝ կիւնահըն քէօթիւլէյիւնիւ վէ Ալլահըն օնա գարշը աղիզ իբրահիմիէթինի քիֆայէթ միգտարը պէյան էթտի, վէ պէօյլէճէ Վրիստոս նօմօսու իպթալ էթմէտի, իլլա օնու թէքմիլ էթտի : 'Կօմօս վէրէն Ղ'էնապը Հագ-գըն վագարը վէ հիւքմի եերինէ վարտը, հագ-գանիյէթ եերինի պուլտու. վէ սուլլու վէ ճէ-զայա միւսթահագգ ատէմէ ճապա վէ մինասի-պէթլի պիր մերհամէթ թարիպի աջըլտը :

Ս. 4. Վրիստոս սալթ թէնի՞ իլէ մի՝ եօխսա րուհու իլէ, եախօտ հէմ թէնի հէմ տէ րուհու իլէ տէ մի էլէմ չէքտի :

Ղ. Հէմ թէնի հէմ տէ ֆիբրի իլէ. լաքին պաշըճա ֆիբրի իլէ, վէ էթտիյի քէֆարէթ խոստուսա պու թարղ էլէմտէ իտի : (-)

Ս. 5. Վրիստոս՝ սալթ ինսանի եախօտ սալթ

(-) Ա ՊԵ. Գ. 18 : Զիրա Քրիստոս տախի կիւնահ-լար իչին՝ սատրղ օլան՝ նահագգ քիմնէլէրին ուղու-րունա պիր քէրրէ էլէմ չէքտի, թա քի պիպի Ալլահա եագլաշտըրա. վէ կերչի թէնտէ էօլտիւրիւլտիւ, ամմա րուհտա հայաթէ կէլտի :

Ե. Գ. 10 : Օնուն ճանընը սուչ դուրպանը գօ-տուղուն ղէման, գիւրրիյէթ կէօրէճէք, էյամ ուղա-տաճագ, վէ Ալլահըն միւրատըր օնուն էլլնտէ միւյէստէր օլաճագ :

Ղ. 1. ԻԲ. 44 : Վէ օնուն իւզէրինէ սըգլէթ պասըպ տահա ղիյատէ հէրարէթ իլէ տուա՝ էտէր իտի. վէ թէրի եերին իւզէրինէ էնէն իրի գան տամլալարը կիպի օլտու :

Մ. Գ. ԻԶ. 38 : Օլտէմ օնլարա տէտի. ճանըմ էօլիւմ տէրէճէսինտէ փէք գասալէթլի տիր. պուրատա գալըն, վէ պիլէմճէ ույանըգ տուրուն :

Մ. Գ. ԻԷ. 46 : Վէ սաաթ տօգուլ մէհէլինտէ՝ Յի-սուս պէտիւք սէս իլէ չաղըրըպ տէտի. էլի էլի՝ լամա սապարթանի, եանի եա՝ Ալլահըմ Ալլահըմ՝ պէնի նի-չին թէրը էթտին :

իլահի թապիա՝ թընտա՞ մը՝ եօխսա իքիսինտէ տէ մի էլէմ չէքտի :

Ղ՝. Ինսանի թապիա՝ թընտա . եալընըզ թէն վէ ճանընտա էլէմ չէքտի . իլահի թապիա՝ թընտա իսէ իւզէրինէ վազ՝ օլունմուշ օլան պէլալարա թէհամմիւլ էթմէյէ օնու միւզթէտիր էյլէտի . վէ ինսանի թապիա՝ թընտա պիրլէշմիշ օլտուզու ի-չիւն , օնուն էլէմլէրինէ թա՛րիֆ օլունմաղ լիյագաթ իլավէ էյլէտի , չիւնքի պու էլէմլէր հասսիյէթ վէ գըյմէթլէրինի Վրիստոսուն՝ պիր եէրէ կէլմիշ ալլահանի վէ ինսանի օլան շախսընտան ալըրլար :

Ս . 6 . Վրիստոսուն չէքտիյի էլէմլէր ա՛ղիմ վէ շէտի՞տ մի իտի :

Ղ՝. Թէնինին չէքտիյի էլէմլէր շիտտէթլի ի-տի իսէ տէ , ըուհունուն իղթիրապը ինսան ա՛գ-ընտան չօգ իւթիւն իտի :

Ս . 7 . Վրիստոսուն էգիյէթլէրի օնուն իւզէ-րինէ թէրթիպ օլունմուշ ճէղա՝ կիպի սայըլմալը՞ մը տըր :

Ղ՝. Խայր , ասլա : Պիր սուչսուղ զաթ մէշագ-գաթ չէքէպիլիր իսէ տէ , ֆիլ վագի՝ ճէղա չէ-քէմէղ : Ղ՛էղա իչիւն՝ ճիւրմ՝ օլմալը տըր . վէ ճէղա՝ ախլագի քէօթիւլիյէ եախօտ կիւնահա պէտէլ՝ օնու իշլէյէնէ վէրիլէն թապի՛ի քէօթիւ-լիւք եախօտ ճէֆա տըր : Պու ճիւմլէ իլէ Վրիս-տոս՝ պիր պագըմա պիղիմ՝ կիւնահալարըմըզն ճէղասընը չէքմիշ սայըլա պիլիր :

Ս . 8 . Վրիստոսուն քէֆարէթի նէտէ՞ն իգ-թիզա էթտի :

Ղ՝. (1) Ըլահը քէրէմքեանի էթմէք իչիւն իղ-թիզալը տէյիլ իտի . զիրա օ՝ ճէմի՛ սէֆա վէ ճէ-ֆայա միւպթէլա օլան մախլուգլարընա՝ ա՛ղիլլէք ճիհէթիյլէ օնլար նիճէ օլուր իսէ օլունլար , է-

զէլտէն պէրի քերէմքեանի տիր, վէ իլա էպէտ քերէմքեանի օլաճագ տըր :

(2) Աքին լազըմ իտիքի, Ալլահ կիւնահը պուղզ էտիպ աղիզլիյի սէվտիյինի՝ ի՛զղէթլու վէ ասիլ վէ լաքին մերհամէթլի տախի օլտուղունու պէյան վէ աշիքեար էթսին : Ալլահ քէֆարէթսիզ ա՛ֆվ էթսէ իտի, կիւնահը պուղզ էթտիյինի վէ ա՛ղիզլիյի սէվտիյինի նա՞սըլ պէյան էտէպիլիբ իտի . զերա օնուն պու թափո ու հարաքէթի ասլա պիր վէճհ իլէ պունու աշիքեար էթմէզ իտի : ()նուն քէնտի մերթէպէսինէ՝ շէրիա՛թընա վէ իտարէսինէ մուգայէտ օլտուղու նէրէտէ գալըր իտի . զերա օլ շէյլէրէ հիշ գայտ էթմէյօր կիպի կէօրիւնիւր իտի : (†)

(3) Վէֆարէթին իգթիզալը օլտուղունա՝ Վրիստոսուն օնու իճրա էթմէք իչիւն էօլտիյիւ պիր իսպաթ տըր . մութլագա իգթիզալը օլմասա իտի, Փէտէրուլլահըն եախօտ Ապնուլլահըն օնա ըաղի օլաճաղը իհթիմալ տէյիլ տիր : (+)

(†) Հրդ. Գ. 25, 26 : Քի Ալլահ օնու քէֆարէթ թագտիր էյլէտի քի՝ օնուն դանընա օլան իմանըն վաւիթասի իլէ քէնտի ա՛տալէթինի կէօսթէրէ, Ալլահըն թէհհամիլլիւ իլէ էվվէլտէն օլմուշ կիւնահլարըն ա՛ֆվլըղը իչիւն՝ շիմոիքի զէմանտէ քէնտի ա՛տալէթինի կէօսթէրէ, շէյլէ քի՝ քէնտիսի սատըզ օլա, վէ Յիսուպա իման կէթիլիւնի սատըզ չըգարա :

(+) Յրդ. Գ. 16 : Զիրա Ալլահ տիւնէպըր պու գատար սէվտի քի՝ քէնտի պիրիճիք Ողլունու վէրտի, թա քի հէր օնա ինանան՝ զայ՝ օլմայա, իլլա էպէտի հայաթա մալիք օլա :

Մարթ. ԻՁ. 39 : Վէ պիր ազ իլէրի վարըպ էիւզիւ գոյուն գափանար, վէ տուա՝ էտէրէք տէտի . Եա՛ փէտէրիմ՝ էյէր միւմքին իսէ, պու գատէհ պէնտէն կէչսին . լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ կիպի տէյիլ իլլա սէնին իսթէտիյին կիպի օլտուն :

Եբր. Բ. 10 : Զիրա օնա՝ եա՛նի հէր շէյ ինուն ի-

(Է) Միշտ Վրիթապըն մախսուս շահատէթինտէն
օնուն իգթիզասը սապիթ օլունուր : (Լ)

Ս. 9. Թեվպէ վէ մուախխարէն օլան իթա-
աթ՝ կիւնահա քիֆայէթ միգտարը քէֆարէթ
էթմէ՞ղ մի, եախօտ ա՛ֆվլըղա նայիլ օլմաղա քեա-
ֆի օլմա՞ղ մը :

Ճ՝. Խալըր. ղերա պու շէյէր քէֆարէթ է-
տէմէպէր : Թեվպէ՝ կիւնահա թապիաթընը
թէպտիլ էթմէյէ եա օնու մահվ էթմէյէ՝ եա-
խօտ օնուն էթտիյի մաղարրաթը իսլահ էթմէյէ
գատիր տէյիլ տիր : Կերէք շիմտիքի վէ կերէք
սօնկրա օլաճագ իթաաթ՝ կէչմիշ ճիւրմէրի վէ
մաղարրաթլարը մահվ էտէմէղ . էյէր. շիմտիքի
վէ սօղրա օլաճագ իթաաթ՝ կէչմիշ կիւնահալարա
քէֆարէթ օլապիսէ, կէչմիշ իթաաթ տախի

չիւն վէ հեր շէյ օնուն վաաթաաթի իլէ օլանա կերէք
իտի քի՝ չօգ օղուլար ի՛ղէթէ կէթիւրէնի՝ եա՛նի օնլա-
րըն խէլասընըն սերվէրինի էլէմէր վաաթաաթի իլէ թէք-
միլ էտէ :

(Լ) Ղևր. ԺԷ. 11 : Զերա թէնին ճանը գանաա տըր,
վէ պէն օնու սիգէ մղպահըն իւզէրինէ ճանլարընըզ-
աան էօթիւրիւ քէֆարէթ էթմէք իչիւն վէրտիմ՝ չիւն-
քի ճանա քէֆարէթ էտէն՝ գան տըր :

Եֆր. Թ. 22 : Վէ նօմօս միւճիպինճէ՝ հէման հեր շէյ
գան իլէ փաքլէնիլ, վէ գան տէզքիւլմէյինճէ ա՛ֆվլըզ
օլմաղ :

Յայր. Է. 14 : Վէ պանա տէտի քի՝ Պունլար պէօ-
յիւք սըզլէթտէն կէլէնլէր տիր . վէ էսվապլարընը եայ-
գատըրար , վէ օնլարը Գուզընուն գանընտա աղարթ-
աըլար :

Եֆր. Ա. 7 : Քի օնուն իլէ գանընըն վաաթաաթի ի-
լէ ֆիտայէ՝ եա՛նի օնուն ի՛նայէթինին ղանիմէթինէ
կէօրէ սուչլարըն ա՛ֆվլըղընա մալէք իզ :

Յայր. Ե. 9 : Վէ պիր եէնի թէսպիհ օղուլուպ տէր-
լէր . Քիթապըր ալմաղա վէ օնուն միւհիւրէրինի ալմա-
ղա լայըզ սըն . չիւքի պօղաղլանտըն , վէ գանըն իլէ
պիգի Ալլահա՝ հեր գապիլէտէն վէ տիլտէն վէ գալմ-
տան վէ թայիֆէտէն սաթուն ալտըն :

չիմտիրի վէ սօնկրա օլաճագ կիւնաճլար իչիւն քէ-
ֆարէթ օլապիլմէլի տիր :

Ս . 10 . Պու քէֆարէթ նէ՞ գատար վասի տիր :

Ճ . Պու քէֆարէթ ո՛ւմնումի տիր , վէ քեաֆի
օլմասը ճիհէթի իլէ՛ պիւթիւն ինսան ճինսինէ եւ-
թիշիր :

Ս . 11 . Պունուն պէօյլէ օլտուղու նէտէ՞ն
մա՛լիւմ տիր :

Ճ . (1) Վրիստոսուն ըիւթպէսինտէն : Վուր-
թարըճըմը՛ վագարը վէ գըյմէթի պինիճայէ պիր
զաթ տըր . պու էճիլտէն օնուն էլէմէրի վէ էօ-
լիւմիւ նիհայէթսիզ գըյմէթլի վէ թէէսիրլի տիր .
վէ պու սէպէպտէն տախի օնուն քէֆարէթի պիւ-
թիւն ինսան ճինսինէ քեաֆի տիր : Պաշգա
թարզ գըյառ էթմէք՝ Վուրթարըճըմըզըն ճէլիլ
ըիւթպէսինէ խալէլ կէթիրմէք օլուր :

(2) Պու քէֆարէթին թապիա՛թընտան կէօրիւ-
նիւր քի՛ ինսան գըսմընըն պիր գըթա՛սընա քեաֆի
օլտուղու կիպի՛ ճիւմլէյէ տէ քեաֆի տիր . պունուն
իչիւն տիր քի Մլլաճ՝ օլ քէֆարէթէ թաթպիգէն
սուչուլարա լութֆ իհսան էտէպիլիր . վէ ճիւմլէ
իման էտէնլէրի՛ նէ գատար չօգ օլուրլար իսէ օլ-
սունլար , սատրգ չըգարտըղը հալտէ տէ եինէ ա՛-
տիլ օլապիլիր :

(3) Մզիզ Վիթապըն թէնպիհի , տա՛վէթի վէ
նասիհաթլարընտան տա պու թա՛լիմաթ իսպաթ օ-
լունապիլիր : Մլլաճ՝ ինսանլարա էյլէտիյի հէփ
մուա՛մէլէլէրինտէ խալիս տիր . պու պէօյլէ օլարագ՝
խէլաս ճիւմլէ իչիւն թէտարիք օլմուշ օլմասա
իտի , օնու գապուլ էթսինլէր տէյիւ ճիւմլէյէ էմր
վէ տա՛վէթ վէ նասիհաթ էթմէզ իտի . իմտի պուն-
տան մա՛լիւմ տիր քի՛ քէֆարէթ ճիւմլէ իչիւն

քեաֆի տիր : (օ)

(4) Ա'ղիզ քիթապտա հէփ ատէմէր իչին տուա՝ էթմէյէ թէնպիհ օլունտուղու տախի՝ քեֆարէթին քեաֆի օլտուղունա պիր պաշգա իսպաթ տրո : խէլաս հէփիսի իչին թախսիս օլմուշ օլմասա իտի, Ալլահ՝ հէփիսի իչին տուա՝ էտին տէյիւ էմր էթմէզ իտի : (§)

(5) Ա'ղիզ Վիթապ պու թա'լիմաթը ա'յան աշքիար տախի իգրար էտէր : (ա)

(օ) Մարտի. Ժ. 15, 16 : Վէ օնլարա տէտի. Պիւթիւն տիւնեպա վարրայ՝ ճիւմէ մախլուգա Խնճիլի վա'զ էտին : Ինանըպ վաֆթիզ օլունպն գուրթուլաճագ. վէ ինանմայանն իւզէրինէ հիւքփի ա'ղապ օլունաճագ :

Գործ. Ժ. 30 : Իմոի Ալլահ ճահիլլիյին վագրթլարընը կէօրմէզիյէ վուրուպ՝ շիմտի ատէմէրին հէփիսինէ հէր եէրտէ թէնպիհ էտէր, քի թէվպէ էտէլէր :

Եւայ. Խ. 22 : Էյ էէրին ճիւմէ քէնարլարը՝ պանա աէօնին, վէ գուրթուլաքընը. քերա Ալլահ պէն իմ, վէ պէնտէն զայրի եօզ տուր :

Եւայ. Ծ. 1 : Էյ հէփ սուսամբլար՝ սուլարա կէլին, վէ ագչէսի օլմայանլար՝ կէլին, սաթրն ալըն, վէ եէլին, վէ կէլին՝ ագչէսիզ վէ պէհասըզ շէրապ վէ սիւտ սաթրն ալըն :

Յայ. Ի. 17 : Վէ բուհ հէմ կէլին տէրլէր քի՝ կէլ. վէ իչիտէն՝ կէլ տէտին. վէ սուսայան կէլին, վէ իսթէյէն՝ հայաթ սուլունու ճապա ալըն :

(§) Ա Տէ. Բ. 1 : Իմոի հէփիսիտէն էվվէլ եալվարրըմ, քի ճիւմէ ատէմէր իչին նիյալար՝ տուալար՝ ըէճալար՝ շիւքրլէր ա'րզ օլունա :

(ա) Ա Յ. 2 : Վէ պու՝ կիւնահլարմըղա քեֆարէթ տիր, վէ եալընըզ պիզիմքիլէրէ տէյիլ՝ իլա պիւթիւն տիւնեանընքիլէրինէ տախի :

Եթ. Բ. 9 : Լաքին մէլէրլէրտէն պիր աղ էտնա օլան Յիսուսու՝ էօյիւմիւն էլէմի իչին ճէլալ ու ի'զդէթ իլէ թալանմը կէօրիւյօրուզ, չիւնքի Ալլահն ինայէթի իլէ՝ հէփիսի իչին էօյիւմ տաթտը :

Ա Տէ. Բ. 6 : Քի օ՝ քէնալինի չօզլարա պէտէլ Ֆիտա վէրտի :

Բ Վ. 14, 15 : Չիւնքի քրիստոսուն մուհապպէթի պիզէ զօր էտէր. զիրա պէօլլէ գըլաս էտէրիզ :

Ս . 12 . Պիւծիւն ճիհանտա Լլահըն (Ող-
լունտան պաշգա՝ քէֆարէթ էթմէյէ գատիր պիր
զաթ տահա վար մի իտի :

Ղ' . Կէօրիւնիւր քի Խօգ իտի : Ս լագա՝ա պիր
սատէ մախլուգ քէֆարէթ գըլմաղա գատիր տէյիլ
տիր . չիւնքի հէփ էտէպիլտիյի շէյլէրի՝ սալթ
քէնտիսի իչիւն էթմէյէ պօրծլու տուր : Ղիհան-
տա օլան տիւրլիւ պէ տիւրլիւ զաթլար իչիւնտէ՝
ճանընը թէսլիմ էթտիքտէն սօնկրա օնու թէքրար
ալմաղա սալթ Վրիստոսուն գուտրէթի վար տըր :
Պու շէյ տէ օնուն հէմ Լլահ հէմ ինսան օլ-
տուղունտան նէշաթ էտէր : Ս է Խալընըզ պու-
իքի թապիա՝թլարըն պիր Եէրէ կէլմիշ օլտուղու
տուր քի օնու քէֆարէթ գըլմաղա միւզթէտիր էյ-
լէր : Սիանծըլըգ էթմէքտէ՝ Վրիստոս պու իքի
թապիա՝թլան կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էտէր .
հէր պիր թապիա՝թլ իլէ պէհէրինէ մախսուս օլան
իշլէրի իճրա էտէր : (Բ)

Ս . 13 . Վրիստոսուն թէն ալմասը նէտէ՞ն
լաղըմ կէլտի :

Ղ' . Շ ու էճիլտէն լաղըմ կէլտի քի՝ կիւնահ
իշլէնմիշ օլան թապիա՝թ իլէ սիյասէթ չէքմէյէ

քի՝ էյէր պիրի հէփիսի իչիւն էօլտիւ Խօէ, օլմուշ օլ-
տու քի՝ հէփիսի էօլտիւլէր . Վէ հէփիսինին ուղղուրու-
նա էօլտիւ, թա քի արթըգ Եաշայանլար քէնտիլէրի
իչիւն Եաշամայալար, իլա քէնտիլէրին ուղղուրունա էօ-
լէն հէմ տիրիլէն իչիւն :

Յօւ . Ս . 29 : Իշթէ տիւնեանըն կիւնահընր գալտը-
րան Ալլահըն Գուղուսու :

(Բ) Յօւ . թ . 17, 18 : Փէտէր պէնի պունուն իչիւն
սէվէր քի՝ պէն ճանըմը վէրիլիմ, քի օնու Եինէ ալա-
յըմ : Օնու պէնտէն քիմնէ ալմաղ . լաքին օնու պէն
քէնտիլէյիմտէն վէրիլիմ . օնու վէրմէյէ հիւքիւմէթիմ
վար, վէ թէքրար օնու ալմաղա հիւքիւմէթիմ վար :

վէ էօլմէյէ գատիր օլսուն , վէ պէօյլէճէ քէ-
ֆարէթ գըլսըն : (է)

Ս . 14 . Պու . քէֆարէթ՝ պիւթիւն ինսանլա-
րըն գուրթուլուշու իչիւն քեաֆի իսէ , նիչիւն
ճիւմէսի ֆիլ վագֆի՝ խէլաս օլմալ :

Ղ . Չիւնքի հէփսի տէ խէլաս իչիւն թէքլիֆ
օլունան շուրութա իմթիսալ էթմէլէր : Պիր
քիմէնին խէլասընա եալընըլ մանի՝ օլան շէյէր՝
Ալլահա զըտալըգ՝ թէվպէսիլիք վէ իմանսըլը-
ղըն եարամագ եիւրէյի տիր . իմտի՝ կիւնահ-
քեարլար հէլաք օլտուգլարը իչիւն քէնտիլէ-
րինտէն զայրիսինէ գապահաթ պուլամալար : (դ)

(է) եֆր . Բ . 14 : Իմտի չիւնքի չօծուգլար թէնտէն
վէ զանտան հիսսէտար օլտուլար , քէնտիսի տախի քէ-
զալիք հէման պու շէյէրտէն հիսսէտար օլտու , թա քի
էօլիւմին վասիթասի իլէ՝ էօլիւմին հիւքիւմէթինէ մա-
լէք օլանը՝ եա՛նի շէյթանը իպթալ էտէ :

Եֆր . Բ . 14 , 15 : Քրիստոսուն գանը քի՝ օ քէնտի-
նի էպէտի Բուհ իլէ Ալլահա լէքէսիլ խունտու՝ սիլին
զամիրինիլի էօլիւ ա՛մէլլէրտէն նէ գատար տահա զիյա-
տէ փաքլէյէճէք տիր , քի տիրի Ալլահա ի՛պատէթ է-
տէսինիլ :

Վէ պունուն իչիւն օ՝ եէնի ա՛հտըն միյանճըսը տըր .
թա քի էվիլէլի ա՛հտու օլան իսեանլարըն ֆիտասը
իչիւն էօլիւմ իճրասը իլէ , աա՛վէթ օլունմաւշ քիմնէ-
լէր էպէտի միրասըն վա՛տընը ալար :

(դ) Հրա՛լ . Գ . 19 : Լաքին պիլիրիլ քի՝ նօմն հէր
սէօյլէտիլինի՝ նօմսուտ օլանլարա սէօյլէր . թա քի հէր
աղըլ թըգանա , վէ ճիւմլէ ա՛լէմ Ալլահըն ի՛նտինտէ
սուլլու . օլա :

Հրա՛լ . ԺԳ . 3 : Եօգ՝ տերիմ սիլէ . ամմա էյէր թէվ-
պէ էթմէզսէնիլ , ճիւմլէնիլ պունճիլէյին հէլաք օլա-
ճագ սընըլ :

Մու՛լ . ԺԶ . 16 : Ինանըպ վաֆթիլ օլունան գուր-
թուլաճագ . վէ ինանմայանըն իւղէրինէ հիւքմի ա՛ղապ
օլունաճագ :

Յու՛լ . Ե . 40 : Վէ սիլ պանա կէլմէք իսթէմէլ սի-
նիլ քի՝ հայաթընըլ օլա :

Յու՛լ . Գ . 19 : Վէ հիւքմի՝ պու աուր քի ըշըգ տիւն-

Ս . 15 . Լքսերիյէ գուլանըւան քէֆարէթ վէ գուրթարըշ լուղէթէրինին մապէյնինտէ ֆարգ վա՛ր մը տըր :

Ղ . Լվէթ վար տըր : Վէֆարէթ՝ կիննա՛հ իչին տիր . գուրթարըշ իսէ՛ կիննահտան վէ ա՛ղապտան օլուր : Պիղ քէֆարէթ իլէ քէֆարէթին թէհսիրաթընը պիրիպիրինտէն ֆարգ էտէրիլ . լաքին գուրթարըշ իլէ գուրթարըշըն թէհսիրինի ֆարգ էտէմէզիլ : Վուրթուլալմ տէյիւտուա՛ էտէ պիլիրիլ , ամմա քէֆարէթ իչին տուա՛ օլունմալ : Լաքին պա՛զը քէրրէ Լ՛ղիլ Վիթապտա գուրթարըշ լուղէթի հէմ կիննահ իչին քէֆարէթ հէմ կիննահտան վէ էլէմտէն խէլաս օլմագ մա՛նասընա գուլանըւը :

Ս . 16 . Վէֆարէթ վէ գուրթարըշ լուղէթէրինին ասը մա՛նասընճա , պունլարը պիրիպիրինտէն ֆարգ էթմէք միւհիմմ պիր շէյ մի տիր :

Ղ . Լվէթ ղայէթ միւհիմմ տիր . էթմէմէք՝ պէջիւք եանկըշարա միւճիպ օլուր : Պու ֆարգը էթտիյիմիլ հալտէ , քիմնէ քէֆարէթին ո՛ւմոմի օլտուղունտան ճիւմէ ատէմէր խէլաս օլուր թ՛ալիմաթընը պահս էտէմէլ . պիր ղեյաֆէթ թէտարիք օլունմասը իլէ օնուն սէֆասընը չըգարմանըն արասընտա ա՛զիմ ֆարգ վար տըր : Պէշլէ տէ քէֆարէթին քեաֆի օլմասը իլէ օնուն թէհսիրի արասընտա խալը ֆարգ պուլունուր : Վէֆարէթ պիւթին տինեայա քեաֆի իսէ տէ , եալընըլ թէվպէ էտիպ ինանանլարա գուրթուլուշ ա՛մէլ էտէր : Վեաֆի օլտուղու օնուն թապիա՛թընտան տըր , լաքին թէհսիրի՛ Լ՛լահըն Լ՛ղիլ Լ՛ուհու

եայա կէլտի , վէ ատէմէր դարանլըը բըղտան տահա ղեյատէ սէվտիլէր . ղերա օնլարըն ա՛մէլէրի եաքամաղ իտի :

նունն օնու ա՛մէլէ գօմասը իլէ օլապիլիր :

Ս . 17 . Վէֆարէթ՝ Խնճիլին պիր էսասը
թա՛լիմաթը մը տըր :

Ղ . 1 . Վլէթ . կիւնաճիչին պիր քէֆարէթ էտէն
գուրպան տէյիւ՝ նօմսուն ճէզասընը չէքմէյէ
պիզիմ եերիմիղէ պէտէլ տէյիւ Վրիստոսա ինան-
մագ՝ խէլաս իչին միւսթագիլ պիր շարթ կիպի
Լ՛զեզ Վիթապլարտա պիղէ իպրամօլունուր : Խա-
չա չոգարըմը Վրիստոս՝ Խնճիլին ասը մատտէսի
վէ շանը տըր : (է)

Ս . 18 . Վէֆարէթ թա՛լիմաթը եալընը իւ-
համ իլէ մի թա՛լիմ օլունմուշ տուր , եօխսա ա՛գլ
ու իտաքտան եախօտ քեպլինաթտան էօյրէնտիյի-
միզ շէյլէրտէ՞ն տախի մա՛լիւմ օլունուր :

Ղ . Լ՛գլ ու իտաք եախօտ քեպլինաթտան էօյ-
րէնտիյիմիզ պու խուսուստա ճիչ խապէր վէրէ-
մէզ : Վէֆարէթ թա՛լիմաթը պիւթին պիւթին

(է) Յ . 15 . ԺԴ . 6 : Յիսուս օնա տէտի . եօլ վէ կեր-
չէքլէ վէ հայաթ պէն իմ . Փէտէրէ քիմնէ կէլմէզ իւ-
լա պէնիմ վասիթամ իլէ :

Գ . 12 : Վէ պաշգա ճիչ պիր քիմնէնին վա-
սիթասի իլէ խէլաս եօգ տուր . զիրա կէօք ալթընտա
ատէմէր արասընտա վէրիլմիշ պիր զայրի ատ եօգ տուր
քի՛ պիզ օնուն վասիթասի իլէ խէլաս պուլագ կէրէք
օլա :

Ա . Կ . 23 , 24 : Պիզ իսէ խաչա չոգարըմը
Քրիստոսու վա՛ղ էտէրիզ , քի եէհուտիլէրէ թէօքէզ
վէ եունանիլէրէ տիվանէլք տիր , ամմա շօլ տա՛վէթ
օլունմուշ կէրէք եէհուտիլէրէ կէրէք եունանիլէրէ՝ Ալ-
լաճըն գուվլէթի վէ Ալլահըն իլմի Քրիստոս տուր :

Ա . Կ . 2 : Զիրա արանըզտա ճիչ պիր շէյ պիւ-
մէք միւնասիպ կէօրմէտիմ , իլլա Յիսուս Քրիստոսու՝ օ-
նու տախի խաչա չոգարըմը :

Գ . 14 : Լաքին պէն՝ հաչա քի Բապարմըզ
Յիսուս Քրիստոսուն խաչընտան զայրի պաշգա շէյ իլէ
իֆթիլար էտէյիմ , քի օնուն վասիթասի իլէ տիւն-
էա պանա խաչանտը , պէն տախի տիւնեպյա խաչան-
տըմ :

Ա՛ղիւ Վրիթապլարտան թահսիլ օլունուր՝ վէ պու
շէյ տիր քի Վրիսթիանըղը՝ իլհամա ինանմայըպ
եալընըզ Ալլահա ինանմագտան, Սիւսլիմանըզ-
տան, Փութիէրէսթլիքտէն վէ սայիր մէզհէսլէր-
տէն մախսուսէն պըրըր : Իմտի քէֆարէթի րէտտ
էտէն քիմնէ՝ Վրիստոսուն տինինէ ինանան սայըլ-
մամալը տըր :

ՊԼՊ 43

Ե՛նի ԳՊԷ-Է :

Ս . 4 . Ե՛նի տօղուշ նէ՞ տիր :

Ղ՛ . (1) Սու իլէ վաֆթիզ օլմագ տէյիլ տիր, նէ
տէ պիր քիմնէնին էթվարըզ ցահիրէսինին թէճտիտի
տիր՝ պիր մէզհէսլտէն պիր պաշգա մէզհէսլէ սիւլիւք
էթմէքտէ տէյիլ տիր . ճանա պիր եէնի թապիի
գուտրէթ վէրիլմէք՝ եախօտ տիւզիյէ գօրգու եա
տիւզիյէ թէսէլլիտէ պուշունմագ՝ եախօտ Ալլահըն
խէլաս էթմէյէ նիյէթի օլտուղունուն պիր քիմնէյէ
պէյան եա մալիւմ օլունմասը, եախօտ մէզհէսլ խու-
սուսունտա պիր քիմնէնին էֆքեարընըն էյիյէ եիւզ
թութմասը տա տէյիլ տիր . նիհայէթ՝ կիւնաշ
իչիւն սալթ զամիրտէ թէքտիր օլունմագ տա տէյիլ
տիր : Իլլա (2) գալպին արզուլէրինտէ քէօթտէն պիր
ա՛ղիւ թէպտիլաթ, եախօտ ճանտա աղիզլիյին պաշ-
լանմասը տըր : Ե՛նի տօղուշ տէյիլ թապիի, իլլա
ախլագի թէպտիլաթ տըր : (2)

(2) Ա ՅԻՃ . Դ . 7 : Եա՝ սէվիւլիւլէր՝ պիրի պիրի-
միզի սէվէլիմ, զիրա մուհապպէթ Ալլահտան տըր . վէ
հէր քիմ՝ քի սէվէր իսէ, Ալլահտան տօղմուշ տուր,
վէ Ալլահը թանըր :

Բ ԳՊԷ . Ե . 17 : Շէյլէ քի էյէր պիր քիմնէ քրիտ-
տոստա իսէ, եէնի մախլուզ տուր . էսքի շէյլէր կէհ-

Ս . 2 . Եկնի տօղուշ՝ ճանը թեքմիլէն անդիչ
էտէր մի :

Ճ . Խայր . ճանըմը թէնտէ իբէն պա՛ղք
մերթէպէտ՝ զիղէնիր , վէլաքին էօրիւմ սաա՛թընա-
տաք անգիլիքտէ թեքմիլ օլմաղ : Ինսան պու էօմրտէ
կիւնասըղ քէմալիյէթէ վաալ օլուր տէյի զանն
էթմէք՝ Լ՛ղիզ Վ՛իթապլարա գարշը տըր : (է)

Ս . 3 . Եկնի տօղուշ՝ պիրտէն պիրէ՞ մի , եօխսա
աղար աղար մը օլուր :

Ճ . Պիրտէն պիրէ օլուր : Բուհանիճէ տիւշիւն-
տիւքտէ , հիշ պիր վագըթ օլմաղ քի պիր առէմ՝ նէ
տիրինէ տէ էօրիւ , նէ անգիլ նէ տէ կիւնասքեար ,
նէ Վրիստոսա թարաֆնէ տէ օնա զըտտ օլմուշ օլ-
տուն : Լչպէթտէ պիր տադիգէ վար տըր , քի
եիւրեքտէ եէնիլէնմիշ օլան՝ թէպտիլ օլուր : Իմոի՛
եէնի տօղուշ եախստ ճանտա օլան անգիլիյին
պաշլանկըճը ափանսըզն տըր : Կէօրիւնիւր քի
Լ՛ղիզ Վ՛իթապ պու թէպտիլաթը թա՛րիֆ էթ-

տի , իշթէ հէր շէյ եէնի օլտու :

Եթէ . Դ . 22—24 : Քի էվիլէքի կէշինմէնիյէ կէօրէ՛
ալտատըշն շէհվէթլէրինէ կէօրէ ֆէսատէ վարան էս-
քի առէմի թէրք էտէսինիլ , վէ ա՛ղլընըզն Բուհուշ-
տա եէնիլէնէսինիլ , վէ սատադաթ վէ կէրչէքլիյին ա՛-
ղիլիյի իլէ Ալլահա կէօրէ եարատըլան եէնի առէմի կի-
յէսինիլ :

(է) Ժ . Է . 20 : Հազգան եերտէ սատըգ առէմ՝
եօգ տուր , քի էյլիք էտիպ կիւնահ էթմէյէ :

Յ . Բ . Թ . 20 : Էյէր քէնտիմի սատըգ սայար իսէմ ,
աղլըմ պէնի գապահաթլը չըգարըր . քեաթիլ իմ տէ-
սէմ , պէնի ֆատըգ չըգարըր :

Հ . Բ . Է . 24 : Պէն նէ՞ պիչարէ առէմ իմ . պէնի
պու էօրիւմիւն թէնինտէն քի՞մ խէլաս էտէճէր :

Ա Յ . Բ . Ը . 8 . 10 : Էյէր տէրսէք քի՛ կիւնահը-
մըգ եօգ տուր , քէնտիմիլի ալտատըրըղ , վէ պիլտէ
կէրչէքլիք եօգ տուր : Էյէր տէրսէք քի՛ կիւնահ իշ-
լէմէմիշ իլ , օնու եարանճը էտէրիլ , վէ օնուն ռէօզիւ
պիգտէ տէյիլ տիր :

մէք իջին էքսէրի գուլանտըզը սէօզէր իլէ տախի
պու էֆքետարը էջրէտիր . մէսէլա՝ «էօլիւմտէն էօմ-
րէ կէչմէք» . «նէնի տօղուչ» . վէ «նէնի եարատըլը» :
Հու շէյլէր՝ եա՛նի հայաթա գըյամ , տօղուչ ,
եարատըլը , պիրտէն վէ ափանսըղ օլուր : Պու
ծիւմլէ իլէ , Լլաճ՝ Րուհունուն ա՛մէլի իլէ ալահա-
նի էօ՛մր թահպիլի իջին պիր ճանը հաղըր էթ-
մէքտէ՝ ալ եա չօգ վազթ սարֆ էտէպիլիր :
Իձէգատտիւս թա՛պիր օլունան շէյ՝ եա՛նի՝ ա՛ղիլ-
լիյին ճանտա արթմասը աղար ապար իլէրի կի-
տէր : ()նա մազհար օլան՝ Լլաճըն նօմնսունա
քիւլլիյէն միւթապըգ , վէ կէօյ իջին թէքմիլէն
հաղըր օլունճայատաք , տէրէճէ պէ տէրէճէ լուծֆ-
տա իլէրիլէր :

Ս . 4 . Լէնի տօղուչուն վուգո՛ւ պուլտուղու
վազըթ՝ օնա մազհար օլանա տայիմա մա՛լիւմ օլո՛ւր
մու :

Ղ՝ . Լէքսէրի մա՛լիւմ օլուր , ֆազաթ տայիմա
տէյիլ : Վրիսթիանլարըն թէճրիւպէսի պու խու-
սուստա պիրիպիրինտէն ֆարգը տըր : (բ)

Ս . 5 . Լէնի տօղուչ՝ խէլաս իջին մութլագա
լաղը՛մ մը տըր :

Ղ՝ . Լէվլէթ , աթի էլպէյան սէպէպլէր իջին
լաղը՛մ տըր :

(1) Հէր շէյ ա՛ղիլլէք օլան կէօքտէ , ա՛ղիլ
ղաթլարտան պաշգասը սա՛ատէթլու օլամաղ :
Ելարէյինտէ թէճտիտ օլմայան՝ սէմալի տինեա-
նըն մէշղուլիյէթէրինէ վէ սէֆալէրինէ հիչ պիր
վէճհ իլէ մինասիպ վէ միւգթէտիր օլմայաճագ
տըր . չինքի օ մագուլէ քիմնէ պիւսպիւթին

(բ) Գործ . Բ . 41 : Իմտի օնուն սէօզիւնիւ սէվինճ
իլէ գապուլ էտէնլէր վաֆթիլ օլտուլար . վէ օլ կին
օնլարա իւչ պին ճան գատար զամմ օլտու :

կհնահաքեար տըր , վէ հէր ա'զիզ շէյտէն թէլէզ-
զիւզ տույմազ :

(2) Լէնի տօղմամըշ օլանլար կէօյէ գապուլ
օլունսալար խոի պիլէ , Լլահ Օնլարա հիւսնի նա-
ղար վէ մէսրուրիյէթ իլէ պագամազ խոի : Լաքին
Լլահ քէնտի հուզուրունտա ճիւմլէ սաքին օլան-
լարտան րալի օլուպ' հազզ էթմէլի տիր : Պու է-
ճիլտէն կհնահաքեարլար եիւրէքտէ թէպտիլ օլ-
մալը տըրլար , էօյէ քի կէօյիւն սաքինլէրի օլալար :

(3) Լ'զիզ Վիթապլար' կերէք աջըգտան աջը-
ղա , կերէք քէլամլարընըն կէլիշաթընտան պէյան
վէ իֆատէ էտէրլէր քի , եէնիտէն տօղմուշ օլան-
լարտան ղայրի պիր քիմնէ Լլահըն փատիշահը-
ղընը կէօրմէյէճէք տիր : (Բ)

Ս . 6 . Պու թէպտիլաթ' էօլիւմտէն սօնկրա
վուզու պուլընըմու :

(Բ) Եւէ . Գ . 3 . 7 : Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա
տէտի . կերէք' կերէք տէրիմ սանա , էյէր պիր քիմ
սէ թէքրար տօղմազսա , Ալահըն փատիշահըղընը կէօ-
րէմէզ :

Սանա' Սիլէ թէքրար տօղմադ կերէք տիր տէտիյիմէ
թա'ճճիւպ էթմէ :

Եֆր . ԺԲ . 14 : Հէփիսի իլէ սէլամէթտէ օլմանըն ար-
տընճա սէյիրտին . հէմ ա'զիզ իյին արտընճա' քի օն-
սուզ րապպը հիշ քիմնէ կէօրմէյէճէք :

Գու . 2 . 15 : Զիրա Գրիստոս Յիսուստա' նէ սիւն-
նէթ' նէ տէ սիւննէթսիզլէք պիր շէյ տիր , իլա եէ-
նի եարատըլըշ :

Հուլ . Բ . 7 , 8 : Զիրա թէնին Ֆիքրի Ալահա տիւշ-
մէնլէք տիր . չիւնքի Ալահըն նօմսունա իթաաթ էթ-
մէզ , զիրա էթմէյէ տախի դատիր տէյիլ տիր : Իմօի
թէնտէ օլանլար' Ալահա մագպուլ օլմաղա գատիր տէ-
յիլլէր :

Ա Կորնթ . Բ . 14 : Լաքին նէֆսանի ատէմ' Ալահըն
րուհունուն շէյլէրինի գապուլ էթմէզ , զիրա օնա տի-
վանէլէք կէօրիւնիւր , վէ անկրամաղա գատիր տէյիլ
տիր . չիւնքի րուհանիճէ թէֆթիշ օլուր :

Ն՝ . Խայրը : Ինսանա իհսան օլունան լուծֆ ու իմթիհան վագթը եալընըզ պու էօմը տիր : կէլէճէք էօմը մուգապէլէ վագթը տըր : Եօլիւմ տէն սօնկրա ինսանլարըն ախլագընտա թէպտիլթ օլմայաճագ տըր : (ժ)

Ս . 7 . Եէնի տօղուշուն սէպէպի էվվէլի քիմ տիր :

Ն՝ . Ելլաճ օլան Ե՛ղիլ Բուճ : Եէնի տօղուշտա պէօյիւք վէ թէէսիրլի իճրա էտէն օ տուր : (է)

Ս . 8 . Ինսանլարըն եիւրէյինի թէճտիտ էթմէքտէ Ելլաճ պիր միւսթագիլ Տիւքիւմտար կիպի ա՛մէլ էտէր մի :

Ն՝ . Եվվէթ . իսթէտիյի քիմսէյի , իսթէտիյի վագթը վէ իսթէտիյի թարիգ իլէ թէճտիտ էտէր : (Լ)

(ժ Յայ . ԻԲ . 11 : Նաճագըզ էտէն՝ տաճա նաճագըզ էթսին , վէ մուրտար օլան՝ տաճա մուրտարլանսըն , վէ սաուրգ՝ տաճա սատազաթ իշլէսին , վէ աղիզ օլան՝ տաճա աղիզլէսին :

Ժպ . Թ . 10 : Իշլէմէյէ էլլնին հէր պուտուղունու գուվվէթին իլէ իշլէ . զերա օլ կիթտիյին մէզարտա իշ վէ հիսապ վէ պիլիի վէ իլմ՝ եօք տուր :

(է) Եպի . ԼԶ . 26 : Վէ սիզէ եէնի եիւրէք վերէճէյիմ , հէմ տերուսինիզէ եէնի բուճ զօյաճաղըմ , վէ թէնլէրինիդտէն թաշ եիւրէյի կիտերիպ՝ սիզէ էթտէն եիւրէք վէրէճէյիմ :

Եպ . Ե . 13 : Օնլար քի՝ զանտան տէյիլ՝ վէ թէն իրատէթինտէն տէյիլ՝ հէմ աուէմ իրատէթինտէն տէյիլ՝ իլլա Ալլահտան տօղտուլար :

Յպ . Գ . 5 : Պիդի՝ իշլէտիյիմիլ սատագաթտա օլան ա՛մլլէր իլէ տէյիլ՝ իլլա քէնտի մէրհամէթինէ կէօրէ խէլաս էյլէտի , թէքրար տօղուշ էպյամմասը վէ Ա՛ղիզ Բուճ եէնիլէմէսի վատիթասի իլէ :

(Լ) Հապ . Թ . 16 : Իմաի էօյլէ իսէ , իսթէյէնին էախօտ սէյիրտէնին էլլնտէ տէյիլ , իլլա մէրհամէթ էտէն Ալլահըն էլլնտէ տիր :

Ա Կօրնի . Գ . 6 , 7 : Պէն տիքտիմ , Ապուրս սուվարտը , լարին Ալլահ պէօյիւթտիլ : Շէօյլէ քի տիքէն պիք

Ս . 9 . Ինսանըն իրատէի ճիւղիյէսի եէնի տօղուշ-
տա մահ՛վ օլո՛ւր մու , եախօտ օնա խալէլ կէլի՞ր մի :

Ղ . Խալըր . նէ մահ՛վ օլուր , նէ տէ օնա պիր
խալէլ կէլիր : Ըլահ՛ ինսանը պիր ալէթ կիպի
գուլանմաղ : Ըլահանի թէսիրաթ ճանըն թա-
պիա՛թընա կէօրէ տիր : Ըղիղ Բուհ՛ ա՛ղլէ , ար-
զուլարա վէ իրատէթէ , պունլարըն հէր պիրինին
զաթի մախսուսիյէթի վէ իսթիտառնա կէօրէ ,
վէ ինսանըն ֆէհմինին վէ ախլագի թապիաթը-
նըն գափայիտինէ ճէպր էթմէյերէք , թէսիր էտէր :
Ըլահանի թէէսիր՝ էկէրչի անկայըշմըպտան իւս-
թինն իսէ տէ , եինէ ֆիլվագի՛ , վէ ինսանըն ի-
րատէի ճիւղիյէսինէ միւթապըգ տըր : Կիւնահ-
քեարլար քեամիլէն պիլիլէր քի , եէնի տօղուշ-
տա վագի՛ օլան թէպտիլաթտա՝ քէնտիլէր պիլա
ճէպր՝ քէմալի մէրթէպէ քէնտի իրատէի ճիւ-
ղիյէլէրինի գուլանըրար :

Ս . 10 . Եէնի տօղուշտա՝ Ըղիղ Բուհուն թէէ-
սիրաթը մախսուս Խօխա ա՛լէսսէվի՞ մի տիր :

Ղ . Սախսուս տուր : Ըլէսսէվի օլմատըղը հէր
կիւնքի թէճրիւպէմիլլէ իսպաթ օլունուր : Լյէր
պէօլլէ օլա իտի , հէփ ատէմլէր եէնիտէն տօղ-
մուշ օլուրլար իտի . պու իսէ վուգո՛ւի հալտէն
չօգ ուլագ տըր : Սախսուս օլտուղու , պա՛ղը քիմ-
սէլէրէ իհսան օլունուպ՝ զայրիլէրէ իհսան օլուն-
մատըղընտան , հէմ տախի ո՛ւմուլմէն ինսանլարա
ա՛լէսսէվի օլմայան թէէսիրլէր հասըլ էթտիյիւտէն
պէլլի տիր : Լյքսէրիէ գարշը գօնուլմաղ տէնիր

շէյ տէյիլ տիր , վէ սուվարան պիր շէյ տէյիլ տիր ,
իլլա պէօյիւտէն Ելլահ :

Յալ . Ա . 18 : Միւրատ էտիպ՝ պիղի կերչէքիք սէօ,
գիւ իլէ տօղուրտու , քի պիղ օնուն մախլուգաթընըն
պիր նէվ թուրֆանտապը օլալմ :

իսէ տէ , քիմնէ գարշը գօմաղ տէմէք տէյիլ տիր , իլլա
գարշը գօնուլտուղու հալտէ զալիպ օլապիլիր տէմէք
տիր : () նա մազհար օլանլարը Լլաճ գուվվէթինին
կիւնիւնտէ էօյլէ էտէր քի իսթէր օլուրլար :
Րուհուն ալէսսէվի թէէսիրաթընըն միգտարը նէ
տէրէճէտէ օլսա , եիւրէյի Խնճիլին շուրութունա
կէօրէ խէլասօլմաղա իսթէքսիզ պրաղըր լաքին մախ-
սուս թէէսիրաթը հէրնէ գատար ազ օլսա , եինէ
եիւրէյէ՝ քէնտի խէլասընը գապուլ էթմէյի իս-
թէտիր : (ե)

Ս . 11 . Ը՛ղիզ Րուհուն թէէսիրաթը՝ եիւրէյի
թէպտիլ էթմէք իչիւն նէտէ՞ն իգթիզալը տըր :

Ղ՛ . Խնսանըն իգթիտարը , եանի լաղըմ օլան
թապիի գուվվէթլէրի օլմատըղընտան տէյիլ տիր ,
իլլա Վրիստոսու գապուլ էտիպ օնա իթալաթ էթ-
մէյէ իսթէյի օլմատըղընտան տըր : Խնսանըն Լլ-
լահա օլան մուհապպէթսիզլիյի , վէ պօրճունու
իճրա էթմէյէ կէօնիւլսիւզլիյիւ տիր , քի Րու-
հուն թէէսիրաթընը իգթիզալը էտէր : Պու սէ-
պէպտէն՝ իշպու իգթիզա ինսանըն թէվպէսիզլի-
յինէ էօ՛ղը օլմատըղտան պաշգա , օնուն միւճ-
րիմ օլտուղունա էն գուվվէթլի իսպաթ տըր : (ծ)

Ս . 12 . Խնսան՝ եէնի տօղուշտա ֆայլ՝ մի
եօխսա Ֆֆո՛ւ-լ մու տուր :

Ղ՛ . Պիր Ֆիքիրէ ֆայիլ տիր , պիր Ֆիքիրէ
տէ մէֆո՛ւլ տուր : Ը՛ղիզ Րուհ օնտա ա՛մէլ էթ-
մէքտէ իքէն , քէնտիսի իրատէի ճիւղէյէսի իլէ

(ե) Սալ. ճժ . 3 : Սէնին գուվվէթինին կիւնիւնտէ՝
գալմըն ա՛ղիզ զիյնէթլէր իլէ քէնտիլէրինի իրատէթ
իլէ սունաճագլար , կէնճլիյինին չէհի սանա՝ սապահ
րահմինտէն տիր :

(ծ) Յուս. Ե . 40 : Վէ սիզ պանա կէլմէք իսթէմէզ
սինիզ քի՛ հպաթընըղ օլա :

ա՛մէլ էտէր : Իշպու՛ Լ՛լլահըն՝ վէ ինսանըն՝ ա՛մէլ էթմէսինտէ՛ պիր նէվի՛ պէրապէր հարաքէթ էթմէք վար իսէ տէ , ա՛յնի մա՛նատա՛ պիրիպիրինէ մուսվէնէթ եօգ տուր : Պու քէյֆիյէթ շունտան աշիքէար տըր քի , ինսանտան՝ եէնի եիւրէյէ մալիք օլմագ մաթրուպ օլունուր , վէ պու եէնի եիւրէյի Լ՛լլահ վէրիր : (1)

Ս . 13 . Եէնի տօղուշուն իսպաթլարը հա՛նկըլար տըր :

Ճ՛ . Պիր քիմսենին՝ օլ թէպտիլաթըն վագթինի , եէրինի , թարղընը վէ պաշգա հալլէրինի այնի կէօսթէրմէյէ քէնտինի միւգթէտիր գըյաս էթմէսինտէն , ալ՝ եախօտ հիջ իսպաթ չըգմաղ : Պաշըճա իսպաթլար պունլար տըր .

(1) Լ՛ղիլ Բիթապըն թա՛լիմաթլարընըն կէրէք վէ ա՛լա օլտուղունու տէրունի տիլտէն տույմագ :

(2) Բուհանի իւլֆէթ վէ սէօհպէթտէն հաղղ էթմէք :

(3) Ս՛մումի , ֆամիլեաճա վէ կիղլի ի՛պատէթլէրտէն խօշլանմագ :

(4) Լ՛ղիլ Բիթապը վէ սայըր բուհանի քիթապլարը օգուլմագտան վէ ալլահանի մատտէլէրի միւլահաղա էթմէքտէն լէղղէթ տույմագ :

(1) Եփ . ԺԸ . 31 : Իւղէրինիդտէն՝ օլ իշլէտիյինիդ ճիւմէ դապահաթլարընըրդ կիտէրին , վէ քէնտիլէրինիդէ եէնի եիւրէք վէ եէնի բուհ տինին . զիրա նիջիւն էօլէսիգ՝ եա՛ իսրապէլ էվի :

Եփ . 12 . 26 : վէ սիղէ եէնի եիւրէք վերէճէյիմ , հէմ տէրունիյինիդէ եէնի բուհ գոյաճաղըմ , վէ թէնիլէրինիդտէն թաշ եիւրէյի կիտէրիպ՝ սիղէ էթտէն եիւրէք վերէճէյիմ :

Փիւլ . Բ . 12 , 13 : Քէնտի խէլասընըրդ գօրգու վէ տիթրէմէյիլէ իճրա էյլէյին : Զիրա սիղտէ՝ կէրէք իսթէմէյի կէրէք իշլէմէյի՝ բիղասընա կէօրէ իշլէյէն Ալլահ տըր ,

(5) Սիօնուն իլերիլեմէսի իշին շաղ օլմագ վէ
Վրիստոսուն իշինին շերեֆ վէ զաֆէր պուլմա-
սընը արղուլէմէք :

(6) Թաւրու հարեքէթտէ Թէվաղիւ վէ հալիմ-
լիք կէօթէրմէք :

(7) Հէր քէսի խայրոխաճըգ իլէ , վէ քրիս-
թիանլարը մահղուղիյէթ իլէ սէվմէք :

(8) Կիւնահտան իբրահ էթմէք , վէ ա'զիլլիյի
սէվիպ օնու զայէթլէ վէ տիւղիյէ արղուլէմէք :

Վէ (9) Եէվմի էօմրիւնտէ Ալլահըն Թէնպիհ-
լէրինէ իթաթ էթմէք : (Հ)

(Հ) Յ-վ. Գ. 8 : Բիւզկէար՝ իսթէտիյի եերէ էսէր .
վէ օնուն սէսինի իշիտիրսին . լաքին ներէտէն կէտի-
յինի վէ ներէյէ կիթտիյինի պիլմէղսին , Բուհտան
տօղմուշ հէր քիմսէ՝ պէօյլէ տիր :

Հ-վ. Ը. 14. 16 : Զիրա հէփ Ալլահըն Բուհու իլէ
գուլաղլաւանանլար՝ օնլար Ալլահըն օղուլլարը տրլար :

Օ Բուհ քէնտիսի պիլիմ՝ Բուհումուղ իլէ պէրապէր
շէհաուէթ էտէր քի՝ պիլ Ալլահըն էվաւաւարը իղ :

Մ-վ. Գ. 16 : Օլ զէման Ալլահտան գօրգանլար պի-
րի պիրի իլէ սէօյլէշտիլէր :

Մ-վ. 2Գ. 2 : Ճանրմ՝ Բապպըն ավուլարընա հա-
րէթ չէքէր , հէմ տաիի պայըլըր . եիւրէյիմ հէմ ճէ-
սէտիմ սաղ Ալլահա ալգըշ էտէրլէր :

Մ-վ. ՃԺԹ. 97 : Սէնին Թէվրաթընը նէ՝ գատար
սէվէրիմ . պիւթիւն կիւն Թէֆէքքիւրիմ՝ օ տուր :

Մ-վ. ՃԲ. 14 : Զիրա գուլլարըն օնուն Թաշլարըն-
տան հազղ էտէրլէր , վէ Թօփրաղընա հիւսնի նալար
իլէ պագարլար :

Մ-րի. ԺԱ. 29 : Պոյունտուղումու իւզէրինիլէ ա-
լըն , վէ պէնտէն էօյրէնին , քի մահճուպ վէ ալլագ
կէօնիլլիւ իմ :

Մ-րի. ԺԲ. 31 : Ալէ պունա պէնզէր իքինճի՝ Գօն-
շուտու քէնտիսի կիպի սէվէսին :

Ա Յ-վ. Գ. 14 : Պիլ պիլիլիլ քի՝ էօլիւմտէն հա-
յաթէ կէշտիք . չիւնքի գարընտաշլարը սէվէրիլ . գա-
րընտաշը սէվմէյէն՝ էօլիւմտէ գալըր :

Հ-վ. Է. 24 : Պէն նէ՝ պիչարէ աուէմ իմ . պէնի
պու էօլիւմիւն Թէնինտէն քիմ խէլաս էտէճէք :

Ս . 14 . Եւրեքտէ թէճոտ ոյանլար՝ եէնի-տէն տօղուգլարընա պա՛ղէն շիւպճէ էտէլլէ՛ր մի :

Ճ՝ . Եփլէթ . վէ պու շիւպճէլէր շու շէյլէր-տէն նէշաթ էտէր , (1) Եէնի տօղուշ նէ օլտուղունու անկլամատըղարընտան , եախօտ (2) Եւրեքլէրինին կիւնաճքիարըղընտան չօգ շէյ պագի գալմըշ օլտու-ղունտան , եախօտ (3) Սալիք օլտուգլարը Քրիս-թիան լութլարընըն զայիֆլիյինտէն , եախօտ (4) Սէղճէպի արզուլարընըն թապիա՛թը հագգընտա էթտիլլէրի եանղըշ գըյապարտան , եախօտ (5) Սիճուտճա մէրագի եա քէյֆսիզմիզաճ օլտուգլա-րընտան : Լաքին պու թարղ շիւպճէլէրտէ , Քրիսթիանլարա եագըըր քի տինտար օլտուգ-լարընըն իսպաթլարը հագգընտա՝ քէնտիլլէրինի թէֆթիշ էթսինլէր , զիյատէ ըուհանի ըլըգ վէ հարաքէթ իչիւն Ալլահա տահա զիյատէ տուա՝ էթսինլէր , վէ ազիզ իթա՛թ իւզըէ օնա տահա եագըն հաշասընլար :

Ս . 15 . Քրիսթիանլարըն չօղու էօ՛մլլէրինին հա՛նկը զէմանընտա մէզճէպին թէէսիրինի տու-յարլար :

Ճ՝ . Եւպճէսիզ փէք չօղու կէնճլիքտէ թէճ-տիտ օլուր . պա՛ղըսը իսէ՛ չօճուգլուգտա , պա՛ղըսը քեամիլլիքտէ , վէ պիր ազը տա իխթիարըգտա եէնի տօղուշա նայիլ օլուրլար :

Ա ՅԻՎ . Գ . 10 . Ալլահըն էվլատլարը վէ շէյթանըն էվլատլարը պունտան պէյան տըրլար . հէր քիմ՝ քի սատագաթ իշլէմէզէ , վէ քէնտի գարընտալընը սէփլէզ-սէ , Ալլահտան տէյիլ տիր :

Ա ՅԻՎ . Բ . 3 . վէ պունուս իլէ պիլլիլ քի՛ օնու պիլլիլ իզ , էյէր օնուն թէնպիհլէրինի կէօղէտիրսէք :

ՊԼՊ 14

ԼՆԷԶ Դոհապպէն :

Ս . 1 . Ըզիզ մուհապպէթ նի՞ճէ պէօլիւն
նիւր :

Ճ' . Հագգընտա իճրա օլունան զաթա նաւ
զարէն , խայրըխահլըգ մուհապպէթի , վէ մահ-
զուզիյէթ մուհապպէթինէ պէօլիւնիւր :

Ս . 2 . Խայրըխահլըգ մուհապպէթի նէ՞ տէ-
մէք տիր :

Ճ' . Տուլուշու՝ Լախօտ թէլէզզիւլէ գապի-
լիյէթի օլան զաթլարըն սաա'տէթի իչիւն արզու
տէմէք տիր :

Ս . 3 . Խայրըխահլըգ մուհապպէթի՝ սաա'տէ-
թէ գապիլիյէթի օլան զաթլար հագգընտա նէ՞
տէրէճէ օլսա կէրէք տիր :

Ճ' . Ս'ախսուս սէպէպլէր օլմատըղը հալտէ՝
պու մուհապպէթին տէրէճէսի՝ օնլարըն սաա'տէթէ
օլան իգթիտարընա կէօրէ օլմալը տրր : Լլահ-
պիր նիհայէթսիլ զաթ օլտուղու իչիւն , ճիւմլէ
մախլուգաթտան զիյատէ սէվիլմէլի տիր : Պաշգա
ատէմլէրի տէ քէնտիմիղի սէվմէյէ պօրճլու օլ-
տուղումուզ գատար սէվմէլի իլ : Իշպու խայրը-
խահլըգ մուհապպէթի՝ հէփսինտէն զիյատէ պիզէ
մինասիպէթի օլան , վէ հէփսինտէն զիյատէ իւլ-
ֆէթ էթտիյիմիլ վէ պէրապէր պաղը օլտուղու-
մուլ քիմսէլէր հագգընտա , օնլարըն պիզիմ իլէ
օլան մինասիպէթի վէ պիզիմ օնտան նէշաթ էտէն

պօրճլարըմը իջին , զիյատե գուվվէթի օլմալը տըր : (3)

Ս . 4 . Խայրըխահլըգ մուհապպէթի հա՞նկը մախսուսիյէթ իլէ ֆէրգ օլունուր :

Ղ' . Սահիհ խայրըխահլըգ՝ մէնֆաա'թը զաթի էտէն խալի տիր . եա՛նի՝ եալընըգ քէնտի մէնֆաա'թը զաթիէմիղէ պագմայարագ , պաշգասընըն հիւսնիւ հայինէ տէ նազար էտէր . վէ թէլէզզիւզէ գապիլիյէթի օլան ճիւմլէ զաթլար հագգընտա՝ օնլարըն ճինսինին ասըլ գըլմէթ վէ հհէմմիյէթիւնէ , վէ պիրիպիրինէ նազարէն օլան գըլմէթ վէ հհէմմիյէթինէ կէօրէ օլուր :

Ս . 5 . Մէնֆաա'թը զաթիէտէն խալի օլան խայրըխահլըգ մուհապպէթինէ ի'ւմիւմէն ինսանլար նի՛ճէ նազար էտէրլէր :

Ղ' . Փէք չօգ քիմնէլէրտէն մէտհ օլունուլ՝ անճագ աղ քիմնէլէրտէն իճրա օլունուր :

Ս . 6 . Մահզուղիյէթ մուհապպէթի նէ՞ տէմէք տիր :

Ղ' . Օլաթլարտան՝ օնլարըն էլլիլի վէ ազիզլիլի իջին հաղգ էթմէք : Ալլահըն քէնտի ազիզ մախլուգաթընա օլան մուհապպէթի , վէ օնլարըն Ալլահա վէ պիրիպիրլէրինէ օլան մուհապպէթլէրի պու ճինստէն տիր : Վրիսթիանլարըն՝ ազիզլիլլէրի սէպէպինտէն պիրի պիրինէ օլան գարընտաշ մուհապպէթի տախի պու մուհապպէթտէն տիր :

Ս . 7 . Խայրըխահլըգ մուհապպէթի իլէ մահզուղիյէթ մուհապպէթինին արասընտա ֆարգ

(3) Մ-ր. ԺԲ . 30 , 31 : Վէ Ալլահըն Բագպը պիւթիւն եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն վէ պիւթիւն գուվվէթին իլէ սէվէսին . իլք թէնպիհ պու տուր : Վէ պուռա պէնկզըր իքինճի՝ Գօնլունու , քէնտին կիպի սէվէսին :

կէօսութեամբնին էսասը նե՞ տիր :

Ղ' . Ը ու տուր . մուհապպէթ պաշգալարըն
խայրըր իշին պիր արզու օլտուղու հալտէ , խայրը-
խահլըգ մուհապպէթի տէնիլիր . պիրէնտէ պու-
լունան կէրէք ասլադի էյլէք եախօտ ալալըղը
պէյէնմէք օլտուղու հալտէ , մահգուլիյէթ մու-
հապպէթի տէնիր : Պու վէճհ իլէ՝ թէլէզզիւղ տույ-
մաղա միւգթէտիր օլան հեր զաթ՝ խայրըխահլըգ մու-
հապպէթինէ շայէսթէ տիր . վէ աղիզ օլան զաթ՝
մահգուլիյէթ մուհապպէթինէ լայրգ տըր . վէ թէ-
լէզզիւղէ գապիլիյէթի օլտուգտան պաշգա , աղիզ-
լիյէ տէ մալիք օլան զաթլար , հէմ խայրըխահլըգ հէմ
տէ մահգուլիյէթ մուհապպէթինէ լայրգ տըրլար :

Ս . 8 . Էէփ ինսանլար պու աղիզ մուհապ-
պէթէ մալիք օլմաղա պօրճլու մու տուրլար :

Ղ' . Ի Վվէթ . ախլադի շէրիւթա միւթիւ , վէ Մ-
լահա միւթապրգ օլմաղ իշին օլմուհապպէթէ մա-
լիք օլմաղա պօրճլու տուրլար . կէրէք աղ վէ կէրէք
Մլահա շէն Վէլամը պու պօրճու պիզէ իպրամէտէր : (Է)

(Է) Հոմ . ԺԳ . 10 : Մուհապպէթ՝ գօնշույա քէմ-
լէք իշլէմէղ . իմտի մուհապպէթ՝ նօմօսուն թէքմիլլիյի
տիր :

Ս . 9-16 . Դ . 8 : Սէվմէյէն քիմնէ՝ Ալահը թանըմա-
տը . գիրա Ալահ մուհապպէթ տիր :

Մարթ . Ե . 43—45 : Իշլիթտինիզ քի՝ տէնիրտի . Գօն-
շունու սէվէսին , վէ տիւշմէնինի պուղղ էտէսին : Ամ-
մա պէն սիզէ տէրիմ քի՝ տիւշմէնլէրինիզ սէվին , սի-
զէ պէտ տուա՝ էտէնլէրէ խայր տուա՝ էտին , սիզի
պուղղ էտէնլէրէ էյլէք էտին , վէ սիզի ինճիտէնլէր
հէմ սիզի գօլալայանլար իշին տուա՝ էտին . Թա քի
կէօրլէրտէ օլան Փէտէրինիզին օղուլարը օլաւընրգ .
զիրա օ՝ կիւնէշինի Ֆէնալարըն վէ էյիլէրին իւզէրինէ
տօղտուրուր , հէմ հազգ վէ նահազգ քիմնէլէրին իւ-
զէրինէ եաղմուր եաղտըրը :

Սար . ԺԱ . 7 : Զիրա սաաղգ օլան Բապա՝ սաաղգ
ա՛մէլլէր սէվէք . օնուն եիւղիւ տօղրու քիմնէյէ պազար :

Ս. 9. Պու ա՛ղիզ մոռհապպէթէ ֆէհիմ՝ վէ նաթըգ զաթլար նի՞ճէ նազար էթմէլի տիրէր :

Ղ. () նա հէր շէյտէն ա՛լա վէ հէր շէյտէն սէվ-կիւլիւ , վէ ինսանլարըն՝ մէլէքլէրին վէ Մլլահըն պիլէ շան ու ի՛զզէթի տէյիւ նազար էթմէլի տիրէր :

ՊԼՊ 15

Թէվէ :

Ս. 1. Սահիհ ինճիյի թէվպէ նէ՞ տիր :

Ղ. Կիւննահտան ա՛ղիզլիյէ տէօնմէք տիր . վէ պունունլա՛ կիւնահըն չիրքինլիյինի թանըյըպ՝ օնտան իբրահ էթմէք , վէ ազնզլիյինի կիւզէլիյինի թանըյըպ՝ օնու սէվմէք անկլաշըլը . հէմտէ Խէլաս

Եւրոպ. ԽԳ. 4 : Կէօղլէրիմտէ գըյմէթլու օլտուղուն սէպէպտէն ի՛զզէթ պուլտուն , վէ պէն սէնի սէվտիմ :

Մարթ. ԻԲ. 37—39 : Վէ Յիսուս օնա տէտի . Մլլահըն Բապար պիւթիւն եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան Վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն սէվէսին . Իլք վէ պէզլիւք թէնպիհ պու տուր : Վէ պունուն միսալի իքինճի . Գօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին :

Յւլի. ԺԳ. 34 : Սիղէ եէնի թէնպիհ վէրլիմ՝ քի՛ պիրի պիրինիզի սէվէսինիլ . հէմ՝ քի պէն սիղի սէվտիյիմ կիպի՝ սիզ տէ պիրի պիրինիզի սէվէսինիլ :

Ա ՊԵ. Բ. 17 : Գարընտաշըղը սէվին :

Հւլի. ԺԲ. 10 : Գարընտաշ մոռհապպէթիւնտէ՛ պիրի պիրինիզէ միւվէտտէթլու օլուն . իբրամ էթմէքտէ՛ պիրի պիրինիզտէն իլէրի օլուն :

Փէլիւ. Բ. 3, 4 : Հիլ պիր շէյ նիլա՛ եա պաթըլ Իֆթիխար իւզրէ օյմպա . իլա պիրի պիրինիզի ալազ կէօնիւլիւք իլէ քէնտինիզտէն իւթիւն սայըն : Հէր քէս սալթ քէնտինէ միւթալիգ շէյլէրէ պադմասըն , իլա հէր քէս զայրիլէրէ միւթալիգ շէյլէրէ տախի :

էտիճինին լիյադաթը վասիթասի իլէ ա'ֆվըղա վէ
ի'նայէթէ նայիլ օլմանըն իւմիտի ա'լէսսէվէյէ օնտա
մէվճուտ տուր , վէ օնտան սօնկրա իթա'աթ կէլըր :
թօէվպէտէ Լ.լաճըն ըիւթպէսինէ , շէրիա'թընա
վէ Ինճիլինէ մուհապպէթ մէվճուտ տուր , վէ
օնուէն պաշըճա մատտէսի կիւնաճ տըր : Դամի
թէվպէ' շու թապի'ի տույուշ վէ արզուլէրտէ' պիր
ֆարդ' մէմնունիյէթտէ' նէտամէթտէ' ճէզա գօր-
գուսունտա' մէրհամէթտէ վէ ըիգգաթտա տէյիլ
տիր : Պու շէյլէրին մէրամ ու նիյէթլէրի ա'գի-
լանէ վէ խայրըսաճ իսէ տէ , պուէլարըն հիչ պիրի
տէ սա հիհ թէվպէնին պիր գըթա'սը տէյիլ տիր. (5)

Ս . 2 . Ը էրի' թէվպէ նէ տիր :

Ղ' . Կիւնաճ իչիւն օլան օլ մահգունիյէթ
տիր , քի պաշըճա կիւնաճըն ճէզայա միւսթա-
հադգ գըլտըղընտաննէշաթ էտէր . վէ օնտա կիւ-
նահտան իքրաճ էթմէք վէ վազ կէշմէք , եաթօտ
ափկլիյի սէվիպ' օնու իճրա էթմէք մէվճուտ տէ-

(5) Յ.վ. Բ. 12, 13 : Հէմ տախի շիմի Րապպ
տէր քի' Պիւթիւն եիւրէյինիլ իլէ վէ օրուճ իլէ վէ
աղլայըշ իլէ հէմ եաս իլէ պանա տէօնիւն . Վէ եիւ-
րէյինիլի եըրթըն' վէ տէյիլ եավապարընըր , վէ Աւ-
լաճընըլ Րապպա տէօնիւն . զիրա օ քէրիմ' վէ մէրհա-
մէթլի' զազապը իրազ վէ ի'նայէթի չօգ տուր , վէ քէմ-
լէքտէն էթիւրիւ նատիմ' օլուր :

Ե.վ. Ժ. 6 : Օնուէն իչիւն' Իսրայէլ եվինէ տէ
Րապպ Ալաճ պէօյլէ տէր . Տէօնիւն , վէ փութլարը-
նըլտան քէնաթինիլի տէօնտէրին . վէ ճիւմլէ մէքուհ-
լուգլարընըլտան եիւղիւնիւղիւ չէվիրին :

Ե.վ. Լ. 2. 31 : Վէ քէթիւ եօլարընըր հէմ էյի
օլմայան ա'մլէրինիլի զիրա էտէճէքսիլ , վէ եարամազ-
լուգլարընըլ իչիւն հէմ մէքուհլուգլարընըլ իչիւն քէն-
տիլէրինիլտէն իքրաճ էտէճէքսիլ :

Ե.վ. Ծ. 7 : Ֆարգ քէնտի եօլուու' վէ եարա-
մազ քիլի քէնտի միւլահազլարընըլ թէրք էթսին , վէ
Րապպա տէօնիւն քի' օնա մէրհամէթ էտէ , հէմ Աւ-
լաճընըլ զիրա օ' ա'ֆվ էթմէքտէ քէպիր տիր :

յիւ տիր : Յուգանըն փիւշմանըղը պէօյլէ խտի : Ս ագա'ա սահի՛հ տիր քի օնուն փիւշմանըղը կէր-
 չէք խտի , սախթէ տէյիլ խտի . տէրին վէ իղթի-
 րապը խտի . սուչու օլտուղունա պիւսպիւթիւն
 գանմըշ օլտուղունտան հասըլ օլմուշ խտի . հէմ
 տախի կիւնահընըն խալիսանէ իգրարը վէ պիր
 նէվ՝ զահիրտէն իսլահ օլմագըղը տախի վար խտի .
 լաքին Ղլահա կէրչէք մուհապպէթտէն վէ կիւ-
 նահը իքրահ էթմէքտէն հասըլ օլմուշ տէյիլ խտի ,
 իլլա քէնտի նէֆսինի սէվտիյինտէն վէ ճէզա գօր-
 գուսունտան իլէրի կէլմիշ խտի : Խըրսըղարըն վէ
 գաթիլէրին թութուլուպ ճէզայա հիւքմ օլուն-
 տուգլարը թագադրտէ էթտիքլէրի փիւշմանըգ
 էքսէրիյէ պէօյլէ տիր : () նլար պու գասապէթի՝
 կիւնահըն նէթիճէլէրի իչիւն էտէրլէր , ասը կիւնահ
 իչիւն էթմէզլէր վէ թէվպէ իլէ փիւշմանըղըն
 Փարգը պու տուր : (՝)

Ս. 3. (Թէվպէ էթմէյէ նէ՞ սէպէպլէր վար տըր :
 Ղ՝ . (1) Թէվպէ ա՛գլա մութապըգ տըր : Կիւ-
 նահ ալլադ՝ ըիւսվայ վէ Ղլահա մէքրուհ պիր
 շէյ տիր . օնուն շէրիա՛թընը պօղար , վէ օնուն
 ախլագի փատիշահըղընըն խայրընա մուխալիֆ
 տիր : Ի կէր միւմքին օլսա խտի , կիւնահ Ղլահը
 թախթընտան էնտիրիր վէ օնուն հիւքիւմէթինին
 խայրըը մէրամ ու նէթիճէլէրինի իպթալ էտէր
 խտի : Պունու էտէմէզ իսէ տէ , հէլէ քէնտինէ

(՝) Մարթի . Իէ . 3—5 : Օլ ղէման օնու էլէ վէրէն
 Յուգա՝ օնուն իւղէրինէ հիւքմ օլունտուղունա կէ-
 րիւնճէ , փիշման օլմաղըլա՝ օթուղ գըթա՝ կիւմիւշիւ պաշ
 քէահինլէրէ վէ իսթիարըլարա կէրի տէօնտէրիպ՝ տէտի .
 Սուչուղ գան էլէ վէրտիյիմ իչիւն՝ կիւնահ իլլէտիմ .
 վէ օնլար տէտիլէր . Պիղէ նէ . սէն պադ , վէ օ՝ ագ-
 չէյի հէյքէլին իչիւնէ աթըպ կիթտի . վէ վարըպ՝ քէն-
 տինի աստը :

միւս լիւր օլանլարը պու տիւնեատա սեփալէթէ տիւլար էտէր : Պու միւլահալլար թէվպէ էթմէյէ պիր սեպէպ պէյան էտիպ օնուն ա'գլէ միւթապըգ օլտուղունու կէօսթէրիր :

(2) Թէվպէ՝ աֆվըգ վէ խէլաս իչիւն պիր միւս թագիլ շարթ տըր : Թէվպէքեարլարա վա'տլար վէ թէվպէսիզլէրէ թէհտիտէր վար տըր : Պու քէյֆիյէթ տալի թէվպէյէ պիր սեպէպ տիր : (յ)

(3) Թէվպէ էթմէք պօրճունու Ալլահ քէնտի Քէլամընտա տէֆա՝ վէ տէֆա՝ նասիհաթ պույուր-մուշ տուր : (ն)

Պունա պինաէն ճիւմլէ ա'լէմ հէր եէրտէ վէ հէր հալտէ կէրէք իւմիւմէն վէ կէրէք մախսուսէն՝ կիւնահլարընտան թէվպէ էթմէյէ պօրճլու տուր :

(յ) Գործ . Գ . 19 : Իմտի թէվպէ էտին , վէ տէօնիւն , քի կիւնահլարընը սիլիւնէյէր . Թա քի Բապպլն հուղուրունտան րահաթըգ գէմանլարը կէլէլէր :

Եւայ . ԾԵ . 7 : Պասըգ քէնտի էօլունու՝ վէ եարամաղ քիլի քէնտի միւլահաղասընր թէրք էթսին վէ Բապպա տէօնիւն քի՝ օնա մէրհամէթ էտէ , հէմ Ալլահըմըղա՝ վերա օ ա'ֆվ էթմէքտէ քէպիր տիր :

Դաւ . ԺԳ . 3 : Եօգ՝ տէրիմ սիգէ . ամմա էյէր թէվպէ էթմէղսէնիզ , ճիւմլէնիզ պունճիլէյին հէլաք օլաճագ սընըլ :

(ն) Մարթ . Դ . 17 : Օլ գէմանտան Յիսուս վա'ղ էթմէյէ վէ՝ թէվպէ էտին , գիրա կէօքլէրին փատիշահըղը եաղլաշմըշ տըր տէմէյէ պաշլատը :

Գործ . ԻԶ . 20 : Իլլա էվվէլա Տըմըշդաա վէ Երուսաղէմտէ օնլարա հէմ պիւթիւն Եէհուտիպթան տիյարընա՝ վէ թայիֆէլէրէ՝ թէվպէյէ լալըգ ա'մլլէր իլլէյէրէք՝ թէվպէ էթմէյէ վէ Ալլահա տէօնմէյէ խապէր էթտիմ :

Դաւ . ԻԴ . 47 : Վէ Երուսաղէմտէն պաշլալըպ հէֆ թայիֆէլէրէ օնուն ատընտա՝ թէվպէ վէ կիւնահլար ա'ֆվըղը վա'գ օլունտուն :

Մարթ . Զ . 12 : Վէ օնլար չըղըպ՝ վա'ղ էտէրլէր իտի , քի թէվպէ էտէլէր :

Գործ . Ի . 21 . Իլլա Ալլահա թէվպէյի վէ Բապպըմըգ Յիսուս քրիստոսա իմանը՝ կէրէք Եէհուտիլէրէ կէրէք Եունանիլէրէ շէհատէթ էյլէտիմ :

լար : Վրիսթիանլար՝ հէր կիւն կիւնահ էթտիբ-
լէրի սէպէպտէն , հէր կիւն թէվպէ էթմէյէ տէ
իհթիյաճլարը վար տըր :

Ս . 4 . թէվպէ՝ ինսանըն տէրա՛գապ էտէճէք
պօրճո՛ւ մու տուր :

Ղ . 1 . յվվէթ . էկէր պիր ատէմ պիր կիւն
թէվպէսիզ գալապիլիպ տէ , օլ պիր կիւնտէ պու-
նու էթմէքլէ կիւնահ իշէմէզ իսէ , իքի կիւն տէ
գալապիլիբ . վէ իքի կիւն գալապիլտիյի հալտէ ,
պիր սէնէ տէ գալապիլիբ . պիր սէնէ գալապիլ-
տիյի հալտէ , պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ տէ , վէ էպէ-
տիլէպէտ տախի թէվպէսիզ գալապիլիբ : 1 . արին
հիշ պիր քիմնէ պունու իտտաա էթմէզ . էջլէ
իսէ պու պօրճու փէք ազ պիր վազըթ տախի
իհմալ էթմէք գապահաթ տըր : (2)

Ս . 5 . թէվպէ վազթը պո՛ւ էօ՛մրէ՞ մի մախ-
սուս տուր :

Ղ . 1 . յվվէթ . ախրէթտէ թէվպէյէ եէր եօգ
տուր : (*)

(2) Գրք . Ժե . 30 : Իմոի Ալահ ճահիլլիյին վա-
զըթլարընը կէօրմէզլիյէ վուրուպ՝ շիմտի ատէմլէրին
հէփիսիսէն հէր եէրտէ թէնպիհ էտէր , քի թէվպէ է-
տէլէր :

Սուլ . ճԺԹ . 59, 60 : Եօլլարըմը միւլահազա էտիպ՝
այազլարարըմը սէնին շէհատէթլէրինէ չէվլիրտիմ : Սէ-
նին էմլէրինի սազլամազա աճէլէ էթտիմ , վէ օյալան-
մաարմ :

Եբր . Գ . 7, 8 : Օնուն իչիւն Ա՛զիզ Բուհուն աէօյլէ-
տիյի իւզրէ՛ պու կիւն՝ էյէր օնուն սէսինի իշիտըր-
սէնիզ , չէօյտէ թէճրիւպէ կիւնիւնտէ օլան աճըթմազա
տաքի կիպի՝ եիւրէքլէրինիզի գաթըլաթման :

(*) Ժու . Թ . 10 : Իշէմէյէ էլինին հէր պուլտուղու-
նու գուվվէթին իլէ էյլէ . զիրա օլ կիթտիյին մէզար-
տա իշ վէ հիսապ վէ պիլիի վէ իլմ՝ եօգ տուր :

Եայր . ԻԲ . 11 : Նահազգըզ էտէն՝ տահա նահազգ-
ըզ էթսին , վէ մուրտար օլան՝ տահա մուրտարլանսըն ,
վէ սաարգ՝ տահա սատագաթ իշէսին , վէ ա՛զիզ օլան՝
տահա ա՛զիզլէսին :

Ս . 6 . Թեմական իճրասրնն գուվվեթի հէփ քրիսթիանլարտա պիր կէօնէ՞ մի տիր :

Ն . Խայրը . Թեմականքարըդ գասավեթինին շիտտեթի հէր ատէմտէ այրը այրը տըր : Պու քէյֆի յեթ պաղէն Թապի'ի եախօտ միգաճի տու յուշարտան՝ պաղէն տաիի Մ'ղիզ Բուհուն պաշ գա պաշգա Թարղ իլէ ա'մէլ էթմէսինտէն նէշաթ էտէր :

Ս . 7 . Կիւնահքեարնն Թեմականսինտէ Մլահ ա'մէլ էտէ՞ր մի :

Ն . Լվվեթ . Թեմական էտէն՝ ինսան իսէ տէ , օնա Թեմականի վէրէն Մլահ տըր : (Է)

Ս . 8 . Պիքրին հա՞նկը հարէքէթլէրի էքսէրիյէ Թեմականէն էվվէլ զուհուրա կէլիլլէր :

Ն . (1) Մլահնն ա'ղամէթի վէ աիլագի ա'լաւըընը միւլահաղա էթմէք :

(2) Վէնտի ա'մէլ ու հարաքէթիմիղի օնուն շէրիա'թըննն մաթլուպաթլարը իլէ բուպար էթմէք :

(3) (Ն)ուն քէրէմ ու ի'նայէթլէրինի վէ Վրիստոսուն մէշագգաթլարընտա պէյան օլան ա'տալէթինի Թէֆէքքիւր էթմէք :

(4) Սօնատաք Թեմականիզ գալանլարնն կէլէճէք ճէղա վէ ա'ղապլարընը տիւշիւնմէք :

(5) Վէտամէթը քւիլլիյէ՝ կիւնահք Թանըմագ վէ կիւնահքեարա հաղըր օլան զաղապա միւնթ Թաղըր օլմագ :

(Է) Բ ՏԻՒ . Բ . 25 : Զբտտ տուրանլարը մահճուպլըդ իլէ Թալիմ էտիճի օլմագ եագըշըր . պէլքի Մլահ օնլարա Թեմական վէրէ քի՝ կէրլէքլիյին պիլիսինն կէլլէր :

Գրք . Ե . 31 : Մլահ օնու՝ քէնտի սաղ էլի իլէ եիւճէլթաի , քի Սէրվէր վէ Գուրթարըճը օլուպ Իսթայէլէ Թեմական վէ կիւնահլար ա'թվըըր վէքէ :

Ս . 9 . Սահիճ ինճիլի թեվայենին իսլաթլարը նէ՞ տիր :

Ղ . Թաւր ու հարաքեթլէրտէ իսլահ օլմագ , եսխօտ քրիստիանլըգ պօրճլարընը իճրա էթմէր : Թեվայէյէ մալիք օլանլար թեվայէյէ լալըգ մէյ-վէլէր հուսուլա կէթիրիրլէր : (Դ)

Ս . 10 . Պու տինեատա կինահաքեարլարըն թեվայէ էթմէսի կէօյին սաքինլէրինէ նէ՞ թէսի-րաթ էտէր :

Ղ . Ը՛ղիղ սէվինճ հասըլ էտէր : Օնլար՝ կինահաքեարլարըն գուրթարըճընըն փատիշահլը-ղընա կէլմէսինտէն զայէթլէ մէսրուր օլուրլար : (Զ)

ՊԼՊ 16

Իման

Ս . 1 . Սահիճ ինճիլի իման նէ՞ տիր :

Ղ . Յիսուս Բրիստոսուն հագգընտա Լլա-հըն վէրտիյի շէհատէթէ օլ թէքմիլ ի՛թիդատ տըր քի՛ ա՛գլըն իսքեաթընը վէ եիւրէյին թէքմիլ ըի-զասընը շամիլ օլտուգտան պաշղա , ճանը՝

(Դ) Բ ԿԻՒԻ . Է . 11 : Ձիրա իշթէ հեման պու՝ Ալ-լահըն իսթէաիյինէ կէօրէ գասալէթլէնմէնիլ՝ սիղէ նէ՛ գատար ճէհո՛ նէ՛ գատար է՛օղր՝ նէ՛ գատար տարըլ-մագ՝ նէ՛ գատար գօրգու՛ նէ՛ գատար հասրէթ՛ նէ՛ գա-տար զայրէթ՛ նէ՛ գատար ինթիգամ՝ հասիլ էթտի . հէր վէճ՛ իլէ քէնտինիղին պու շէյտէ փաք օլտուղու-նուղու կէօսթէրտինիլ :

Մաթթ . Գ . 8 : Իմտի թեվայէյէ՛ լալըգ մէյլէ՛ հասըլ էտին :

(Զ) ՂԿԻ . ԺԵ . 7 : Սիղէ տէրիմ՝ քի կէօքտէ՛ պիր թեվայէ էտէն կինահաքեար իչիւն՝ թեվայէյէ միւհթիւմ օլմայան տօգսան տօգուղ սատըղտան զիյաստէ՛ պէօյլէ սէվինճ օլաճագ :

օնա՝ կերէք Մէսիհ վէ ինսանլարըն Գուրթարը-
ճըսը տէյի թեքմիլ ի՛թիմատ էթմէյէ թաշրիք
էտէր : Իման պիր պաշգա թարզ իլէ տէ թա՛րիֆ
օլունապիլիր . եա՛նի՝ Լլաճըն շահատէթի իւզըն ,
Լ՛ղիզ Վիթապլարըն հագգ օլտուղունա ի՛թիգատ
էթմէք , վէ ի՛թիգատ օլունան կերչէքլիքլէրէ մու-
թապըգ եիւրէք տույուշլարը էտինմէք : Իման
գըսսաճա շէջլէ տախի թա՛րիֆ օլունապիլիր .
Յիսուս Վրիստոս իլէ Լլաճա գալպտէն ի՛թի-
մատ էթմէք : (—)

Ս . 2 . Ինճիլին սահիհ իմանը՝ Լ՛ղիզ Վիթապ-
տա պաշգա պաշգա թարզ իլէ թա՛րիֆ օլու-
նուր մու :

Ը՛ . Լ՛վէթ . մէսէլա , “կերչէքլիյի պիլմէք” “կեր-
չէքլիյին պիլկիսինէ կէլմէք” . “Վրիստոսու գապուշ
էթմէք” . “Վրիստոսա իւմիւտ էթմէք” , “Յիսուսա
պագմագ” , “օնա կէլմէք” , վէ “օնա իման կէթիրմէք” :
Պու սէյլէյիլէրին հէփիսի տէ խէլաս էտիճի իմա-
նը պէյան էտէրլէր :

Ս . 3 . Ինճիլի կերչէքլիյին հագգընտա սախ-
թէ իման նէ՞ տիր :

(—) Ա Յ . 10 : Ալլաճըն Օղլունա ինաննըն
շէհատէթի՛ քէնտինտէ տիր . Ալլաճա ինանմայան՝ օնու
եայանճը էթմիշ տիր . զիրա Ալլաճըն քէնտի Օղլու ի-
չիւն շէհատէթ էթտիլի շէհատէթինէ ինանմամըշ տըր :
Ե . 4 : Էպէտլէր էպէտինճէ Բապպա կիւվէ-
նին . զիրա Եհովա Բապպ էպէտլէր գայաը տըր :

Ե . 1 : Վէ իման՝ իւմիտ օլունան շէյլէրին
թեքմիլ ի՛թիմատը՝ կէօրիւնմէյէնի՛նէսնէլէրին իսպաթը
տըր :

Զ . 10 : Չիրա սատաղաթ իչիւն էիւրէք իլէ
իման կէթիրիլիր :

Գ . 6 : Չիրա Քրիստոս Յիսուստա՝ նէ սիւն-
նէթ նէ տէ սիւննէթսիզլիք եարար , իլլա մուհապպէթ
իլէ ա՛մէլ էտէն իման :

Ն՝. Ինճիլին կերչեքլեքլերինի հիլէքեարանէ թուլթմագ տըր , եմնի՝ Լ.գիլ Բիթապըն կերչեքլեքլերինին եիւրէյէ լայըգլը թէսիրաթը օլմագսըզըն , օլ կերչեքլեքլերէ ըիզա վերմէք տիր : (ս)

Ս . 4 . Պաշգա տիւրլիւ իման տաճա վար մը տըր :

Ն՝ . Թէվարիս վէ մի՛ւճիզաթ իմանը տախի վար տըր :

Ս . 5 . Թէվարիս իմանը նէ՞ տիր :

Ն՝ . Թէվարիսին նագլիյէթինէ սատէճէ ֆիբը իլէ իթիգատ էթմէք տիր : (Լ)

Ս . 6 . Սի՛ւճիզաթ իմանը նէ՞ տիր :

Ն՝ . Լլաճըն գուտրէթի իլէ պիզիմ՝ եախօտ պաշգալարըն միւ՛ճիզաթ իշէմէյէ գատիր օլտուղունա , Լլաճըն Տուհունտան թաճսիլ օլան գավի

(-) Հոմէ. Ս . 18 : Զիրա կերչեքլիյի նահագգլըդ իլէ սագլայան ատէմլերին հէր ֆըսգը վէ նահագգլըդը իւղերինէ՝ կեօրտէն Ալաճըն զազապը աշիքեար օլունուր : Յոմ. Բ . 19 : Սէն ինանըրսըն քի՛ Ալաճ պիր տիր . էյի էտերսին . շէյթանլար տախի ինանըրլար , վէ տիթրէրլէր :

Գործ . Ը . 13 . 20 , 21 : Վէ Սիմն՝ քէնտիսի տախի ինանտը , վէ վաթիթիլ օլուպ՝ տայիմա Փիլիպպոսուն եանընտա տուրուր իտի . վէ իճրա օլունան ալաթէթլէրի հէմ պէօյիւք գուվլէթլի իշէրի կեօրիւպ՝ հէյրան օլուր իտի :

Վէ Պետրոս օնա տէտի . Ադէն սէնին իլէ հէլաք օլտուն . զիրա զանն էթտին քի՛ Ալաճըն պախշլի ագչէ իլէ դաղանըլըր : Պու շէյտէ սէնին հիսսէն եանասիպին եօգ տուր . զիրա եիւրէյին Ալաճըն հուզուրունտա տօղուր տէյիլ տիր :

(Լ) Եբր . ԺԱ . 3 : Իման իլէ անկարըզ քի՛ Ալաճըն սէօղիւ իլէ տէվրէր իհտաս օլունտուլար , շէօյլէ քի կեօրիւնէն շէյլէր՝ կեօրիւնէնլերտէն օլմալար :

Յոմ. Բ . 17 : Պունճիլէյին իման տախի՝ էյեր ա՛մէլլէրի օլմազա , քէնտիլիյինտէ էօլիւ տիւր :

ի' թիզատ տըր : (ր)

Ս . 7 . Ս'իւճիզաթ իմանընա մալիք օլմուշ
օլանլար քիմէ'ր տիր :

Ղ' . Փէյղամպէրլէր' Ի'էսուլէր' վէ իլք քրիս-
թիանլարտան պա'ղըլարը :

Ս . 8 . Ս'իւճիզաթ իմանը նէ' գատար վագըթ
սիւրտիւ :

Ղ' . Ի՛Տթիմալ տըր քի , ազ չօգ քրիսթիան
քիլիսէսինին իւշիւնճիւ տէ՛հրինէ տէք սիւրտիւ :

Ս . 9 . Ս'իւճիզաթ իմանընը ի՛հսան էթմէքտէն
մէրամ ու մագսուտ նէ' իտի :

Ղ' . Վրիսթիանլըղըն կէրչէքլիլինէ շիւպճէ
օլունմաղ իսպաթլար թէտարիք էթմէք իտի :

Ս . 10 . Սահի՛հ ինճիլն իման' միւհիմմ պիլ-
շէյ մի տիր :

Ղ' . Լ'վլէթ . զերա էպէտի է՛մըիւն միւսթա-
գիլ շարթը տըր : (բ)

(ր) Մարթ . ԺԵ . 19 : Զերա կէրչէք տէրիմ' սիզէ'
էյէր իարտալ տանէսի գատար իմանընըղ օլուրսա ,
պու տաղա' Պուրատան օրայա կիթ տէսէնիզ , կիտէ-
ճէք տիր , վէ սիզէ հիւ պիր շէյ միւմքինսիղ օլմայա-
ճագ :

Գործ . ԺԴ . 8 , 9 : Պու քիմնէ Պօղոսու' սէօլլէրքէն
տինկլէր իտի . վէ օնա կէօղ տիքիպ' օնուն դուրթուլմա-
ղա իմանը օլտուղունու կէօրմէյիլէ , պէօյիւք սէս իլէ
տէտի . Սյազլարըն իւղէրինէ տօղըու գալգ . օ տախի
սըջրատը , վէ էիւրիւր իտի :

Ս Կրթ . ԺԴ . 2 : Վէ էյէր փէյղամպէրլիլիմ' օլա ,
վէ հէփ սըրըլարա վէ հէփ պիլիլիյէ վուգուժ օլուրսամ ,
վէ էյէր պիւթիւն իմանա մալիք օլուրսամ , շէօյլէ քի
տաղարը եէրինտէն գալտըրպըմ , ամմա մուհապպէթիմ'
օլմագսա , հիւ պիր շէյ տէյիլ իմ :

(բ) Գործ . ԺԶ . 30 , 31 : Վէ օնլարը տըշարըյա կէ-
թիբիպ տէտի . Եա' էֆէնտիլէր' պանա նէ' էթմէք կէ-
րէք տիր քի' խէլաս պուլպըմ : Վէ օնլար տէտիլէր .
Բապղ Յիսուս քրիստոսա իման կէթիլ , վէ քէնտին
հէմ էկին խէլաս պուլպընըղ :

Գործ . Ժ . 43 : Ճիւմլէ փէյղամպէրլէր պունա շէհա-

Ս . 11 . Իման խելասըն միւնասիպ վէ հագդ շարթըմը տրր :

Ղ' . Լ՛վկէթ . ղիրա կիւնահքեարը՝ Լլահա կերի չէվիրմէսի իլէ օնու թա՛ղիմ էտէր : Ինսան Լլահա իմանսըզըզ վէ ի՛թիգատսըզըք էթմէք իլէ տիւշտիւ , վէ պէօյէճէ Լլահա զիյատէսիյլէ հագարէթ էթտի . շիմտի իսէ Լլահա իման ու ի՛թիգատ էթմէք իլէ գալգար , վէ պէօյէճէ օնու թա՛ղիմ էտէր : Պու խոսուստա իման ինսանը իպթի- տաքի հալինէ նայիլ էտէր . էօյլէ իսէ իման՝ խելա- սըն խասս սէպէպի հախօտ շարթը տրր :

Ս . 12 . Ինսանըն խելասընտա իմանա նէ՞ կէօզ իլէ պագըլսա կէրէք տիր :

Ղ' . Իմանա խայր ա՛մէլ կիպի պագըլմալը տէ- յիլ տիր . իլա ճանը Վ՛րիստոս իլէ պիրէշտիւրէն , օնու՝ օնուն ի՛նայէթ ու իհսանընա իլհագ էտէն , վէ խելասըն վէրիլմէսինէ պիր պէօյիւք շարթ տէյիւ պագըլմալը տրր : (յ)

Ս . 13 . Իման էթմէքտէ ինսան հիւսնի իրա- տէթինի գուլանը՞ր մը :

Ղ' . Լ՛վկէթ . իման՝ Լլահըն իհսանը իսէ տէ ,

տէթ էտէրլէր քի՛ օնա հէր ինանան օնուն ատընըն վա- սիթասի իլէ կիւնահլար ա՛ֆվընք ալըր :

Մ-րի . ԺԶ . 16 : Ինանրպ վաֆթիզ օլունան գուր- թուլաճադ վէ ինանմայանըն իւզէրինէ հիւքմի ա՛ղապ օլունաճադ :

Յ-ի . Ի . 31 : Ամա պունլար եազըլտը , թա քի Յի- սուսուն Լլահըն Օղլու քրիստոս օլտուղունա իման է- տէսինիզ , վէ իման էթմէնիզլէ՝ օնուն ատընտա հայա- թա մալիք օլասընրդ :

(:) Եփե . Բ . 8 : Զիրա ի՛նայէթ իլէ իմանըն վասի- թասի իլէ խելաս պուլմուշտունուզ :

Մ-րի . ԺԶ . 16 : Ինանրպ վաֆթիզ օլունան գուրթու- լաճադ վէ ինանմայանըն իւզէրինէ հիւքմի ա՛ղապ օլու- նաճադ :

եինէ ինսանըն իրատէթինին պիր ա՛մէլի տիր : (†)

Ս . 14 . Իման՝ նէ՞ թարիգ իլէ հասըլ օլուր՝ տէվամ էտէր՝ արթար վէ գուվլէթ պուլուր :

Ճ՝ . Ըլէսսէվէյէ Խնճիլի վաղ էթմէյիլէ , աղիզ սրրլար իլէ , տուա՛ վէ սայիր լուծֆ վա- սիաթլարը իլէ օլուր : (+)

Ս . 15 . Սահիհ ինճիլի իմանըն մէյվէսի վէ իսպաթը նէ՞տիր :

Ճ՝ . Ըլլահա իթաաթ՝ վէ ատէմլէրէ խայր- խահըդ տըր : Խայըր ամէլէր՝ ինճիլի իմանըն պաշլըճա նիշանէսի տիր , վէ սուլար փունկարտան թապիաթը իլէ ազտըղը կիպի՝ պունլար տախի թա- պիաթը իլէ իմանտան զուհուրա կէլիլէր : (օ)

Ս . 16 . Ը՛մէլիիզ իմանըն խէշասա պիր Փայի- տէսի օլուր մու :

Ճ՝ . Խայըր . պու թարզ իման եալընըզ ֆի- քրտէ՛ էօլիւ վէ հէր վէճհ իլէ ճանը ալտատան

(†) Եփե . Բ . 8 : Զիրա ինայէթ իլէ իմանըն վասի- թասի իլէ խէլաս պուլմուշտունուղ . վէ պու սիլտէն տէյիլ՝ Ալլահըն պախշիշի տիր :

Եֆր . ԺԲ . 2 : Վէ իմանըն պաշլայըճըր վէ թէքմիլ էտիճիսի Յիսուսա պազալմ :

(+) Հ . 14 . 17 : Իմոի ինանմատըլարը զա- թա նի՞ճէ նիտա էտէլէր . վէ իշիթմէյինճէ՛ նի՞ճէ ի- նանալար , վէ վաղ էտէն օլմայընճա՛ նի՞ճէ իշիտէլէր . Իմոի իման իշիթմէքտէն՝ վէ իշիթմէք Ալլահըն սէօղիւ վաթիթասի իլէ օլուր :

(օ) Յ . Բ . 21—24 : Պապամըզ Աբրահամ՝ օլուր Ի- սահակը մէզպահըն իւզէրինտէ սունմաղըլա , ա՛մէլէր իլէ սատըղա՛նմատը մը : Կէօրի՞յօրմիսուն քի՛ իման օնուն ա՛մէլէրի իլէ պէրապէք իշլէր իտի՛ , վէ իման ա՛մէլէր վատիթասի իլէ թէքմիլ օլունտու : Վէ Աբրահամ Ալ- րահա ինանտը , վէ օնա սատազաթ իշլին սայըլտը տէ- յէն ֆիթապ թէքմիլ օլտու . վէ Ալլահըն տօսթուան- կըլտը : Կէօրի՞յօրմիսունուղ քի առէմ՝ ա՛մէլէր իլէ սատըղանը , վէ եալընըզ իման իլէ տէյիլ :

պիր իման տըր : (§) :

Ս . 17 . Պիր քիմէնին՝ կիւնաՏլարը ա'ֆվ
օլունտուղունա՝ Քրիստոս մախտուս քէնտի իչին
էօլտիյինէ վէ քէնտի խէլաս օլաճաղընա ի'թիգատ
էթմէսի , եալընը խէլաս էտէն իմանը քէնտինտէ
վար օլտուղունա կիւվէնմէյէ օնա հագգ վէրի'ր մի :

Ղ' . Հիչ պիր վէճճ իլէ վերմէղ : Պունլար սա-
հիճ իմանըն ասը մատտէսի տէյիլ տիր : Պիր ա-
տէմ՝ Լլաճա վէ ինսանլարա մուհապպէթի օլ-
մատըգճա , վէ Լլաճըն թէնպիհէրինէ իթմաթ
էթմէտիքճէ , իմանընա ապլա էմնիյէթ էտէմէղ :

Ս . 18 . Լաճապետլերին վէ փէյլամպէրլէրին
իմանը պու ա'սիրին քրիսթիանլարընըն իմանը իլէ
պիր մի տիր :

Ղ' . Պիր տիր , լաքին շուֆարգ վար տըր . օնլար
Քրիստոսա՝ կէլէճէք Ս'էսիճ տէյիլ ինանտըլար ,
պունլար իսէ օնա՝ կէլիշ Ս'էսիճ տէյիլ ինանտըլար :
Հու տախի զէքը օլունմաղա շայէսթէ տիր քի ,
Լնճիլին իտարէսի ալթընտա եաշայանլարըն իմանը
հէր հալտէ զիյատէ վասի' տիր , զիրա չոգ մատ-
տէլէր իւղէրինէ տիր , վէ Լլաճտան պունլարա
պէյան օլունան շէյլէր տաճա աչըգ վէ տաճա
թէքմիլ օլտուղու իչին , պունլարըն իմանը՝ էսքի
ա'հտըն ա'զիլլէրինին իմանընտան տաճա պէլլի վէ
աշիքեար տըր :

(§) Յալ . բ . 17 : Պունճիլէյին իման տախի՝ էյէր
ա'մլլէրի օլմաղսա , քէնտիլլէրինտէ էօլիւ աիւր :

Սատրգլանմագ :

Ս . 1 . Ինձիւ միւճիպինձէ սատրգլանմագ նէ՞ տէմէք տիր :

Ճ . Եւրահըն պիր կիւնահքեարը գապուլ էթմէսի տէմէք տիր . պունտան կիւնահ ա'ֆվլըղը վէ կիւնահքեարըն սատրգ սայրլմասը անկլաշըլըր : Պու շէյ կիւնահքեարը ֆիլ վագի' ա'զիզ եախօտ սատրգ էթմէզ , ֆագաթ շերիա'թըն ի'նտինտէ , օնու ա'զիզ եախօտ սատրգ տէյիլ իլան եախօտ անտէտէր , վէ օնուն իլէ ախրէթտէ՝ ասլա կիւնահ էթմէմիշ կիպի մուա'մէլէ էտէր : (ա)

Ս . 2 . Շէրա'ն սատրգլանմագ իլէ Ինձիւ միւճիպինձէ սատրգլանմագ արասընտանէ՞ ֆարգ վարտըր :

Ճ . Շէրա'ն սատրգլանմագ՝ շերիա'թըն այնի մաթլուպաթընա կէօրէ սատրգ օլմագ տըր . ա'զիզ մէլէքէր շերիա'թըն մաթլուպաթընըն այնընձա սատրգ օլմուշար տըր . ինսան աա՝ կիւնահ էթմիշ օլմասա իտի , թըպդը պէօյլէ օլուր իտի :

(ա) Ետէ . Ս . 6 , 7 : քէնտի ի'նայէթի ճէլալինին մէահի իչիւն՝ քի օնուն իլէ պիզի Սէվկիւլիւնին վաախթասի իլէ ի'նայէթէ նայիլ էյլէտի . քի օնուն իլէ գանընըն վասիթասի իլէ ֆիռայէ՝ եա'նի օնուն ի'նայէթինին զանիմէթինէ կէօրէ սուշարըն ա'ֆվլըղընա մալէք իլ :

Ճ . Ե . Ե . 9 : Շիմաի իսէ օնուն գանը իլէ սատրգ չըգտըղըմիզ թագտիրտէ՝ օնուն վասիթասի իլէ զազապտէն տահա զիյատէ խէլաս պուլաճաղըզ :

Գ . Ե . Զ . 38 , 39 : Իմաի սիզէ մալիւմ օլտուն եա' գարընտաշ առէմէր քի՝ սիզէ կիւնահլար ա'ֆվլըղը պունուն վասիթասի իլէ վա'զ օլունույօր . Վէ հէր քիմի ման էտէրսէ , Մովսէսին նամօսու վասիթասի իլէ սատրգլըզ պուլմաղա գատիր օլմատըղընը ճիւմլէ շէյլէր . Եէն պունուն վասիթասի իլէ սատրգլըզ պուլուր :

Լաքին կիւնահքեար օլտուգտան սօնկրա , նէ ային , նէ շէրմաթ , նէ տէ ախլագ նօմօսունուն ա՛մէլէրի իլէ սատրգ օլապիլիր :

Իմօի նօմօսուն վասիթասի իլէ սատրգլանմայր արամագ՝ ֆայտէսիզ օլտուգտան մա՛տէ , Ալլահըն ի՛նայէթինի վէ՝ Քրիստոսուն իզզէթինի թէնպիլէթմէք , վէ ինսանը երւճէլտիպ՝ Ինճիլին խէլասընը հիշէ չըգարմագ տըր :

Ինճիլ միւճիպինճէ սատրգ օլմագ՝ կիւնահքեարըն քէնտի զաթընա մախսուս սատագաթը իչիւն տէյիլ տիր , իլլա Քրիստոսուն սատագաթը եախօտ սէվապը սէպէպինտէն սատրգ չըգմագ տըր , վէ պունա՝ ա՛լէսսէվիյէ սայըլմըշ սատագաթ տէնիր : Ինճիլին թահթընտա՝ քիշի պինամուս , եախօտ կիւնահքեար տէյիլ , լաքին տէյիլ թէվպէսիզ վէ իմանը՝ սատրգ չըգար . չիւն թէվպէ վէ իման՝ ա՛ֆվ պուլմաղա միւթագիլ շարթլար տըր : (ք)

Ս . 3 . Կիւնահքեար նէ՞ թաթիգ իլէ սատրգլանըր :

Ղ՝ . Ինայէթ իւզըն՝ լութֆուն վասիթասի իլէ :

(ք) Հօււմ . Դ . 3—7 . Ջիրա քիթապ նէ՞ տէր . վէ Աբրահամ Ալլահ ինանուր , վէ օնա սատագաթ իչիւն սայըլտըր : Ամմա իշէյէնէ՝ իւճրէթ ինայէթտէն սայըլմագ , իլլա պօրճառն : Ամմա իլլէմէյէնէ՝ իլլա ֆասըը սատրգ չըգարան զաթա ինանան օնուն իմանը սատագաթ իչիւն սայըլըր , նիճէ քի Դաւիթ տախի Ալլահըն ա՛մէլիզ սատագաթ սայտըըր ատէմին մութլուղուղունու սէզյէր . նէ մութլու օլ քիմնէրէ քի օնլարըն պինամուսլուգլարը ա՛ֆվ օլունտու , վէ օնլարըն կիւնահլարը եօրթիլտիւ :

Հօււմ . Դ . 20 . 28 . Ջիրա օնուն ֆաշլուրունտա հիշ պիր թէն նօմօ ա՛մէլլէրի իլէ սատրգ չըգմայաճագ . չիւնքի կիւնահք պիրմէք՝ նօմօ վասիթասի իլէ օլուր : Իմօի գարար գըլարըլ քի՛ ատէմ նօմօ ա՛մէլլէրինի իլլէմէքսիլին իման իլէ սատրգլանըր :

Լուծֆ՝ սատրգլանմանն թարիգինի թէտարիք էթտի, վէ օնու Խնճիլ տէ պէյան էյլէտի. լուծֆ կիւնաճքեարը չէօզէր, օնու սատրգ սայար. պու իսէ՝ տէյիլ իման իչիւն՝ իլլա իմանն վասիթասի իլէ տիր: Խման՝ օլ շէյ տիր, քի կիւնաճքեար օնուն վասիթասի իլէ սատագաթա նայիլ օլուր: Խման՝ Վրիստոսու եախօտ օնուն քէֆարէթինի եախօտ սատագաթընը գապուլ էտէր. վէ պէյլ-լէճէ սատագաթ տէյիլ սայլըր: Պու պէյլէ օլորագ՝ սատրգլանմանն փունկարը՝ Ալլաճըն լուծֆու. տուր, թէմէլի՝ Վրիստոսուն սատագաթը եախօտ քէֆարէթի տիր, վէ օնու ալան՝ իման տըր: (Գ)

(Գ) Գաւ. Բ. 16. 21: Նօմօսուն ա՛մէլէրինտէն ա-տէմ՝ սատրգ օլմատրղընը՝ իլլա Յիսուս Գրիստոսուն իմանը վասիթասի իլէ օլտուղունու պիլտիյիմիգաէն, պիզ տալի Գրիստոս Յիսուսա ինանտըգ, թա քի Գրիստոսուն իմանը իլէ վէ տէյիլ Նօմօսուն ա՛մէլէրի իլէ սատրգ օլալըմ. զիրա Նօմօսուն ա՛մէլէրի իլէ հիչ պեր թէն սատրգ օլմայաճագ տըր:

Ալլաճըն ինայէթինի պաթթալ էթմէմ. զիրա էյէր սատագաթ Նօմօս վասիթասի իլէ օլա, օլմուշ օլտու. քի Գրիստոս նաֆիլէ էօլտիւ:

Հաււ. Գ. 24: Վէ օնուն լուծֆու իլէ՝ Գրիստոս Յիսուսա օլան ֆիտանն վասիթասի իլէ՝ ճապա սատրգ չըգարլար:

Հաււ. Ե. 1: Իմտի պիզ իմանտան սատրգ չըգմաղ իլէ, Բապարմըզ Յիսուս Գրիստոսուն վասիթասի իլէ Ալլաճըն գըթընտա սէլամէթիմիզ վար:

Հաււ. Գ. 22: Եանի Ալլաճըն՝ Յիսուս Գրիստոս օլան իմանն վասիթասի իլէ օլան ա՛տալէթի քի՝ ինանանլարն հէփիսինէ վէ հէփիսինին իւզէրինէ օլուր, չիւնքի ֆարգ եօգ տուր:

Փիւլ. Գ. 9: Վէ օնու պուլունայըմ, տէյիլ Նօմօսուն օլան քէնտիմին սատագաթը իլէ՝ իլլա Գրիստոսուն իմանը վասիթասի իլէ օլան՝ եանի իման իւզրէ Ալլաճտան օլան սատագաթ իլէ:

Գաւ. Գ. 11: Վէ Նօմօս վասիթասի իլէ Ալլաճըն ինտինտէ հիչ պեր քիմէնին սատրգլանմատրղը՝ պէլլի տիր. չիւնքի՝ Սատրգ իման իլէ եալպաճագ տըր:

Ս. 4. Կիւնասքեար նէ՞ զէման սատրգլանըր :

Ղ. Սահի՛Տ Ինճիլի իման հասըլ էթտիյի ան-
տէ սատրգլանըր. կէշմիշ կիւնասլարընըն ճիւմէ-
սի ա'ֆիլ օլունուր. վէ սնուն շիմտի պիզզաթ իլ-
հագ օլտուղու ա'հա՝ կէլէճէք կիւնասլարընըն ա'ֆիլ
իշիւն քէնտի հիւսնի իրատէթի իւզըն իման իլէ
Վրիստոսուն գանընա սըղընաճաղընը թէէմին է-
տէր. վէ պու ա'ֆիլըգ՝ սըղընաղը հալտէ՝ տէյիլ
օնտան էվվէլ վագի՝ օլաճագ տըր :

Ս. 5. Խայըր ա'մէլէրին՝ սատրգլանմագ հագ-
գընտա նէ՞ թէէսիրի վար տըր :

Ղ. Խայըր ա'մէլէր անճագ սահի՛Տ իմանը պէ-
յան էտէրլէր, վէ սատրգլանմըշ օլմանըն պիր իս-
պաթը տըրլար : Ինսան՝ ա'մէլէր իլէ սատրգլան-
մագ, նէ տէ նըսֆըր ա'մէլէր իլէ վէ նըսֆըր իման
իլէ, իլա պիւթիւն պիւթիւն իման իլէ : (Դ)

Ս. 6. Սատրգլանմագ թա'լիմաթը հագգընտա՝
Յակոբոս իլէ Պօղոս Բէսուլէրին էֆքեարը մա-
պէյնինտէ պիր իթթիֆագսըղըգ վա՞ր մը տըր :

Ղ. Խայըր. օնլարըն էֆքեարը քեամիլէն պիր տիր.
Պօղոս՝ նօմօսուն ա'մէլէրի իլէ սատրգլանմագ էֆ-
քեարընա զահիպ օլուպ՝ իման իլէ սատրգլանմաղա
մուսալիֆ օլանլարա գարշը եաղտը. Յակոբոս իսէ,
օլ քիմէլէրէ գարշը եաղտը քի՝ սատէճէ ֆիքըր իլէ
օլան իման իլէ, եախօտ գալպին ըիգասը վէ խայր ա'-
մէլէր օլմագսըղըն ֆիքըրին կերչէքլիյէ ըէյ վէրմէսի
իլէ սատրգլանըրլար տէյիւ ինանըրլար իտի : Պու

(Դ) Հրաւ՛. Գ. . 20. 28 : Զիրա օնուն հուզուրուն-
տա հիշ պիր թէն նօմօս ա'մէլէրի իլէ սատրգ չըգմա-
յաճագ, չիւնքի կիւնասը պիլմէք նօմօս վատթիթաթի իլէ
օլուր :

Իմտի գարար գըլարըգ քի՝ տաէմ նօմօս ա'մէլէրինի
իլէմէքօիզին իման իլէ սատրգլանըր :

էհիլտէն՝ Պօղոս պիր ատէմին՝ տէյիլ ա՛մէլէր վասիթասի իլէ, իլլա իմանըն վասիթասի իլէ սա-
տրզլանմասընը թալիմ էթտի իսէ տէ, մուհապ-
պէթ իլէ ա՛մէլ էտէն վէ իթա՛ւթա մէճպուր է-
տէն իման տէմէք իսթէտի: Պէօյլէ տէ հափո-
րոս՝ պիր ատէմ իման իլէ սատրզլանմալ իլլա ա՛-
մէլ իլէ տէյիլ էօյրէթտի իսէ տէ, իման տէմէք-
լէ՝ սալթ Փիրր իլէ օլան իմանը, վէ ա՛մէլ տէ-
մէքլէ՝ սատրզլանմանըն եալընըզ շարթը վէ ա-
լաթ կիպի սէպէպի օլան իճրալը իմանըն իսպաթը
օլան ա՛մէլէրի աղնար իտի: (Ե)

II. 7. Իմանըն վասիթասի իլէ օլան սատրզ-
լանմազ թալիմաթը՝ շէրիա՛թը թէրք էթտիրիպ,
պի փէրվա հարաքէթ էթմէյէ վէսիլէ՞ մի տիր:

Ղ. հաշա. իլլա մուհապպէթէ վէ իթա՛ւթա

(Ե) Հաւթ. Գ. 26, 27, 28. 30, 31: Շիմոէրի զէ-
մանտէ քէնտի ատալէթինի կէօսթէրէ շէօյլէ քի քէն-
տիսի սատրզ օլա վէ Յիսուսա իման կէթիթէնի սատրզ
չըգարա: Իմոի էօյիւնմէք նէ՞րէտէ տիր. իպթալ օ-
լունաու. հա՞նկը նոմս իլէ, ա՛մէլէրի՞ն մի. տէյիլ-
իլլա իմանըն նոմսու իլէ:

Իմոի գարար գըլարըզ քի ատէմ նոմս ա՛մէլէրինի
իլլէմէքսիղին իման իլէ սատրզլանըր. չիւնքի սիւննէթի
իման իլէ վէ սիւննէթսիլ իլլի՝ իմանըն վասիթասի իլէ
սատրզ չըգարաճազ Ալլահ պիր ալի: Իմոի իման իլէ
նոմսու իպթալ մը էտէրիլ. հաշա. իլլա նոմսու սա-
պիթ էտէրիլ:

Յա՛, Բ. 20—24: Ամնա եա՞ պաթըլ ատէմ՝ իմա-
նըն ա՛մէլիլ էօյիլ օլուղունու պիլմէք իսթէրմիսին:
Պապամբզ Աբրահամ՝ օղլու իսահակը մէզպահըն իւզէ-
քինտէ տունաղլըլա, ա՛մէլէր իլէ սատրզլա՞նմատը մի:
Կէօրի՞յօրմուսուն քի իման օնուն ա՛մէլէրի իլէ պէրա-
պէր իլէր իտի, վէ իման ա՛մէլէր վասիթասի իլէ թէք
միլ օլունաու: Վէ Աբրահամ Ալլահ ինանտը, վէ օ-
նա սատապաթ իլիւն սայրտը տէյէն քիթապ թէքմիլ
օլուու. վէ Ալլահըն տօսթու անկըլըլ: Կէօրի՞յօրմու-
սունուզ քի ատէմ՝ ա՛մէլէր իլէ սատրզլանըր, վէ եա-
լընըզ իման իլէ տէյիլ:

ղայեթ գուժվէթլի սէպէպլէր կէօսթէրիւ, շէրիա՝
թը սապիթ էտէր, վէ հէփ շէրիա՝թա մուղայիր
եախօտ պիւփէրվա էֆքեար ու հարէքէթլէրէ գար-
շը տուրուր: Իման՝ քէնտի թապիա՝թը իլէ ա՝
զիզ տիր, վէ ֆի՛իլէն տինտարլըգ հասըլա կէթի-
րիր: Իման իլէ սատըգլանմագ՝ էջիւնմէյի տէֆ՝
էտիպ, ճապա լութֆու եիւճէտիր. ա՛մէլէր իլէ
սատըգլանմագ իսէ, թէքէպպիւր վէ ֆանի իֆթի-
խար ըուհունու պէպլէր: (շ)

Ս. 8. Սատըգլանմանըն սէպէպի էվվէլի քի՞մ
տիր:

Ճ՝. Լլաճ տըր. փէտէրուլլաճ օնուն եօլունու
թէրթիպ էտիպ, օնու հազըրլամագ իչիւն քէնտի
(Օղունու վէրիր. Օղուլ՝ նօմօսուն ճէզասընը քէնտի
իւպէրինէ ալմաղըլա նօմօսու սապիթ էտէր. վէ
պէջլէճէ պիր սատագաթ թէտարիք էտէր: Լ՝զիզ
Բուճ եօլու պիլտիրիր, վէ կիւնաճ քեարը՝ օլ եօ-
լու գապուլ էթմէյէ իլգամ էտէր: Պու վէճճ ի-
է Լլաճ՝ իման կէթիրէն կիւնաճ քեարը կէլէճէք
ղազապտան ազատ էտիպ՝ օնա կիւնաճ էթմէ-
միշ կիպի մուա՛մէլէ էտէր:

Ս. 9. Սատըգլանմըլարաա՝ սատըգլանմանըն
մէյվէլէրի նէ՞ տիր:

Ճ՝. Լլաճտան սէլամէթ վէ սա՛ատէթ. մէզ-
հէպճէ պօրճլարտա (Նա մագպուլ թարղ իլէ
եանաշմագ, վէ էպէտի հայաթա պիր իւմիտ: Պու
շէյլէրէ նայիլ օլմագ՝ իման կէթիրէնին սատըգ-
լանմըլ օլտուղունա գաննը ղալիպ պիր իսպաթ տըր:

Ս. 10. Իմանըն վասիթասի իլէ սատըգլանմա-
նըն թա՛լիմաթը միւհիմմ սայըլմալը՞ մը տըր:

(շ) Հրու՛. Գ. 31: Իմտի իման իլէ նօմօսու իպ-
թա՛լ մը էտէրիզ. հաշա իլլա նօմօսու սապիթ էտէրիզ:

Ն'. Հէր վեճճ իլէ միւհիմմ սայրլմալը արո :
 Իլք Վրիսթիանլար վէ Վրիսթիանլըը թէճտիտ
 էտէնլէր՝ ա՛ղիզլէրէ թէսլիմ օլունան տինին ու-
 սուլունա հայաթ վէրիճի պիր շէյ կիպի պունու
 էջրէթտիլէր, վէ հըֆլ էյլէտիլէր : Պու թա՛լի-
 մաթ՝ Վրիսթիանլարըն ճիւմլէ թա՛լիմաթլարը՝
 թէճրիւպէլէրի վէ ա՛մէլ ու հարաքէթլէրինէ ազ-
 չօգ թէէսիր էտէր : Պօղոս Բէսուլ Վաղատա-
 լըլարա տէր քի, պու թա՛լիմաթը ինքեար էտէն-
 լէր՝ պիր պաշգա Խնճիլ էջրէտիլէր, վէ լա՛նէթէ
 միւսթահագգ օլուրլար : (է)

ՊԼՊ 18

ՍԻ-ԳԱՎԵՎԵՐ :

Ս. 1. Լ՛ղիզլէրին միւտավէթի տէմէքլէ նէ՞ անկ-
 լաշըլըր :

Ն'. (Ա) Լ՛վվէլա տէմէք տէյիլ տիր քի, (1) մէզ-
 հէպ իգրարը էտէն հիչ պիր քիմնէ մուրթատ օ-
 լուպ հէլաք օլմազ : Սիւրայիլէր՝ Լ՛ղիզ Բուհ
 իլէ եէնիլէնմէտիքճէ, Լ՛ղէքսանդրոս՝ Հիմենոս՝
 Փիլիսոսս վէ Յուդա կիպի միւնքիր եախօտ մուր-
 թատ օլապիլիլէր :

(է) Գալ. Բ. 16 : Նօմնսուն ա՛մէլլէրինտէն ատէմ
 սատրգ օլմատըղընը՝ իլլա Յիսուս քրիստոսուն իմանը
 վասիթասի իլէ օլտուղընու պիլտիյիմիզտէն, պիզ տա-
 խի քրիստոս Յիսուսա ինանտրգ. թա քի քրիստոսուն
 իմանը իլէ վէ տէյիլ Նօմնսուն ա՛մէլլէրի իլէ սատրգ օ-
 լալմ. զիդա Նօմնսուն ա՛մէլլէրի իլէ հիչ պիր թէն սա-
 տրգ օլմայաճագ տըր :

Գալ. Ա. 8 : Լաքին էյէր պիզ պիլէ՝ եախօտ կէօք-
 տէն պիր մէլէք՝ պիզիմ սիզէ միւժտէ էթտիյիմիզտէն
 զայրի սիզէ միւժտէ էտէրսէ, լա՛նէթ օլունն :

(2) Տէմբ տէյիլ տիր քի, ա'ղիզէր տսլա կիւնաճա տիւշմէղէր: ()նլար հէր կիւն կիւնաճ վէ պա'զէն Ղաւիթ Սողոմոն վէ Պետրոս կիպի փէք հիյպէթու թարղ իլէ կիւնաճ իշէրլէր. վէ պէջլէ՝ ճէ Ալաճըն Փէտէրանի զաղէպի ալթընա տիւշէրլէր:

(3) Տէմբ տէյիլ տիր քի, ա'ղիզէր քէնտի քէնտիլէրինտէ եախօտ քէնտիլթլէրինտէն ա'ղիզլիքտէ տէվամ էտէճէքլէր տիր: Ին էյի միւմինէր, քէնտի հալլէրինէ պրադըլտըզլարը սուրէթտէ, շիւպհէսիզ մուրթատ օլուպ' հէլաք օլուրլար. եէնի տօղուշուն եախօտ աղիզլիյին թապիա'թընտա պունու մէն' էտէր պիր շէյ եօգ աուր:

(4) Տէմբ տէյիլ տիր քի, ա'ղիզէր' ա'լէտ տէվամ ա'ղիզլիքտէ իզտիյատ պուլարագ, մէզհէպին թէսէլլի վէ իւմիտլէրինէ մալիք օլուրլար: Քրիսթիանլար կեաճ տուրուրլար, կեաճ կէրի տէօնէրլէր, վէ կեաճ մէզհէպին թէսէլլիլէրինի զայպ էտիպ, իւմիտսիլիյէ տիւշէրլէր:

(5) Տէմբ տէյիլ տիր քի, պիր քէրըն սատըգլանմըշ օլանլար' էօ'մըլէրինին սօնունատաք տէվամ էթսէլլէր տէ, էթմէսէլլէր տէ խէլաս օլուրլար. սօնունա տաք տէվամ էտէնլէրտէն պաշգա քիմնէ ասլա խէլաս օլմալ:

(6) Տէմբ տէյիլ տիր քի, ա'ղիզէր քէնտիլէրի ճէհտ էթմէքսիզլին տինտարլըդտա տէվամ էտէճէքլէր: Տէվամ էթմէք օնլարըն իշի տիր. եիւրէյին հէր պիր հարաքէթի, վէ էօ'մըիւն հէր պիր ա'մէլի օնլարըն տըր:

Իլա (Բ) Ա'ղիզէրին միւտապէմէթի տէմբլէ շու անկլաշըլըր քի, Ալաճըն Քուհու իլէ կէրչէքտէն թէճտիտ օլանլարըն ճիւմէսի լութֆտան մուրթատ օլմագտան պիւթիւն պիւթիւն վէ սօնունատաք հըֆզ օլունաճագլար տըր. վէ էօ'մըլէրինին սօնունա տաք ա'ղիզլիքտէ տէվամ էտիպ:

խելաս օլաճագլար տրը : () նլար՝ ճէլալէ վասչ
օլունճայատար , լուծֆտա տէվամ էտէճէքլէր տիր :
Ըլլահ օնլարը՝ իման իլէ՝ խելաս օլմաղա մուհա-
ֆազա էտէճէք տիր : Սահիհ իմանըն՝ իլք իճրա-
տը իլէ էպէտի հայամ արասընտա , պիր այրըլմաղ
պաղ վար տրը : Ը՛ղեղլերին միւտամլէմէթի տէ-
մէքլէ պու անկլաշըլըր :

Ս . 2 . Ը՛ղեղլերին միւտամլէմէթի թա՛լիմաթը-
նըն կերչէք օլտուղու նէտէ՞ն մա՛լիւմ տիր :

Ճ . Ը՛ղեղ Վրիթապլարտան . Ը՛ղեղ Վրիթապ-
հիչ պիր կերտէ ա՛ղեղլերին պիւսպիւթիւն վէ սօ-
նունտա մուրթատ օլաճաղընը թաստիգ էթմէզ , նէ
տէ պիր հագիգէթ իւզընէ ա՛ղեղ օլանըն մուրթատ
օլտուղունա պիր էմսալ կէօսթէրմիշ տիր . լաքին
կերէք աշիքեար վէ կերէք տօլայրտան անկլաշը-
լըր շահատէթլեր իլէ էջրէտիր քի՛ ա՛ղեղլեր տէ-
վամ էտէճէքլէր տիր : Ըլլաճֆուն պաշգա թա՛-
լիմաթլարընըն ճիւմլէսինտէն տէ պունուն կերչէք-
լիյի անկլաշըլըր : (Է)

(Է) Ա Յ . 15 . Բ . 19 : Օնլար պիզտէն չըգտըր լաքին պիզտէն
տէյիլէր իտի . զիրա էյէր պիզտէն օլալար իտի ,
պիզիւմ իլէ գալմըշ օլուրլար իտի . տմմա ճիւմլէսի
պիզտէն օլմատըլարը աշիքեար օլալար տէյիւ չըգտըրլար :
Խ . 22 , 23 : Օլ կիւնտէ պանա չօզ քիմնէ-
լէր տէյէճէքլէր . Եա՛ Բապպ՝ Եա՛ Բապպ՝ սէնին ատըն
իլէ փէյղամպէրլիք էթմէտիքմի , վէ ատըն իլէ ճիննլէր
չըգա՛րմատըլմը , հէմ ատըն իլէ չօզ գուվլէթլի իշլէր
իճրա էթմէտիքմի : Ամմա օլ զէման օնլարա իզարա է-
տէճէլիմ քի՛ Սիղի ասլա պիլմէտիմ , պէնտէն ուզագ
օլուն՝ էյ պինամուլուզ իշլէյէնլէր :

Ե . 25 : Պու սէպէպտէն տաիի Ալլահ օնուն
վատիթասի իլէ եագլաշանլարը թէքմիլէն գուրթարմաղա
գատիր տիր . չիւքի օնլար իշիւն շէֆաաթ էթմէյէ
տայիմա եաշար :

Հ . 38 , 39 : Զիրա սահիհ պիլիրիմ քի՛ նէ
էօլիւմ նէ էօմլըր , նէ մէլէքլէր նէ հիւքիւմէթլէր՝ նէ

հաղորդ շէյլէր նէ կէլէճէք շէյլէր՝ նէ գուվլէթլէր՝ նէ երւքսէքլէք նէ տերինլէք՝ նէ պիր զայրի մասլուգ՝ Բապպըմիզ Բրիստոս Յիսուստա օլան Ալլահըն մուհապլէթինտէն սիզի պըրմաղա գատիր օլաճագ տըր :

Յօւ. ԺԴ. 16 : Աէ պէն Փէտէրէ եալմարաճաղըմ. վէ սիզէ պիր զայրի Թէսէլլիճի վէրէճէք, Թա քի օ՝ էպէտէն սիզին իլէ գալա . Կէրէքլէք Բուհունու քի՝ տիւնեա օնու գապուլ էտէմէզ . զիրա օնու կէօրմէզ, վէ օնու պիլմէզ . ամմա սիզ օնու պիլիւր սինիզ . զիրա սիզին իլէ գալըր, վէ սիզտէ օլաճագ տըր :

Ա Յօւ. Գ. 9 : Հէր քիմ քի Ալլահտան տօղմուշ իսէ, կիւնաճ իշլէմէզ . զիրա օնտա՝ օնուն Թօհումու գալըր, վէ կիւնաճ իշլէմէյէ գատիր տէյիլ տիր . զիրա Ալլահտան տօղմուշ տուր :

Եփե. Դ. 30 : Աէ Ալլահըն Ա՛զիզ Բուհունու գաւսալէթլէնտիրմն, քի օնունլա Ֆիտա կիւնիւ իշլէն միւհրէլէտինիզ :

Երեմ. ԼԱ. 3 : Բապպ պանա չօգտան կէօրինտիւ, վէ՝ սէնի էպէտի մուհապլէթ իլէ սէվտիմ, օնուն իշլէն ինայլէթ իլէ չէքտիմ տէտի :

Բ Տէմ. Բ. 19 : Ամմա Ալլահըն գալի Թէմլէ տուրուր, վէ օնուն պու միւհիւրիւ վար . Բապպ քէնտինին օլան քիմնէլէրի պիլիւր :

Փէլէշ. Ա. 6 : Հէման պունա գանմըշըմ քի՝ սիզտէ պիր էյի ա՛մէլ պաշայան՝ Թա Յիսուս Բրիստոսուն կիւնիւնէտէք՝ Թէքմիլ էթմէքտէ օլաճագ տըր :

Բ Թե. Գ. 3 : Ամմա Բապպ էմին տիր, քի օ սիզի գալիլէտէճէք, վէ եարամաղտան սագլայաճագ :

Երեմ. ԼԲ. 40 : Աէ օնլարա էպէտի ա՛հտ քէսէճէյիմ, քի օնլարա էյիլէք էթմէք իշլէն՝ օնլարն փէշինտէն տէն տէնմէյէճէյիմ . վէ գօրգումու էիւրէքլէրինէ գօյաճաղըմ, քի պէնտէն կիթմէյէլէր :

Յօւ. ԺԵ. 12 : Տիւնեատա պէն օնլարն պիլէսինճէ իքէն, օնլարը սէնին տարնտա սագլար իտիմ . պանա վէրտիյին քիմնէլէրի սագլատըմ, վէ օնլարտան՝ հէլքըլզ օղլունտան մա՛տա՝ հիշ պիրի հէլք օլմատը . Թա քի քիթապ Թէքմիլ օլա :

Յօւ. 2. 65. 71, 72 : Լաքին սիզտէն պա՛ղը քիմ սէլէր վար քի՛լինանմաղլար . զիրա Յիսուս՝ ինանմայանլար քիմլէր օլտուղունու՝ վէ օնու էլէ՝ վէրէճէք օլան քիմ օլտուղունու էվվէլտէն պիլիւր իտի :

Յիսուս օնլարա ճէվապ վէրտի . Պէն՝ սիզ օն իքի քիմ սէյի սէ՛շմէտիմ մի . ամմա սիզտէն պիրի շէյլէտան տըր : Աէ պունու Սիմն օղլու Իսկարիօվալու Յուգա իշլէն սէյլէր իտի . զիրա օ՝ օնիքիլէրին պիրի իքէն՝ օնու է-

Ս. 3. Ը՛ղեղէր նի՞ճէ միւտավէմէթ հտերէր :

Ղ. Ըլահըն պոյուրտուղու թարիգէրի իսթի՛մալ հտերէք, Ըլահըն լուծֆունուն եարտըր իլէ միւտավէմէթ հտերլէր : «)ու թարիգէրի իսթի՛մալ էթմէք՝ եէնիտէն սողմագտա էլլէմ՝ օլտուղու կիպի՛ ա՛ղեղէնմէքտէ տէ էլլէմ տիր : Ինսան՝ ախլագի օլտուղու իչիւն պաշգա սուրէթտէ ա՛մէլ էթմէզ, իլա վէսիլէրէր ճիհէթիլլէ եախօտ օնլարըն թէհսիրի ալթընտա ա՛մէլէտէր :

Ս. 4. Նշուէքլէրինին թէպտիլ օլմուշ օլտուղունու թէճրիւպէ էթմիշ իղ տէյիւ թագրիր էտէնլէր՝ Վրիսթիանճա էօ՛մրտէ տէվամ էթմէտիք-

է վէրէճէք իտի :

Յ. 15. 2. 37—39 : Փէտերին ճիւմլէ պանա վերտիյի պանա կէլէճէք տիր. վէ պանա կէլէնի՛ ապա տիշարը չըգարմայաճաղըմ՝ Ձիրա կէօքտէն էնտիմ քի՛ տէյիլ քէնտի իրատէթիմի՛ իլա պէնի կէօնտերէնին իրատէթինի էտէյիմ : Վէ պէնի կէօնտերէն Փէտերին իրատէթի պու տուր քի՛ ճիւմլէ պանա վերտիյինտէն հիչ պիրնին երթիրմէյիմ, իլա օնու սօն կիւնտէ տիրելտէյիմ :

Յ. 15. 3. 27—29 : Պէնիմ գօյունլարըմ՝ սէսիմի իշտիրլէր, վէ պէն օնլարը թանրըմ, վէ պէնիմ արտըմճա կէլիրլէր : Վէ պէն օնլարա էպէտի հայաթ վէրիրիմ, վէ էպէտէն ապա զայ՝ օլմայաճաղար, վէ օնլարը պէնիմ էլիմտէն քիմնէ դափմայաճաղ տըր : Պանա վէրէն Փէտերիմ հէփիսինտէն պէյիլը տիր, վէ Փէտերիմին էլինտէն քիմնէ գափմաղա գատիր տէյիլ տիր : Սաղ. 15. 23, 24 : Ատէմին առըմլարը Բապպտան գայիմ օլուր, վէ օնուն եօլունտան հազզ էտէր. Տիւշէրէն, եղըլմազ. զիրա Բապպ օնուն էլինէ եափըլըր :

Ա Պիւ. Ա. 4, 5 : Պօղուլմազ վէ նափաքլանմազ վէ սօլմազ միրասա, քի սիզին իչիւն կէգլէրտէ սազլանմիշ տըր, սիզին իչիւն քի՛ իմանըն վասիթասի իլէ ախըր զէմանտէ աշիքեար օլմաղա հազըր օլան խէլասէ Ալլահըն գուվլէթի իլէ հըֆօ օլունուր սունուղ :

Յ. Բ. 3. 9 : Վէ սատըգ՝ եօլունու սապիթ էտէճէք, վէ էլլէրի փաք օլան՝ գուվլէթ արթըրաճաղ տըր :

լէրի թագտիրտէ՝ քէնտի թէճրիւպէլէրինէ նաճըլ նազար էթմէլի տիրլէր :

Ճ՝. Պօրգմալը տըրլար քի, օլմայա մէզէպճէ թէճրիւպէլէրի աօղըու օլմայըպ ալտանմըլ օլտունլար : Պիր քիմէնին Վրիսթիան օլտուղունուն իսպաթը՝ անճագ օնուն Վրիսթիանճա էօմը կէշիրմէսինտէն թաստիգ օլունուր :

Ս. 5. Մ'զիզ Վրթապտա՝ ալիզլիքտէ տէվամ էթմէյէ վէրիլէն թէնպիճլէր վէ նտսիճաթլար, վէ մուրթատ օլմագտան սաղընմագ իչիւն օլան էօյիւթլէր՝ ա'զիզլէրին մուրթատ օլապիլէճէյինի իսպաթ էտէրլէր մի :

Ճ՝. Խայըր. Փագաթ քէնտի ճալէրինտէ՝ տիւլմէյէ միւպթէլա օլտուգլարընը իսպաթ էտէրլէր : վէ շայէտ մուրթատ օլտուգլարը ճալտէ, — տէյիլ քի օնլար Փիիլէն մուրթատ օլուրլար, — օնլարըն նիճալէթի նէ օլաճաղընը կէօսթէրիրլէր : Մ'զիզլէրին միւտապթէթի թա'լիմաթընա գարշը կիպի կէթիւրիլէն Մ'զիզ Վրթապըն պա'զը խանէլէրինէ՝ պու թարզ իլէ նազար օլունմալը տըր : Պու շաճա տէթլէր անճագ իճթիմալ տըր կիպի սէօյլէնմիշլէր տիր. վէ ա'զիզլէր՝ մուրթատ օլմագտան էմին օլմագ իչիւն օնլարը իսթիմալ էթսինլէր տէյիւ եաղըմըլ շար տըր :

Ս. 6. Միւտապթէթ թա'լիմաթընըն ա'զիզլէրէ նէ՝ թէսիր էթմէյէ միւնասիպէթի վար տըր :

Ճ՝. Շու մինասիպէթի վար տըր քի օնլարը՝ քէնտի քէնտիլէրինի թէֆթիշ էթմէյէ թաճրիք էտէր, իմանը զայիֆ օլանլարա թէսէլի վէրիր, վէ ճէր քէսէ՝ նիճայէթ խէլաս օլուրում իւմիտի իլէ՝ գօրգու վէ տիթրէմէ իլէ քէնտի խէլասընա զայրէթ էթմէյէ ճէսարէթ վէրիր : Պիր շէյին նիճայէթ իճրա օլաճաղընըն սաճիճ օլտուղունտան

անկաշըըմալ քի օ շէյ իջինն եօլար գուլանմագ
իգթիզա էթմէզ. հաթթա եօլար գուլանըըմսընա
էսաս վաղ՝ էտէր : Ը՛ղիղէրին միւտավէմէթի թա՛-
լիմաթը հիչ պիր վէճհ իլէ կիւնահա վէսիլէ
օլմալ : Պոռնուն պէօյլէ օլտուղունա կէրէք կէր-
տէքի կէրէք կէօքտէքի ա՛ղիղէր շէհատէթ էտէ
պիլիլէր :

ՊԼՊ 19

Իօլի-օ :

Ս. 1. Իօլիւմ նէ՞ տիր :

Ն. Հայվանի էօմիլին սէօյիւնմէսի վէ ճանըն
ճէսէտտէն պրըըմսը տըր : Պու հալ վագի՝ օլ-
տուգտա, հայվանի իւղմէթլէր քէսիլիւր, թէն հա-
յաթսըղ օլուր, վէ ճան պիլա ճէսէտ եախօտ թօփ-
լագտան օլան մէքեանընտան ազատ օլարագ է-
պէտի տիւնեսայա կիտէր :

Ս. 2. Նիւմէ ատէմլէր էօլիւմէ միւպթէլա՞
մը տըր :

Ն. Ըդամտան պէրու շիմտիքի նէսլէ գատար՝
սալթ Լնովք վէ Լղիատան մա՛տէ, ճիւմէսի էօլ-
միւշլէր տիր, վէ ճիւմէ եաշայանլար վէ եաշայաճագ
օլանլար տախի, Քրիստոսուն իքինճի զուհրինտէ՝
տիւնեա իւղէրինտէ պուլունանլարտան մա՛տէ, էօլէ-
ճէքլէր տիր : () Ըվագըթ տիւնեա իւղէրինտէ հայաթ-
տա օլանլար թէնճէ թէպտիլ օլուպ, էօլիւմ կէօր-
մէքսիլին էպէտիլիյէ տախիլ օլաճագլար տըր : (Ը)

(Ը) Ծանոթ. Գ. 19 : վէ սանա թիքէն վէ խաշաք
պիթիրսին, վէ գըրըն օթունու եէյէսին : Էքմէյի ան-
նընըն թէրի իլէ եէյէսին, թա թօփրաղա աէօնիւնճէ-
յէտէք, չիւն օնտան ալընտըն. զիրա թօփրագ սըն վէ

Ս. 3. Լօյլումտէն գալըն՝ վը :

Ճ'. Խալըր. նէ չօճուգլուգ նէ կէնճիք նէ քիւամիլիք նէ սաղըրգ նէ գուվկէթ նէ կիւ-
զէլիք նէ տէ ֆազիլէթ էօլիւմիւն եադլաշմասը-
նա գարլը գոյա պիլիր : Լաքին էօլիւմիւն կէլէ-
ճէյի սաճիճ իսէ տէ, վագթը՝ թարզը վէ պաշգա
ճալէրի սաճիճ տէյիլ տիր : (ժ)

Թօփրաղա տէօնէճէքսին :

Ժ. Գ. ԺԲ. 7 : Օլտէմ Թօփրագ՝ իտիյի կիպի եէրէ
տէօնէճէք, վէ բուհ՝ օնու վէրէն Ալլահա տէօնէճէք :

Եբր. Թ. 27 : Վէ նիճէ քի աստէմէրէ պիր քէրրէ
էօլմէք Թագտիր օլունտու, վէ օնտան սօնկրա շէրա.
աթ վար :

Եբր. ԺԱ. 5 : Իման իլէ՝ Ենովք ինթիգալ օլունտու,
քի էօլիւմ կէօրմէյէ. վէ պուլունմազ իտի, չիւնքի
Ալլահ օնու ինթիգալ էլլէտի. զիրա ինթիգալինտէն
էվվէլ շէհատէթ օլունտու քի՝ Ալլահ մազպուլ օլ-
մուշուտու :

Դ. Թ. Բ. 11 : Վէ վագի, օլտու քի, օնլար սէօյ-
լէշէրէք կիտէյօր իբէն իշթէ պիր աթէշ արապասը ա-
թէշ աթլարը իլէ օնլարը պիրի պիրինտէն այըրաը, վէ
Եղիա գասըրգա իլէ կէօյէ չըգտը :

Ա. Կ. Բ. ԺԵ. 51, 52 : Իշթէ սիգէ պիր սըրը սէօյ-
լէրիմ. Կէրչի հէփիմիզ ույումայաճաղըզ. ամմա հէփի-
միզ թէպտիլ օլաճաղըզ, պիր անտէ՝ կէօզ գըրփըմըն-
տա՝ սօնկ պօրուտա. չիւն պօրու չալընաճազ, վէ էօ-
լիւլէր չիւրիւքիւք պուլմազ գըլամ էտէճէքլէր, հէմ
պիզ թէպտիլ օլաճաղըզ :

(ժ) Ժ. Բ. Ը. 8 : Բուհա թէսալուլթ էտէն աստէմ եօզ
քի՝ բուհու ալըգոյա, հէմ էօլիւմ կիւնիւնէ թէսալ-
լուլթ էտէն եօզ տուր, վէ օ՝ ճէնըտէ սալըվէրմէք եօզ
տուր. վէ Ֆըսգ՝ քէնտի սաճիպլէրինի գուլթարմազ :

Յ. Բ. ԺԴ. 5 : Չիւն կիւնլէրի մազատաքեր տիր վէ
այլարընըն սայլըք սէնտէ տիր. սէն հատտարընը գօ-
տուն վէ օ՝ աշամազ :

Յ. Բ. Լ. 23 : Զիրա սէնին պէնի էօլիւմէ՝ վէ հէր
եաշայանա թալին օլունմուշ էվէ տէօնտէրէճէյինի պի-
լիրիմ :

Յ. Բ. Դ. 14 : Սիզ քի եարընըն նէ օլաճաղընը պիլ-
մէզսինիզ. զիրա էօմրիւնիւզ նէ՝ տիր. չիւնքի օ՝ պիր
պուհար տըր, քի պիր ազ կէօրիւնիւր, վէ անտէն ղայպ
օլուր :

Ս. 4. Ինսան ճինսի կիւնահ իշէմիշ օլմասա
իտի, էօլիւրմիւ իտի:

Ղ. Խայըր էօլմէզ իտի. լաքին իճթիմալ տըր
քի, թէճրիւպէսի թէքմիլ օլտուգտա, Լնուք վէ
Եղիա կիպի կէօյէ ինթիգալ օլունուր իտի:

Ս. 5. Իօլիւմիւն պա'իսի քիմ տիր:

Ղ. Իօլիւմիւ իճրա էտէն Լլաճ տըր: (է)

Ս. 6. Լլաճ ինսանլարըն իւզէրինէ էօլիւմիւ
նիճիւն ճիւքմ էտէր:

Ղ. Քէնտի ա'տալէթինի պէյան էթմէք իշիւն՝
վէ չիւնքի էօլիւմ եախօտ օ միսիլիւ պիր թէպ-
տիլաթ ինսանըն ախրէթէ իտիալ օլունմասընա
լազըմ տըր:

Ս. 7. Ինսան ճինսի իւզէրինէ էօլիւմիւն թէէ-
սիրի նէ տիր:

Ղ. Ինսանլարըն ճիւմլէ տիւնեալի պաղարընա՝
մալ վէ էմլաք՝ ի'թիպար՝ սէֆա վէ միճնէթլէրի-
նէ՝ ճէմ տախի օնլարըն իմթիճան եախօտ թէճ-
րիւպէ օլմասընա խիթամ վէրիւ: Օճնկին իլէ
ֆագիր՝ միւ'թէպէր իլէ էտնա՝ աղատ իլէ գու-
լուն արասընտա օլան ֆարգլարը տէֆ՝ էտիպ՝ օն-
լարը էպէտի տիւնեայա վասլ էտէր: (Լ)

(է) Բ Օրէն. ԼԲ. 39: Հալա պագըն, քի պէն՝ պէն
օ իմ, վէ պէնտէն զայրի Լլաճ եօգ տուր. պէն էօլ-
տիւրիւրիւմ ճէմ եաշատըրըմ, վուրուրում՝ վէ պէն
սաղալտըրըմ, վէ պէնիւմ էլիմտէն գուրթարան եօգ
տուր:

Յ. Բ. Ժ. Գ. 5: Չիւն կիւնլէրի մուգատտէր տիր, վէ
այլարընըն սայըսը սէնտէ տիր. սէն հատտլարընը գօ-
տուն, վէ օ՝ աշամազ:

Յ. Բ. Լ. 23: Չիրա ոէնին պէնի էօլիւմէ՝ վէ ճէր
եաշայանա թային օլունմուշ էվէ տէօնտէրէճէյինի պի-
լիւրիւմ:

(Լ) Ժ. Բ. Թ. 10: Իշէմէյէ էլինին ճէր պուլտուղու-
նա գուլվէթին չիէ իշէ. զիրա օլ կիթտիյին մէզար.

Ս. 8. Լօլիւմ՝ ճիւմլէ ինսանլարա պի՞ր թարզ
մը կէօրիւնիւր :

Ղ. Խայըր . հէփիսինէ՝ կէրէք սատրգլարա վէ
կէրէք ֆասրգլարա աղ չօգ հիյպէթլու իսէ տէ ,
ֆասրգլարա հագիգէթ հիյպէթլու պիր պէլա տըր .
զիրա օնլարըն ճիսմանի սէֆալէրինէ վէ իւմիտ-
լէրինէ խիթամ վէրիպ , օնլարը թէքմիլ վէ նի-
հայէթսիզ աղլանաճագ հալէ կիրիֆթար էտէր :
Սատրգլարա իսէ , էօլիւմ ա՛ղիւմ պէրէքէթ տիր .
զիրա օնլարըն տէրտ ու մէշագգաթլարընա նէթի-
ճէ վէրիպ , օնլարըն ախլագի վէ թապի՛ի ֆէլա-
քէթլէրինի տէֆ՝ էտէրէք՝ օնլարը կէօյէ , վէ կէօ-
յիւն սէֆալարընըն իլհագլըղընա իտխալ էտէր : (Խ)

Ս. 9 . Տայիմա էօլիւմ իչիւն հազըր պուլուն-
մագ էլգէմ՝ պիր շէյ մի տիր :

Ղ. Լօվլէթ . չիւնքի հէր տագիգէ օնուն հիւ-
ճիւմիւնէ մազհար իզ , վէ ճէննէթին սա՛ատէթիւ-

տա իշ վէ հիւապ վէ պիլիի վէ ի՛լմ եօգ տուր :

Յայր . ԻԲ . 11 : Նահագղըզ էտէն՝ տահա նահագղ-
ըզ էթսին , վէ մուրտար օլան՝ տահա մուրտարլանսըն ,
վէ սատըզ՝ տահա սատագաթ իշլէսին , վէ ա՛ղիզ օլան՝
տահա ա՛ղիզլէսին :

(Խ) Սալ . ԾԵ . 4 : Եիւրէյիմ տէրունիմտէ տիթ-
րէր , վէ իւզէրիմէ էօլիւմ զօրգուլարը տիւշտիւ :

Խայ . ԾԵ . 4 . Սատըզ հէլաք օլուր , վէ օնու եիւ-
րէյինէ գօյան քիմսէ եօգ տուր , վէ ի՛նայէթլու քիմ-
սէլէր՝ քիմսէ անկլամաղտան տէվլիրիլէրէր . զիրա սա-
տըզ պէլա եիւզիւնտէն տէվլիրիլէր :

Յայր . ԺԴ . 13 : Վէ կէօքտէն պիր սէս իշիթաիմ ,
քի տէր իտի . Եաղ քի՛ Նէ մութլու շիմտէն սօնկրա
րապպտա վէֆաթ էտէն էօլիւլէրէ , րուհ՝ Պէլի տէր ,
թա քի օնլար քէնտի զահմէթլէրինտէն րահաթ պու-
լար . վէ օնլարըն ա՛մլլէրի արտլարընճա վարըր :

Ասի . ԺԱ . 7 : Փասըզ աաէմ էօլիւնճէ՝ միւրատը
հէլաք օլուր . վէ եարամաղլարըն իւմիտի զայ՝ օլուր :

Մարի . ԻԷ . 46 : Վէ պուշլար էպէտի ա՛ղապա՝ սա-
տըզլար իսէ էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր :

նի սիւրմէմիզ՝ եախօտ ճէհէննէմին իսքէնճէսինի
չէքմէմիզ պու վուգո՛ւաթա հազըր օլտուղումուզ
եախօտ օլմատըղմըզա մէրպութ տուր : (Ձ)

Ս. 40. Լօլիւմէ հազըրըզ նա՛սըլ շէյ տիր :

Ձ՛. Լօլիւմէ հազըրըզ՝ շէրա՛աթ վէ էպէտիլէյէ
հազըրլայան , կէօյէ լայըզ էտէն , վէ սատըզլարըն
էպէտի իւճըէթլէրինէ հագգ վէրէն պիր հազըր-
ըզ տըր . վէ պու տախի թէվպէ վէ իման , եէնի
էիւրէք վէ իթա՛աթ իւղըէ էօ՛մը կէչիրմէք
տիր : (Է)

Ս. 41. Լօլիւմ տայիմա նէ՞ թարղ իլէ զէբը
օլունմալը տըր :

Ձ՛. Աղըր միւլահազա իլէ : Լօլիւմ հագ-
գընտա խաֆիֆլիք պիւթիւն պիւթիւնէ մինասի-
պէթսիզ օլտուղտան պաշգա , ֆանի՝ միւլահա-
զասըղ վէ կիւնահա զարդ օլմուշ օլմանըն պիր
նիշանէսի տիր :

(Ձ) Մարթի. ԻԴ. 44 : Պունուն իչիւն սիզ տէ հա-
զըր օլուն , զիրա զանն էթմէտիլինիզ սաաթտա Ատէմ
Օղոււ կէլիր :

Ժալ. Թ. 10 : Իլէմէյէ էլինին հէր պուլտուղունու
դուվլէթին իլէ իլէ , զիրա օլ կիթաիլին մէղարտա իշ
վէ հիւսպ վէ պիլիկ վէ ի՛մ էօզ տուր :

Ա ՏԻ՛. Զ. 19 : Վէ կէլէճէք զէման իչիւն քէնտի-
լէրինէ էյի թէմէլ դուրալար , թա քի սահիհ հայաթը
էլէ կէթիրէլէր :

(Է) Ղա՛ւ. ԺԴ. 3 : Եօգ՝ աերիմ սիյէ , ամնա էյեր
թէվպէ էթմէղսէնիզ . ճիւմլէնիզ պունճիլէյին հէլըք
օլաճագսընըզ :

Մարթի. ԺԶ. 16 : Ինանըպ վաֆթիլ օլունան դուր-
թուլաճագ . վէ ինանմայանըն իւզէրինէ հիւքսի աղապ
օլունաճագ :

Յա՛ւ. Գ. 3 : Էյեր պիր քիմնէ թէքբար տօղմաղսա ,
Ալլահն փատիշահլըղընր կէօրէմէզ :

Յա՛ւ. Բ. 17 : Պունճիլէյին իման տախի՝ էյեր ա՛մէլ-
լէրի օլմաղսա , քէնտիլէյինտէ էօլիւ տուր :

Արա՛ւ. ԺԴ. 32 : Ֆասըգ եարամաղլըղը իչիւն գօվու-
լուր . ամմա սաաղըզ՝ էօլիւմիւնտէ իւմիտ էտէր :

ԼԵԴԵՐ

Ս. 1. Ինսանըն՝ էօլիւմէն սօնկրա եաշայա-
ճաղընա նէ՞ իսպաթ վար տըր :

Ղ. (1) Ղ'անըն՝ ճէսէտի օլմատղընտան պու-
թօփրագ մէքեանտան չըգտրգտան սօնկրա եաշա-
մասը գապիլ տիր, հէմ տախի թէնին մա'րաղլսըն-
տան վէ ֆէսատլարընտան ճանա զարար տայմա վէ
միւճէրրէտ կէլմէմէսի՝ օնուն ախրէթտէ մէվճուտ օ-
լաճաղընա պիր իսպաթ տըր :

(2) Պ'ա'ղը՝ ճանլը նէսնէլէրին քէմալի մերթէ-
պէլէրինէ վասլ օլունճայատաք պիր գաչ թէպ-
տիլաթլարտան կէչմէլէրինտէն, ինսանըն տախի
պաշգա վէ տահա ա'լա պիր հալտէ մէվճուտ օ-
լաճաղը իհթիմալ օլուր : Իհթիմալ տըր քի էօ-
լիւմ պիր պաշգա տօղուչ կիպի տիր :

(3) Ղ'անըն՝ իլմ, ա'ղիզլիք վէ սա'ատէթտէ
էպէտիյէտէք իլէրի կիթմէյէ մուգթէտիր օլմասը
տախի էօլիւմնիւզլիյիւնէ պիր տէլիլ տիր : Ըլ-
լահ պէօյլէ ճէլիլ զաթը՝ վիւճիւտէ կէլմէսինին
հէման իպթիտասընտա եօղլուղա թէսլիմ օլուն-
մագ իչիւն եարատըր՝ մը :

(4) Լօլիւմնիւզլիւք իչիւն ճիւմէ իլմմէթլէ-
րին հասրէթ վէ իւմիտլէրի՝ օնուն սահիհ օլմա-
սընա պիր զաննի զալիպ տիր . մահվ օլմագ էֆ-
քեարը՝ ինսան թապիա'թընըն հէփ տույուչարը-
նա զըտտ տըր :

(5) Պիղե քէօթիւլիւք էթտիյիմիղտէ թա'ղիր,
վէ էյիլիք էթտիյիմիղտէ մէտհ էտէն զամիր՝ մու-

գապէլէ վերիլէճէք պիր ախրէթ վար օլտուղունա տէլալէթ տիր :

(6) Ե իմտիքի էօ՛մրիւմիւզտէ ա՛տալէթ միւլ ճիպինճէ հէր քէսին մուսթահագգընճա իւճրէթ եախօտ ճէզա ալմատըղը՝ ճանըն էօլիւմնիւզլիւյիւ նէ պիր պիւրհան տըր :

Եւսէր հէր հալտէ պու տիննեատա ա՛տալէթ իճրա օլունմազսա, պունտան սօնկրպքի պիր էօ՛մրտէ իճրա օլունաճաղը Լլահըն հագգանիյէթինտէն անկլաշապիլիր :

(7) Էէր պիր տէվրտէ վէ ճիւմլէ միլէթլէր վէ գապիլէլէր արասընտա ախրէթ իչիւն օլան իւմիւմի ի՛թիգատ պունուն սահիհ օլտուղունա պիր պէշարէթ տիր : պու ի՛թիգատ իպթիտատէ վերիւլէն՝ վէ պատէհու նէսլտէն նէսլէ ըիվայէթ իլէ կէլէն իլհամտան եա ա՛գըլտան եախօտ միւշապէհէթտէն եախօտ պաշգա հէր նէ շէյտէն հաւսլա կէլմիշ օլուր իսէ օլսուն՝ քէյֆիյէթ պէօյլէ տիր : Լ՛գիզ Վ՛իթապտան խարիճ ճանըն էօլիւմսիւզլիւյիւնէ օլան իսպաթլար պունլար տըր :

(8) Լաքին Լ՛գիզ Վ՛իթապլար տա՛ ախրէթ վար օլտուղունա միւսթագիլ շէհատէթ էտէրլէր : (հ)

(հ) Բ ՏԵՒ. Ա. 10 : Վէ շիմոի խէլաս էտիճիմիզ Թիսուս քրիստոսուն զուհր էթմէսի իլէ աշիքեար օլտու, քի օ՛ էօլիւմիւ պաթթալ էյլէտի, վէ հայաթ հէմ էօլիւմնիւզլիւք զահիրէ կէթերտի՝ Աւետարանըն վասիթասի իլէ :

Ժպ. ԺԲ. 7 : Օլ տէմ թօփրագ՝ իտիյի կիպի՝ եէրէ տէօնէճէք, վէ բուհ՝ օնու վերէն Ալահա տէօնէճէք :

Մարթ. Ժ. 28 : Վէ թէնի էօլտիւրէնլէրտէն՝ ամմա ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայանլարտան դօրգման. լաքին խուսուսա հէմ ճանը հէմ թէնի ճէհէննէմտէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլանտան դօրգուն :

Բ Կընթ. Բ. 1 : Զիրա պիլերիլ քի՛ էյէր մէսքեա.

Ս. 2. Ինսան ակրէթաէ նէ՞ հալտէ մէվճուտ
օլաճագ տըր :

Ղ. Փա'իլ՝ վէ քէնտի հալինէ աշնա օլուպ՝ պու
էօմրտէն չըդտըղը զէման ա'ղիղ եախօտ նափաք
օլտուղունա նազարէն՝ մուծլու եա սէֆիլ պիր
հալտէ մէվճուտ օլաճագ տըր : (3)

Ս. 3. Ինսանյար հէման էօլտիւքլէրի կիպի
պու հալէ կիրիֆթար օլուրլա՞ր մը :

Ղ. Ղ'ան՝ անիտէ սա'ատէթ եախօտ սէֆալէթ
հալինէ կիրէճէք . ճէսէտ՝ տախի ալընմըշ իտիյի
թօիրաղա տէօնէճէք տիր : Ղ'ան՝ թէն իլէ պէ-
րապէր էօլմէզ . հէմտէ ճէսէտ էօլտիւքտէն սօնկ-
րա դըյամէթ կիւնիւնէտէք՝ ճան ույուլուպ հա-
րէքէթսիղ օլմազ , իլլա տույուլու վէ ֆա'իլ օ-
լուր : (2)

նըմըղըն տիւնեափի էփի պօղուլուրա , Ալլահտան՝ էլ
իլէ եափըլմամըշ էվ՝ կէգըլէրտէ էպէտի պիր պինամըզ
վար :

Մարթ. ԻԲ. 32 : Պէն Աբրահամըն Ալլահը վէ Իսա-
հակըն Ալլահը վէ Յակոբուն Ալլահը իմ . Ալլահ՝ էօլու-
լէր Ալլահը տէյիլ՝ իլլա եաշայանյարըն տըր :

Մարթ. ԺԵ. 3 : Վէ իշթէ օնլարա՝ Մովսէս իլէ Ե-
ղիս կէօրիւնտիւլէր , քի օնուն իլէ սէօյլէշիրլէր իտի :

(3) Մարթ. ԻԵ. 46 . Վէ պունլար էպէտի աղապա ,
սատըղլար իսէ էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր :

Ղուի. ԺԶ. 22, 23 . 25 : Վէ օլտու քի՝ օլ Փագիր
էօլտիւ , վէ մէլէքլէրտէն Աբրահամըն գուճաղընա կէօ-
թիւրիւլտիւ . հէմ զէնկին տախի էօլտիւ , վէ կէօ-
միւլտիւ : Վէ ճէհէննէմտէ՝ իսքէնճէտէ իքէն՝ կէօղէ-
րինի դալտըրլպ ուզագտան Աբրահամը՝ վէ օնուն գու-
ճաղընտա Ղազարոսու կէօրտիւ . Վէ Աբրահամ տէտի .
Եա՝ էփլատ՝ իաթըրնա կէթիր քի՝ սէն էօմիւնտէ
էյի շէյլէրինի պտըն , քէզալէք Ղազարոս տախի քէօ-
թիւ շէյլէրի . վէ շիմտի օ՝ միւթէսէյլի օլուր . վէ սէն
ա'ղապ չէքէրօին :

(2) Ղուի. ԺԶ. 22, 23 . 25 : Վէ օլտու քի՝ օլ
Փագիր էօլտիւ , վէ մէլէքլէրտէն Աբրահամըն գուճա-
ղընա կէօթիւրիւլտիւ . հէմ զէնկին տախի էօլտիւ , վէ

Ս. 4. Սապէյն հալի տէմբլէ նե՞ անկլա-
շլըր :

Ձ. Լօլիւմ իլէ գըյամէթին արասընտա ճա-
նըն մէվճոտ օլտուղու հալ անկլաշլըր :

Ս. 5. Ինսանլար՝ ախրէթտէ հիսս՝ ա՛մէլ ու
հարէքէթ վէ պիրի պիրլէրի իլէ իւլֆէթ էտէ-
ճէքլէ՞րմի :

Ձ. Պիլա շիւփհէ էտէճէքլէր : Պիլ պու տիւն-
եատա՝ ըուհլարըն ախրէթտէ նէ վէճհ իլէ հիսս յա՝-
մէլ վէ պիրի պիրլէրի իլէ իւլֆէթ էտէճէյինի ֆէհմ
էտէմէզ իսէք տէ, պու շէյ՝ .քէյֆիյէթին սա-
հիհլիյինէ դարշը պիր իսպաթ տէյիլ տիր : Եր-
ճէ քի օգումադ պիլմէյէն պիր վահշի ատէմին՝
պիլիւմ եազը եազմագտա հարֆ ու լուղէթ վէ
լիսան վասիթասը իլէ պիրի պիրիմիզէ էֆքեարը-
մըզը անկլատապիլիւր օլտուղումուզա ասլա մա՛լիւ-
մաթը եօգ տուր :

Ս. 6. Լսրէթտէ ճանըն գուտրէթլէրի կէնիշ-

կէօմլւտիւ : Վէ ճէհէննէմտէ՝ իպէնճէտէ իքէն՝ կէօզ-
լէրինի գալտըրըպ ուզագտան Աբրահամը՝ վէ օնուն գու-
ճաղընտա Ղազարոսու կէօրաիւ : Վէ Աբրահամ տէտի .
Եա՝ էվլատ՝ խաթրնա կէթիւր քի՝ սէն էօմրիւնտէ է-
յի շէյլէրինի ալտըն , քէզալիք Ղալարոս տախի քէօ-
թիւ շէյլէրի . վէ շիմտի օ՝ միւթէէլլի օլուր , վէ սէն
ա՛ղապ չէքէրսին :

Ղա՛ւ . ԻԳ. 43 : Վէ Յիսուս օնա տէտի . կէրէք
տէրիւմ սանա , պու կիւն պէնիւմ իլէ ճէննէթտէ օլա-
ճագսըն :

Բ Վիւլի . Ե . 6. 8, 9 : Իմտի տայիմա ճէսարէթ է-
տէրիզ, զերա պիլիւրիզ քի՝ պիլ թէնտէ հաղըր իքէն՝
Բապպտան ուզաղըզ : Իմտի ճէսարէթ էտէրիզ , վէ
րազի իզ քի՝ պախուտուս թէնտէն ուզադ՝ վէ Բապպըն
եանընտա հաղըր օլալմ : Օնուն իչիւն տախի զայրէթ՝
էտէրիզ քի՝ կէրէք հաղըր իսէք կէրէք ուզագ իսէք ,
օնա մագպուլ օլալմ :

լէնիպ զիյատէ սա՛ատէթէ եախօտ սէֆալէթէ միւգթէտիր օլուրլա՞ր մը :

Ղ. Ղայէթ իլէ կէնիչլէնիպ գուվլէթ քէսպ էտէրլէր. վէ պու վէճճ իլէ ճան զիյատէ շաղլըղա եախօտ զիյատէ քէտէրէ մինասիպ օլաճագ տըր :

Ս. 7 Սապէյն հալտէ օլանլարըն հալի նէ՞ տիր վէ նէյէ՞ միւնթագըր տըրլար :

Ղ. Թաւը ու հարաքէթլէրինէ կէօրէ՛ եա սէֆատա եա տա ճէֆատա օլուրլար. վէ ի՛ւմիւմի գըյամէթէ, ի՛ւմիւմի շէրա՛ւթա, վէ էպէտի մու- գապէլէյէ միւնթաղըր տըրլար :

ՊԼՊ 21

ՊԼԱԿԻ

Ս. 1. Ինսանըն գըյամը տէմէրլէ նէ՞ անկ- լաշըլըր :

Ղ. Ինսանլարըն թէնլէրինին՝ պիր տահա չիւ- րիւմէմէք իւզրէ՛ էօլիւմտէն գըյամ էտիպ ճան- լարը իլէ պիրլէշմէսի անկլաշըլըր :

Ս. 2. Պէջլէ պիր գըյամէթ օլաճաղը նէ- տէ՞ն մա՛լիւմ տիւր :

Ղ. Պու սիւալէ ճէվապ տէյիւ շու քէյ- ֆիլէթլէրէ տիգգաթ էտէլիւմ :

1 Պու թա՛լիւմաթ ա՛գլտան իւսթիւն իսէ տէ, ա՛գլէ մուղայիր օլմայրպ՝ ինանըմալ պիր շէյ տէյիլ տիր : 2 Պէօճէքլէրտէ՛ նէպատաթտա վէ աղաճլարտա սէնէտէն սէնէյէ գըյամէթին նու- մուկէսի միւշահէտէ օլունուր : Պունլար ինսան գըսմընըն գըյամ էտէճէյինին միւմքիւն վէ դա- յէթ միւմքին օլտուղունու կէօսթէրիրլէր : 3 Լ- զիլ Վիթապ՝ իւ՛միւմիւ գըյամէթի՛ աջըգտան ա-

չըղա խապեր վերիւր : Պու թա՛լիմաթ՝ շու վու-
գուաթլարտան, եա՛նի՝ Ենովք վէ Եղիանըն թէն
իլէ վէ ճան իլէ կէօյէ նագլ օլունմասընտան,
Յայրոսուն գըզընըն, Վայինլի տուլ գարընըն օղ-
լունուն վէ Ղազարոսուն գըյամ էթմէսինտէն,
Վրիստոսուն խաչանմասընտա չօգ էօլիւ թէնլէ-
րին ֆիլհագիգա գըյամ էթմէլէրինտէն, վէ
Վրիստոսուն պիզլաթ էօլիւլէրտէն տիրիլմէսին-
տէն թագվիէթ պուլուր : Է Ե ու տախի պունլարա
զամմ օլունուսլ՝ խաթըրտա հըֆլ օլունմաղա շա-
յէսթէ տիր քի՝ Վրիստոսընտմի պիր զաթ կիպի՝
վէ ճիւմէն ա՛ղիզլէրին թարաֆընտան վէքեալէթէն
վէ օնլարըն գուլաղուզու կիպի գըյամ էթտի :
Դամի օնուն գըյամէթի ա՛ղիզլէրին գըյամէթինին
րէհինի վէ թէէմինաթը իտի : (ճ)

(ճ) Ե. Բ. Ժ. Բ. 26, 27 : Վէ պու տերիմտէն սօնկ-
րա պու թէնիսի հէլաք էտինճէ, թէնիմ օլմագսըզըն
էինէ Ալահը կէօրէճէյիմ, օնու քի պէն քէնտիմ կէօ-
րէճէյիմ, վէ կէօզլէրիմ օնա նագար էտէճէք՝ վէ զայրի-
սի տէյիլ. պէօպրէլէրիմ պէլիմտէ թէլէֆ օլույօր իսէ
տէ :

Ե. Բ. Ե. 28, 29 : Պունա թա՛ճիւսլ էթմէն. զիրա
սաաթ կէլիր քի՝ մէզարարտա հէփ օլանլար օնուն սէ-
սինի իլիտէճէլէր. Վէ էյի իլլէր իլլէյէնլէր հայաթ
գըյամէթինէ՝ քէօթիւ իլլէր իլլէյէնլէր իսէ ա՛զապ գը-
յամէթինէ չըգաճագլար :

Գ. Բ. Ի. Բ. 15 : Վէ Ալահա՝ քէնտիլէրին տախի
պէլէտիլէրինէ կէօրէ իւմիտիմ վար. քի էօլիւլէրին՝
կերէք սատըզլարըն կերէք նահագլարըն՝ գըյամէթի օ-
լաճագ :

Ա. Կ. Բ. Ժ. Բ. 21, 22 : Ջիրա չիւնքի էօլիւմ ատէմ
վասիթասի իլէ կէլտի, էօլիւլէրին գըյամէթի տախի ատէմ
վասիթասի իլէ կէլէճէք : Ջիրա նիճէ քի Ագամտա հէ-
փիսի էօլտիլէր իսէ, պէօլլէճէ ֆրիստոստա տախի հէ-
փիսի եաշայաճագլար :

Ե. Բ. Ժ. Բ. 5 : Իման իլէ՝ Ենովք ինթիգալ օլունտու,
քի էօլիւմ կէօրմէ օ. վէ պուլունմաղ իտի, չիւնքի
Ալահ օնու ինթիգալ էյլէտի. զիրա ինթիգալինտէն

11. 3. Գլխամ հտէն թէն՝ թօփրաղա կէօմիւ-
լէն թէն մի օլաճագ :

Ղ. Կէօմիւլէն թէնի թէրքիպ էլէմէյէ էլղէմ
օլան շէլլէրին ճէմիսի տէ գլխամ հտէճէք տիր
տէյիւ ինանմաղա սէպէպլէրիմիզ վար տրը : (Տ)

էվվէլ շէհատէթ օլունտու քի՝ Ալահա մագպուլ օլ-
մուշուտու :

Ի թագ. Բ. 11 : Աէ օլտու քի օնլար սէջլէշէրէք
կիտէյօր իքէն, իշթէ պիր աթէշ արապասը աթէշ աթ-
լարը ին օնլարը պիրի պիրինտէն պրըտը. վէ Եղիա
գասըղա ին կէյէ չըգտը :

Ղ. Բ. 54, 55 : Ամն օ՝ հէփիսինի տիշարըյա
չըգտըպ՝ գըզն էլինէ էափըշտը, վէ չաղըրըպ տէտի.
Եա՝ գըզ՝ գալգ : Աէ օնուն րուհու կէրի տէօնտիւ, վէ
տէր ա՛գապ գալգտը. վէ էմր էթտի, քի օնա եէմէք
վէրիէ :

Ղ. Բ. 14, 15 : Եա՝ կէնճ՝ սանա տէրիմ՝ Գալգ :
Աէ էօյիւ գալգըպ օթուրտու, վէ սէջլէմէյէ պաշլատոր :
Յ. 45. ԺԱ. 43, 44 : Աէ պու շէլլէրի սէջլէտիքտէն
սօնկրա, պէջիւք սէն ին չաղըրտը. Եա՝ Ղաղարոս՝ տի-
շարը կէլ : Աէ օ էօյիւշ քիմնէ՝ պաղարը վէ էլլէրի
սարղըլար ին պաղըլ օլարագ՝ չըգտը. վէ էիւղիւ մագ-
րամա ին սարըմըշ իտի. Յիսուս՝ օնըտրա տէտի : Օնու
չէօղիւն, վէ գոյ վէրին կիթսին :

Մ. Բ. ԻԵ. 52 : Աէ մէղարար աջըլտըլար, վէ ու-
յուսուշ օլան նիչէ աղիղէրին թէնլէրի գալգտըլար :

Մ. Բ. ԻԸ. 6 : Պուրատա տէյիլ տիր. կէլին, Բապպըն էաթմըշ
իտիյի մահալի կէօրիւն :

(Տ) Ա Կ. Բ. ԺԵ. 35—44 : Ամնա պիրի տէյէճէք.
Էօյիւլէր նիճէ աիբիլիլէր. վէ նէ՞ թէն ին կէլիլէր :
Էյ ագըլտըզ՝ սէնին էքտիյին շէյ՝ էօյմէյինճէ էաշա-
մաղ : Աէ էքտիյին շէյի՝ օլաճագ թէնի էքմէղսին, իլ-
լա չըփլազ տանէյի, պէլքի պուղտայըն էա պիր զայրի
շէյին : Աէ Ալահ օնա իսթէտիյի կիպի թէն՝ վէ հէր
պիր թօփումնա քէնտինէ մախսուս թէն վէրիլ : Հէր պիր
թէն՝ հէման պիր թէն տէյիլ տիր. իլլա ատէմին թէ-
նի պաշգա՝ վէ տափարարըն թէնի պաշգա՝ վէ պալըզ-
լարըն թէնի պաշգա՝ վէ գուշլարըն թէնի պաշգա տրը :
Հէմ սէմալի թէնլէր՝ հէմ եէր թէնլէրի վար. լաքին
սէմալիլէրին շէրէֆի պաշգա՝ վէ եէրտէն օլանլարըն պաշ-
գա տրը : Աէ կիւնէշին շէրէֆի պաշգա՝ վէ այըն շէ-

Ս . 4 . Լօյլիւլէրին գըյամ էթմէսի միւմքի՞ն մի տիր :

Ղ . Լօյլվեթ միւմքին տիր : Հէր շէյէ գա-
տիր գուտրէթ օնու էթտիրէպիլիւր : Լօյլմիւշ թէնտէ
գըյամ էտէմէզ պիր շէյ եօգ տուր : Լօյլում թէ-
նի մահվ՛ եա՛նի եօգ էթմէզ , իլլա օնու մատ-
տէի ապիլիլէրինէ եախօտ ա՛նասըղարընա թէպ-
տիլ էտէր : Լօյլիւլէրի գըյամ էթտիրմէք՝ իպթի-
տասընտան ինսանը եալաթմագտան կիւճ պիր շէյ
տէյիլ տիր : (յ)

Ս . 5 . Լօյլիւլէր նէ՞ զէման գըյամ էտէճէք-
լէր տիր :

Ղ . Պու տիւնեանըն սօնունտա՛ եա՛նի ի՛ւմիւ-
միւ շէրա՛ւթ զէմանընտա : () Լ վագըթ հէփի էօլ-
միւշէրին թէնլէրի գըյամ էտէճէքլէր , հայաթ-
տա պուլունանլարըն թէնլէրի իսէ , Լնովք վէ
Լղիանըն թէնլէրինին՝ կէօյէ նագլ օլունտուգլա-
րը վագըթ օլտուղու կիպի՛ թէպտիլ օլաճագլար ,
վէ պու շէյ գըյամ էթմէք իլէ պիր տիր : Ս է
կերէք սատըղլարըն , կերէք ֆասըղլարըն գըյամ
էտէն թէնլէրի՛ պու էօ՛մրտէ պիրլէշմիշ օլտուգ-
լարը ճանլարը իլէ պիրլէշէճէքլէ՛ր տիր : (ն)

րէֆի պաշգա՛ վէ երտըղլարըն շէրէֆի պաշգա . զիրա
երտըղ երտըղլարն շէրէֆտէ ֆարգը տըր : Էօլիւլէրին
գըյամէթի տախի պէօյլէ տիր . թէն չիւրիւքիւքտէ
էքիլիւր , չիւրիւքիւքտէ գալգար : Շէրէֆիսլիւք-
տէ էքիլիւր , շէրէֆտէ գալգար . զա՛յիֆիլիւքտէ էքիլիւր ,
գուվլէթտէ գալգար . նէֆսանի թէն էքիլիւր , ըուհանի թէն
գալգար . նէֆսանի թէն վար , ըուհանի թէն տախի վար :
(յ) Դ . 12 . 8 : Նէ՛ , Ալլահըն էօլիւլէրի տիրլիւթ-
տիլի՛ ի՛նտիսիգտէ ինանըմագ պիր շէյ մի գըյամ օ-
լունուր :

(ն) Ա Թէ . Դ . 15—17 : Զիրա սիղէ Բապպըն սէօ-
ղիւ իլէ պունու սէօյլէրիզ քի՛ պիզ Բապպըն կէլիլի-
նէ պագի գալան եաշպանլար՝ ասլա ուլումուշլարտան ի-

Ս. 6. 'Նիշին թէն գըյամ էտիպ' եախօտ
 թէպտիլ օլուպ' ախրէթտէ քէնտի ճանը իլէ պիր-
 էշէճէք տիր :

Ղ. 1 (Նոուն իշին թէպտիլ օլաճագ տըր քի
 շիմտիքի թէն՝ կէլէճէք հալէ մուվաֆրդ սէյիլ
 տիր : Ալլահ՝ հէր մախլուգուն թէնինի օնուն մէվ-
 ճուտ օլտուղու հալէ մինասիպ սուրէթտէ եա-
 րաթմըշ տըր . պու շէյ՝ պիւթիւն քեայինաթտա
 տէրքեար օլմուշ պիր գանուն տուր : (2)

2 Ղէսէտ գըյամ էտէճէք տիր քի՝ ճանը իլէ
 պիրլէշին . շէյլէ քի պու տիւնեատա օնուն ա՝
 մէլէրինէ իլհագ օլտուղու կիպի, օնա էպէտ իւլ
 էպէտ հիւքմ օլւնաճագ գարարլարա տախի իլ-
 հագ օլտուն : 3 Պիր ատէմ՝ ճան իլէ թէնին պիր-
 էշտիյինտէ, պաշգա սուրէթլէ հիսս էթմէյէ գա-
 տիր օլտուղունտան զիյատէ սէֆա եա ճէֆա հիսս

լէրի կէշմէյէճէյիզ . Ձիրա Բապպ քէնտիսի պիր էմի
 ազիմ իլէ՝ պաշ մէլէյին սէսի իլէ՝ վէ Ալլահն պօրու-
 սու իլէ կէգթտէն էնէճէք , վէ քրիստոստա էօթիւշէր
 էվլէլա տիրիլէճէքլէր : Անտէն սօնկրա պիզ պագի գա-
 լան եաշայանլար՝ օնլար իլէ պերապէր Բապպը հալատա
 գարըլամաղա պուլուլթարտա գափըլաճաղըզ . վէ պէյ-
 էճէ տայիմա Բապպ իլէ օլաճաղըզ :

Ա Կ.Բ.Բ. ԺԵ . 51, 52, 53. 23. Իշթէ սիգէ պիր
 սըրը սէզլէրիմ . Կէրչի հէփիմիզ ույումայաճաղըզ . ամ-
 մա հէփիմիզ թէպտիլ օլաճաղըզ , պիր անտէ՝ կէօզ
 գըրփըմընտա՝ սօնկ պօրուտա . չիւն պօրու չարնաճագ,
 վէ էօլիւլէր չիւրիւքիւք պուլմաղ գըյամ էտէճէքլէր,
 հէմ պիզ թէպտիլ օլաճաղըզ : Ձիրա պու չիւրիւր
 թէն չիւրիւքսիւզիւք կիյմէյէ՝ վէ պու էօլիւլիւ՝ էօ-
 լիւմիւզիւք կիյմէյէ լաղըմ տըր : Լաքին հէր քէս
 քէնտի սըրասընտա՝ իլք մէյլէ քրիստոս՝ անտէն քրիս-
 տոսունքիլէր՝ օնուն կէլիշինտէ :

(1) Ա Կ.Բ.Բ. ԺԵ . 50. վէ պունու տէրիմ եա՝ գա-
 րնտաշլար քի՝ թէն վէ գան Ալլահն փատիշաճըղընա
 վարիս օլմաղա գատիր տէյիլէր . նէ չիւրիւքիւք տա-
 խի՝ չիւրիւքսիւզիւք վարիս օլուր :

էթմէյէ միւգթէտիր օլուր : Պու վէճճ իլէ՝ սատրգ-
լար կիւնահըն քէօթիւ էսերլէրինտէն պիլ քիւլլիյէ
խէլաս օլուրլար : Փասըգլար իսէ պիւթիւն պիւթիւնէ
կիւնահըն հիւքիւմէթի ալթընա ճէլպ օլունուպ՝
օնուն ծիւմլէ ճէֆալարընը չէքմէյէ մէճպուր օլուր-
լար : Պու տիւնեատա թէն իլէ ճանըն պիր-
լէշմէսի սէպէպինտէն , պիր քիմսէ եալընըզ ճա-
նըն գատիր օլմատըզ ֆազլիլէթլէրէ վէ խոյլարա ,
մէսէլա՝ պա՛ղը ճիսմանի հէվէսլէր վէ հայվանի
շէհվէթլէրէ : գարշը տուրմաղա եախօտ օնլարա
րուխսաթ վէրմէյէ գատիր օլուր : Իմտի պիրլէշ-
միշ օլան թէն վէ ճան՝ ախրէթտէ պու շէյլէրին
մուգապէլէսինի ալաճագ տըր . վէ պու վէճճ իլէ
ճանըն սա՛ատէթի եախօտ սէֆալէթի արթար :
Պու խուսուսլար օլմուշ օլմասա իտի , գըյամէթ-
աէն մերամ նէ իտիյինին անկլաշըլմասը միւշ-
քիւլ օլուր իտի :

4 Թէնին գըյամ էտիպ եախօտ թէպտիլ օ-
լուպ՝ ճան իլէ պիրլէշմէսի վասիթասի իլէ , Ել-
լահըն հիւքմէթի՝ էյլէյի վէ գուտրէթի փէք ա՛-
լա պէյան օլունուր :

Ս. 7. Ելլիւլէր քիմի՞ն եէտի իլէ գըյամ է-
աէճէքլէր :

Ճ՝. Ելպու թապիա՛թտան իւթիւն վէ ալահանի
իշ՝ Ե՛ղիւլ Վիթապլարտա՝ Յիսուս Վրիստոսուն
միանձըրգ ըիւթպէսինէ նազարէն՝ օնա վէրիլմիշ
տիր : Վըյամէթ՝ Վրիստոսուն ճիւմլէյի տիրիլտէն
գուտրէթի ա՛մէլի իլէ , վէ օնուն էմրի իւղըն պաշմէ-
լէյին պորույու չալտըզ հալտէ իճրա օլունաճագ
տըր . պորունուն պու չալընմասը՝ տէյիլ եալընըզ
էօլմիւշ թէնլէրին գըյամընա՝ իլա ճանլարըն
տախի թէնլէր իլէ պիրլէշմէսինէ պիր տա՛վէթ

օլաճագ տըր : (ս)

Ս. 8. Գլըյամէթտէ՝ գըյամ էտէճէք թէնլէրին թապիա՛թը նա՛սըլ օլաճագ տըր :

Ղ՛. Սատըզլարըն թէնլէրի ըուհանի՛ չիւրիւմէզ՝ գուտրէթու՝ ֆա՛յիլ վէ ճէլիլ գըյամ էտէճէքլէր : Եւ չալըջմագտան եօրուլմաղա՛ նէ իլէթտէն զաի՛ֆլէնմէյէ՛ նէ տէ իսթիարըզտան իփրանմաղա միւլթէլա օլաճագլար տըր : Գասըզլարըն թէնլէրի իսէ էօլիւմնիւլ՝ լաբին ըէզալէթ՝ չիրքինլըք՝ ա՛յըլ վէ էպէտի հագարէթ իլէ գըյամ էտէճէքլէր տիր : (շ)

Ս. 9. Գլըյամէթ կիւնիւնտէ ինսանլարըն նէ՞ տօյուլչարը օլաճագ տըր :

Ղ՛. Սատըզլար սիւրիւր վէ զաֆէր իլէ՛ լաբին ֆասըզլար գօրգու վէ տիթրէմէ իլէ գըյամ էտէճէքլէր տիր :

Ս. 10. Պու տիւննատա պիրիպիրլէրինէ աշնա օլանլար՝ գըյամէթ թէնլին կիյինտիքտէն սօնկւրա տա պիրիպիրլէրինի թանըյաճագլար՝ մը :

Ղ՛. Եիւպհէսիզ թանըյաճագլար տըր : Պու տիւննատա պիրիպիրլէրինի թանըյան սատըզլար՝ կէօքտէ տէ պիրիպիրլէրինի թանըյաճագլար, պու տիւննատա պիրիպիրլէրինի թանըյան ֆասըզլար՝ ճէհէննէմտէ տէ պիրիպիրլէրինի թանը-

(ս) Ա. Թ. Կ. Դ. 15. Ջիբա Բապալ քէնտիսի պիր էմիր աղիմ իլէ՛ պաշ մէլէյին սէսի իլէ՛ վէ Ալահըն պօրուսու իլէ կէզքտէն էնէճէք, վէ ֆրիստոստա էօլ միւլչէր էվէլա տիրիլէճէքլէր :

(շ) Փէլէդ. Գ. 21 : քի օ՛ պիղիմ ալազ թէնիմիղի քէնտի ճէլիլ թէնի սուրէթինէ կիրմէյէ թէպտիլ էտէճէք, շօլ ա՛մէլ ու իճրայա կէօքէ քի՛ օնուս իլէ հէր շէյի քէնտիինէ թապի՛ էթմէյէ տախի զատիր տիր :

Դ. Թ. Ժ. Բ. 2 : Վէ եէրին թօփրաղընտա ուլոլյանլարըն չօզլարը՝ պաղըսը էպէտի էօմիրէ՛ վէ պաղըսը ըէզալէթէ վէ էպէտի մէլամէթէ ուլանաճագլար :

յաճաղար: Մապէյն հալտէ օլան ռուհար պի-
լէ պիրիպիրլէրինի թանըրլար . Լֆէնտիմիզին
թէպտիլի սիւրէթ վազթընտա՝ Մովսէս վէ Եղիա
պիրիպիրինի թանըրլար սէջլէշտիլէր: (Կ)

Ս. 11. Վըյամէթին թա՛լիմաթը մուհիմմ վէ
Վրիսթիանըղա մախսուս պիր թա՛լիմաթ մը
տըր:

Ը. Լֆվէթ. զերա պու թա՛լիմաթ հէր նէ
գատար պա՛ղըլարա իգթիղասըղ, վէ սայըրլէրէ ի-
նանըմաղ, վէ ճիւմէսինէ սըրը կէօրիւնիւր իսէ
տէ, Լնճիւ պիւքիւլէյէ պու թա՛լիմաթըն կէր-
չէքլէսի, վէ պախուսուս Վրիստոսուն գըյամէթի
իւզէրինտէ տուրուր, եախօտ գարար գըլար: (Զ)

ՊԼՊ 22

Ը Էրա՛ւթ

Ս. 1. Իւմիւմի շէրա՛ւթ նէ՞ տէմէք տիր:

Ը. Կէրէք ա՛ղիզ վէ կէրէք ֆասըգ մէլէքլէ-
րին վէ ատէմլէրին իւմիւմի մուհաքէմէսի տէմէք
տիր:

Ս. 2. Մէլէքլէրին վէ ինսանլարըն թէճրիւ-
պէ վազթը թէմմա օլտուգտա, օնլարըն ճէմի՛սի-
նին իւզէրինէ պիր մախսուս շէրա՛ւթ վա՛ր մը տըր:

(Կ) Մարթ. ԺԵ. 3: Վէ իշթէ օնլարա՝ Մովսէս իլէ
Եղիա կէօրիւնտիւլէր, քի օնուն իլէ սէջլէշիրլէր իտի:

(Զ) Ա Կորնթ. ԺԵ. 12—14: Վէ էյէր ֆրիստոս էօ-
լիւլէրտէն տիրիլտի տէյիւ վա՛ղ օլունուր իսէ, արա-
նըգտա պա՛ղը քիմսէլէր նի՞ճէ էօլիւլէր գըյամէթի եօգ
տուր տէրլէր: Վէ էյէր էօլիւլէր գըյամէթի եօզըւոս,
ֆրիստոս տախի տիրիլմէմիշ տիր: Վէ էյէր ֆրիստոս
տիրիլմէմիշ իսէ, օլմուշ օլտու քի՛ վա՛ղըմըղ պօշ՝ հէմ
սիզին իմանընըղ տախի պօշ տուր:

Ղ. Լ՝վկէթ վար տըր . լաբին պու շէրա՛ւթ
հեր պիրի իշիւն այրը վէ կիլլի տիր :

Ս. 3. Պիր իւ՛միւմի շէրա՛ւթըն օլաճաղընա
նէ՞ իսպաթլար վար տըր :

Ղ. (1) Պուռու զամիրին վէ ա՛ղըն շէհատէթ-
լէրի կէօսթէրիլէր :

(2) Պու շէյ Լ՝լահըն ա՛տալէթինտէն գըյաս
օլունուր :

(3) Պուռու՛ Լ՝ղեղ Վ՛իթապլար աչըգտան աչը-
ղա էօյրէտիրլէր . Լ՝ղեղ Վ՛իթապտա մէէբլէրին վէ
ատէմլէրին թէճրիւպէսի հագգընտա սէօյլէնէն շէյ-
լէրին հէփիսի պիր իւ՛միւմի շէրա՛ւթ կէօսթէրիլ : (ւ)

Ս. 4. Ը շէրա՛ւթ կիւնիւ նէ՞ վագըթ օլաճագ
տըր :

Ղ. Պու տիւննանըն սօնունտա, շիմտիքի շէյ-
լէրին զէմանը խիթամ պուլտուգտա : (ւ)

(ւ) Գ-ր-ի . ԺԷ . 31 : Ձիրա պիր կիւն թագտիր էթ-
տի, քի օնտա տիւննայը ա՛տալէթ իւզըէ հիւքմ էտէ,
պիր թա՛յին էթախի ատէմին վասիթասի իլէ քի՛ օ-
նու էօլիլէրտէն գալթըրմագ իլէ՛ հէփիսինէ ի՛թիմաս
վէրտի :

Հ-ու՛լ . ԺԴ . 10 : Ամնա սէն նի՛շիւն գարնտաղընըն
իւզէրինէ հիւքմ էտէրսին, եախօտ սէն տախի նի՛շիւն
գարնտաղընը թահգիւր էտէրսին . զերա հէփիմիզ քրիո
տոսուն տիվանը հուզուրունտա տուրաճաղըզ :

Յադ . 6 : Հէմ քէնտիլէրին աղընը հըֆզ էթմէյեն՝
իլլա քէնտի մէքեանլարընը թերք էտէն մէլէբլէրի՛ պէօ-
յիւք կիւնիւն մուհաքէմէսի իշիւն էպէտի պէնտլէր իլէ
գարանլըզ ալթընտա սագլամըշ տըր :

(ւ) Մ-ր-ի . ԻԵ . 31 . 33 : Վէ ատէմ Օղու՛ ճէլալի
իլէ հէփ ա՛ղեղ մէլէբլէր պիլէտինճէ օլարագ՝ կէլտիյին-
տէ, օ զէման ճէլալինին թախթը իւզէրինէ շիմուրա-
ճագ : Վէ հէփ թախիֆէլէր օնուն հուզուրունտա ճէմ՝
օլունաճագ, վէ օնլարը պիրի պիրինաէն՝ չօպանըն գօ-
լունլարը քէշիլէրտէն այրուրըզ կիպի այրաճագ : Վէ
գօյսնլարը սաղընտա՝ քէշիլէրի իսէ սօլ եանընտա տուր-
տուրաճագ :

Ս. 5. Շէրա՛ւթ կիւնիւնիւն եախօտ վագթը-
նըն նէ գատար սիւրէճէյինի Մ'զիւ Վիթապլար
խապէր վէրիր մի :

Ղ'. Խայլը . աշիբեար տըր քի՛ պու խուսուս
հագգընտա գուլանըլան կիւն լուղէթի պիր միւտ-
տէթ եա վագրթ մա՛նասընա տըր . վէ պու միւտ-
տէթին՝ սօն շէրա՛ւթըն քեաֆֆէի իշէրինէ քի-
ֆայէթ էտէճէյի շիւպհէսիլ տիր :

Ս. 6. Իւ՛միւմի շէրա՛ւթըն մահալի նէ՞րէտէ
օլաճագ տըր :

Ղ'. Պիլմէզիլ . լաքին պէյլէ պիր իշ էն մի-
նասիպ պիր մահալտէ օլաճագ տըր : Պու սէպէպ-
տէն եերտէ օլմայրպ՝ օլ գատար հիսապսըզ զաթ-
լարըն սըղմասընա մինասիպ օլան հավատա՛ եա՛-
նի պուլութլարըն օլտուղու մահալտէ իճրա օլու-
նաճաղը իհթիմալ տըր : (1)

Ս. 7. Հաքիմ քի՞մ օլաճագ տըր :

Ղ'. Բապպ հիսուս Վրիստոս : ()՝ հիւքիւ-
մէթ թախթընա օթուրուպ՝ հէրքէսէ ա՛մէլէրինէ
կէօրէ միւքեաֆաթ վէ միւսթահագգընը վէրէ-
ճէք տիր : (7)

Ս. 8. Սօն շէրա՛ւթ իշիւն՝ Վրիստոս նէ՞
թարզ իլէ կէլէճէք տիր :

Ղ'. Հէփ ա՛զիլ մէլէքլէր պիլէսինճէ քէնտի

(1) Ա՛թէ . Դ. 16 : Անտէն սօնկրա պիլ պագի դա-
լան եաշայանլար՝ օնլար իլէ պերապէր Բապպը հավատա
դարշըլամաղա պուլութլարտա գափըլաճաղըզ, վէ պէյ-
լէճէ տայիմա Բապպ իլէ օլաճաղըզ :

(7) Յ. Ե. Ե. 22. 27 : Չիրա Փէտէր տախի հիւ քիմ
օէյի հիւքիմ էթմէզ, իլա պիւթիւն հիւքիմ Օղըլա
վէրմիշ տիր :

Վէ օնա հիւքիւմէթ տախի վէրմիշ տիր քի՛ հիւքիմ
էտէ, չիւնքի օ՛ Ատէմ Օղըլ տուր :

Ճէլալի իլէ զուհր էտէճէք տիր: (բ)

Ս. 9. () նուն զուհրինտէ մէլէքլէր վէ ա-
տէմլէր նէ՞ էֆքեարտա պուլունաճագլար տըր:

Ճ. Բիւմէ օնուն զաթընըն ալաճըղընը եա
ինսանըղընը եախօտ օնուն մէզհէպինին կերչէք-
լէյինի ինքեար էթմէյէ գատիր օլամայաճագ
տըր: Ե. Վիլլէրին թա'պիր օլունմազ սէվինճ վէ
մաճըղլէյէթի՝ Փասըգլարըն իսէ ա'զիմ սըգըն-
թըսը վէ տէհչէթի օլաճագ տըր:

Ս. 10. Իւ'միւմիւ շէրա'աթըն մախսուս մէրամ
ու մագսէտի նէ՞ տիր:

Ճ. (1) Հաբիմէ մա'լիւմաթ վէ խապեր վէր-
մէք իչիւն տէյիլ տիր. զերա օ՝ հէր շէյի պիլտի-
յի իչիւն, ճիւմլէ մախլուգաթըն եիւրէքլէրինի
վէ ա'մէլլէրինի պիլիր. անճագ (2) Իւ'միւմէն հէփ
ա'զլ ու խորաք սահիպի օլան զաթլարա՝ վէ պըրը
պըրը հէր քէսէ՝ ա'զիլ օլսուն Փասըգ օլսուն՝
մէլէքլէրին վէ ինսանլարըն իսթիհսան եախօտ
հիւքմ օլունմասընըն սէպէպլէրինի պիլտիրիպ՝ ա՝
լէմին ի'նտինտէ Ելլաճըն ախլադի զաթլարա օլան
մուա'մէլէսինի թաստիգ էթմէք իչիւն տիր: Տէյիլ
եալընըլ Ելլաճըն հագգ իճրա էթմէսի՝ իլլա
հագգանիյէթինի տախի պէյան՝ վէ ճիւմլէ ֆէ-
հիմ զաթլարա ճէլալինի իզհար էթմէսի միւհիմմ
վէ էլքէմ տիր. իւ'միւմի շէրա'աթ օլամագսըղըն
Ելլաճ՝ հէր քէսէ էթտիյի մուա'մէլէսին հագգ
օլտուղունու պէյան էտիպ՝ օնլարը իլլամ էտէպիլիր.
ամմա պաշգալարըն հագգընտա հագգ իւզըն մուա՝-
մէլէ էթտիյինի՝ քէնտի՝ օնլարըն ճիւմլէ հարէ-

(բ) Մարտի. Ին. 31. վէ Ետէմ Օղլու՝ ճէլալի իլէ
հէփ ա'զիլ մէլէքլէր պիլէսինճէ օլարագ՝ կէլտիյինտէ,
օ զէման ճէլալինին թախթը իւզէրինէ օթուրաճագ:

քէթլէրինի պէյան էթմէղտէն քիմնէյէ աշիքեար
էտիպ տույուրամաղ : Եւքին իւմիւմի շերա'աթ-
տա՝ հէփի ի'լան օլունան հիւքմլէրին հագգանի-
յէթ իւղըն օլտուղունու ճիւմլէսի կէօրիւպ աղ-
նայաճագ տըր . կերէք ա'ղիղ վէ կերէք ֆասըգ-
մէլէքլէրին վէ ատէմլէրին հագգընտա պէօյլէ օ-
լաճագ տըր . վէ պունու էթմէք իլէ Ելլահ քէն-
տի քէմալիյէթլէրինին ճէլալինի՝ վէ պախուսուս
Յիսուս Վրիստոսուն շախսընտա օլան Ելլահլըղն
ճէլալինի իղհար էտէճէք տիր :

Ս. 11. Բապպ Յիսուս Վրիստոս՝ մէլէքլէրի
վէ ատէմլէրի հա'նկը շերա'աթ գանունու միւճի-
պինճէ հիւքմ էտէճէք տիր :

Ղ'. ()նլարըն էտինմիշ օլտուղու մա'լիւմաթ
եօլարը վէ օնլարա պէյան օլունմուշ օլան իթա'-
աթ վէսիլէլէրի միւճիպինճէ օնլարը հիւքմ էտէ-
ճէք տիր : Փութփերէսթլէր շերա'աթ թապի'իէ
միւճիպինճէ՝ Ե'ղիղ Վիթապլարա մալիք օլան-
լար իսէ օլ քիթապլար միւճիպինճէ հիւքմ օլու-
նաճագլար տըր : (յ)

Ս. 12. Մէլէքլէր վէ ատէմլէրնէ՞ շէյլէր ի-
չիւն մուհաքէմէ օլաճագլար :

Ղ'. Ղիւմլէ ախլագի հարէքէթլէրի իչիւն :
Վէնտի իլք հալլէրինի հըֆղ էտէն ա'ղիղ մէլէք-
լէրին հարէքէթի թէֆթիշ օլունուպ թահսին օ-
լունաճագ տըր : Ս'ուրթատտ օլան մէլէքլէրին հա-
րէքէթի տախի թէֆթիշ օլունուպ՝ թագպիհ օլա-

(յ) Հոմէ. Բ. 12. 16. Ձիրա հէփ նօմօսուղ կիւնահ
իլլէյէնլէր՝ նօմօսուղ տախի հէլք օլաճագլար, վէ հէփ
նօմօստա կիւնահ իլլէյէնլէր՝ նօմօս իլէ հիւքմ օլունա-
ճագլար :

Օլ կիւնտէ քի Ելլահ պէնիմ Աւետարանըմ՝ միւճի-
պինճէ Յիսուս քրիստոսուն վասիթասի իլէ ատէմլէրին
սըրըլարընը հիւքմ էտէճէք :

ճագ տըր : Վէշղալիք ճիւմէ սատրգ վէ ֆասըգ
ատէմէրին թաւը ու հարէքէթի զահիրէ չըգա-
րըւաճագ, վէ իբիսինին տէ՛ եա՛նի սատրգլարըն վէ
ֆասըգլարըն կիւնաճարը պիրիպիրի իլէ պաղը վէ
միւսթէլիթ օլտուգլարը իշիւն՝ պիլ իգթիզա պէ-
յան օլունաճագ տըր : Պէօյլէ էթմէք՝ հաքիմին
հագգ շէրա՛ւթընը թաստիգ էթմէք իշիւն՝ եա՛-
նի ֆասըգլարը հիւքմ էթմէքտէ օլան ա՛տալէթի-
նի՝ վէ թէվպէքեար վէ էհլի իման օլանըարը խէ-
լաս էթմէքտէ օլան ի՛նայէթինի աշիքեար էյլէ-
մէք իշիւն իգթիզա էտէճէք տիր : Սատրգլարըն
թէպրիյէ վէ ֆասըգլարըն հիւքմ օլունմասընտա
ճիւմէնին զամիրի՝ ա՛տիլ վէ հէր շէյի պիլէն հա-
քիմին հիւքմիւնիւ թաստիգ էտէճէք տիր : (-)

(-) Բ ՎԻՐՆԻ. Ե. 10 : Ձիրա կերէք տիր քի՛ հէփի-
միգ քրիստոսուն տիվանը հուզուրունտա կէօրիւնէլիմ,
թա քի հէր քէս քէնտի թէնի իլէ էթտիյի ա՛մէլէ-
րէ կէօրէ՛ կերէք էյի կերէք քէօթիւ ի՛վազընը ալա :

ԺՂ. ԺԲ. 14 : Ձիրա Ալլահ հէր իշի՛ հէր կիզլի ի-
լէ պէրապէր՝ կերէք էյիյի կերէք քէօթիւյիւ շէրաա-
թէ կէթիրէճէք տիր :

ՂԻՎ. ԺԲ. 2 : Աէ հիւ պիր էօրթիւլիւ շէյ եօգ
տուր՝ քի աշիքեար օլմայա, վէ կիզլի շէյ՝ քի պիլէն-
մէյէ :

ՄԻՐԻ. ԺԲ. 36, 37 : Ամն սիզէ տերիմ քի՛ ատէմ-
լէր հէր սէօյլէտիլէրի պօշ սէօզ իշիւն շէրաա՛թ կիւ-
նիւնտէ ճէվապ վէրէճէքլէր : Ձիրա սէն՝ սէօզլէրինտէն
թաստըգ օլաճագ սըն, վէ սէօզլէրինտէն սէնին իւզլերի-
նէ հիւքմ օլունաճագ :

Ա ՎԻՐՆԻ. Դ. 5 : Իմտի վագըթտան էվլէլ հիւ պիր
շէյէ հիւքմ էթմէն, թա Բապպ կէլէնէտէք, քի օ՛ հէմ
գարանըղըն կիզլի շէյլէրինի ըշըղա չըգարաճագ, հէմ
եիւրէքլէրին թէտպիրլէրինի աշիքեարէ էտէճէք. վէ օ
ղէման հէր քէսին մէտհի Ալլահտան օլաճագ :

ՅԱՅԻ. Ի. 12, 13 : Աէ էօրիւլէրի կէօրտիւմ, քիւ-
շիւքլէրի հէմ պէօյիւքլէրի քի՛ թախթըն հուզուրուն-
տա տուրուրլար իտի. վէ քիթապլար աշըլտը. վէ պիր
ղայրի քիթապ աշըլտը քի՛ հայաթըն քիթապը տըր. վէ

Ս. 13. Հաբիմին՝ պու մուհաբէմէտէն նեշաթ
էաէն հիւքմիւ նէ՞ օլաճագ տըր :

Ղ. Ֆասըզլարը էպէտի հէլաբէ հիւքմ էտէ-
ճէք, սասըզլարա իսէ էպէտի սա՛ատէթ պախշ
էտէճէք տիր : Պէօյլէճէ ի՛լամ օլունան պու հիւքմ
պիլա թէպտիլաթ վէ պինիհայէ օլտուղունտան՝
մէլէքլէրին վէ ատէմլէրին հալի էպէտէն սապիթ
գըրնաճագ տըր : (†)

Ս. 14. Երա՛աթ կիւնիւնէ՛ նէ՞ կէօնէ նա-
զար օլունմալը տըր :

Ղ. Ղէմի՛ վագըթլարտան ա՛լա՛ միւթէէսիր՝ ա՛-
լամէթլի վէ մուհիւմ տէյիւ նազար օլունմալը
տըր. զիրա օլ վագըթ՝ զէման խիթամ պուլուպ՝
էպէտիլիք պաշայաճագ տըր : Բապպ քէնտիսի
պաշ մէլէյին սէտասը իլէ կէօքտէն էնէճէք տիր,
կէօքլէր թօմար կիպի պիւքիւլէճէք տիր, ա՛նասըր-
լար եանըպ էրիյէճէքլէր, մէզարտա օլանլար տի-
րիլիպ գալգաճագ տըր : Ղիւմիէ տէվը՝ իգլիմ վէ
լիսանլարտա օլան ինսանլար՝ հէփի ա՛ղիզ վէ ֆա-
սըգ մէլէքլէր իլէ պէրապէր ճէմ՝ օլուպ՝ էթտիք-
լէրի ա՛մլէրէ կէօրէ՛ կէրի տէօնմէղ հիւքմէ

էօլիւլէր քիթապլարտա եազըլմըշ օլան շէյլէրտէն ա՛մլէ-
լէրինէ կէօրէ՛ հիւքմ օլունտու : Վէ տէնիգ՝ իչինտէ
օլան էօլիւլէրի վէրտի, վէ էօլիւմ հէմ ճէհէննէմ օն-
լարտա օլան էօլիւլէրի վէրտիլէր. վէ ա՛մլէլէրինէ կէօ-
րէ հէր քէս հիւքմ օլունտու :

(†) Մարթի. ԻԵ. 34. 41. 46. Օ զէման փատիշահ
սազ եանընտա օլանլարա տէյէճէք. Կէլին՝ էյ ֆէտէ-
րիմին փւպարէքլէրի՝ տիւնեանըն գուրուտուղունտան
պէրու սիգին իչիւն հազըրլանմըշ փատիշահլըզը միրաս
ալըն :

Օ զէման սօլ եանընտա օլանլարա տալի տէյէճէք.
Պէնտէն կիաին՝ էյ մէլը՛ւնլէր՝ շէյթանա վէ օնուն մէ-
լէքլէրինէ հազըրլանմըշ շօլ էպէտի աթէշէ : Վէ գուն-
լար էպէտի աճապա՝ սասըզլար իսէ էպէտի հայաթա
կիտէճէքլէր :

միւսթաճագդ օլաճագլար տըր :

Յիսուս Վրիստոս շէրա'ւթա օթուրուպ' ճիւմ-
լէ խայր ու շէրրի պիլէն զաթլարըն էպէտի հալ-
լէրինի սապիթ էտիպ միւհրէյէճէք տիր . վէ
ճիւմիէ ա'ղիզ զաթլարըն ա'ղիմ ճէլալ ու սաա'-
տէթի'վէ հէփ ֆասըզլարըն ա'ղիմ ըէզալէթ վէ
փէրուշանիյէթի էպէտիյէտէք սիւրմէք իւզըն
պաշայաճագ տըր :

Ս . 15 . Իւմի'ւմի շէրա'ւթըն թալիմաթը' հէփ
ինսանլարա նի'ճէ թէսիր էթմէլի տիր :

Ղ' . () նլարը ելւրէքտէ վէ հալաքէթտէ
պիւսպիւթիւն ա'ղիզ օլմաղա թահրիք էթմէլի
տիր : Ելլահ վէ քէնտիլէրին մէնֆա'ւթը պունու
թալապ էտէր : (+)

ՊԼՊ 23

Լէրէլէտէի սա'ադէլ

Ս . 1 . Սատըզլարըն ախրէթտէ պիր սա'ատէթ-
լու հալի վա'ր մը տըր :

Ղ' . Լչվլէթ . պու կերչէքիք Լ'ղիզ Վիթապտա
աշիքեարէն թա'լիմ օլունուր : (ա)

(+) Բ ՊԵ . Գ . 10, 11 : Ամնա Բապարն կիւնիւ'
լարըզ կիպի կէլէճէք , քի օնտա կէզըլէր' կիւրիւլթի-
իլէ կէչէճէքլէր , վէ ա'նաարլար եանըպ էրիյէճէք տիր ,
վէ եէր հէմ օնտա օլան ա'մէլէր եանաճագլար : Իմոն
պունլարըն հէփիսի էրիյէճէք իքէն' սիզ ա'ղիզ կէչն-
մէլէրտէ վէ տինտարըզլարտա նէ' շէքիւ քիմնէլէր օլ-
մագ կէրէք սինիզ :

(ա) Մարի . ԻԵ . 34 : Օ ղէմնն փատիշահ սաղ եա-
նընտա օլանլարա տէյէճէք . Կէլն' էյ ֆէտէրիմիս միւ-
պարէքլէրի' տիւնեանըն գուրուլտուղունտան պէրու սի-
ղնն իչիւն հազըրլանմիշ փատիշահլըղը միւրաս ալըն :

Յայ . Գ . 21 : Ղալիպ օլան քիմնէյէ վէրէճէյիմ քի'

Ս. 2. Պու հալ նե՞ գատար վագրթ սիւրե-
ճէք տիր :

Ղ'. Թա էպէտիյէտէք . Փիլ հագիդաթ նի-
հայէթսիզ օլաճադ տըր : (բ)

Ս. 3. Ըղիպէր նե՞րէտէ սաքին օլաճադար :

Ղ'. Բուհլար տիւնեասընըն՝ կէօքլէր եախօտ իւ-
չիւնճիւ կէօք եախօտ կէօքլէրին կէօյիւ թա'պիր
օլունան պիր գըթա'սընտա : (գ)

Ս. 4. Կէօք պիր մահա՞լ մը տըր, եօխսա սա-
տէ պիր հալ մը տըր :

Ղ'. Սիր մահալ տըր : Ըղիզ Կիթապտա
չօդ քէրրէ պէօյէ թա'պիր օլունուր . օ՛ւ յճէն-

պէնիմ իլէ թախթըմտա օթուրա, նիճէ քի պէն տա-
խի զալիպ օլուպ՝ Փէտէրիմ իլէ պէրապէր օնուն թախ-
թըմտա օթուրտում իսէ :

Յայր. ԺԴ. 13 : Վէ կէօքտէն պիր սէս իշիթաիմ,
քի տէր իտի. Եազ քի՛ նէ մաւթլու շիմօտէն սօնկրա
Բապպտա վէֆաթ էտէն էօյիւլէրէ, Բուհ՝ Պէլի տէր,
Թա քի օնլար քէնտի զահմէթլէրինտէն րահաթ պու-
լալար. վէ օնլարն ա՛մէլլէրի արտլարընճա վարըր :

Սալ. ԺԶ. 11 : Հայաթըն եօլունու պանա պիւտի-
րէճէքսին. սէնին եիւզիւն իլէ շազլըզ թօզլուղու վար.
սէնին սաղընտա՝ տայիմա լաթիֆ շէյլէր վար :

(բ) Մարթ. ԻԵ. 46 : Վէ պունլար էպէտի ա՛ղապա՝
սատրղլար իսէ էպէտի հայաթա կիտէճէքլէր :

Ա Թէ. Գ. 16 : Անտէն սօնկրա պիզ պազի գալան
Եաշայանլար՝ օնլար իլէ պէրապէր Բապպր հապտա գար-
շըլամաղա պուլութլարտա գափըլաճաղըզ, վէ պէօյլէճէ
տայիմա Բապպ իլէ օլաճաղըզ :

(գ) Մարթ. ԻԴ. 36 : Ամմա օլ կիւնտէն վէ սաա՛թ-
տան էօթիւրիւ հիչ քիմնէ՝ կէօքլէրին մէլէքլէրի պիլէ՝
պիլմէզ, իլլա եալընըզ Փէտէր պիլիր :

Բ Կարթ. ԺԲ. 2 : Օն տէօրթ երլտան էվվէլ Քրիս-
տոստա պիր առէմ պիւտիմ, (Թէնտէ մի՛ պիւլիմ, եօխ-
սա թէնտէն խարիճ մի՛ պիւլիմ. Ալլահ պիլիր.)՝ քի
օլ քիմնէ իւչիւնճիւ կէօյէտէք գափըլտր :

Դ Թաթ. Ը. 27 : Զլրա հագդան Ալլահ եէր իւղէ-
րինտէ սաքին օլաճա՞դ մը, իշիթ սէն կէօքլէրէ՝ վէ կէօք-
լէրին կէօքլէրինէ սըղմապըն :

նէթ". "Ալլահն պինասը". "Սիօն տաղը". "շէհր". "փատիշահը". "սէմավի Երուսաղէմ" թէսմիյէ օլունուր : Ալլահ'ա Բրիստոսուն ճէլիլ թէնի ի- չիւն , վէ գըյամէթտէն սօնրա թէնյէրի՝ ըուհլարը իլէ պիրլէշիշիւէլաս օլան ատէմլէրին իպքեանի՝ իչիւն պիր մէքեան օլմագ իգթիզալը տըր : (Դ)

Ս. 5. Կէօքտէ աղիզլէրին հալի նէ՞ տիր :

Ճ'. Օնլար տիւնեանըն վէ ճէհէննէմին ճիւմլէ իղվալարընտան ազատ՝ հէփ կիւնահտան վէ գու- սուրտան պէրի՝ եիւրէքտէ վէ հարէքէթտէ Ալ- լահա պէնկզէր՝ վէքեամիլէն սա՛ատէթլի տիրէր : (Ե)

(Դ) ԵՔր. ԺԲ. 22, 23 : Ամմա սիզ Սիօն տաղընա՝ վէ տիրի Ալլահն շէհրի օլան սէմավի Երուսաղէմէ՝ վէ օն պինլէրճէ մէշէրէր ճէմիյէթինէ՝ վէ կէօքտէ գայտ օլ- մուշ իլք տօղուշլարըն քիլիսասընա՝ վէ հէփիսինին շէ- րաթճըսը Ալլահա՝ վէ թէքմիլ օլմուշ սատըգլարըն ըուհլարընա :

Ղ. Ի. ԻԳ. 43 : Վէ Յիսուս օնա տէտի . Կէրչէք տէրիմ՝ սնան , պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլա- ճագսըն :

Բ Կ. Ի. Ե. 1 : Ջիրա պիլիբիզ քի՝ էյէր մէքեանը- մըղըն տիւնեամիլ էվի պօզուլուրսա , Ալլահտան՝ էլ իլէ եամիլմամըշ էվ՝ կէքլէրտէ էպէտի պիր պինամըզ վար :

Մ. Ի. ԻԵ. 34 : Կէլին՝ էյ Փէտէրիմին միւպարէքլէ- րի՝ տիւնեանըն գուրուլտուղունտան պէրու սիզին իչիւն հաղըրլանմըշ փատիշահըղը միրաս ալըն :

ԵՔր. ԺԱ. 16 : Ամմա հալա տահա էյիօինի՝ եա՛նի կէօքտէքինի արգուլէրէր :

(Ե) Ա Յ. Գ. 2 : Եա՛ սէվկիւլիւլէր՝ շիմոի Ալլա- հն օղըլլարը իզ , վէ նէ օլաճաղըմը՝ տահա պէյան օլունմատը . ամմա պիլիբիզ քի օ՝ զուհր էթտիյի վէ- ման՝ օնա պէնկզէր օլաճաղըզ , զիրա օնու՝ օլտուղու կի- պի կէօրէճէյիզ :

Ա Կ. Ի. ԺԳ. 12 : Ջիրա շիմոի պիննէտէն կիպի ըէմզ իլէ կէօրիւրիւզ , ամմա օ զէման եիւզ եիւզէ կէօ- րէճէյիզ . շիմոի պիր միգտար պիլիբիմ , ամմա օ զէման՝ թէքմիլ պիլինաթիյիմ կիպի թէքմիլ պիլէճէյիմ :

Յայ. Ե. 16, 17 : Արթըգ աճըգմայաճաղար , վէ ար- թըգ սուսամայաճաղար , վէ օնլարըն իւզէրինէ կիւնէշ :

Ս. 6. Կէօյիւն սա'ատէթի նէտէ՞ն ի'պարէթ տիր :

ՂՄ. Պոլ սա'ատէթ տէյիլ սատէճէ սէվինճ ու սէֆայա մաղհար օլմադտա՝ իլլա խոսոսա ա'մէլու հարաքէթտէ գարար գըլար : Կէօք էհայիսի փէտէրին՝ () զուլուն վէ Մ'զիզ Ռուհուն ասըլ հուզուրունտա սաքին օլուպ՝ օնլար իլէ պիր ճէլիլ՝ սա'ատէթու վէ միւտէմ պիրլիք վէ իլհագըգտա պուլունարագ , ա'ղիմ սա'ատէթէ նայիլ տիրէր : () Նլար ա'լէտ տէվամ Մլլահը սէվիպ՝ օնա խըզմէթ՝ ի'պատէթ վէ ի'զգէթ էտէրլէր : Մլլահըն ըիւթպէսի նի'հարատըշնը վէ գատէրինի , Վրիստոսուն ըիւթպէսինի վէ գուրթարըշնը՝ Մ'զիզ Ռուհուն տախի ըիւթպէսինի վէ իշէրինի թա'լիմ էտիպ էօյրէնիլէր : () Էրամ ու արզուլէրի պիր օլսարագ՝ պիրի պիրինի թանըյըպ սէվէրէք՝ ա'ղիմ սէվինճ իլէ գալընտաշ կիպի պիրի պիրինէ խըզմէթ էտէրլէր : (շ)

վէ հիւ պիր հերարէթ ալլա տիւշմէյէճէք . Զիրա թախթըն օրթասընտա օլան Գուզու՝ օնլարը կիւտէճէք , վէ օնլարը սուլարըն հայաթ փունկարլարընա գուլաղուզլալաճագ . վէ Սլլահ օնլարըն կէօղէրինտէն ճիւմլէ կէօղէաշընը սիլէճէք տիր :

Սաղ՝ ԺԶ . 11 : Հայաթըն եօլունու պանա պիլտիրէճէքրին , սէնին էիւզիւն իլէ շաղըդ թօգլուզըլ վար . սէնին սաղընտա տայիմա լաթիֆ շէյլէր վար :

(շ) Յայր . Է . 15 : Պունուն իլին Սլլահըն թախթը հուզուրունտա արըլար , վէ օնա՝ օնուն հէյքէլինտէ էիւնտիւզ վէ կէճէ խըզմէթ էտէրլէր . վէ թախթըն իւզէրինտէ օթուրան՝ օնլարըն արատընտա սաքին օլաճագ :

Յայր . ԻԲ . 3 : Վէ արթըգ հիւ պիր լանէթ օլմալաճագ տըր . վէ Սլլահըն հէմ Գուզունուն թախթը օնտա օլաճագ , վէ օնուն գուլարը օնա ի'պատէթ էտէճէքլէր :

Յայր . Ե . 9, 10, 13 : Վէ պիր եէնի թէսպիհ օգուլուպ տէրլէր . Քիթապը ալմաղա վէ օնուն միւհիւրլէրինի ալմաղա լայըգ սըն . չիւնքի պօղալլանտըն , վէ գաւնըն իլէ պիզի Սլլահա՝ հէր գապիլէտէն վէ տիլտէն վէ գալմտան վէ թա'յիֆէտէն սաթուն ալարն , վէ պիզի

Ս. 7. Ղեւալէ նայիլ օլմուշ ա'ղիղներին ա-
րասընտա ա'ղիղիյին վէ սա'ատէթին տերէճէլէ-
րի պիրիպիրինտէն Փարգը մը տըր :

Ղ'. Լյվէթ. Ճիւմէ խելաս օլմուշար կէօքտէ
պիլ քիւլիյէ ա'ղիղ վէ սա'ատէթի իսէլէր տէ,
եինէ իգթիտարլարնա կէօրէ ա'ղիղիք վէ սա'ա-
տէթ խուսուսունտա պիրիպիրինտէն Փարգը տէ-
րէճէլէրէ մալիք տիրէր :

Ս. 8. Ըղիղներ կէօքտէ պիլիկ' ա'ղիղիք վէ
սա'ատէթտէ արթմագտա էպէտէն տէվամ էտէ-
ճէքլէր մի :

Ղ'. ԻՏթիմալ տըր քի էտէճէքլէր : Սէ պու
պէջլէ օլտուղու սուրէթտէ՝ վագըթ կէլէճէք տիր
քի, մէլէքլէր շիմաիքի հալլերինտէ օնլարտան նէ
դատար իւթիւն իսէլէր, օնլար մէլէքլէրին շիւ-
տիքի հալլինտէն հէման օլ գատար իւթիւն օլա-
ճագլար տըր : Վէղալիք մէլէքլէր՝ իՏթիմալ տըր քի
րուհանիքէմալիյէթլէրտէ տայմա իլէրիւլէյէճէքլէր-
վէ պու սէպէպտէն խելաս օլմուշար՝ հիջ պիր վա-
գըթ կէջէ կիրաիքլէրի վագըթտան զիյաստէ ա'-
ղամէթտէ վէ ի'ղլէթտէ օնլարա եագըն օլմայա-
ճագլար տըր :

Ս. 9. Վրիթիանըն ճէննէթի իլէ Մէզահիպի
սայիրէնին ճէննէթի արասընտա նէ՝ Փարգ վար տըր :

Ղ'. Մէզահիպի սայիրէնին ճէննէթի ճիւմանի
վարիյէթլէրտէն վէ սէֆալարտան ի'պարէթ տիր .

Ալլահըրդա փատիշահլար վէ քեահինլէր էյլէտին . վէ
եերին իւզէրինտէ փատիշահլըգ սիւրէճէլիլ :

Աէ կէօքտէ հէմ եերտէ վէ եերին ալթընտա օլան
հէր մախլուղու՝ վէ տէնիզտէ օլանլարը՝ հէմ՝ օնլարտա
օլան ճիւմէսինի իշիթտիմ՝ քի տերլէր իտի . Թախթըն
իւզէրինտէ օթուրանա վէ գուղույա մախսուս տուր պէ-
րէքէթ վէ ի'ղլէթ վէ համա վէ դուարէթ՝ էպէտլէր է-
պէտլէրինսէ :

Վրիսթիանյարըն ճէննէթի իսէ՝ րուհանի վարի-
յէթ վէ սէֆարարտան ի՛պարէթ տիր :

Ս. 10. Ինսանյարտան նէ՞ գատարը պէօյլէ
սա՛տտէթլի օլաճագ տրր :

Ճ՝. Հիսապսըզ քիմնէլէր : Սու թուֆանըն-
տան էվվէլ չօգլար խէլաս օլտուլար. չօգլար տա-
խի Ս՝ովսէսին իտարէսի ալթընտա՝ վէ զիյատէսի
իլէ չօգլար Վրիսթիանյըղըն իտարէսի ալթընտա
խէլաս օլաճագլար. պախուսուս օլ մուսլին Պլին
Եըլ վագթընտա եաշայանյարը պու հիսապըն իչի-
նէ ալտըղըմըլ հալտէ՝ խէլաս օլանյարըն հէլաք
օլանյարտան չօգ ղիյատէ օլաճաղը իհթիմալ
տրր : (է)

Ս. 11. Սատրգլարըն էօլիւմիւնտէ պիղէր նէ՞
կէօնէ արղուլէրէ մալիք օլսագ կերէք տիր :

Ճ՝. ()նլար իչիւն քէտէր էթմէմէլի իղ, զերա
էօլիւմ՝ օնլարա քեար տրր : Իլա օնլարըն էօլիւ-
միւնտէն՝ օնլարըն եաշատըղը կիպի եաշամաղա
թահրիք օլունմալը իղ. քի սաւըզլարըն էօլիւմիւ
իլէ էօլիւպ՝ սօնումուզ օնլարըն սօնու կիպի օլ-
սուն : (ը)

(է) Յայ. Է. 9 : Պու շէյլէրտէն սօնկրա պագարմ
վէ իշթէ պիր չօգ գալապալըդ քի՝ օնու սայմաղա հիչ
քիմնէ գատիր տէյիլ իտի, քի հէր թայիֆէտէն վէ
դապիլէլէրտէն վէ գալմարտան վէ տիլլէրտէն օլուպ՝
թախթըն էօնիւնտէ վէ Գուզուսուն էօնիւնտէ՝ պէյաղ
էսվապար կիյինմիշ՝ տուրուրլար իտի, վէ էլլէրինտէ
խուրմա տալարը վար իտի :

(ը) Փէլդ. Ա. 21 : Զիրա պանա՝ եաշամադ քրիւ-
տոս՝ վէ էօլմէք քեար տրր :

Թասայ ԻԳ. 10 : Ճանըմ՝ ա՛տիլլէրին էօլիւմիւ իլէ
էօլէ, վէ սօնում՝ օնլարընքի կիպի օլա :

ԱՆԻՆԵՐԻ ԺԵՏՈՒՄ

1). 1. Ինսանլարտան թէվպէսիզ էօլէնէր ի-
չինն ախրէթտէ պիր ճէֆա վար օլտուղունա նէ՞
իսպաթլար վար տըր :

Ղ. (1) Այլիզ Վիթապլարն պու մատտէ
հագգընտա տ'յան աշիքեար մախսուս թադրիրլէրի
պու թա'լիմաթըն սահիհլէրինէ շիւպհէ գապուլ
էթմէզ պիր իսպաթ տըր : (2)

(2) Սոփսէսին վէ փէյլամպէրլէրին՝ հէմ տա-

(Բ) Յ-15. Ե. 29. Վէ էյի իշէր իշէյէնլէր հայաթ
գըլամէթինէ՝ քէօթիւ իշէր իշէյէնլէր իսէ ա'ղաս գը-
լամէթինէ չըգաճաղար :

Մ-1. Ժ. 2. 16. Ինանըպ վաֆթիզ օլուհան գուր-
թուլաճադ. վէ ինանմայանըն իւզէրինէ հիւքմի ա'ղաս
օլուհաճադ :

Ս-1. Թ. 17. Ֆասըղլար՝ Ալլահը ճիւմլէ ունուտան
թա'յիֆէլէր՝ ճէհէննէմէ տէօնէճէլլէր :

Ա-1. Ժ. 7. Ֆասըգ առէմ էօլիննճէ՝ ինթիզարը հէ-
լաք օլուր, վէ եարամաղլարն իւմիտի պայ՝ օլուր :

Յ-15. Գ. 36. Օղուլա իման էտէնին էպէտի հայաթը
վար. աճմա Օղուլա իթաա'թ էթմէյէն՝ հայաթ կէօրմէ-
յէճէք, իլլա օնուլ իւզէրինտէ Ալլահըն զազապը գալըր :

Փէլէյ. Գ. 19. Քի օնլարըն սօնու հէլաք տըր, քի
օնլարըն ալլահը՝ գարընլարը տըր, վէ օնլարըն շանը ա-
յըլլարընտա տըր, վէ տիւնեալի շէյլէրի ֆիքը էտէրլէր :

Մ-1. Ի. 30. Վէ օ. ֆայիտէսիզ գուլու տիշարքի
գարանըզա չըգարըն. աղայըզ վէ տիշ գըճըրտայըզ օ-
րատա օլաճադ տըր :

Մ-1. Ե. 13. Տար գափուտան կիրին. զիրա հէ-
լաքէ կէօթիւրէն գափու էնլի՝ վէ եօլ կէնիշ տիր, վէ
օնտան կիրէնլէր չօգ տուր :

Ա-1. Ա. 31. Իմտի օնլար՝ քէնտիլէրին էօլունուս
մէյվէսինտէն եէյէճէլլէր, վէ թէտպիրլէրինտէն տօ-
լաճաղար :

խի Քրիստոսուն վէ Րէսուլէրին թա'լիմէրինէ
 թէվայեսիզ քիմնէլէր թարաֆընտան օլան մու-
 խալիֆէթ' օնլարըն պու կերչէքլէյի թա'լիմ էթ-
 տիքլէրինէ իսպաթ տըր : Եւ օնլար ճիւմէ ա-
 տէմէրին խէլաս օլաճաղընը թագրիթ էթմիշ օլ-
 սալար իտի, օնլարը տինկլէյէնէր հիչ պիր վա-
 գըթ պու թա'լիմէրին կերչէքլէյինէ պու տե-
 րէճէ հիտտէթլէ գարշը կէլմէզլէր իտի :

(3) Քրիստոսուն վէ Րէսուլէրին վա'ղէրինտէն
 վաֆիր քիմնէլէրին տէրունինտէ թաճսիլ օլունան
 խէլաս գայդուսու տախի' օնլարըն ախրէթտէքի ճէ-
 ֆայը թա'լիմ էթտիքլէրինէ պիր իսպաթ տըր :

(4) Փէյղամպէրլէրին՝ Քրիստոսուն վէ Րէ-
 սուլէրին ճանլարըն խէլասը իչին կէօթէրտիք-
 լէրի ա'ղիմ դայրէթ' օնլարըն կիւնաճքերարլար ի-
 չին ախրէթտէ վագի' օլաճագ ճէֆայա ինան-
 տըգլարընա վէ օնու թա'լիմ էթտիքլէրինէ շիւպ-
 Տէ օլունմազ պիր իսպաթ տըր :

Ս. 2. Ըլլաճ նէ՞ սէպէպտէն ախրէթտէ կիւ-
 նաճքերարլարա ճէֆա վէ սիյասէթ վէրիր :

Ղ'. Չիւնքի օնլար ճէֆայա վէ սիյասէթէ
 միւսթաճագ տըրլար, վէ տիւնեանըն մէնֆա'ա-
 թը տախի պունու թալապ էտէր : Ըլլաճ կիւ-
 նաճքերարլարը թէքտիր էթմէյիլէ՝ կիւնաճտան
 իքրաճ էթտիյինի վէ ա'ղիզլիքտէն հազզ էթտի-
 յինի պէյան էտէր, քէնտի շէրիա'թընը վէ Տիւ-
 քիւմէթինի սապիթ էտէր, ա'տիլ հաքիմ օլտու-
 ղունու թաճգիգ էտէր վէ ճիճանըն իւմիւմի մէն-
 ֆաա'թընը իլէրի կէօթիւրիւր :

Ս. 3. Կիւնաճքերարլարըն ախրէթտէքի ճէ-
 ֆասը նէ՞ գատար սիւրէճէք տիր :

Ղ'. Եպէտլէր էպէտինճէ : Ը'գլ կէօթէրիր
 քի, կիւնաճքերարլար կիւնաճլարընտա տէվամ

էթտիրձէ, Մլաճ օնլարը թէտիպ էտեր. վէ
թէվպէսիզ էօլէնէրին կիւնաստան Փարիզ կէլ-
ձէյինէ ինանմաղա պիր իսպաթըմըզ եօգ տուր:
Չիւնքի կիւնասա զարգ օլմուշ պիր կէօնիւտէն
եախօտ պիր հարէքէթտէն հիչ պիր վագըթ պիր
ա'ղիզ կէօնիւլ եա պիր ա'ղիզ հարէքէթ հասը-
լա կէլէմէզ: Իմտի պէօլէձէ կիւնաս, քեալլարըն
էպէտէն թէտիպ օլմաղա միսթաճագգ օլտուղու
իչիւն՝ Մլաճըն օնլարը թէտիպ էթմէյէ հագգը
վար տըր: Ինսան գըսմը՝ կիւնասըն միսթաճագ-
գընը լայըղընձա թանրմատըղը իչիւն, ախրէթտէքի
ձէզանըն միտտէթի հագգընտա հիւքմ էթմէյէ
միւթթէտիր տէյիլ տիր: Պուշու եալընըզ Մլաճ
իլամ էթմէյէ գատիր տիր, վէ Մ'ղիզ Վիթապ-
տա «էպէտի» վէ «էպէտէր էպէտինձէ» սէօղլէրի
սէօլէյէն Մլաճ տըր: Իմտի՝ ախրէթտէքի ձէ-
զանըն սօնսուզ օլտուղունա եա ինանմալըյըզ,
եա եօխսա Մ'ղիզ Վիթապլարը ըէտտ էթմէլի
իզ: (ժ)

(ժ) Մարթի. Ի. 46: Վէ պուշուր էպէտի ա'ղապա՝
ռատըղլար իտ էպէտի հայաթա կիտէձէքէր:

Բ. Թ. 9: Քի օնլարըն ա'ղապը՝ Բապպըն եիւ-
ղիւնտէն վէ օնուճ գուվլէթինին ձէլպլինտէն էպէտի
հէլաքըզ օլմաղ:

Յար. ժ. 11: Վէ օնլարըն իսքէնձէտինին տիւմա-
նը՝ էպէտէր էպէտէրինձէ եօգարը չըգար: Վէ ճանա-
վարա եա օնուճ սուրէթինէ սէճտէ գըլանլարըն՝ հէմ օ-
նուճ ատընըն տամկասընը հէր ալանըն՝ կիւնաիւզ վէ
կէձէ րաչաթը օլմաղ:

Դ. 2: Վէ եէրին թօփրաղընտա ույուլանլա-
րըն չօգլարը՝ պա'ղըսը էպէտի էօմիւն վէ պա'ղըսը ըէզալէ-
թէ վէ էպէտի մէլամէթէ ույանաձագլար:

Մարթի. Դ. 29: Ամմա հէր քիմ Ա'ղիզ Բուհա քիւֆը
էտէրսէ, օնուճ էպէտէն ա'ֆվը օլմաղ. իլա էպէտի
ա'ղապա միսթաճագ օլուր:

Մարթի. Ի. 24: Կէրչի Ատէմ Օղլու օնուճ հագ.

1). 4. (Թեփսիզ էօլէնլէրին՝ ախրէթին ճեղատնը պիր միւտտէթ չէքտիրտէն սօնկրա՝ եա սատրգ օլաճաղընա՝ եախօտ պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ օլաճաղընա իսպաթ վար մը տըր :

Ղ. խայր : Ախրէթին ճեղատնը թէրպիյէ վէ իսլահ իջիւն տէյիլ տիր : Սուրթատտ օլան մէլէքլէր հագգընտա պէօյլէ տէյիլ տիր . ինսանլարտան թէվ պէսիզ էօլէնլէրին հագգընտա տախի էօյլէ օլտուղունա նէ ա'գլտան նէ տէ Մ'գիզ Վիթապլարն շէհատէթինտէն պիր իսպաթըմլզ վար տըր : Վէզալիք թէվպէսիզլէրին պիր միւտտէթ ճեղատնէքմէյիլէ կիւնահլարընա պիր քէֆարէթ գըլապիլէճէյինէ՝ նէ ա'գլ նէ տէ Մ'գիզ Վիթապլար պիր էմնիյէթ եա պիր իշարէթ կէօթէրիր : Կիւնահլարընա մահվ եախօտ եօգ օլաճաղը Մ'գիզ Վիթապլարն հիջ պիր մահալինտէ թա'լիմ օլունմատըգտան պաշդա , հէր եէրինտէ աչըգտան եախօտ գափալըտան պունուն մուղայիրի սէօյլէն միշ տիր : (Ե)

գընա եաղըլը օլտուղուն կիպի կիտէր . ամմա վա'յ օլ ա տէմէ քի՝ օնուն էլի իլէ Ատէմ՝ Օղլու էլէ վէրիլէր . օ ա տէմ՝ տօղմաղտա իտի , օնա տահա էյի իտի :

(Ե) Ղ. 22. 22—26 : Վէ օլտու քի՝ օլ ֆագիր էօլտիւ , վէ մէլէքլէրտէն Արահամըն գուճաղընա կէօթիւրիւտիւ : Վէ ճէհէննէմտէ՝ իսքէնճէտէ իքէն՝ կէօլլէրինի գալտըրըպ ուզագտան Արահամը՝ վէ օնուն գուճաղընտա Ղազարոսու կէօրտիւ : Վէ չաղըրըպ տէտի . Եա՝ Արահամ փէտէր՝ պանա մերհամէթ էյլէ , վէ Ղազարոսու կէօնտէր քի՝ փարմաղընն ուճունու սուլա պաթըրըն , վէ տիլիմի սէրինլէթաին . զիրա պու ալէվ տէ ա'գապ չէքէյօրում : Վէ Արահամ տէտի . Եա՝ էվլատ՝ իսթըրնա կէթիր քի՝ սէն էօմիլունտէ էյի շէյլէրինի ալտըն , քէզալիք Ղազարոս տախի քէօթիւ շէյլէրի . վէ շիմտի օ՝ միւթէսէլի օլուր , վէ սէն ա'գապ չէքէրսին : Հէմ հէփ պունլարտան մահա՝ սիզին իլէ պիլէմ՝ արամըգտա պիր պէօյիւք հէնտէք դայիմ օլունմուշ :

Ս. 5. Կիւնահճքեարլարըն ախրէթտէքի ճէղասը
Լ՛ղիզ Բիթապտա նէ՞ սէօղէր իլէ թա՛պիր օլու-
նուր :

Ն. Ղայէթ Տիպէթլու վէ եիւրէյէ թէհսիր
էտիճի սէօղէր իլէ զիբր օլունուր : Եա՛նի "էօ-
լիւմ" . "էօլմէզ գուրտ" . "տիպսիզ գույու" ,
"գարանլըզ" , "գարանլըզն տիւմանը" , "աթէշ
վէ քիւքիւրթ իլէ եանան կէօլ" , "սէօնմէզ ա-
թէշ" , "էպէտի աթէշ ա՛ղապը" , "աթէշ քիւլիւա-
նը" , "վէ շէյթանա վէ մէլէքլէրինէ հալլըրան-
մըշ էպէտի աթէշ" թէսմիյէ օլունուր : Պու սէօղ-
լէր հէր նէ դատար թէմսիլէն գուլանլըմըշլար ի-
սէ տէ , եինէ ա՛ղիմ վէ Տիպէթլու աղորլար վէ
իսքէնճէլէր մա՛նասընտա սէօլէնմիշլէր տիր : Կիւ-
նահճքեարլարըն իգթիտարը վէ գապիլիյէթի էօ-
լիւմտէն սօնկրա զիյատէ կէնիշ օլաճաղընտան ,
ախրէթտէ շիմտիքի հալլէրինտէն չօգ զիյատէ է-
լմ չէքմէյէ գապիլիյէթլէր օլաճագ տըր :

Ս. 6. Լխրէթտէ կիւնահճքեարլարըն իւզէրի-
նէ տէրէճէ տէրէճէ ճէղալար հիւքմ օլունաճագ
մը տըր :

Ն. Լչվէթ. Ճիւմլէսի տէ էպէտիյէտէք ա՛-
ղապ օլունաճագ իսէ տէ , պա՛ղըլար պաշգալա-
րընտան զիյատէ էղիյէթ չէքէճէքլէր տիր : Պուքէյ-
ֆիյէթ շու վէճճ իլէ թա՛րիֆ օլունապիլիր . մէսէլա՛
իբի քիշն ա՛յնի պիր ի՛լլէթէ օղըայա պիլիր , լա-
քին պիրիսի օպիրինտէն իւշ գաթ զիյատէ է-

քի պուրատան սիզէ կէչմէք իսթէյէնլէր դատիր օլմա-
յալար , հէմ օրատան պիզէ կէչմէյէլէր :

Յայր. ԻԲ. 11 : Նահագգլըզ էտէն՝ տահա նսհագգ-
լըզ էթսին , վէ մուրտար օլան՝ տահա մուրտարլանսըն ,
վէ սատըզ՝ տահա սատադաթ իշլէսին , վէ ա՛ղիզ օլան՝
տահա ա՛ղիզլէնսին :

ղիյէթ չէբէպիւիր : Լսրէթտէքի ճէզա՝ պու տիւն-
նատա իճրա օլունան կիւնաճլարն սայրսընա՝
պէօիւքլիւիւնէ վէ աղըրլըղնա կէօրէ օլաճագ
տըր : (Լ)

Ս. 7. Եարամաղարն ախրէթտէքի չէբէճէք-
լէրի ճէֆա թէնէ՞ մի եօխսա ճանա մը, եախօտ
իբիսինէ տէ մի միւթա՛լիգ տիր :

Ն. Իբիսինէ տէ միւթա՛լիգ տիր : Վըյամէթ-
տէն էվլէլ եալընըզ ճան ճէֆա չէբէր : Լաբին
ինսան պու տիւննատա թէնտէն վէ ճանտան միւ-
րէքքէս օլտուղու իչիւն, կիւնաճ իշլէյէն քիմնէ
զըյամէթտէն սօնկրա թէնի վէ ճանը իլէ պէ-
րապէր ախրէթին ճէֆասընը չէբէճէք տիր : Պու
մատտէ հագգընտա Լ՛ղիզ Վիթապըն իֆատէլէրի
թէմսիլէն իսէ տէ, ճիսմանիճէ ա՛ղապ մա՛նասըն-
տա անկլաշըլմալը տըրլար : Ն՛իսմանիճէ՝ ճէֆա-
լար օլաճաղը ա՛ղլա մութապըզ տըր . չիւնքի ճան
թէնէ թէէտիր օլմագսըղըն էլէմ չէբէմէզ . վէ
նիհայէթ թէվլպէսիլ էօլէնլէր պիւթիւն պիւթիւն
վէ քիւլլիյէն սէֆիլ օլաճագլար տըր : Լաբին
եարամաղարն պաշլըճա ճէվասը ճիսմանի ճէֆա
օլմայաճագ տըր : (Ն)լարըն սէֆալէթի խուսուսա
ֆիքր իլթիրապը օլաճագ տըր : Իշպու ֆիքր
իլթիրապը տախի տիւրլիւ սէպէպլէրտէն նէշաթ
էտէճէք տիր : մէսէլա .

(Լ) Բ Կ-Բ. Ե. 10 : Զիրա կերէք տիր քի՝ հէփիմիզ
ֆրիստոսուն տիվանը հուզուրունտա կէօրիւնէլիմ՝, թա
քի հէր քէս քէնտի թէնի իլէ էթտիյի ա՛մէլլէրէ կէօ-
րէ՝ կերէք էյի կերէք քէօթիւ ի՛վազընը ալա :

Ե. 13 : Վէ տէնիգ՝ իչինտէ օլան էօլիւլէրի
վէրտի, վէ էօլիւմ՝ հէմ ճէհէննէմ օնլարտա օլան էօ-
լիւլէրի վէրտիլէր . վէ ա՛մէլլէրինէ կէօրէ հէր քէս հիւքմ
օլունտու :

Զ-Բ. Բ. 6 : Քի օ՝ հէր քէսէ՝ օնուն ա՛մէլլէրինէ
կէօրէ էօտէյէճէք :

(1) Կիւնասքեար գապահաթը վէ ճէզայա միւս
թահագգ օլտուգլարընա իլգամ օլմալարընտան :

(2) Ալլահըն վէ օնուն իրզմէթճիլերինին վէ
գալմընըն հազիմանէ տա՛վէթլերինի վէ նասիհաթ-
լարընը խաթըրա կէթիրմէլերինտէն, հէմ տախի
խէլաս պիր զէման էլէրինտէ օլուպ՝ քէնտի իհ-
մալ էթմէլերի իլէ շիմտի օնտան պիւթիւն պիւ-
թիւնէ մահրում օլտուգլարընը վէ սօն տէրէճէ
մէյուսթիլէթտէ էպէտ իւլ ապատ սաքին օլաճագ-
լարընը միւլահապա էթմէլերինտէն :

(3) Րահաթ վէ սէֆա իչիւն շիտէթլի՝ լաքին
հիչ պիր վազըթ նայիլ օլմալաճագլարըն արդու-
տան :

(4) Պիրիպիրինէ իսքէնճէ վէրէն շէյթան՝ օ-
նուն մէլէքլերի վէ ճիւմլէ եարամաղ վէ թէվպէ-
սիզ առէմլեր իլէ պերապեր սաքին օլուպ՝ իւլթէթ
էթմէքտէն :

(5) Ալլահ օնլարըն կիւնահընտան վէ էլէմլէ-
րինտէն քէնտի տօսթլարընա Փայտէ չըգարաճագ
տըր տէյիւ պիլտիքլերինտէն :

(6) Ալլահըն քէրէմընեանի հուզուրունտան նէֆի
օլմալարընտան :

(7) Սատըղլարըն փէք լաթիֆ սա՛ատէթտէ կէօր-
մէլերինտէն, վէ

(8) Վէնտի եիւրէքլերինին եարամաղըղընտան
վէ հասէտ ու ա՛տալէթինտէն : Պու շէյլեր օնլա-
րըն իչէրիսինտէ պիր ճէհէննէմ օլուպ, օնլարա
տիւղիյէ էքսիլմէզ վէ սօնսուզ ճէֆայա սէպէպ
օլուր : (Խ)

(Խ) Մարթ. ԻԵ. 41 : Օ զէման սօլ եանընտա օլան-
լարա տախի տէյէճէք. Պէնտէն կիտին՝ էյ մէլունլէր
շէյթանա վէ օնուն մէլէքլերինէ հաղըրլանմըն շօլ էպէ-
տի աթէշէ :

Մարտի . ԺԳ . 30 . 40—42 . 49 . 50 : Գոյ վերին պի-
շնէտէք իբիսի պերապէր պէօյիւսիւն , վէ պիշնէ վաղ-
թընտա՝ պիշիճիլէրէ տէյիմ . Եվ վէլա տէլիճէյի տէվէ-
րին , վէ օնու եագմագ իշիւն տէմէտ տէմէտ պաղլայրն ,
պուղտայր իսէ՝ անպարմա տէվէրին : Իմոի տէլիճէ
նիճէ տէվէ իրիլիւր վէ աթէշէ եագըլըր իսէ , պու տիւն-
եանըն սօնուէտա էօյլէ օլաճագ : Ատէմ Օղլու Մէլէքլէ-
րինի կէօնտէրէճէք , վէ փատիշահլըղընտան հէփ թէօ-
քէղէքի վէ պինամուսուլու իշլէյէնլէրի տէվէրէճէքլէր .
վէ օնլարը աթէշին քիւլիւանընա աթաճագլար . աղլայրշ
վէ տիշ գըճըրտայրշը օրատա օլաճագ տըր : Տիւնեա-
նըն սօնուէտա էօյլէ օլաճագ . Մէլէքլէր չըգաճագլար , վէ
եարամաղլարը սատըգլարըն արասընտան պըրաճագլար .
վէ օնլարը աթէշին քիւլիւանընա աթաճագլար . աղլա-
յըշ վէ տիշ գըճըրտայրշը օրատա օլաճագ :

Յայր . ԺԹ . 20 : Վէ ճանապար՝ հէմ օնուն պիլիսին-
ճէ եալան փէյլամպէր թուլթուլտու , օլ քիմ օնուն
էօնիւնտէ փլամէթլէր էյլէտի , քի օնլար իլէ՝ ճանա-
վարըն տամկասընը օլանլարը վէ օնուն սուրէթինէ սէճ .
տէ էտէնլէրի ալտաթար , պուշլարըն իբիսի տէ՝ քիպ-
րիթ իլէ եանան աթէշին կէօյիւնէ տիրի աթըլտըլար :

Յայր . Ի . 10 . 14 , 15 : Վէ օնլարը պլտատան շէյ-
թան՝ աթէշին վէ քիպրիթին կէօյիւնէ՝ ճանապարըն
վէ եալան փէյլամպէրին տախի օլտուղու եէրէ աթըլ-
տը . վէ կիւնտիւլ հէմ կէճէ՝ էպէտլէր էպէտլէրինճէ
իպէնճէ չէքէճէքլէր : Վէ էօյիւմ հէմ ճէհէննէմ՝ ա-
թէշին կէօյիւնէ աթըլտըլար . իքինճի էօյիւմ պու տուր :
Վէ հէր քիմ հայաթըն քիթապընտա եաղըլմիշ պու-
լունմատը իսէ , աթէշին կէօյիւնէ աթըլտը :

Յայր . ԻԱ . 8 : Լաքին գօրգաղլարա վէ իմանըղլարա
վէ մէքրուհլէրէ վէ գաթիլլէրէ վէ զինաքետրլարա վէ
սիհրիպաղլարա վէ փուլթիէրէսթլէրէ վէ հէփ եալանճը-
լարա վագի՝ օլաճագ պու տուր , օնլարըն հիսսէսի ա-
թէշ վէ քիպրիթ իլէ եանան կէօյիւն իշիւնտէ օլաճագ ,
քի պու իքինճի էօյիւմ տիւր :

Յայր . ԺԳ . 10 : Օ տախի Ալահըն՝ էօլքէսինին գա-
տէհինէ տօլտուրմուշ իըլմընըն սաֆի շարապընտան ի-
չէճէք տիր . վէ աղիլ մէլէքլէրին հուլուրուէտա հէմ
Գուլուրուէտ հուլուրուէտա աթէշ վէ քիպրիթ իլէ իս-
քէնճէ չէքէճէք տիր :

Մարտի . Գ . 12 : Քի օնուն եափասը էլինտէ օլուլ՝
քէնտի խարմանըն թէմիլլէյէճէք տիր , վէ պուղտա-
յընը անպարա ճէմ՝ էտէճէք , ամմա սամանը սէօյիւն-
մէլ աթէշ իլէ եագաճագ տըր :

Ս. 8. Ղէհէննէմ պիր մահալ մը տըր, եօխ սա սատէճէ պիր հալ մը տըր :

Ղ. Պիր մահալ տըր : Լ՞ղբլ Վիթապտա պէօյլէ կէօթէրիլմիշ տիր : Ղէհէննէմին պիր մահալ օլտուղունու ինանմաղա օլան սէպէպլէր՝ ա՛յնի կէօյիւն մահալ օլտուղունու ինանմաղա օլան սէպէպլէր տիր :

Ս. 9. Ումումի խէլաս թա՛լիմաթընա ինանմանըն սէմէրէսի նէ՞ տիր :

Ղ. Պու ի՛թիգատ սահիհ տինտարըղը իհմալ էթմէյէ՝ թէվպէսիղլիքտէ րահաթ գալմաղա՝ եաւրամաղ ախլագ ու մէշըհպտէ ճէսարէթլէնմէյէ սէպէպ օլուր : Պու եանկըշ թա՛լիմաթտա՝ ինսանլարը եարամաղ ա՛մէլլէրտէն մէն՝ վէ ֆալիլէթ ու սա՛ատէթէ վասլ էթտիրէն պիր շէյ կօգ տուր . ախրէթ ճէֆասը թա՛լիմաթը իսէ, պու շէյլէրի էտէր : Պիր տին թա՛լիմաթըն կէր-չէքլիյի՝ ախլագի իսթիտատընտան աղ չօգ պէլ-

Մարգ. Թ. 42, 43 : Վէ էյեր էլին սէնի սիւրչտիւրիւրէ, օնու քէս . սանա՝ հայաթա չօլագ կիրմէսի՝ իքի էլին օլուպ ճէհէննէմէ սէօյիւնմէղ աթէշէ կիթմէսինտէն էյի տիր, օրատա քի՝ օնլարըն գուրտու էօլմէղ, վէ աթէշ սէօյիւնմէղ :

Եւայ. ԼԳ. 14 : Սիօնտա կիւնահքեարլար գօրգարլար, պինամուսլարը տիթրէմէ թութտու . Պիզտէն՝ թէլէֆ էտէն աթէշտէ քի՛մ օթուրաճագ, պիլտէն՝ էպէտի եանընտա քի՛մ սաքին օլաճագ :

Սուլ. ԺԱ. 6 : Ֆասըղլարըն իւղէրինէ՝ քեսաէլէրինին նասիպի օլան տուղաղլար՝ աթէշ վէ քիւքիւրթ վէ սէմու՛մ՝ էէլի եաղտըրաճագ :

Բթ. Ա. 9 : Քի օնլարըն ա՛ղապը Բապլըն էիւղիւնտէն վէ օնու՛ն գուվլէթինին ճէլալինտէն էպէտի հէլաքըղ օլաճագ :

Դա. ԺԲ. 2 : Վէ եէրին թօփրաղընտա ույուլանլարըն չօղլարը՝ պա՛ղըսը էպէտի էօ՛մրէ վէ պա՛ղըսը րէզալէթէ վէ էպէտի մէլալէթէ ուլանաճաղլար :

ըն օլուր : իսթիտատը էյի իսէ՝ լմա՛լիմաթ կէրչէք տիր . քէօթիւ իսէ , եալան տըր . պու զէքը օլունան լմա՛լիմաթըն իսթիտատը քէօթիւ տիր , էօյլէ իսէ եալան տըր :

Ս. 10. Ինսանլարտան պա՛ղըլարը ի՛մումի իսէլաս լմա՛լիմաթընը նի՛շիւն գապուլ էտէրլէր :

Ճ՝. Կէրչէք օլտուղունա իսքեաթ էտէն իսպաթլար օլտուղու իշիւն տէյիլ տիր . իլլա պու լմա՛լիմաթ կիւնաճաա աէվամ էթմէյէ ըուխսաթ վէրտիյինտէն , վէ էպէտի ճէղայա միւպթէլա օլտուղլարը իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէք քէնտիլէրինէ գօրգու վէ իլթիրապ վէրտիյինտէն օնու գապուլ էտէրլէր :

Ս. 11. Կիւնաճքեարլարըն ախրէթտէ սէֆիլ օլմալարը Լլաճըն էյլէքքեանիլիյինէ մուղայիր տէյիլ՞ մի տիր :

Ճ՝. Խայըր : Պու տիւնեատա սէֆիլիք վար իսէ տէ՝ եինէ Լլաճ էյլիքքեանի տիր . էօյլէ իսէ՝ ախրէթտէ սէֆալէթ օլտուղու իշիւն , նի՛շիւն քէրէմքեանի օլմասըն : Զաթթա կիւնաճքեարլարըն ճաղգընտա թէէտիպ էտիճի ա՛տալէթինի իճրա էթմէյէ , Լլաճըն էյլիյի օնու մէճպուր էտէր . չիւնքի տէյիլ եալընըզ օնլար պունա միւսթաճապ տըրլար . իլլա ճիճանըն ի՛մումի մէնֆա՛աթը տախի պունու թալապ էտէր :

Ս. 12. Ի՛մումի իսէլաս լմա՛լիմաթը կէրչէք օլտուղու ճալտէ՝ Լլաճըն էպքի տիւնեայա Սուգոմ վէ Գոմորա վէ Յուգայա կէօսթէրտիյի ճարաթէթէ նէ՞ մա՛նա վէրմէք լաղըմ՝ կէլիր :

Ճ՝. Լլաճ կիւնաճա տօսթ վէ ա՛ղիղլիյէ տիւլմէն օլմուշ օլուր . էպքի տիւնեանըն էճալիսինի կիւնաճլարը իշիւն օլան սու թուֆանը իլէ կէօյէ ալմըշ օլուր . Ելոյու իսէ , սատադաթը իշիւն

պու միհնէթ տիւնհասընտա զիյատէ եաշամադա
հիւքմ' էթմիշ օլուր: Սոդոմ վէ Ղոմորուն է-
հալսինի' մէքուհ հարաքէթլերի իչին' աթէշ
վէ քիւքիւրտ թուֆանը իլէ էպէտի սա'ատէթ
մէսքեանլարընա գապուլ էտիպ, Ղ ուլու տին-
տարլըղը իչին ուղուն վազըթ էլէմ չէքմէյէ պը-
րադմըշ օլուր: Յուգայր' էֆէնտիսի վէ հօճասը-
նը էլէ վէրմէք խիյանէթի իչին' քէնտի քէն-
տինի էօլտիւրմէսի իլէ, պու ֆէնա տիւնեատան
խէլաս էտիպ, էպէտի պէրէքէթէ նայիլ էլէմիշ
օլուպ, պագի լ'էսուլլարը իսէ, հօճալարընա է-
մին վէ սատրգ օլտուգլարը իչին պու տիւնեատա
էմէք վէ զահմէթ սարֆ էթմէյէ թէրք էթմիշ օ-
լուր: Փարաւոն վէ ասքերի' Կորիս վէ ճէմիյէ-
թի' լ'նանիա վէ Սափիրա' վէ զէմանըմըլտա վու-
գո'ւ պուլան պու միսիլիւ չօգ քէյֆիյէթլեր
հագգընտա տախի պունուն կիպի միւլահազա էթ-
մէլի իլ: Պու միւլահազալարը կէօրիւպ, Լաշըն
հարէքէթի նիճէ թէպրիէ օլունապիլի օլտուղու-
նու թա'րիֆ էթմէյի' ո'ւմուսի խէլաս թա'լիմաթը-
նը գապուլ էտէնէրէ պրագըրը:

Ս. 13. Պասըգլար իչին հազըրլանմըշ էպէ-
տի ճէզայա նազարէն' ինսանլար նի'ճէ հարէքէթ
էթմէլի տիր:

Ղ'. Ընիտէ ճիւմլէ կիւնահլարընտան թէվպէ
էտիպ, վէ Յիսուս Վրիստոսա ինանարագ, էօ-
լիւմ' շէրա'աթ վէ էպէտիլիք իչին ա'զիմ տիգ-
գաթ իլէ թէտարիք կէօրմէլի, վէ էպէտի խէլաս-
լարընը թէէմին էթմէլի տիրէր: (Ճ)

(Ճ) Բ Պէ. Գ. 11—14: Իմտի պունլարըն հէփիսի է-
րիյէճէք իքէն' սիզ ա'զիզ կէչինմէլէրտէ վէ տինտար-
լըլարտա նէ' շէքիլ քիմնէլէք օլմագ կէրէք սինիլ Եւ-
լահըն կիւնէնիւն կէլմէսին' պէրլէյերէք հասրէթ էթ-

ԼՂՖ Բարեգեղ

Ս. 1. Լուծֆ Թարիգլերի տեմբլէ նէ՞ անկ-
լաշլըր :

Ն. Լաշլըն՝ ինսան գըսմընըն Թա՛լիմ՝ իլ-
զամ՝ Թէվպէքեար՝ վէ ա՛ղիղ օլմասը իչիւն իս-
թի՛մալ օլունմաղա Թա՛յին էյլէտիյի շէյլեր անկ-
լաշլըր :

Ս. 2. Լուծֆ Թարիգլերի հա՞նկըլար տըր :

Ն. Պաշըճալարը շունլար տըր . Ինճիլին վա՛-
ղը . Լ՛ղիզ Բիթապլարըն վէ պաշգա մէղհէպ քի-
Թապլարընըն օգունմասը . Ճէմա՛աթտա՝ Փամիլեա
իչիտէ վէ կիզլիտէ օլան տուա՛՝ վաֆթիզ վէ
Թապպըն ախշամ Թա՛ամընըն սըրըլարը՝ ըուհանի
սէօհպէթ վէ Թէֆէքքիւր՝ եիւրէյի Թէֆթիշ
էթմէք վէ մէղհէպճէ Թէրպիյէ : (1)

մէյիլէ , քի ծնտա կէօքլէր աթէշլէնիպ էրիյէճէքլէր ,
վէ անասըլար եանըպ հալլ օլաճաղլար : Ամմա ծնուն
վա՛տընա կէօրէ եէնի կէօքլէր վէ եէնի եէր պէքլէրիզ ,
քի ծնլարտա սատագաթ սաքին տիր :

Օնուն իչիւն եա՛ սէվկիւլիւլէր՝ պու շէյլերի պէքլէմէ
իլէ՛ ճէհա էտին , քի ծնա սէլամէթ իլէ՛ լէքէսիզ վէ
գուսուրսուզ պուլունատընը :

Ըստ ԼՂ. 33, 34, 36. Կէօք հէմ եէր կէչէճէք-
լէր . ամմա սէօղլէրիմ ապլա կէչմէյէճէքլէր : Աէքէն-
տիլէրիւնիզ սաղընըն քի՛ եիւրէքլէրինիզ պէքլիլէք վէ
սէրիսչուզ վէ տիւնեալի գայըլուլարտա ազըրլանմասըն,
վէ օ կիւն՝ իւղէրինիզէ ափանսըզ օղըամասըն : Իմտի
սիզ հէփ պու օլաճագ շէյլէրտէն գուրթուլմաղա վէ Ա-
տէմ Օղլունուն հուզըրուլունտա տուրմաղա լայըզ օլասը-
նըզ տէյիւ՝ հէր վազըթտա տուա՛ էաէրէք սէյանըզ օ-
լուն :

(1) Ա. Կրեթ. Ա. 18, 21, 23, 24 : Զիրա խաչըն քէ-
լամը հէլաք օլմուշ քիմսէլէրէ տիվանէլէք տիր , ամմա

պիղ խելաս պուլմուշարա՝ Ալլահն զուվլէթի տիր :
 Զիրա Ալլահն իւրինտէ՝ տիւնեա՝ իւրն վասիթասի ի-
 լէ Ալլահ պիւրմտիյի սէպէպտէն՝ Ալլահա խոշ կէօ-
 րիւնտիւ քի՝ վաճըն տիվանէլէյի վասիթասի իլէ ինա-
 նանլարը խելաս էտէ :

Քիզ իսէ խաչա չըգարըմը՝ Քրիստոսու վաճ էտէ-
 րիզ, քի Եհնուտիլէրէ թէզըէզ վէ Եուհանիլէրէ տի-
 վանէլը տիր : ամնա շօլ տա՛վէթ օլունմուշ կերէք
 Եհնուտիլէրէ կերէք Եուհանիլէրէ՝ Ալլահն զուվլէթի
 վէ Ալլահն իւրի Քրիստոս տուր :

Եփ. Գ. 11, 12. Վէ քէնտիսի թա՛յին էյէտի,
 պա՛ղըլարընը րէտուլէր վէ պա՛ղըլարընը փէյլամպէրէր
 վէ պա՛ղըլարընը տւետարանիլէր՝ պա՛ղըլարընը իսէ չօ-
 պանլար վէ խօճալար, ա՛ղիզլէրին քէմալի իչիւն՝ խըզ-
 մէթ ա՛մէլի իչիւն՝ Քրիստոսուն թէնիլին մա՛մուր օլ-
 մասը իչիւն :

Գործ. ԺԵ. 11 : Վէ պուշար՝ Սէլանիքտէ օլանլար-
 տան տահա առըլլատէ օլմալէրի իլէ, սէօզիւ ճանի կէօ-
 նիւլտէն գապուլ էտիպ՝ պու շէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր
 տէյիւ՝ հէր կիւն քիթապլարը թէֆթիշ էտէրլէր իտի :

Մարթ. Ի. 7 : Տիլէյին՝ վէ սիզէ վէրիլէճէք, արա-
 յըն՝ վէ պուշաճազ սընըզ, չալըն՝ վէ սիզէ աչըլաճազ :
 Մարթ. ԻԸ. 19 : Իմաի վարըպ՝ հէփ թալիֆէլէրէ
 թա՛լիմ էտին, օնլարը Փէտէրին վէ Օղուլուն վէ Ա՛-
 զիզ Բուհուն առընա վաֆթիզ էտին :

Ա. Կորնթ. ԺԱ. 26 : Զիրա հէր պու էքմէյի ետտի-
 յինիզտէ՝ վէ պու գատէհի իշտիյինիզտէ, Բապպըն էօ-
 լիւմուշիւ իլան էտէրսինիզ՝ թա կէլէնէտէք :

Դմ. ԻԳ. 32 : Վէ պիրի պիրինէ տէտիլէր, Եօլտա
 քիզէ սէօյլէր վէ քիթապլարը պիզէ թէֆսիր էտէր ի-
 քէն՝ երէրէյիմիզ իչիմիզտէ եանմազ մը իտի :

Սաղմ. Ա. 2 : Իլլա օնուն հազզ էթտիյի Բապպըն
 Թէվրաթը տըր, վէ օնուն թէվրաթընտա կիւնտիւզ վէ
 կէճէ թէֆէքքիւր էտէր :

Բ. Կորնթ. ԺԳ. 5 : Քէնաինիզի սընալըն, էյէր ի-
 մանտա իսէնիզ. քէնաինիզի թէճըրիպէ էյլէյին. Եօխ-
 սա քէնաինիզի թանըմա՛զմը սընըզ քի՝ Յիսուս Քրիս-
 տոս սիզտէ տիր, էյէր քի րէտա օլունմուշ տէյիլ
 իսէնիզ :

Բ. Օրէն. Զ. 6, 7 : Վէ պէնիմ սանա պու կիւնպու
 թէնպիհ էթտիյիմ՝ պու սէօզլէր երէրէյինտէ օլալար :
 Վէ օնլարը օզըլլարընա թէյլին էտէսին. հէմ էվինտէ
 օթուրուղուտա՝ վէ Եօլտա կէզտիյին՝ վէ Եաթտըզըն
 վէ գալգաղըն զէման՝ օնլարտան էօթիւրիւ սէօլէյէ-
 սին :

Ս. 3. Լուծֆ Թարիգլէրինին Թէէսիրաթը նի՞ճէ օլուր :

Ճ. Ինսանլարըն Ֆիքրինի Թա'լիմ վէ միւթէ-
էսիր էյլէմէքլէ : Նիքը՝ սէպէպլէր վասիթասի իլէ
միւթէէսիր օլուր : Վրիսթիանլըլըն ճէմի՝ Լուծֆ-
լարը՝ կերչէքլիյէ մալիք օլմագտան հասըլ օլուր-
լար : Բլլահ Թանըլմատըգճա՝ օնա մուհապպէթ
օլմալ : Դօմօս պիլինմէտիքճէ՝ կիւնահ իչիւն Թէվ-
պէ օլամալ : Վրիստոս անըլմատըգճա՝ օնա իման
օլամալ. Վրիսթիանլարա իհսան օլունաճագ պէ-
րէքէթլէր պիլինմէտիքճէ՝ Վրիսթիանճա իւմիտ
օլամալ : Պիլկի իլէ Լուծֆ արասընտա պիլր պաղ
օլտուղու տէրքեար տըր. եա'նի՝ ա'լէսսէվիյէ պիլ-
կիսիղ՝ Լուծֆ վէ ա'ղիլլիք օլմալ : Մէզէէպ Թէէ-
սիրաթը օլմայընճա Թէվպէքեար եախօտ ա'ղիլ
օլմագ միւմքին տէյիլ տիր : Ըտէթա էօյլէ տիր
քի, Ֆիքրէ Թա'լիմ վէ Թէէսիր օլմայընճա՝ ա'մէլ
ու հարէքէթ էթմէլ : Եօյլէ իսէ, Լուծֆ Թա-
րիգլէրի՝ Ֆիքրէ կերչէքլիք վէ կերչէքլիյէ նազարէն
ա'մէլ էթմէյէ օնու Թահրիք էտէն սէպէպլէր
Թագտիմ էթմէյիլէ Թէէսիր էտէրլէր : (հ)

Ս. 4. Լուծֆ Թարիգլէրի՝ քէնտիլիքլէրինտէն
եիւրէյին Թէճտիտ վէ ա'ղիլ օլմասընը իճրա եա-
խօտ Թէէմին էտէրլէ՞ր մի :

(հ) Սալ. ԺԹ. 8 : Բապպըն Թէնպիճլէրի տօղրու-
տուր, եիւրէյի շալ էտէր. Բապպըն էմիլէրի փաք
տըր, կէօղլէրէ զիյա վէրիր :

Եբ. Դ. 12 : Զիւրա Սլլահըն սէօղիւ տիրի վէ իլէք-
վէ հէր իքի աղըլլը գըլըճտան քէքքին տիր, վէ ճա-
նըն հէմ րուհուն հէմ օյնագլարըն վէ իլիյին Թագսի-
մինէտէք Թէսիր էտիճի՝ վէ եիւրէք միւլահաղլարընըն
վէ նիյէթլէրինին Թէֆթիշ էտիճիսի տիր :

Եբ. ԻԿ. 29 : Սէօղիւմ պէօյլէ՝ աթէշ կիպի տէ-
յիլ մի՝ տէյօր Բապպ, վէ գալայը փարալայան քիւ-
լիւնք կիպի տէյիլ մի :

Ղ'. Խաչըր : () նլար՝ Ֆիբրէ բըզդ վէրմէք վէ
զամիրէ թէէսիր էթմէք իչին՝ Ա՛ղիզ Բուհուն իս-
թիմալ էթտիյի ալաթար սայըլմալը տըրլար :
Պոռնլար եհրէքտէ ա՛ղիզ արզուլէրէ վէսիլէ օ-
լուրլար, լաքին Տիչ պիր վադըթ սէպէպ օլամազ-
լար : Ալլադի իսքեաթըն՝ եախօտ ալահանի կէր-
չէքըլիյի թագտիմ էթմէնին քէնտիլիյինտէն եհլ-
րէյի թէճտիտ վէ ա՛ղիզ էթմէյէ գուտրէթի եօգ
տուր : Իչպու թարիգլէրտէն պիր թէէսիր հասը-
լա կէլմէք իչին՝ Ա՛ղիզ Բուհուն ա՛մէլ էթմէսի
լազըմ տըր : Թարիգլէրին եախօտ վէսիլէլէրին
խէլաս էտէճի թէէսիրի՝ Ալլահըն ա՛մէլ էթմէսի-
նէ պագար : (յ)

Ս. 5. Ինսանլարը կէօյէ հազըրլամագ իչին,
ա՛տէթա լութֆ թարիգլէրինին գուլանըլմասը թա-
պիա՛թը հալտէն մութլագա իգթիզալը՝ մը տըր :

Ղ'. Մութլագա իգթիզալը տէյիլ տիր տէյի
գըլաս օլունուր : Ալլահ՝ միւրատ էթտիյի հալտէ
ա՛տէթա լութֆ թարիգլէրինի իսթիմալ էթմէքսի-
ղին՝ խէլաս էտէճէյի քիմնէլէրին եհրէքլէրինի
թէճտիտ վէ ա՛ղիզ գըլմաղա գատիր տիր . մա՛-
սումլարըն խէլասընտա պէօյլէ էտէր, վէ լաքին
ճանը թէճտիտ վէ ա՛ղիզ էթմէքտէ Ալլահըն եք-
սէրիյէ գուլանտըղը թէրթիպ՝ թարիգլէր վասի-
թասի իլէ տիր : Իմտի պոռնլար գուլանըլմա-
տըգճա, ա՛լէսսէվիյէ՝ նէ իլզամ օլմագ՝ նէ կիւ-

(յ) Ա. Գորնի. Գ. 6 : Պէն տիքտիմ Ապոզոս սու-
վարտը, լաքին Ալլահ պէօյիլէթտիլ :

Ա. Գորնի. Ա. 23 : Զիրա չիւրիւր թօխումտան տէյիլ
իլլա չիւրիւմէզ թօխումտան՝ Ալլահըն եաշպան վէ է-
պէտէն գալան սէօղիւ իլէ թէքրար տօղտունուզ :

Զ. 6-1. Ա. 18 : Միւրատ էտիպ՝ պիզի կէրէքըք սէօ-
ղիւլ իլէ տօղտըրտու, քի պիզ օնուն մախլուգաթընըն
պիր նէվ՝ թուրֆանտապը օլալմ :

նահատան տէօնմէք, նէ ա՛ղիզ Բուհուն մէյվէլէս
ըի՝ նէ տէ Բրիստոսուն քիլիսէսինէ տախիլ օլ-
մագ օլապիլիը: Լաքին օլ թարիգլէր գուլանըլ-
տըղը հալտէ, օնլարըն գուլանըլտըղընն նէթի-
ճէլէրի տախի էքսէրիյէ թահսիլ օլունուրլար:

Ս. 6. Իշպու սէպէպու Ֆիի'լ, եախօտ թարիգ
վէ նէթիճէ թա'լիմաթը՝ Լալահըն միւսթագիլ հիւ-
քիւմտարանէ ա'մէլ էթմէսինէ վէ ինսանըն Լալահա
մէրպութ օլուպ ա'մէլ էթմէսինէ խալէլ կէթիրմէզ մի:

Ճ'. Թարիգլէր իլէ նէթիճէլէր պէյնինտէ օլան
պաղ՝ հէր նէ գատար սահիհ իսէ տէ, նէ Լալահըն
միւսթագիլ հիւքիւմտարանէ ա'մէլ էթմէսինէ՝ նէ
տէ ինսանըն Լալահա մէրպութ օլուպ ա'մէլ էթմէ-
սինէ հագարէթ եախօտ խալէլ կէթիրիը. հաթ-
թա օլ թա'լիմաթը իսպաթ վէ աշիքեար էտէր:
Լալահ թարիգլէր իլէ ա'մէլ էտէր. վէ պէյլէ
էթմէքտէ՝ թարիգսիյ վէ վասիթասըղ ա'մէլ է-
տէյօր կիպի օնուն ա'մէլ էթմէսի սահիհ վէ հիւ-
քիւմտարանէ տիր: Ինսան տախի Լա'ղիզ Բուհ-
տան միւթէէսիր օլունտուղու հալտէ եինէ ա-
զատըզ իլէ հարէքէթ էտէր, վէ պէյլէճէ ին-
սան Ֆիլ հագրիգաթ Լալահա մէրպութ՝ հէմ եի-
նէ աղատ պիր Ֆաի'լ տիր: (ւ)

Ս. 7. Ճիւմլէ ատէմլէր՝ կերէք կիւնահքեար-
լար վէ կերէք ա'ղիզլէր, լութֆ թարիգլէրինի իս-
թի'մալ էթմէյէ պօրճլո՞ւմու տուրլար:

Ճ'. Լալիլէթ: Լալահըն օնլարը սըփարըշ էթ-

(ւ) Ա. Կրի. Գ. 7: Շէյլէ քի տիքէն պիր շէյ
տէյիլ տիր, վէ սուվարան պիր շէյ տէյիլ տիր, իւ-
լա պէյիլտէն Ալլահ:

Փէլէպ. Բ. 12, 13: Քէնտի խէլասընըզ գօրգու վէ
տիթրէմիլիլէ իճրա էյլէյին: Ջիրա սիդտէ՝ կերէք իս-
թէմէյի կերէք իշլէմէյի՝ ըիզասընա կէօրէ իշլէյէն Ալ-
լահ տիր:

մէսի, վէ պունյարը իսթիմալ էթմէքտէն մէնֆա՛-
 աթլար հասրը օլաճաղը, պու շէյի ինսանլարա պիր
 պօրճ էտէրէր : Ը՛ղիզէր կէրչէրլիյին վասի-
 թասի իլէ աղիզ օլուրլար . կիւնաճքեարլար տա-
 խի ա՛լէսսէվիյէ վասիթալար գուլլանմաղ իլէ թէվ-
 պէյէ կէրլէր : Ը՛ղիզ Վիթապտա՝ ա՛գլէ պա-
 լիղ օլան հիչ պիր քիմսէնին լուծֆ թարիգլէ-
 րինի գուլլանմայարագ իմանա կէլմիշ օլտուղու
 ասլա զիքր օլունմամըշ տըր : Պու սէպէպտէն,
 լուծֆ թարիգլէրինի գուլլանմայանլարտան զի-
 յատէ օնլարը գուլլանմաղա դայրէթ էտէնլէրին
 խէլաս օլաճաղը իչիւն իւմիտ վար տըր : Պու
 իւմիտ՝ թէճտիտ օլմամըշլարըն ա՛մէլլէրլնտէ պիր
 էյի շէյ պուլունտուղունտան տէյիլ տիր, իլլա
 թարիգլէր թէէտիրաթը ալթընա կէլմիշ օլտուղ-
 լարընտան վէ էյլէ պիր հալտէ պուլունտուղա-
 րընտան տըր քի, Ըլլաճ օնլարըն օ հալինտէ՝ ճա-
 նը թէճտիտ վէ ա՛ղիզ գըլմաղա Բուհունու իհ-
 սան էթմէյի ա՛տէթ էթմիշ տիր : Ինսանը խէ-
 լաս էթմէքտէ Ըլլաճ՝ ա՛լէսսէվիյէ գուլլանըմա-
 սընը էթր պուլունտուղու թարիգլէրինտէն պաշգա
 թարզ իլէ լուծֆունու իհսան էթմէզ : Պունուն
 իչիւն կիւնաճքեարլար լուծֆ թարիգլէրինի իս-
 թիմալ էթտիքլէրինէ եախօտ էթմէտիքլէրինէ գը-
 յասէն՝ ինսանճա՝ օնլարըն խէլաս օլաճաղը եախօտ
 օլմայաճաղը իհթիմալ կէօրիւնիւր : Թարիգլէր
 վէ նէթիճէլէր՝ խէլաս քէյֆիյէթիստէ՝ Ըլլաճըն
 ի՛նտիստէ պիրիպիրլէրի իլէ պու տէրէճէ պաղ-
 լը օլտուղլարը իչիւն՝ կէրէք ա՛ղիզլէրէ վէ կէրէք
 կիւնաճքեարլարա ֆարզ տըր քի, օլ նէթիճէյէ
 մալիք օլմագ իչիւն թարիգլէրի գուլլանսընլար :
 Ճա՛հիլ՝ ալտանմըշ՝ ախլագը պօզուզ վէ եարա-

մալ քիմսէլէրտէն պաշգասը պու պօրճու ին-
քերար էթմէզ : (Ճ)

II 8. Առթ թարիպլէրի նի՞ճէ գուլլանըլ-
մալը տըրլար :

Ղ. Խուլուսի փաք իլէ՝ օնլարըն վասիթասի իւզըն
իսլահ օլմագ նիյէթի իլէ՝ վէ օնլարտանֆայտէ քէսպ
էթմէք իչին Ալլահըն պէլէքէթի իգթիլալը օլ-
տուզունա եիւրէքտէն իսքեւթ օլմաղ իլէ՝ վէ Ալ-
լահ թէէսիլիլէ էթսին տէյիւ տուա՝ էթմէք իլէ գուլ-
լանըմալը տըրլար :

(Ճ) Գ. ր. ի. 32 : Վէ շիմտի սիզի՝ եա՛ գարընտաշ-
լար՝ մա՛մուր էթմէյէ վէ սիզէ հէփ ա՛ղիվէնսիլլէրին ա-
րասընտա միրաս վէրմէյէ գատիր օլան Ալլահա վէ օնուհ
լուծֆունուհ սէօղիւնէ ըսմարլարըմ :

8-ւէ. ժ. 17. Օնլարը կէրչէքլիլին իլէ ա՛ղիվէ.
սէնին քէլսմըն կէրչէքլիլ տիր

Գ. ր. ի. 37 : Իմտի օնլար իշիտինճէ՝ եիւրէքլէրի է-
զիտի, վէ Պետրոսա հէմ պագի ըէսիլլէրէ տէտիլէր.
Նա՛ գարնտաշ առէմլէր՝ նէ էյլէյէլիմ :

Գ. ր. ի. 41 : Իմտի օնուհ սէօղիւնիւ սէվինճ իլէ
գապուլ էտէնլէր վաֆթիլ օլտուլար, վէ օլ կիւն օն-
լարա իւչ պին ճան գատար զամմ՝ օլտու :

Բ. Գ. ր. ժ. 4, 5 : Զիւնքի ճէնկիմիզին սիլահլարը
ճիւմանի տէյիլլէր, լաքին հիսարլար երգմագ իչին Ալ-
լահ իլէ գուլվէթլի տիրլէր : Վէ գուրունթուլարը հէմ
Ալլահըն պիլկիսի իւզէրինէ եիւճէլէնէն հէր եիւքսէքլի-
յի երգարըզ, վէ հէր միւլահաղայը ֆրիստոսուն իթա-
աթընա էսիր էտէրիզ :

Ա. ւ. ի. Բ. 33, 35 : Թէտիպի տինկլէյին, վէ ա՛լիմ
օլուն, վէ օնու ըէտտ էթմէն, Նէ՛ մութլու պէնի տինկ-
լէյիպ՝ հէր կիւն գափուլարըմըն եանընտա պէքլէյէրէք՝
գափու էշիքլէրիմ կէօգէտէն առէմ : Զիրա պէնի պուլան՝
հայաթ պուլուր, վէ Բապպըն ըիգասընը գազանըր :

Ա. ւ. ի. ժ. 8 : Գասըզլարըն գուրպանը՝ Բապպա մէք-
րուհ տուր : ամմա տօզրուլարըն տուա՛սը օնուհ մագպու-
լու տուր :

Ի' պատէթ :

Ս. 1. Լլաճանի ի' պատէթ տէմէքէ նէ՞ անկ-
լաշըլըր :

Ճ'. Լլաճըն քեամիլ վէ սէճտէյէ լոյըգ թա-
պիա' թընա վաճիպ օլան ա'րզը ո'ւ պուտիյէ թի եա-
խօտ րոյէ թի էտա էթմէք անկլաշըլըր : (՝)

Ս. 2. Ի' պատէթ' ախլագի՞ մի, եօխսա էմր օ-
լունմուշ, եա եօխսա հէմ ախլագի հէմ էմր օ-
լունմուշ պիր պօրճ մու տուր :

Ճ'. Ի' պատէթ' քէնտի քէնտինտէ միւլաճաղա
օլունտուղու հալաէ՛ պիր ախլագի պօրճ տուր .
պու սէպէպտէն սնու թապիա' թտան էօյրէնիրիզ .
լաքին Լլաճա ի' պատէթ էթմէնին թարղը վէ
վազթի էմր իլէ կէօսթէրիլը պիր քէյֆիյէթ
տիր, վէ պունլարը պիզէ եալընըզ Լ' զիզ Վի-
թապ էօյրէտիր :

Ս. 3. Լլաճ ինսանլարտան նէ՞ կէօնէ՞ ի պա-
տէթ թալապ էտէր :

Ճ'. Ճ'էմաա' թ իլէ՛ Փամիլեա իչինտէ վէ կիզ-
լիտէ : Իշպու ի' պատէթ թարղլարընը հէմ թա-

(՝) Յայր. Դ. 9—11 : Վէ հայվանլար՝ թախթըն իւ-
զերինտէ օթուրան օլ էպէտլէր էպէտլէրինճէ տիրի օ-
լան Զաթա համտ վէ ի'զզէթ վէ շիւքը տիրնճէ,
էլիրմի տէօրթ իխթիարլար թախթըն իւզէրինտէ օթու-
րանըն հուզըրուտա տիւշէրլէր, վէ էպէտլէր էպէտ-
լէրինճէ տիրի օլան Զաթա սէճտէ գըլարլար, վէ թաճ-
լարընը թախթըն էօնիւնէ գօյուպ տէրլէր. Եա՛ Բապպ՝
համտը վէ ի'զզէթի վէ գուտրէթի ալմաղա լոյըգ սըն .
զիրա հէր շէյի սէն եարաթտըն, վէ սէնին իրատէթին
իլէ մէվճուտ տուրլար վէ եարատրլար :

պիա՛թտան հէմ տախի Լսքի վէ Լէնի Լ՛հտըն
Վիթապլարընտան էօյրէնիրիզ . վէ պունյար Փա-
ղիէթլիւ զաթլարըն տուկուլարընա միւթապըզ
տըր : (յ)

Ս . 4 . Լ՛պատէթ ճէմաա՛թ իլէնէ՞ վագըթ գը-
լընմալը տըր :

Ղ՛ . Բապպըն կիւնիւնտէ , վէ իգթիզա էթ-
տիյի հալտէ պաշգա կիւնլէրտէ տէ : (ն)

Ս . 5 . Ղ՛էմա՛թ ի՛պատէթինտէ իճրա օլու-
նաճագ խըզմէթլէր նէ՞ տիր :

Ղ՛ . Լ՛գիզ Վիթապլարըն օգուժագ՝ Լնճիլի
վա՛ղ էթմէք՝ տուա՛ էթմէք՝ իլահիլէր օգուժագ՝
վաթթիզ վէ Բապպըն Լխշամ լճաա՛մընը իճ-
րա էթմէք : Պու խըզմէթլէր հէր հալտէ անկ-
լաշըլըր լիսան իլէ իճրա օլունմալը տըրլար : Պու
սուլէթտէ պա՛ղը քիլիսէլէրին պունա մուղայիր
օլան ա՛տէթի տօղըու տէյիլ տիր : (շ)

(յ) Սաղ . 27 . 4 : Նէ՛ մութլու սէնին էվինին սա-
քինլէրինէ , օնլար սանա տայիմա համո էտէճէք :

Սաղ . 28 . 7 : Օնուն մէսքեանլարընա վարալըմ՝ ա-
յադլարընն պատամաղընա սէճտէ գըլալըմ :

Յեռա . 17 . 15 : Լաքին պէն վէ էվիմ Եհուլայա ի՛պա-
տէթ էտէճէյիլ :

Մարթ . 2 . 6 : Սէն իսէ տուա՛ էթտիյինտէ , օտանա
կիր , վէ գափունու գափայլա՛ կիզլիտէ օլան Փէտէրինէ
տուա՛ էյլէ , վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին՝ սանա ա-
շիքեարէտէ էօտէյէ :

(ն) Ղեդ . 30 : Շարաթլարըմը՝ սագլայասընըզ ,
վէ Մադտէսէմէ հիւրմէթ էտէսինիզ . Բապպ պէն իմ :

Յեռա . 14 : Օրուճ թագտիս էտին , ճէվիլէթ
նիտա էյլէյին . իսթիարըլըն տիյարըն հէփ սաքինլէ-
րին Ալահընըզ Բապպըն էվինէ ճէմ՝ էտին , վէ Բապ-
պա Փէրեատ էտին :

Սաղ . 4 : Օնուն գափսւլարընա համո իլէ՛ տլ-
լուլարընա շիւքը իլէ վարըն . օնա համո էտին , իսմի-
նէ պէրէքէթ օգույուն :

(շ) Գարթ . 21 : Զիրա Մովսէսին՝ էսքի տէվը-

11. 6. Ղէմա՛ւթ ի՛ պատէթինին մէսարիֆինէ
իլհագ օլմագ հէր քէսէ պօօրճ մու տուր :

Ղ. 1. Վիլէթ, հէմ փէք էլզէմ պիր պօրճ
տուր : Ինսանլարըն պու տիւնեատա սա՛ատէթի՛
վէ իգպալի վէ էպէտիլէքտէ ըիֆահը հալլ՛րի ի-
չիւն իգթիլզալը ալը : Ըլլահըն ի՛ պատէթինի ու-
զուն վագըթ իհմալ էտէն պիր ճէմա՛ւթ՝ հիչ
պիր վագըթ ֆալիլէթլի վէ սա՛ատէթլի օլմուչ ,
վէ իշի ըասթ կիթմիշ տէյիլ տիր : Պուստան գա-
թինապար՝ Ըլլահ՝ Ինճիլին նիզամլը մէմուրիյէ-
թինին մէսարիֆինէ եարտըմ էթմէյի հէր առէ-
մին իւզէրինէ պօրճ գօմուչ տուր : (")

լէրտէն պերու՝ հէր շէհրտէ վա՛ղ էտէնլէրի վար . չիւն
հէր շարաթ կիւնիւնտէ ճէմիյէթ եէրլէրինտէ օգոււնուր :

Գործ. ԺԸ. 4. Վէ հէր շարաթ կիւնիւնտէ ճէմի-
յէթ եէրինտէ սէզլէր իտի , վէ Եհնուտիլէրի հէմ
Եոււնանիլէրի դանտըրըր իտի :

Ա ՏԻ՛. Բ. 8. Իմտի իսթէրիմ, քի էրքէրլէր հէր
եէրտէ փաք էլլէր գալտըրարագ՝ զազապսըզ վէ իշքիլ-
սիզ՝ տուա՛ էտէլէր :

Գալ. Գ. 16. Քրիստոսուն սէօղիւ՝ սիզտէ զանիմէթ
իլէ սաքին օլտուն . վէ պիրիպիրինիզէ հէր իլմ՝ իլէթա՛
լիմ ու նաոիհաթ էտիպ՝ սաղմուլար հէմ՝ իլահիլէր վէ
ըուհանի նազմէլէր իլէ՝ Ալլահա եիւրէքլէրինիզտէ լութֆ
իլէ թէսպիհ էյլէյին :

Գործ. Բ. 41, 42. Իմտի օնուն սէօղիւնիւ սէվինճ
իլէ գապուլ էտէնլէր վաֆթիլ օլտուլար , վէ օլ կիւն
օնլարա իւչ պին ճան գատար զամմ՝ օլտու : Վէ ըւ-
տուլէրին թալիմինէ վէ իլհալլըզա վէ էքմէք փարէլէ-
մէսինէ վէ տուալարա տէվամ էթմէքտէ իտիլէր :

(*) Ա Կրթ. Թ. 11. 14. Էյէր պիլզ սիզէ Բուհա-
նի շէյլէրի էքտիք իսէ , սիզտէն ճիսմանի շէյլէրի պի-
շէրտէք՝ պէօիլէք շէյ մի : Բապպ տաիլի պէօյլէճէ՝ Ին-
ճիլի վա՛ղ էտէնլէր Ինճիլտէն կէչինէլէր տէյիւ թան-
զիմ՝ էյլէտի :

Մարթ. Ժ. 9, 10. Քէմէրլէրինիզտէ ալթուն եա կիւ-
միւչ եա պազըր՝ վէ եօլ իչիւն տաղարճըզ վէ իքի գաֆ-
թան վէ սայագ գապլարը վէ տէյինէք էտինմէն . զիւրա
իշճի քէնտի թաամլինա լայըզ ալը :

Ս. 7. Պիր քիմնէ պիլա սէպէպ Լլաճըն է-
վինտէն՝ եախօտ ճէմա՛ւթ իլէ օլան ի՛պատէթ-
տէն կէրի գալտըղը հալտէ սուչսուղ օլո՛ւր մու:

Ճ. Խալըր օլմաղ՝ վէ պու շէյ օնա մապար-
րաթլը պուր: (ւ)

Ս. 8. Գլամիլեաճա ի՛պատէթ՝ նէ՞ վաղըթ
իճրա օլունմալը տըր:

Ճ. Խապահ վէ ախշամ: Պունու՝ հէմ ա՛ղլ
հէմ տախի Լ՛գիզ Վիթապլար էջրէտիր: Վէ-
զալիք սօֆրատա, թա՛մտան էվիլէ վէ սօնկրա
պիր մուխթասար աուա՛ իլէ Լլաճա թէշէք.քիւր
էթմէք պիր պօրճ տուր: (պ)

Ա ՏԻՄ. Ե. 18: Ջիրա քիթապ տէր. Խարման սէօ-
յէն էօքիւզիւն աղղընը պաղլամայասըն. հէմ, իշճի իւճ-
րէթինէ լայրճ տըր:

Գաւ. Չ. 6: Վէ քէլամը էջրէնմէքտէ օլան՝ խօճա-
սընը հէր կէօնէ նի՛մէթլէրտէն հիսսէտար էյլէսին:

Հաւ. Ժ. 27: Ջիւնքի օնլարա խօշ կէօրիւնտիւ.
հէմ օնլարա պօրճու աուրլար. զիրա թալիֆէլէր էյէր
օնլարըն բուհանի շէյլէրինէ իլհազ օլտուլար իսէ, թէ-
նէ տալիր շէյլէրտէ տախի օնլարա խըզմէթ էթմէյէ
պօրճու աուրլար:

Բ ԿԻՆՔ. Ը. 13, 14: Ջիրա զայրիլէրէ բահաթ՝ սիզէ
իսէ սըզընթը օլմաղ իչիւն տէյիլ, իլլա հալ պիր օ-
լուա՛ շիմոթի գէմանտէ սիզին արթըղընըզ օնլարըն էք-
սիքիլի իչիւն օլա. օնլարըն արթըղը տախի սիզին էք-
սիքիլիինիլ իչիւն օլա՝ թա քի հալ պէրապէրիլի օլա:

(ւ) ԵՔ. Ժ. 25: Վէ քէնտի ճէմ՝ օլմամըղ թէրք
էթմէյէլիմ, նիճէ քի պա՛ղլարըն ա՛տէթի տիր:

Սաւ. Ճ. 4: Օնուն զափուլարընա համո իլէ՝
ափուլարընա շիւքը իլէ վարըն. օնա համո էտին, իս-
մինէ պէրէքէթ օգուլուն:

(պ) Սաւ. Ղ. 1, 2: Էյի տիր Բապա համո էթ-
մէք վէ սէնին խմինէ մէղմուր օգումադ եա՛ թա՛պա,
սապահտան ինայէթինի վէ կէճէլէրտէ հաղիգաթընը
խապէր էթմէք:

Սաւ. ՃԻԱ. 2: Նիյաղըմ սէնին հուզուրունտա պու-
խուր՝ էլիմին գալտըրըմասը ախշամ փէշքէշի կիպի
աօղըրուլուն:

Ս. 9. Գրամիլեաճա ի'պատէթ վագթինտէ սա-
պահ վէ ասխամ իճրա օլունաճագ խըզմէթլէր
նէ՞ տիր :

Ղ' . Ը'ղիղ Վիթապը օգումագ՝ մեզհէպճէ
թա'լիմ վէրմէք՝ իլահի օգումագ վէ տուա' էթ-
մէք : (Զ)

Ս. 10. Կիզլիտէ օլան ի'պատէթ՝ նէ՞ վագըթ-
տա իճրա օլունմալը տըր :

Ղ' . Շիւպհէսիլ հէր կիւն : Պէլքի սա-
պահ անիտէ եաթագտան գալգորգտան սօնկրա ,
վէ ասխամ եաթմաղտան ա'գապինճէ էվվէլ էն
մինասիպ վագթլար տըր : Պու ի'պատէթտէ պէր
գարար տէվամ էթմէք ղայէթ իլթիղալը տըր :

Ս. 11. Կիզլիտէ ի'պատէթ էթմէյէ նէ՞ սէ-

Ն ՏԻ՛. Դ. 3—5 : Քի օնլար էվէնմէքտէն մէն՝ է-
տէրէր , վէ թաամլարտան կէրի տուրմաղա թէնպիհ
էտէրէր , օնլարը քի Ալլահ՝ միւմինլէրտէն վէ կէբչէթ-
լէյի պիլէնլէրտէն թէշէթքիւր իլէ ալլնմագ իչիւն եա-
րաթոր : Ձիրա Ալլահըն հէր մաիլուգու էյի տիր ,
թէշէթքիւր իլէ ալլնարղը թագտիրտէ . վէ րէտու օլու-
նաճագ հիչ պիր շէյ եօգ տուր : Ձիրա Ալլահըն սէօ-
ղիւ իլէ վէ նիյաղ իլէ ա'ղիզլէնիր :

(Զ) Դ. Բ. ԺԵ. 11 : Վէ պունլար՝ Սէլանիքտէ օլան .
լարտան տահա ասըլգատէ օլմալէրի իլէ , սէօղիւ ճանի
կէօնիւլտէն գապուլ էտիպ՝ պու շէյլէր պէզլէ՞ մի տիր
տէյիւ՝ հէր կիւն քիթապլարը թէֆթիշ էտէրլէր իտի :

Բ ՕԻ՛. ԺՆ. 18, 19 : Վէ պու սէօղլէրիմի էիւրէ-
յինիլէ վէ ճանլարընրղա գօյուն : Օնլարը օղուլլարընրղա
էօյրէտիպ՝ էվինտէ օթուրտուղունտա վէ եօլտա կէզ-
աիյինտէ վէ եաթտըղընտա հէմ գալգտըղընտա օնլար-
տան էօթիւրիւ սէօյլէյէսինիլ :

Ս. Դ. Դ. 12 : Էյի տիր Բապպա համա էթմէք վէ
սէնին իոմինէ մէզմուր օգումագ եա՝ թա'ալա , սապահ-
տան րնայէթինի վէ կէճէլէրտէ հագիղաթընը իսպէր
էթմէք :

Փէւէդ. Դ. 6 : Հիչ պիր շէյ իչիւն գապուլ չէթմն .
լաքին հէր շէյտէ տիլէրլէրինիլ Ալլահա՝ տուա՝ վէ նի-
յաղ իլէ՝ թէշէթքիւր իլէ պէրապէր իֆատէ օլունսուն :

պէսպէր վար տըր :

Ճ'. Արդի ի պատէթտէ ինսան գըսմը պաշգա
թարղտան զիյատէ սէրպէսթ Մլաճա եագլաշա-
պիլըր, վէ պիւթիւն պիւթիւն եիւրէյինի Մլաճա
աշապիլըր : Պունտան դաթի' նաղար, ինսան ի-
լէ Մլաճըն արասընտա պա'ղը մախաուս քէյթի-
յէթլէր օլուր, մէսէլա կիւնաճլար իգըար էթմէք,
տէրալէր իւղէրինէ աղլաշմագ վէ լաղըմը օլան
շէյլէրի տիլէմէք, քի պունլարը հէր քէսին հու-
ղուրունտա իֆատէ էթմէք մինասիպէթսիղ օլուր :
Պու ի պատէթ ինսանըն ֆիքրինի ի պատէթքար
էթմէյէ' վէ օնու լութֆտա պէյիւթմէյէ դա-
յէթլէ մինասիպ տիր : Արդի ի պատէթ' Մ'գըղ
Քիթապտա տա էմը օլունմուշ տուր : (ս)

Ս. 12. Տուա' նէ° տիր :

Ճ'. Տուա' րիճա թարղընտա մէղհէպճէ պիր
ա'րղ տըր. վէ օնտա' տուա' էտէն զաթըն իճթի-
յաճը' արղուսու վէ իւթիտի մէվճուտ օլուր : (ս)

Ս. 13. Տուա' էթմէյէ նէ° մէճպուրիյէթ
վար տըր :

Ճ'. Իշպու տուա' էթմէք պօրճունուն ա'գլէ
եագըն օլմասը' տուա' էթմէքտէն հասըլ օլան
զաթի մէնֆա'աթ' արղու օլունան պէրէքէթլէրի
իհսան էթտիւթմէյէ տուա'նըն գուտրէթի' վէ Մլա-
ճըն թէնպիհի : Պու սէպէպտէն պու միւհիմմ
վէ միւսթագիլ պօրճու իհմալ էթմէք պէյիւք

(ս) Մարթ. 2. 6 : Սէն իսէ տուա' էթտիյինտէ,
օտանա կիր, վէ գափունու գափալըպ' կիղլիտէ օլան
ֆէտէրինէ տուա' էյլէ, վէ կիղլիտէ կէօրէն ֆէտէ-
րին' ասնա աշէքեարէտէ էօտէյէ :

(ս) Ղար. ԺԸ. 13 : Աէօմիւթճիւ իսէ ուղագտան
տուրուպ' կէօպէրինի օլիլէ կէօյէ գալտըրմադ իսթէմէղ
իտի. իլլա կէգըսիւնիւ վաւրուպ' տէրիտի. Եա' Ալլաճ'
պէն կիւնաճքեարա մաղֆիլէթ գըլ :

տիվանէլիք վէ կիւնահ տըր : (1)

Ս. 14. Տուա՛ քիմէ՞ սունուլմալը տըր :

Ղ. Ըլահա, եա՛նի փետեր՝ (Ղուլ վէ Ը)-
ղիլ Բուհա : Պիքիր Սերեհմէ եախօտ էվլիյա
սայրան ա՛ղիլէրէ, եա մէլէրլէրէ եախօտ պաշգա
եարատըմըզ վաթլարա տուա՛ էթմէք ճայիլ տէ-
յիլ տիր, զերա փութիերէսթլիք օլուր . նէ աէ
Ս/յանճը կիպի շնլարըն վասիթասի իլէ Ըլահա
տուա՛ սունուլապիլիր : (ա)

Ս. 15. Տուա՛ քիմի՞ն իսմի իլէ սունուլմալը
տըր :

Ղ. Վրիստոսուն իսմի իլէ : Ըլահ իլէ ինսա-
նըն արասընտա միյանճը եալընըզ օ տուր : Կիւ-
նահ տիւնեայա կիրտիքտէն պերու, ի՛նայէթ
թաթլընա պաշգա թարղ իլէ աէյիլ անճադ

(1) Ղ. 1. ԺԱ. 9. Պէն տախի սիղէ տերիմ. Տիլէ-
յին՝ վէ սիղէ վերիլէճէք, արայըն՝ վէ պուլաճադ սընըզ .
չալըն՝ վէ սիղէ ալըլաճադ տըր :

(ա) Ղ. 1. ԺԱ. 2. Վէ ծնլարա տէտի. Տուա՛ էթտի-
յինիզ զէման՝ աէյին. Եա՛ կեօրլէրտէ օլան Փէտերի-
միզ՝ առըն ա՛ղիլ օլուն :

Բ Կ. Բ. ԺԳ. 14. Բապպ Յիսուս Քրիստոսուն, ի՛-
նայէթի, վէ Ալահըն մուհապէթի վէ Աճիլ Բուհուն
իլճաղըզ ճիւղէնիզ իլէ օլուն :

Գ. Բ. Ի. 58. Վէ Ստեփաննոսու թաշարլար իտի,
քի նիտա էտիպ տէր իտի. Եա՛ Բապպ Յիսուս՝ բու-
հումու գապուլ էլլէ :

Կ. Բ. Բ. 18. Քիմնէ ոիզի՛ ալապ կէօնիւլիյէ վէ
մէլէրլէր ի՛պատէթինէ բիզա վերերէք՝ իթիիար նիշա-
նըրգտան մահրում՝ զօմասըն, շէղլէ քիմնէ քի՛ օլ
կէօրմէտիլի շէյլէրէ կիրիշիպ՝ քէնտի ճիւմանի ա՛ղլըն-
տան պոշունա քիպիլլէնիր :

Յայ. ԺԹ. 10. Վէ ծնուն պոպարընըն էօնիւնէ
տիւլալում՝ քի՛ ծնա սէճտէ էտէյիմ, վէ պանա տէտի.
Սազըն՝ էթ մէյէսին, զիրա սէնին՝ վէ Յիսուսուն շէհա-
տէթինի թութան սէնին գարնտաշլարընըն գուլտալը
իմ. Ալահա սէճտէ էլլէ. զերա Յիսուսուն շէհատէթի՛
փէյըամպէրլէյին բուհու տուր :

պիր Միլյանճը վասիթասի իլէ եագլաշըլապիլ'ը : (բ)
 Ե. 16. Տուայը Ալլահա նէ՞ թարզ իլէ ա'րզ
 էթմէլի :

Ղ'. Տուանըն մէֆհումունու սագլայարագ ,
 բուսում իլէ վէ րայէթ իլէ՝ կիւնահքեարըղընը
 վէ նալայըղընը տերունտէն տույմագ իլէ , մու-
 հապպէթ՝ թէվպէ՝ թէվպի'ւ իման՝ մէմնունիյէթ
 վէ միւտավէմէթ իլէ . վէ Ալլահըն միւրատընա
 միւթի'ւ օլարագ տուայըլ ա'րզ էթմէլի : (ց)

Ե. 17. Տուա՝ քիմի'ն իչին սունուլմալը տըրո :

Ղ'. Վէնտիմիլ՝ տօսթլար վէ տիւշմէնէրիմիլ
 իչին , հիւքմտարլար վէ թէպա'ա իչին՝ վաի'ղէր
 վէ ճէմա'աթլար՝ քիլիսէ վէ տիւնեա իչին ,

(բ) Ե ՏԻ՛. Բ. 5 : Զիրա Ալլահ պիր տիր . Ալլահըն
 վէ առէմէրին միլյանճըսը տախի պիր տիր , առէմ՝
 Գրիսուս Գիսուս :

ԵԻ՛. Բ. 18 : Զիրա իքիմիլ տախի պիր Բուհտա
 Փէտէրէ ինզար օլմագլըղա օնուն վասիթասի իլէ մա-
 լիք իլ :

(ց) ԵԲԻ. ԺԲ. 28 : Օնուն իչին տարըլմայան վա-
 տիշահլըղ գապուլ էթմէմիլ իլէ . լութֆունուլ օլուն
 քի՝ օնուն վասիթասի իլէ Ալլահ մագպուլանէ՝ էտէպ
 վէ տինտարլըղ իլէ ի'պատէթ էտէլիմ :

Ղ-Ի. ԺԸ. 13 : Եա՝ Ալլահ՝ պէն կիւնահքեարա մաղ-
 ֆիրէթ ԳԸ :

Յ-Է. Դ. 24 : Ալլահ Բուհ տուր . վէ կերէք տիր քի
 օնա սէճտէ գըլանլար բուհ իլէ վէ կերչէլիք իլէ սէճ-
 տէ գըլտընլար :

ԵԲԻ. ԺԱ. 6 : Լաքին պիլա իման մագպուլ օլմագ
 միւմիլինսիլ տիր . զիրա Ալլահ եագլաշանա ինանմագ
 կերէք տիր քի՝ օ մէվճուտ տուր . վէ օնու արայան-
 լարա ի'վագ վէրիճի տիր :

ԵԻ՛. Զ. 18 : Հէր վագըթտա հէր տուա՝ վէ նիյաղ
 իլէ Բուհտա տուա՝ էյլէյին , վէ հէման պունուն իչին
 թէքիլ տէվամ վէ նիյաղ իլէ ույունըղ տուրուն՝ հէփ
 ա'գիլէր իչին :

Լ-Ի. ԻԲ. 42 Եա՝ Փէտէր՝ էյեր իսթերսէն՝ պու-
 դատէհի պէնտէն կէչիր . լաքին պէնիմ իրաաէթիմ
 տէյիլ իլլա սէնինքի օլուն :

Ճիւմլէ շիմտի եաշայան վէ պունտան պէօյլէ եաշայաճագ առէմլէր իչիւն տուա՝ էթմէք կէրէք տիր . ամմա էօլիւլէր՝ ճէհէննէմոէ օլան կիւնաճքեարլար՝ կէօքտէ օլան ա՛լիլլէր վէ ա՛ֆվ օլունմազ կիւնաճը իշլէմիշ օլանլար իչիւն տուա՝ օլունմազ : (-)

Ս . 18 . Տուա՝ նէ՞ իչիւն սունուլմալը տըր :

Ճ . Վէնտիրլիյինտէն ճայիզ՝ վէ Ալաճըն ի՛զ-զէթինի իլէրի կէօթիւրմէյէ մինասիպ օլան շէյլէր՝ Վիլիսէնին վէ տիւնեանըն մէնֆա՛աթը՝ քէնտիմիլին վէ սայիրլէրին էյլիյինի թաճսիլ էտէն շէյլէր իչիւն տուա՝ սունուլուր :

Ս . 19 . Կէօյիւն ի՛պատէթի իլէ տիւնեատա օլան ի՛պատէթին մապէյնինտէ նէ՞ Փարգ վար տըր :

Ճ . Փարգ շու խուսուսլարտա տըր , եա՛նի՛ կէօյիւն ի՛պատէթի համտ ու թէշէքքիւրլէրտէն ի՛-

(-) Ա Տէփ . Բ . 1 : Իմտի հէփիսինտէն էվիլլ եալվարըրմ , քի ճիւմլէ առէմլէր իչիւն նիյազար՝ տուալար՝ ըհճալար՝ շիւքրլէր ա՛րզ օլունա . հէմ փատիւշաճլար իչիւն՝ վէ հէփ մանսուպտա օլանլար իչիւն աախի , քի թէքմիլ տինտարլըզ վէ էտէպ իլէ՝ ասուտէ վէ քաճաթ էօ՛միւր կէչիրէլմ :

Մարի . Ե . 44 : Ամմա պէն սիզէ տերիմ՝ քի՛ Տիւշմէնլէրինիզի սէվին , սիզէ պէտ տուա՝ էտէնլէրէ խայր տուա՝ էտին , սիզտէն իբրաճ էտէնլէրէ էյլիք էտին , վէ սիզի ինճիտէնլէր հէմ սիզի գօվալայանլար իչիւն տուա էտին :

Սաւլ . Ճիւ . 6 : Երուսաղէմին սէրամէթինի տիլէյին . սէնի սէվէնլէր՝ ըաճաթլըզ պուլուրլար :

Յոյր . ԻԲ . 11 : Նաճագգլըզ էտէն տաճա նաճագգլըզ էթմին վէ մուրտար օլան տաճա մուրտարլանսին . վէ սաաղըզ՝ տաճա սաաղաթ իշլէսին վէ ալիլ օլան տաճա ալիլլէնսին :

Ա Յալ . Ե . 16 : Էյէր պիր քիմաէ գարնտաղնըն էօլիւմ օլմայան պիր կիւնաճ իշլէտիյինի կէօրիւրսէ , տիլէյէ , վէ օնա՝ եա՛նի էօլիւմ օլմայան պիր կիւնաճ իշլէյէնլէրէ հայաթ վէրէճէք տիր . էօլիւմ օլան կիւնաճ վար . տէմէյօրում քի՛ օնուլն իչիւն ըհճա էտէ :

սլարէթ օլուպ, թէքմիլէն փաք վէ ա'զիլ տիր:

Ս. 20. Տիւղիյէ տուայը իհմալ էտէնին Վրիս-
թիան օլմասը իհթիմալ մը տըր:

Ղ. Պէշէ էտէնին Վրիսթիան օլտուղունու
անկլամագ կիւճ տիր: Տուա՝ հագգճա "Վրիս-
թիանըն նէֆէսի" տէյիւ թէսմիյէ օլունմուշ
տուր: (†)

ՊԼԳ 27

Բահաի Կէնի-

Ս. 1. Բահաթ կիւնիւ նէ՞ տէմէք տիր:

Ղ. Տիւնեանըն մասլահաթ վէ զէվդ ու սէֆա-
սընտան ֆէրաղաթ էտիպ՝ ա'զիլ խըզմէթէրէ տէ-
վամ էթմէնին կիւնիւ տէմէք տիր:

Ս. 2. Բահաթ կիւնիւ ախլագտա՞ն մը, Եօխսա
Լլահճըն էմրի իլէ մի գօնուլմուշ պիր կիւն տիր:

Ղ. Հէմ ախլագտան՝ հէմ Լլահճըն էմրի ի-
լէ: Օհմանըն պիր գըսմընը ի'պատէթէ թախսիս
էթմէնին պօրճ օլտուղունու ա'գլ իլէ պուլուրուզ.
պու սէպէպտէն պու շէյ պիզէ պիր ախլագի պօրճ
տուր: Լաքին իշպու ալլահանի ի'պատէթէ հանկը
վագըթ վէ նէ գատար թախսիս էթմէք քէյֆիյէ-
թի՝ եալընըզ Լլահճըն իլհամը իլէ պէյան օլմուշ
տուր. վէ պու սէպէպտէն Լլահճըն էմրինէ մախ-
սուս պիր շէյ տիր:

Ս. 3. Լլահճ՝ վագթըն նէ՞ միգտարընը ա'զիլ
սագլանմաղա թագտիս էթմիշ տիր:

(†) Գործ. Թ. 11: Վէ Բապպ օնա տէտի. Գաղղըպ
Տօղրու տէնիլէն սօգաղա վար, վէ Յուգանըն էվինտէ
Թարսուսյու Ծօղոս նամ քիմէյի սրա. զիւրա իշթէ
տուա՝ էտէյօր:

Ճ'. Ս ագթըն հէտի փայընըն պիրինի՝ եա'նի
նէտի կիւնտէ պիր կիւն : (+)

Ս. 4. Բահաթ կիւնիւ նի՞ջիւն ա'զիզ սագլան-
մալը տըր :

Ճ'. () նուն իջիւն քի՝ (1) Իսթիրահաթ էթմէք՝
օգոյուլ (մէֆէքքիւր էթմէք՝ էվլաւարը տինտար-
ըզտա թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէք՝ Վրիսթիանա
լայըգ իւլֆէթ վէ ճէմա'աթ իլէ ի'պատէթ էթմէք
իջիւն պիր ֆուրսաթ տըր :

(2) Հիւնքի՝ կերէք ա'գլ վէ կերէք թապիա՝
թը հալ պունու թալապ էտէր :

(3) Ս է չիւնքի՝ Ալահ պու կիւնիւն քէնտի իըզ-
մէթի իջիւն տայմա ա'զիզ սագլանմասընը էմր էթ-
միշ տիր : (Լ)

Ս. 5. Բահաթ կիւնիւ նէ՞ վազըթ իհտաս օ-
լունտու :

Ճ'. Եարատըըշ թէմնամ օլտուղու կիպի :

Ս. 6. Պունա նէ՞ խալաթ վար տըր :

Ճ'. (1) Ա'զիզ Վիթապլար օլ կիւնիւն օ վա-
զըթ իհտաս օլտուղունու խապէր վէրիլէր :

(2) Պու կիւնիւն մերամ ու նիյէթի՝ եա'նի
Ալահըն եարատըշտա պէյան օլունան քէմայի-
յէթլէրինի զիքը էյլէմէսի՝ վէ ինսանլարը կէօք

(+) Եւէյ Ի. 8—10. Շարաթ կիւնիւնիւ ֆիքրինտէ
թութ , քի օնու ազիզլէյէսին : Այթը կիւն չաըըզպ'
հէր իշինի իշէ. Ամմա եէտինճի կիւն՝ Ալահըն Բապպըն
շաբաթը տըր. հիչ իշ իշէմէյէսին , կերէք բէն՝ կերէք
օղուն՝ կերէք զըզըն՝ քէօլէն վէ խալալըզըն՝ կերէք տա-
վարըն՝ կերէք գափուլարընտա օլան եապանճըն :

(Լ Ծնդ. Բ. 3. Իմտի Ալահ եէտինճի կիւնիւ միւ-
պարէք զրտը , վէ օնու ազիզլէտի . զիրա օնտա՝ Ալահ
եափըպ եարաթտըղը ճիւմէ իշինտէն րահաթլանտը :

Եւէյ Ի. 8. Շարաթ կիւնիւնիւ ֆիքրինտէ թութ , քի
օնու ազիզլէյէսին :

փատիշահ չլըղընա հաղըր էթմէսի պիր իսպաթ տըր:

Ս. Է (3) օլ վազըթ վէ օնտան սանկրա պէմանըն եհտի կիւնտէն ի՛պարէթ օլան հաֆթալարա թագսիմ օլունմասը տախի պիր տիկէր իսպաթ տըր:

Ս. 7. Բահաթ կիւնիւնիւ ա՛ղիզ սազլամաղա՝ Խարայէլ օղուլարընա եհնիտէն թէնպիհ օլունտո՛ւ մոլ: (օ)

Ղ. Լ՜վվէթ. Սինա տաղընտա Լ՜լլահ օն թէնպիհի վէրտիլինտէ պունու եհնիտէն էմր էյլէտի: (§)

Ս. 8. Լ՜պուլ րահաթ կիւնիւնիւ սազլամազ՝ Վրիսթիանլըգտա տախի եինէ իւզէրիմիզէ Ֆա՛րզ մը տըր:

Ղ. Լ՜վվէթ: Ղ՛իւմլէ ատէմլէրէ Ֆարզ օլան օն թէնպիհլէրին տէօրտիւնճիւսիւ օլտուգտան պաշգա, րահաթ կիւնիւնիւն սահպի օլան Բապպըն՝ Բէսուլլէրինին վէ իւք Վրիսթիանլարըն տախի ա՛մէլ ու հարէքէթի պունա իսպաթ տըր: Խմտի րահաթ կիւնիւ պագի զալաճազ պիր գանուն վէ նիզամ օլուպ, Վրիսթիանլըգտա տախի ֆէսիս օլունմամըշ տըր. հաթթա հէր վէճհ իլէ թագվիէթ պուլմոլ տուր: (§ վէ ա)

Ս. 9. Լէհուտիլէրին շաբաթը հաֆթանըն հա՞նկը կիւնիւնտէ իտի:

Ղ. Հաֆթանըն եհտինճի կիւնիւնտէ իտի:

Ս. 10. Լէհուտիլէրին Շաբաթը եախօտ Բահաթ կիւնիւն նէ՞ գատար վազըթ սիւրտիւ:

Ղ. Վրիստոսուն էօլիւլէրտէն գըյամ էթտի-

(օ) Եւէյ Ի. 11: Ջիրա Բապպ կէյիւ վէ եերի տէնիղի՝ վէ օնլարտա հէփ օլանլարը ալթը կիւնտէ եափտը, վէ եհտինճի կիւնտէ րահաթլանտը. պու խուսուտան Բապպ շաբաթ կիւնիւնիւ միւպարէլէտի, վէ օնու ա՛ղիզլէտի:

(§) Եւէյ Ի. 8: Շաբաթ կիւնիւնիւ ֆիքրինտէ թուլթ՝ ըի օնու ա՛ղիզլէյէտի:

յի վագրեմա գատար : Այնի Վրիստոս կելիս՝
 Եւհուտիէր իլէ թայֆէլէրին մապէյնինտէ օլան
 օրթա տիվարը երգըպ չօգ շէյլէրի էվիլէ-
 քի հալէրինտէ իպգա էտինճէյտէք սիւրտիւ :
 Վրիստոս քէնտի Վիլիսէսի իշիւն հաղորդատըը
 րահաթա տէլալէթ օլան Եւհուտի Շաբաթընը
 հաֆթանըն իլք կիւնիւնէ թէպտիլ էթտի : Մով-
 տէսին թանգըմաթընտա թէշպիհ օլունան նէսնէլէր
 իճրա օլունուպ, օլ թանգիմաթ խիթամ պու-
 տուգտա Եւհուտի Շաբաթը իպթալ օլունտու :

Ս. 11. Վրիսթիան թանգիմաթընտա րահաթ
 իշիւն հաֆթանըն իլք կիւնիւնիւ հըֆլ էթմէք
 ֆարլ օլտուղունա նէ՞ իսպաթ վար տըր :

Ճ'. (1) Վրիստոս հաֆթանըն իլք կիւնիւ
 էօլիւլէյտէն գըյամ էթտի :

(2) Բէսուլէր վէ իլք Վրիսթիանլար հաֆ-
 թանըն իլք կիւնիւնիւ րահաթ իշիւն սագլարլար
 իտի : Շաբաթըն սահիպինին ըիզասը օլմուշ
 օլմասա իտի, օնլար պունու էթմէպէր իտի : Շա-
 բաթ սահիպինին պու ըիզասը պիր գանուն տուր .
 վէ պու էճիլտէն օնլարըն պու հարաքէթինտէ՝
 պիր գանունուն եսխօտ թէնպիհին իգթիլատըն-
 տան օլան նուֆուլ վէ գուվիլէթ մէվճուտ տուր : (ա)

(-) Մարտի. Բ. 28 : Շէյլէ քի՝ Ատէմ Օղլու շաբա-
 թըն տախի սահիպի տիր :

(Հաֆթանըն իլք կիւնիւ ռայիր կիւնլէրտէն թէֆրիգ
 օլունուպ պիրալի, եանի Բապպըն կիւնիւ տէնիլիր,
 շիւնքի Բրիստոսուն գըյամէթինէ պիր եատիկէար օլուն
 տէյիւ պրըմըշ տըր :)

Յայր. Ա. 10 : Վէ պիրալի կիւնիւնտէ Բուհաս օլ-
 տում :

(Պու կիւնտէ Բապպըն ախշամ թաամը իճրա օլունուր
 իտի վէ Ալլահըն քէլամը վաճ օլունուր իտի :)

Գարշ. Ի. 7 : Վէ հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ՝ պիլ
 էքմէք տօղրամաղա ճէմ՝ օլմուշ իքէն, Պօղոս եթթէսի

Ս. 12. Բահաթ կիւնիւ նէ՝ վագըթ պաշար :

Ղ. Պաղըլար ախշամտան, պաշգալարը՝ եա-
րը կէճէտեն, վէ պիր թադըմ քիմնէլէր տէ՝ սա-
պահտան պաշար տէյիւ զանն էտէրլէր : Պա-
ղըսը տա, պու կիւնիւն պաշանաճաղը վագըթ
պէլլիսիլ տիր տէյիւ գըյաս էտէր : Վաքին ճիւմ-
լէսի պիլ իթթիֆագ շու էֆքեարտէ տիրլէր քի՝
վագըթն եէտի փայընըն պիրիսի ա՛ղիլ սագլան-
մալը տըր : Բրիսթիանլար պու պապտէ քէնտի
կիւն հիսապլարընը՝ սաքին օլտուղլարը մահալէր-
տէ ա՛տէթ օլտն ուսուլէ թաթպիգ էտէրլէր իսէ,
եօլու վէ մինասիպ էթմիշ օլուրլար :

Ս. 13. Բահաթ կիւնիւ նի՞ճէ սագլանմալը
տըր :

Ղ. Վիլլ պիր թարղ իւզըն սագլանմալը
տըր : Ոլ կիւն եագլաշտըգտա՝ օնուն իչիւն հա-

կիւնտէ չըգաճագ օլմաղըլա՝ օնլարա սէօյլէր իտի :

(Սատագա ալլըրաճագ կիւն իտի :)

Ս կ-րնի. Ժ. 2 : Հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ սի-
զին հէր պիրինիլ էլինտեն կէլտիլինի ճէմ՝ էտիպ՝ եա-
նընաա ալը գօսուն. թա քի պէնիմ՝ կէլտիլիմտէ տէվ-
շիլմէլէր օ զէման օլմասըն :

(Բրիստուս շայիրալէրինէ օլ կիւնտէ պէյան օլուպ օն-
լարը միւպարէքլէտի :)

Յ-է. Ի. 1. 19. 26 : Վէ հաֆթանըն իլք կիւնիւն-
տէ՝ տահա գարանլըդ իքէն, սապահլարն Մագդաղենալը
Մարիամ՝ մէզարա կէլիպ՝ թաշը մէզարտան գալտըրըմըշ
կէօրտիւ :

Իմոի հէման օլ կիւնտէ՝ հաֆթանըն իլք կիւնիւնիւն
ախշամլար, շայիրալէրին ճէմ՝ օլտուղըս մահալին գա-
փուլարը տախի Եհնաւիլէրին գօրգուսունտան դափա-
լը իքէն, Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրտու, վէ օնլարա
տէտի. Սէլամ սիգէ :

Վէ սէքիլ կիւնտէն սօնկրա՝ եինէ շայիրալէր իչէրի-
տէ իտիլէր, վէ Թավմաս պէրապէրլէրինճէ իտի. գա-
փուլար գափալը իքէն՝ Յիսուս կէլիպ օրթատա տուր-
տու, վէ տէտի. Սէլամ սիգէ :

զըրլըգ կէօրիւմէլի տիր . վէ օնու տուա՝ իլէ պաշ-
լամագ կէրէք տիր : () Լ կիւնտէ՝ խըղմէթտէն վէ
չալըշմագտան , տիւնեալի իլէլտէն , սիւստէն ,
սէֆաաթտան , թէմպէլիքտէն , եօլճուլուգ էթ-
մէքտէն , էվտէն էվէ կէղմէքտէն , սօգազլարտա
քէօյլէլտէ վէ պաղէլէրտէ կէզինմէքտէն , տիւն-
եալի մասլաճաթլար իւզէրինէ սէօհպէթ էթմէք-
տէն , ա՛տէթա վէ ա՛լէլ խուսուս մէղհէպէ վէ
էտէպէ մուղայիր քիթապլար օգուսմագտան կէ-
րի տուրմագ ֆարղ տըր : Բաճաթ կիւնիւնիւ
ա՛ղիզ սագլամագտա շու տաիի մէվճուտ տուր
քի , օլ կիւն ճէմա՛աթ՝ ֆամիլեա վէ մախֆի ի-
պատէթլէրտէ եախօտ րուհանի խըղմէթլէրտէ կէ-
չիրիլսին : (Բ)

(Բ) Բ Օրէն . Ե . 12—14 : Շարաթ կիւնիւնիւ կէօ-
ղէթ քի՝ օնու ա՛ղիլէյէսին , Ալլահըն՝ Բապպ
ոանա թէնպիհ էթտիյի ուսուլպ իւզրէ . Ալթը կիւն
չալըշույ՝ հէր իշինի իլէ . Ամմա եէտինճի կիւն՝ Ալլա-
հըն Բապպըն շարաթը տըր . հիչ իշ իլէմէյէսին , կէ-
րէք սէն՝ կէրէք օղլուն վէ գըզըն վէ քէօլէն վէ
խալսյըղըն վէ էօքիւզիւն վէ էշէյին վէ հէր տալարըն՝
վէ կէրէք գափուլարընտա օլան եապանճըն , թա քի քէօ-
լէն վէ խալսյըղըն՝ սէնին կիպի րաճաթ էաէ :

Երէմ . ԺԷ . 21 , 22 : Բապպ պէօյլէ տէր . ճանլարը-
նըղա տիգգաթ էտին , վէ շարաթ կիւնիւնտէ եիւք
գալտըրման , վէ Երուսաղէմ գափուլարընտան իշէրի կէ-
թիւմէն : Վէ շարաթ կիւնիւնտէ էվէրինիզտէն տիշա-
րը եիւք չըգարման , վէ ապա իշ իլէմէն իլա շարաթ
կիւնիւնիւ՝ պապալարընըղա էմը էթտիյիմ կիպի թազ-
տիս էյլէյին :

Նեեմ . ԺԳ . 15 : Օլ կիւնլէրտէ Զուդատա շարաթ
կիւնիւնտէ ճէնտէրէ սըգանլար վէ տէմտ կէօթիւրէն-
լէր հէմ տէ էշէքլէրի շէրապ իլէ՝ իւզիւմ իլէ վէ ին-
ճիր իլէ վէ հէր կէօնէ եիւք իլէ եիւքլէտէնլէր կէօր-
տիւմ , քի օնլարը շարաթ կիւնիւնտէ Երուսաղէմէ կէ-
թիւրիւրէր իտի . իմտի զախիւրէ սաթտըզլարը կիւնտէ
օնլարը ազարլատրմ :

Եսայ . ԾԸ . 13 , 14 : Էյէր շարաթտա՝ մուգատտէն

Ս. 14. Բահաթ կիւնիւնտէ մուժլադա իդ-
թիզալը եախօտ մերհամէթէ տայիր օլան իշէր
իճրա օլունա՞մազար մը:

Ղ. 13. Եր պիր պաշգա վագթէ պրաղըրաճագ
պիր քէյֆիյէթ տէյիլ իսէ՝ օլապիլի: Սէսէլա.
խասթալարըն խըղմէթլէրինի կէօրմէք, սըգընթը-
տա օլանլարա իմսատ էթմէք. վէ սայիր պու մի-
սիլլիւ մերհամէթէ տայիր վէ իգթիզալը իշէր կէօ-
րիւլէպիլի: (է)

Ս. 15. Քրիսթիանլարըն բահաթ կիւնիւնէ
նէ՞ իսմ վէրիլմէլի տիր:

Ղ. Պիր միւնասիպէթ իլէ Բապպըն կիւնիւ՝
եախօտ հաֆթանըն իլք կիւնիւ թէսմիյէ օլու-
նուր. հէմ տախի Շարաթ տէնիլէպիլի քի՝
բահաթ մա՞նասընա տըր:

Ս. 16. Բահաթ կիւնիւ միւհիմմ պիր շէ՞յ
մի տիր:

Ղ. Լզվէթ. չիւն Լլահըն պիլկիսինի վէ ի՝
պատէթինի հըֆզ էթմէքտէ, վէ պէյլէճէ ին-

կիւնիւմոնէ՝ միւրատընը էթմէքտէն պաղընը տէօնտէ-
րիրսէն, վէ շարաթա ֆէրահլըգ՝ Բապպըն մուգատտէ-
սինէ ա՛ղիզ տէրսէն, վէ օնու ա՛ղիզլէմէքլէ՝ քէնտի
եօլլարընճա ա՛մէլ էթմէյիպ՝ միւրատընը պուլմաղ՝ վէ
քէօթիւ սէօզ սէզյլէմէզսէն, Օ զէման Բապպոտա մէս-
րուր օլաճագսըն. վէ սէնի եէրին եիւճէ մահալլէրինէ
պինտիրէճէյիմ, վէ սանա պապան Յակոբուն միւրատընը
եէտիրէճէյիմ. զիրա Բապպըն աղղը սէզյլէտի:

(է) Մարի. Բ. 27. Շարաթ ատէմ՝ իշիւն օլտու, տէ-
յիլ ատէմ՝ շարաթ իշիւն:

Ղ-ի ԺԳ. 15, 16. Իմտի Բապպ օնա ճէվապ վէր-
տի, վէ տէտի. Եա՝ միւրայը՝ սիզին հէր պիրինիզ շա-
րաթ կիւնիւնտէ եէմիլքտէն էօքիւզիւնիւ եա էշէյինի
չէօզէր տէ՝ կէօթիւրիւպ սուվարմա՞ղ մը: Պու իսէ՝
Արբահամ զըզը իքէն՝ քի օնու իշթէ շէյթան օն սէ-
քիզ երլտան պէրու պաղլամը իտի, շարաթ կիւնիւն-
տէ պու պաղլտան չէօզիւլմէյէ ճայիլ տէյիլ՝ մի իտի:

սանյարըն տիւնեավի վէ ըուհանի մէնֆա'աթ ու
սա'ատէթինի իլէրի կէօթիւրմէքտէ, ճիւսկէ սայիր
շէյլէրտէն զիյատէ մէնֆա'աթը օլմուշ տուր :

Ս. 17. Բահաթ կիւնիւ գըյմէթլի սայրմա'ը
մը տըր :

Ղ. Իվվէթ. չիւն՝ կերէք քէնտիմիղին կերէք
միլէթիմիղին վէ շիմտիքի վէ կէլէճէք նէսին սա-
ատէթի պունա մէրպութ տուր. պու էճիլտէն օ-
նուն պօզուլմասընը մէն՝ էթմէք պապընտա հէր.
վէճճ իլէ ճէհա ու ղայրէթ օլունմագ կերէք տիր :

ՊԼՊ 28

ՎԵԼԵԿ

Ս. 1. Ըլլահըն Վիլիսէսինի պէլի վէ աշիքեար
կէօթէրէն հալէր նի՞ճէ թա'պիր օլունուրլար :

Ղ. Ս'մուսի եախօտ Ս'իւնֆէրիտ, կէօրիւնիւր
եախօտ կէօրիւնմէլ, Ղ'էնքլէշէն եախօտ Ս'իւ-
զաֆֆէր Վիլիսէ տէյիւ թա'պիր օլունուրլար :

Ս. 2. Ս'մուսի Վիլիսէ տէմէքլէ նէ՞ անկա-
ջըլր :

Ղ. Պունուն իքի մա'նասը վար տըր : Իվվէլա
տիւնեա իւլէրինտէ սաքին օլան հէփ օլ քիմնէլէր
անկլաջըլր քի Վրիստոսուն տօսթլարը օլտուղլա-
ընը իգրար էտէրլէր, վէ Ըլլահ իլէ հէմ՝ սնուն
գափմը իլէ ո'ւմումէն ա'հա քէսիշմիշէր տիր : Ի-
քինճի՝ հէփ օլ քիմնէլէր անկլաջըլր քի էն սօ-
նունտա ա'պիլլէնիպ՝ խէլաս օլաճագլար տըր : (դ)

(դ ԵԻԵ. Ս. 10. 22, 23 : Բա քի վագըթլարըն
թէմամ օլմասընըն թէրթիպինէ կէօրէ հէր շէյի՝ կէ-
րէք կէօրէրտէ կերէք եէր իւզէրինտէ օլան շէյլէրի
ֆրիստօտա պիր եէրէ կէթիլէ : Այ հէք շէյի օնուն

Ս. 3. Սինդիկատ Կիլիսէ տէմէքլէ նէ՞ անկ-
լաշըլըր :

Ճ. Բրիտոսու իգրար էտէնլէրին իշինաէն պիր
թագրմ քիմսէլէր անկլաշըլըր քի՛ Բրիտիան-
լըղըն էն պէջիւք վէ էն էլլէմ կերչէքլէքլէրինի
գապուլ էտիպ, վէ ոլ կերչէքլէքլէրէ մութապրգ
սուրէթտէ էյի հալ իլէ հաշալըպ, Բրիտոսուն
շէրիա՛թլարը՝ գանունլարը վէ էմրլէրի միւճիպինճէ
պիրիքտէ եիւրիւմէյէ ա՛հա էթմիշլէր տիր : Բո-
մատա, Կորնթոստա, Եփեսոստա, Փիլիպպէտէ,
Ադոդոստա, վէ թսնաղոնիկէտէ ոլան քիլիսէլէր
պէշլէ իտիլէր : (Ե)

Ս. 4. Կէօրիւնիւք քիլիսէ տէմէքլէ նէ՞ անկ-
լաշըլըր :

Ճ. Հէփ ոլ քիմսէլէր անկլաշըլըր քի՛ Լէ-
լահըն էմրինէ կէօրէ՝ սերպէսթ վէ աշիքիար Լի-
զիլ Բիթմապլըն մէզհէպինի իգրար էտիպ, Լլահ
իլէ վէ օնուն գալմը իլէ ա՛հա քէսիշիլլէր : (Զ)

Ս. 5. Կէօրիւնմէզ քիլիսէ տէմէքլէ նէ՞ անկ-
լաշըլըր :

Ճ. Հէփ ոլ քիմսէլէր անկլաշըլըր քի՛ կէօ-
րիւնիւք քիլիսէյէ ա՛ղա ոլսալար տա ոլմասալար
տա, Փիլ հագիգաթ իմանա կէլմիշլէր տիր. հէմ
խուլուսի փաք վէ կերչէքլէր իլէ Բապպ Տիսուս

այապարը ալթընա գոտու, վէ օնու հէփ շէլլէրին իւ-
զէրինէ քիլիսայէ պաշ էյլէտի, քի օնուն թէնի՛ ճիւմ-
լէյի՛ հէր շէյտէ տօլտուրանին տօլլուլղու տուր :

(Ե) Յայ. Բ. 7. Գուլաղը ոլան՝ Բուհուն քիլիսալէ-
րէ նէ օեյլէտիյինի իշիթսին :

(Զ) Ա. Կ. Բ. 2. Լլահըն՝ Կորնթոստա ոլան քի-
լիսալընա՝ Քրիստոս Յիսուստա ա՛յիզլէնմիշլէրէ տա՛վէթ
օլմուշ ա՛ղիզլէրէ՝ կերէք քէստիլլէրին կերէք պիզիմ՝ օ-
լան Բապպմըզ Յիսուս Քրիստոսալէն առընա հէր նէրտէ
հէփ նիտա էտէնլէր իլէ պէրապէր :

Վարիստոսու սեփերէր : (է)

Ս. 6. Ն'էնքէշէն քիլիսէ տէմբըէ նէ՞ անկ-
լաշըր :

Ն'. Տիւնեա իւզերինտէ օլան ճէմի՝ սահիճ
Վարիսթիանլար անկլաշըր քի՝ պու տիւնեատա
թէճրիւպէ թահթընտա պուլունտուգլարը վապթը՝
քէնտի նէֆսլէրի՝ կիւնահ՝ շէյթան վէ տիւնեա
իլէ ճէնքէշմէքտէ կէշիրիլէր : (Է)

Ս. 7. Սիւզաֆֆէր քիլիսէ տէմբըէ նէ՞ անկ-
լաշըր :

Ն'. Ն'էմի՝ սահիճ Վարիսթիանլար անկլաշըր
քի՝ ճէիլ հալաէ տիրլէր, եահի կէօյիւն ա՛ղբը-
լիյի վէ սահաթէթինէ նայիլ օլմուշար տըր : (Ը)

(է) Բ ՏԵՄ. Բ. 19 : Ամմա Ալահն զավի թէմէլի
տուրուր, վէ ծնուն պու միւհիւրիւ վար . Բապպ քէն-
տինին օլան քիմսէլէրի պիլիր :

Ա Կ-Ը. Թ. 12, 13 : Զիրա նիճէ քի թէն պիր
իքէն՝ չօգ աղարը վար, վէ պիր թէնին հէփ աղարը
չօգ իքէն եինէ պիր թէն տիր, պունճիլէյին քրիստոս
տախի՝ Զիւնքի պիլ ճէփիմիլ պիր Բուհուն վասիթա-
սի իլէ պիր թէն իշիւն վաֆթիլ օլտուր, Եէհուտի-
լէր տէ՝ Եունանիլէր տէ՝ գուլար տէ՝ աղատլըար տէ,
հէփիմիլ տէ պիր Բուհու սուվարըլար :

(Է) Ա ՏԵՄ. Զ. 12 : Իմանըն էյի ճէհտինտէ ճէհտ
էյլէ, էպէտի հայաթա եափը, քի ծնա տա՛վէթ օլ-
տուն, վէ չօգ շահիտլէրին էօնիւնտէ էյի իզրարը էգ-
րար էյլէտին :

Գայր. Ա. 7 : Ղալիպ օլան՝ պու շէյլէրէ վարիս
լաճագ, վէ պէն ծնուն Ալահը օլաճաղըմ, օ տա պէնիմ
օղլուճ օլաճագ :

ԵԻԻ. Զ. 12 : Զիրա պիլիմ կիւրէշիմիլ գան վէ թէն
իլէ տէյիլ տիր, իլլա սալթանաթլար իլէ՝ հիւքիւմէթ-
լէր իլէ՝ պու ափրին գարանլըղըն տիւնեայը կապթ է-
տէնլէրի իլէ եարամաղըղըն կէօք մահալլէրինտէ Բուհ-
լարը իլէ տիր :

(Ը) Գայր. Ե. 9 : Վէ պիր եէնի թէսպիճ օգուլուպ
տիրլէր. քիթապը ալմաղա վէ ծնուն միւհիւրլէրինի աշ-
մաղա լըղը օն. շիւքի պօղաղլանտըն, վէ գանըն իլէ
պիլի Ալահա՝ հէր գապիլէտէն վէ տիլտէն վէ գալմուան
վէ թայիֆէտէն սաթուն ալարն :

Ս. 8. Պիր քիլիսէ նէ՞ վէճճ իլէ թէրթիպ վէ
թանդիմ օլունապիլիր :

Ղ. Ը՛հտ էթմէք իլէ : Չիւն հեր ինսան շեր-
քէթինին պիր պիրլէք պաղը , պիր կէօնէ ա՛հտը՝
պիր նէվի շերիքլէք ուսուլի օլմալը տըր :

Ս. 9. Վիլիսէ նէ՞ վագըթ իհտաս օլունտու :

Ղ. Ինսանըն կիւնահա տիւշտիյիւնտէն պիրաղ
սօնկրա : Ը՛լէսսէվիյէ գըյաս օլունուր քի , Ը-
գամ վէ Նւա թէվպէ էտիպ՝ վա՛տ օլունմուշ
զիւրիյէթէ իման կէթիրտիլէր : Հո սահիհ տիր
քի Ըքէլ միւմին եա՛նի իմանա կէլմիշ իտի : (Ժ)

Ս. 10. Վիլիսէյէ ա՛ղա օլմագ իշիւն նէ՞ շէյ
մաթլուպ օլունուր :

Ղ. Թէճրիւպէ օլունմուշ տինտարլըգ , եախօտ
Ըլլահա մագպուլ պիր էօմը՝ քի թէվպէ վէ ի-
ման տէմէք տիր : (Է)

Ս. 11. Ղիւմլէ քիլիսէ ա՛ղալարը պու շէյլէրէ
մալիք մի տիրլէր :

Ղ. Խալըր . պա՛ղըլար միւրալըղդ իլէ Վրիս-
թիւնյըղը իգրար էտէրլէր : Իհթիմալ տըր քի
տիւնեատա քիւլիյէն թէմիզ պիր քիլիսէ եօգ
տուր : (Ը)

(Ժ) եբբ . ԺԱ . 4 : Իման իլէ՝ Արէլ Ալլահա կայէնտէն
տահա մագպուլ գուրպան սունտու , քի ծնուն վասի-
թասի իլէ սատրգ օլունտուղունա շէհատէթ վէրիտի .
շիւնքի ծնուն հէտիյէլէրի իշիւն՝ Ալլահ շէհատէթ էյ-
լէտի . վէ էօլտիւ իսէ տէ՝ ծնուն վասիթասի իլէ տա-
հա սէջլէյօր :

(Է) Գործ . Ը . 37 : Վէ Փիլիպպոս տէտի . էյեր պիւ-
թին էիւրէքտէն իման էտէրսէն , ճայիլ տիր :

Գործ . Բ . 41 : Իմտի ծնուն սէօղիւնիւ սէվինճ իլէ գա-
պուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլտուլար . վէ օլ կիւն ծնլա-
րա իւշ պին ճան գատար զամմ օլտու :

(Ը) Մարթ . ԺԳ . 47 : Եինէ կէօրլէրին փատիշահլըղ՝
տէնիզէ աթըլըպ՝ հէր ճինստէն ճէմ՝ էտէն աղա պէնկ-
լէր :

Ս. 12. Տիւնեատա քիլիսէ թանգիմ օլուն-
մագտան մերամ նէ տիր :

Ղ. Մեղհէպ կերչէքլէրինի հըֆզ վէ նէշո
էթմէք, խնձիլին այն ու խըզմէթլէրինին իճրա-
սընա միւպաշիւթէթ էթմէք, ինսանլարըն արասըն-
տա աղիզլիյի վէ սա'ատէթի իլէրիւլէթմէք վէ
Լըսհըն գալմընը մա'մուր էթմէք տիր : (Խ)

Ս. 13. Բիլիսէնին մախսուս այն ու խըզ-
մէթլէրի հա'նկըար տըր :

Ղ. Ս. Բթթիզ վէ Բապպըն ախշամ թա'ամը
տըր : (Ճ)

Մարթ. Ե. 21-23. Պանա հէր' եա' Բապպ' եա' Բապպ
տէլէն' կէօքլէրին փատիշահըղընա կիրէճէք տէիլ
տիր, իլա կէօքլէրտէ օլուն Փէտէրիմին իրատէթինի
իճրա էյլէյէն : Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիմնէլէր տէ-
յէճէքլէր եա' Բապպ' եա' Բապպ' սէնին տտըն իլէ
փէյլամէքլէրէք էթմէտիք մի, վէ ատըն իլէ ճիւնէլէք
չըգարմատըր մը, հէմ ատըն իլէ չօգ գուլլէթլի իլէր
իճրա էթմէտիք մի : Ամմա օլ զէման օնլարա իգրար
էտէճէլիմ քի Սիզի ալա պիլմէտիմ, պէնտէն ուզազ
օլուն' էյ պինամուսլուգ իլլէյէնէլէր :

(Ե) Եֆե. Դ. 11-13. Վէ քէնտիսի թա'լին էյլէ-
տի, պաղըլարընը առաքեալլար վէ պաղըլարընը փէյ-
ղամպլէլէր վէ պաղըլարընը աւետարանիլլէր' պաղըլարը-
նը իսէ չօպանլար վէ խօճալար, աղիպլէրին քէմալի ի-
չիւն' խըզմէթ ա'մէլի իչիւն' քրիստոսուն թէնինին մա-
մուր օլմաը իչիւն. թա հէփիմիլ իմանըն' վէ Ալահըն
Օղլունուն պիլկիսինին պիլլէլինէ' քէամիլ առէմ օլ-
մաղա' քրիստոսուն թէքմիլլիլինին պօյունուն էօլիւ-
սիւնէ երէնէտէք :

Եֆե. Ե. 27. Քի քէնտիսի քիլիսայը քէնտիսն լէ-
քէսի եա պիլրիւշիւքլիւ եա պունլար կիպի պիր շէ-
յի օլմայարադ' իլլէլիլ իհզար էտէ. շէօյլէ քի աղիզ
վէ ալըպաըզ օլա :

(Յ) Մարթ. ԻԸ. 19. Իմտի վարըպ' հէփ թայիֆէլէրէ
թա'լիմ էտին, օնլարը Փէտէրին վէ Օղլուն վէ Ալիզ
Բուհուն ատընա վաֆթիզ էտին :

Ա. Կ. Դ. ԺԱ. 24, 25. Վէ շիւքր էտիպ փարէլէտի,
վէ տէտի. Ալլն, Եէլին, պու սիզին իչիւն պէնիմ
փարէլէտէն թէնիմ տիր. պունու զէքրիմ իչիւն էյլէ-

Ս. 14. Ղենքէշէն քիլիսէ շնիշին թաշին
գըլընմըշ տըր :

Ղ'. Բուի ղէմինի եախօտ եերին եիւղինիւ
տօլտուրմագ տէրեճէսինէտէք արթմագ, վէ տինւ-
եանլն սօնունատաք տէվամ էթմէք իշին թաշին
գըլընմըշ տըր : (1)

ՊԼՊ 29

Ս. 14

Ս. 1. Քրիսթիան վաֆթիղի նէ° տիր :

Ղ'. Քրիստոսուն մախսուս պոյուրտուղու պիր
ային տիր. վէ Փէտէրին, () ղուլուն վէ Մ'ղիզ
Բուհուն իսմի իլէ պիր քիմնէնին իւղէրինէ սու
գօյմագտան ի'պարէթ տիր : (2)

Ս. 2. Պու սըրըր նէ° վագըթ թաշին պոյ-
րուլտու :

Ղ'. Քրիստոս էօլիւլէրտէն գըլամ էթտիրտէն
սօնկրա, վէ կէօյէ չըգմագտան պիր աղ էվվէլ :

յին : Բէղաղէք ախշամ թա'ամը էթտիրտէն սօնկրա՝
գատէհի տախի ալըպ տէտի . Պու գատէհ՝ պէնիմ գա-
նրմաա եէնի ա'հտ տըր . հէր իշտիլինիզտէ պունու
պէնիմ վիբրիմ իշին էյլէյին :

(1) Եւայ . Բ. 2 : Վէ օլա քի սօնկ կիւնլէրտէ՝ Բագպ
էվինին տաղը՝ տաղարըն պաշընտա գայիմ օլաճագ, վէ
պոյըրլարըն իւղէրինէ գալըաճագ տըր . վէ հէփ թայի-
ֆէյէր օնա իւշէճէքէր :

Մարթ. ԺԶ. 18 : Լմտի պէն տախի սանա տէրիմ
քի՝ Սէն Պետրոս սուն, վէ քիլիսամը պու գայանըն իւ-
ղէրինէ պինա էտէճէյիմ, վէ ճէհէննէմին գափուլարը
օնուն իւղէրինէ ղալիպ օլմոյաճագլար :

(2) Մարթ. ԻԸ. 19 : Իմտի վարըպ՝ հէփ թայիֆէլէրէ
թա'լիմ էտին, օնլարը Փէտէրին վէ Օղուլուն վէ Ա'ղիզ
Բուհուն ատընա վաֆթիղ էտին :

Պու շէյ Ս՝ովսէսին թանգիմասթընը աշիքեարէ վէ ըէսմէն ֆէսիս, վէ Վարիսթիան մէզճէպինի Տիւքմէն սապիթ էթմէք տիր: Վիլիսէ թէվա ըրիսինտէ պու շէյ պիր Եէնի թարիս նիշանէսի տիր: (4)

Ս 3. Ս աֆթիլդ նէ՞ կէօսթերիր:

Ղ՝. Լ՝զիզ Բուհուն փաքլէյիճի վէ ա՛ղիղլէ- յիճի գուտրէթի իլէ ճանըն կիւնաճ վէ մուրտար- լըգտան եայգանմաղա միւհթաճ օլտուղունու կէօս- թերիր: Ս աֆթիլդ՝ տէրունի վէ ըուհանի լութ- ֆուն տիշարտան վէ կէօրիւնէն պիր նիշանէսի տիր: Եէնի տօղուշ տէյիլ տիր. իլլա օնուն պիր ա՛լա- մէթի եախօտ իշարէթի տիր: Հէմ տախի կերէք Լլահճն թարաֆընտան վէ կերէք վաֆթիլդ օլու- նան քիմսէնին թարաֆընտան լութֆուն ա՛հտը- նըն միւհթիւ տիր: Կէօրիւնիւր քիլիսէյէ տախիլ օլմագ իշիւն թա՛յին պույրուլմուշ պիր ա՛տէթ տիր, վէ փէտէր՝ () ղուլ վէ Լ՝զիզ Բուհ Լլահա թագտիս օլունմագ տըր: (3)

Ս. 4. Ս աֆթիլդի քի՛մ իճրա էթմէլի տիր:

Ղ՝. Ինճիլին պիր խըզմէթճիսի՝ եա՛նի՝ լայը- գընճա վաֆթիլդ վէ ըուհանի մէմուրիյէթէ նասսլ օլունմուշ պիր զաթ օլմալը տըր. պսւ զաթ իշպու այնի՝ մէմուրիյէթինին իգթիլասընտան իճրա էտէր:

(3) Տէր. Գ. 5: Պիզի՝ իշէտիյիմիլ սատագաթտա օյան ա՛մէլէր իլէ տէյիլ՝ իլլա քէնտի մերհամէթինէ կէօրէ խէլաս էյլէտի, թէքրար տօղուշ եայգամասը վէ Լ՝զիզ Բուհ Եէնիլէմէսի վասիթասի իլէ:

Գրթ. Ա. 5: Ջիրա կերչի Յովհաննէս սու իլէ վաֆ- թիլ էյլէտի. ամմա սիզ՝ պու պիր գաչ կիւնտէն սօնկրա՝ Աղիզ Բուհ իլէ վաֆթիլդ օլաճագ սընըզ:

Ա. Պեր. Ա. 2: Քի փէտէր Ալլահճն թագտիրինէ կէօրէ՝ Բուհուն ա՛ղիղլէյի իլէ՝ իթաաթ իշիւն վէ Յի- սուս Քրիստոսուն գանընըն սերփիլիշի իշիւն սէշիլմիշի- նիլ:

Ս. 5. Ս վաֆթիդ օլունաճադ ատէմլէր քիմէր տիր :

Ճ'. Հէփ օլ քիմնէլէր տիր քի՝ Վրիստոստա օլան իմանլարնը վէ իթա'աթլարնը թադրիր էթմիշ տիրլէր . վէ էյէր կէօրիւնիւր քիլիսէյէ ա'ղա իսէլէր, հէնուղ ա'գլէ պալիդ օլմայան էվլատլարը տախի վաֆթիդ օլունապիլիլլէր :

Ս. 6. Ըսը վաֆթիդ օլմաղա լայրդ օլանլար՝ իման էտէնլէր տիր տէյիւ նա'սըլ իսպաթ օլունուր :

Ճ'. Ը'գիդ Վիթապլարնն ա'գլէ պալիդ հասոտ ինանմաղա գատիր օլանլարտան վաֆթիդ օլմագ իչիւն իման թալապ էթմէսինտէն, վէ իման էտէնլէրին վաֆթիդ օլտուգլարնտան իսպաթ օլունուր : Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ իմանա կէլէն իւչ պին քիչի, Հապէշի խատըմ, զընտան պէքճիսի, Լիդիա վէ Սամարիալլար իման էթմիշ տիրլէր տէյիւ վաֆթիդ օլտուլար : Ը'գլէ պալիդ օլանլարա՝ վաֆթիդ օլապիլմէք իչիւն ինանմագ ֆարդ օլտուղունու կէօսթէրէն իսպաթլար, մա'սում չօճուգլարնն վաֆթիդ օլամաղ օլտուղունու իսպաթ օլամաղլար : Իյէր պէօյլէ իսպաթ օլուր իսէ, ճիւմլէ մա'սումլարնն հէլաք օլաճաղը տախի օլ մինվալ իւզրէ իսպաթ օլունմասը լաղըմ կէլիլ : Չիւն Վիթապլա աշիքեարէ հաղըմը տըր քի, իման էթմէյէն հէլաք օլաճագ տըր : Սա'սումլար տախի իման էթմէյէ գատիր օլմատըգլարնտան մէզքիւր պահս միւճիպիւնճէ մուլթադա ճիւմլէսի հէլաք օլմալը տըր : Հալ պու քի՝ պունու քիմնէ իտտիա՝ էթմէզ : Պու խուսուստա շու կէրչէք տիր քի Ը'գիդ Վիթապլար՝ վաֆթիդ հախոտ խէլաս իչիւն իման լաղըմ տըր տէտիրլէրինտէ, հալընըդ ա'գլէ պալիդ եա'նի՝ ինանմաղա

դատիր օլանլար հազգընտա սէօյլէրլէր . իման էթ մէյէ գատիր օլմայան մա'սումլարա նազարէն հիչ պիր վէճճ իլէ պունու սէօյլէմէզլէր : Լ'գլէ պալիզ օլանլարա՝ վաֆթիզլէ լայրգ օլմագ իչիւն իման իգթիզա էթտիյի՝ մա'սումլարա վաֆթիզ օլմագ ֆարզ օլտուղունա եախօտ օլմատրղունա պիր իսպաթ տէյիլ տիր : (ւ)

• Ս . 7 . Կէօրիւնիւր քիլիսէնին ա՛ղալարընըն եախօտ ա՛հտէշմիշ օլան միւմիւնէրին չօճուգլարընա վաֆթիզ օլմագ կերէք իտիյինէ նէ՞ իսպաթ վար տըր :

Ղ . Լ, վվէլա պիւմէք կերէք տիր քի . Լ'զիզ Վիթապտա մա'սումլարը վաֆթիզ էթմէմէյէ նէ պիր թէնպիհ նէ տէ օնլարըն վաֆթիզ օլմագ օլտուղունա պիր իսպաթ վար տըր : Լ'հտէշմիշ

Ղ Սուր . Ծ . 16 : Ամմա ֆատրղա Ալլահ տէր քի՝ Սանա՞ նէ քի գանուլարըմը նագլ էտէրսին , վէ ա՛հտըմը աղզընա ալըսըն :

Գ . րթ . Բ . 41 : Իմտի օնուն սէօգիւնիւ սէվինճ իլէ գապուլ էտէնլէր վաֆթիզ օլտուլար . վէ օլ կիւն օնլարա իւչ պին ճան գատար զամմ օլտու :

Գ . րթ . Ը . 37 : Վէ Փիլիպպոս տէտի . Եյէր պիւթիւն եիւրէքտէն իման էտէրսէն , ճայիզ տիր :

Գ . րթ . ԺԶ . 31 . 33 : Վէ օնլար տէտիլէր . Բապպ Յիսուս քրիստոսա իման կէթիւր , վէ քէնտին հէմ էվին խէլաս պուլասընըզ : Վէ օնլարը կէճէնին հէման օռաթընտա ալըպ՝ եարալարընը եպգատըր . վէ տէր ա՛գապ քէնտիսի վէ հէփ օնա միւթալիզ օլանլար վաֆթիզ օլտուլար :

Գ . րթ . ԺԶ . 14 : Վէ թիւառիր շէհրինտէն իսքէրէթ սաթան աոր Լիդիա՝ Ալլահա իթիգաս էտէն պիր դարը տինկէր իտի , քի Բապպ պունուն էիւրէյինի ալար , քի Պօղոստան սէօյլէնիլէն շէյլէրէ տիգգաթ էտէ :

Գ . րթ . Ը . 12 : Ամմա Ալլահըն փատիշահըզ վէ Տիսուս քրիստոսուն աոր խուսուսունտա միւթաէ էտէն Փիլիպպոսա ինանտրղլարընտա՝ կերէք երբէրլէր կերէք գարըլար վաֆթիզ օլուրլար իտի :

միւմինելիւն եվլատլարընըն վաֆթիղի շու քէյ-
ֆիյէթէրտէն պահս օլունապիլիը :

(1) Լըլահըն՝ Լըրահամ իլէ ա՛գտ էթտիյի
ա՛հտտան : Պու պիր ի՛նայէթ ա՛հտը օլարագ՝ տէ-
յիլ եալընըլ Լըրահամա՝ եվլատլարընա վէ էվինէ ,
իլլա օնուն ճէմի՝ զիւրրիյէթինէ տախի՝ խուսու-
սիյլէ օնուն իմանտան օլան եվլատլարընա՝ պիր
էպէտի ա՛հտ միսալի րաճի իտի : Լէհուտի մէզ-
հէպինտէ պու ա՛հտըն միւհըի սիւննէթ օլուպ ,
Լէհուտիլերին վէ իմանա կէլէն թայֆէլերին եա-
լընըլ էրքէրէրի իւզէրինէ իճրա օլունապիլիը իտի :
Վրիսթիան մէզհէպինտէ իսէ , պու ա՛հտըն միւհ-
ըի վաֆթիղ օլուպ՝ հէմ էրքէրէր հէմ գարըլար
հագգընտա իսթի՛մալ օլունմալը տըր . չիւնքի՝ Տի-
սուս Վրիստոստա հէփիսի պիր տիր : Լէհուտի
մէզհէպինտէ միւմինելիւն եվլատլարը իւզէրինէ
ա՛հտըն միւհըի օլան սիւննէթ իճրա օլունտուղու
միսիլլիւ , Վրիսթիան մէզհէպինտէ տախի միւմին-
լերին եվլատլարը իւզէրինէ ա՛հտըն միւհըի օլան
վաֆթիղին իճրա օլունմասը կէրէք տիր : Խմտի
վաֆթիղ՝ ա՛հտըն օնլարա միւթա՛լիգ օլուղուղունա
պիր պէշարէթ տիր : Վրիսթիան քիլիսէսի՝ Լէ-
հուտի քիլիսէսինին պիր տէվամը տըր : Պու պէշ-
լէ օլտուղու սուրէթտէ , վաֆթիղ իլէ սիւննէթ՝
աթա վէ եվլատ մապէյնինտէ հէման պիր խու-
սուսա մէպնի օլտուղունտան , վէ ա՛հտա նազարէն
հէման պիր մէրամ ու նիյէթի օլտուղունտան ,
վաֆթիղ սիւննէթէ պէտէլ եախօտ օնուն եէրի-
նէ վալ՝ օլունմուշ պիր շէյ տիր : Միւհը թէպ-
տիլ օլմուշ իսէ տէ , ա՛հտ հալա օ տուր : (ճ)

(ճ) Ծանր . ԺԷ . 7 . 9 , 10 , 11 , 12 : Վէ պէնիմ ի-
լէ սէնին պէյնինտէ՝ հէմ ոէնտէն ղօնկրա տէվրէրին .

ձէ զԷւրբիյէթինին պէյնինտէ էպէտի ա՛հտ տէյիւ՝ ա՛հտըմը սապիթ էտէճէյիմ՝, քի սէնին վէ սէնտէն սօնկրա զԷւրբիյէթինին Ալաճը օլայլըմ՝ վէ Ալաճ Արրաճամա տէտի . իմտի սէն՝ վէ սէնտէն սօնկրա զԷւրբիյէթին՝ տէվրէբինձէ՝ ա՛հտըմը հրֆղ էտէսինիզ : Պէնիմ իլէ սիւզին պէյնինիդտէ՝ վէ սէնտէն սօնկրա սէնին զԷւրբիյէթինին պէյնինտէ հրֆղ էտէճէյինիզ ա՛հտըմ պու տուր . Սիդտէն հէր էրքէր սիւննէթ օլունտուն : իմտի զուլէֆէնիզին էթինի սիւննէթ էտէսինիզ, վէ պու՝ պէնիմ իլէ սիզին պէյնինիդտէ ա՛հտ նիշանը իչիւն օլա : վէ սիզտէն հէր սէքիզ կիւնիւք էրքէր՝ տէվրէբինձէ՝ էվտաէ տօղան վէ սէնին զԷւրբիյէթինտէն օլմայլոյ ճիւմլէ էճնէպիլէրտէն ազչէ իլէ սաթուն ալընան՝ սիւննէթ օլունտուն :

Ծան. ԺԵ. 26, 27 : Հէման օլ՝ կիւնտէ Արրաճամ՝ օղու իսմայլ իլէ սիւննէթ օլունտուն : վէ էվինին ճիւմլէ ատէմլէրի՝ էվտա տօղան վէ էճնէպի քիմնէլէրտէն ազչէ իլէ սաթուն ալընան՝ պիլէսինձէ սիւննէթ օլունտուն :

Ծան. ԻԱ. 4 : վէ Արրաճամ՝ օղու իսաճակը՝ սէքիզ կիւնիւք իքէն՝ Ալաճնն օնա էմը էթտիյի կիպի սիւննէթ էթտի :

Հ. ԺԵ. 8 : վէ տէրիմ՝ քի Յիսուս Քրիստոս՝ Ալաճնն կէրչէքիյի իչիւն սիւննէթին խրզմէթճիսի օլտու, քի պապալարա օլան վա՛ալարը սապիթ էյլէյէ :

Գ. Գ. 17. 7. 29 : վէ պունու տէրիմ՝ քի՝ տէօրթ էիւզ օթուզ երլտան սօնկրա օլան նօմօ՝ վա՛տի իւզթալ էթմէք իչիւն՝ Ալաճտան Քրիստոստա էվէլտէն սապիթ օլունմիւշ ա՛հտը նէսի էտէմէզ : Էօյլէ իսէ պիւլին քի իմանտան օլանլար՝ Արրաճամնն օղուլարը օնլար տըր : վէ էյէր սիզ Քրիստոսուն իսէնիզ, օլմուշ օլտու քի Արրաճամնն զԷւրբիյէթի՝ վէ վա՛տ միւճիպինձէ միւրաճիլէր սինիզ :

Հ. Գ. 11. 16 : վէ սիւննէթսիզլ իքտէ օլան իմաննն սատագաթը միւհիւրիւ իչիւն՝ սիւննէթ նիշանը պտը, թա քի սիւննէթսիզլ իքտէ հէփ ինաննլարըն պապալար օլա, քի օնլարա տախի սատագաթ սայլըա : Պունուն իչիւն սատագաթ՝ իմանտան տըր, թա քի ինպիլէթտէն օլա, շէօյլէ քի վա՛տ պիլթիւն զԷւրբիյէթէ սա՛հիճ օլա, տէյիլ էալընըղ նօմօտան օլանա՝ իլա հէփիմիզին պապալար օլան Արրաճամնն իմանննտան օլանա տախի :

Գ. Բ. Բ. 38, 39 : վէ Պետրոս օնլարա տէտի . Թէվտէ էտին, վէ հէր պիլինիզ՝ կիւնաճլար ա՛ֆվլըղ

(2) Սիւմինէրին եվատլարընըն վաֆթիդ օլմասընա պիր զայրի պիւրհան՝ Քրիստոսուն սնլարա օլան հարաքէթի վէ սնլարըն հագգընտա սէօլէտիյի սէօղլէրտէն իսթիհսալ օլունապիլիր: Շալիրտլէրի օնու մէն՝ էթտիլէր իսէ տէ, խայր տուա՝ էթմէք իչիւն չօծուգլարըն քէնտինէ կէթիրիլմէսինէ ըիզա վէրտի: Օնլարըն հագգընտա աղիմ մուհապպէթ իլէ սէօղլէտի. վէ գուճագլայրսլ՝ օնլարըն իւլէրինէ խայր տուա՝ էյլէտի. վէ Ալլահըն փատիշահլըղը եէրտէ լութֆ հալինտէ, եա-

իչիւն՝ Յիսուս Քրիստոսուն ատընա վաֆթիդ օլտուն. վէ Աղիդ Բուհուն պախշիչինի ալասընըզ՝ Զիրա վատ սիզէ վէ եվատլարընըզ՝ վէ հէփ ուզագտա օլանլարա տըր, եանի Ալլահըմըդ Բապսլ քիմլէրի քի չաղըրըրսա: Հ... ԺԱ. 16—20: Վէ էյէր թուրֆանտա աղիդ իսէ, խամուր տա. վէ էյէր քէօք աղիդ իսէ, տալլար տախի էօյլէ տիր: Վէ էյէր տալլարըն պաղըսը գօփարըլար տա՝ սէն եապանի զէյթուն աղաճը իքէն օնլար իլէ աշլանտըն՝ վէ զէյթուն աղաճընըն քէօքիւնիւն վէ սէմիլլիյինին հիսսէտարը օլտուն իսէ, տալլարըն իւզէրինէ էօյլիւնմէ. ամմա էյէր էօյիւնիւր իսէն, սէն քէօքիւ գալտըրմայօրտուն. իլլա քէօք սէնի, իմաի տէյէճէքսին. Տալլար գօփարըլարըլար քի՝ պէն աշլանայըմ՝ Փէք էյի. օնլար իմանսըղըզ իչիւն գօփարըլարըլար, վէ սէն իման իլէ տուրույօրտուն:

Եփե. Գ. 6: Եանի քի թայիֆ էլէր Քրիստոստա պէրապէր վարիս վէ պիր վիճիւտտէ վէ վատընըն պէրապէր հիսսէտարըլարը օլարար՝ ինճիլին վասիթասի իլէ: Եբեմ. Լ. 20: Վէ օղուլլարը եվէլքի կիպի օլաճագլար, վէ ճէմա՛աթը հուղուրուճտա գայիմ օլաճագ, վէ օնա սըզլէթ վէրէնի եօզլայաճաղըմ:

Ա. Կոթի. Ի. 14: Զիրա իմանսըզ օլան գօճա՝ դարընըն վասիթասի իլէ աղիզլէնիւր. վէ իմանսըզ օլան գարը գօճանըն վասիթասի իլէ աղիզլէնիւր. զիրա էօյլէ օլմազսա՝ չօճուգլարընըզ մուրտար օլուրլար իտի, ամմա շիմաի աղիդ ալիրէր:

Գալ. Գ. 28: Եէհուտի եօզ՝ եա Եունանի եօզ տուր, գուլ եօզ՝ եա ազատը եօզ տուր. Էրքէք եա գարը եօզ տուր. իչիւնքի սիզին հէփինիզ Քրիստոս Յիսուստա պիր սինիզ:

խօտ կէօքտէ ճէլալ հալինտէ՝ պէօյլէրին օլտուղունու թագրիր էյլէտի: Լշօյլէ խէ, պիւա շիւպհէ ա՛հարն պէնտինտէ օլուպ, պու էճիլտէն ա՛հարն սէլահիյէթլէրինէ վէ օնուն միւհրի օլան վաֆթիղէ հագգլարը վարտը: (5)

(3) Պունտան մա՛տա՝ Բէսուլէրին պիր գաչ ֆամիլեալար էվճէ վաֆթիղ էթտիքլէրինտէն՝ մա՛սումլարն վաֆթիղ օլունապիլիր օլտուղու անկլաշըըր: Պու մատտէ հագգընտա օնլարն պու հարէքէթի պիղէ գանուն սայրմալը տըր: Օջնտան պէքճիսինին, Լիդիանըն վէ Ստեփաննէսին ֆամիլեալարընըն՝ օլ զաթլարըն իմանընա հիւրմէթէն՝ վաֆթիղ օլտուղու աշիքետար տըր: Պու ֆամիլեալարտա չօճուգլար եախօտ մա՛սումլար տախի պուլունտուղունու գըյաս էթմէք ա՛գըլտան պա՛խտէյիլ տիր: (յ)

(4) Բէսուլէրին կիւնիւնտէն պու անէ տէկին մա՛սումլարը վաֆթիղ էթմէք ատէթի՝ չօճուգլարը վաֆթիղ էթմէք ճայիլ օլտուղունա պիր պիւրհան տըր: Լշօթէտէն պէրու պիր մի՛ւթէպէրմիւէլիֆ եօգ տուր քի պու ա՛տէթին մութլագա

(5) Ղու. ԺԲ. 15, 16: Հէմ օնա՝ մա՛սումլարը տախի կէթիրտիլէր, քի օնլարա աօգանա. վէ շայիրտիլէր կէօրիւնճէ, օնլարը աղարլատըլար. Ամա Յիսուս օնլարը եանընա չաղըրըպ տէտի. Չօճուգլարը պանա կէլմէյէ պրագըն, վէ օնլարը մէն՝ էթմէն. զիրա Ալլահըն փատիշահլըղը՝ պէօյլէրին տիր:

(յ) Գուր. ԺԶ. 33: Վէ օնլարը կէճէնին հէման օնա՛տթընտա սըղպ՝ եարալարընը եայգատը վէ տէր ա՛գտպ քէնտիսի վէ հէփ օնա միւթալիգ օլանլար վաֆթիղ օլտուլար:

Գուր. ԺԶ. 15: Վէ քէնտիսի հէմ էվի վաֆթիղ օլմաղըլա, եալվարըպ տէտի. Էյէր պէնի Բապտա էմին սայտընը խէ, էվիմէ կիրիպ գալըն:

Ա. Կուր. Ա. 16: Հէմ Ստեփաննէսին էվինի տախի վաֆթիղ էթտիմ:

Ի՛նչու չէրտէն օլտուղունու թահգիգ էթմիշ օլմասըն : Տօթթօթ Խլալլ նամ ղայէթ տինտար՝ ա՛լ լիմ վէ տիգգաթը միւէլլիֆին քիթապլարընտան աշիբեար կէօրիւնտիւյինէ պինաէն , Վրիստոստան 1100 . սէնէյէ գատար մա՛սումլարըն վաֆթիդ օլմասը ճայիզ օլտուղու քէյֆիյէթ ինքեար օլունմատը . իմտի պու խուսուսուն ինքեար օլունմասը հէնուզ վուգո՛ւ պուլմուշ պիր շէյ տիր . վէ Մ'զիզ Վրիթապլարտան թաստիգ օլունմալ :

(5) Պու թա՛լիմաթը ինքեար էթմէքտէն զուհուրա կէլէն նէթիճէլէրտէն տախի պիր իսպաթ թահսիլ օլունապիլիր : Վրիստոսուն վազթինտէն պու անէտէք ա՛գլէ պալիզ օլան քիմնէլէր պիրի պիր արտըսընա վաֆթիդ օլակէլմէքտէ տիրլէրտէմէյէ հիշ պիր իսպաթըմըզ եօգ տուր . եա՛նի տէմէք իսթէրիզ քի՛սիննի պիւլուղէ վասլ օլտուգտան սօնկրա վաֆթիդ օլմուշ էջյէ պիր թազըմ քիմնէլէր եօգ տուր քի, տիւզիյէ՝ սիննի պիւլուղտէ վաֆթիդ օլմուշ քիմնէլէրտէն վաֆթիդ օլմուշ օլսունլար : Ա՛լ է մատէմ քի եալընըզ միւնասիպ թարզ իւզրէ վաֆթիդ օլանլար վաֆթիդի իճրա էտէպիլիրլէր, մա՛սումլարըն վաֆթիդինի պօշա չոգարտըղըմըզ հալտէ, վաֆթիդ քիւլլիյէն պօշա չոգըմըզ օլուր : Պէջլէճէ իշպու էֆքեար միւճիպինճէ շիմտի ասլա վաֆթիդ օլմուշ պիր քիմ սէ պուլունմամագ լաղըմ կէլիր . վէ կէօքտէն եէնիտէն իլհամ կէլմէյինճէ տէ՝ քիմնէլին վաֆթիդ օլունամայաճաղը իճապ էտէր : Ա՛լ աֆթիդին՝ ա՛հտլէշմիշ միւմինլէրին էվլատլարընա միւթալիգ օլտուղու՝ իշպու գատար իսպաթլարտան աշիբեարէ վէ քեամիլէն թաստիգ օլունմա՞ղ մը :

Ա՛. 8. Վրիլիսէ ա՛ղալարը օլան ֆամիլեա սահիպլէրինէ էվլատ կիպի թէսլիմ օլմուշ, եախատ

օնլարն թա՛լիմ ու թէրպիյէսի թահթընտա օլան
 չօճուգլարը վաֆթիզ իլէ Լլաճա թագտիս էթ-
 մէք՝ օնլարն հագգը վէ պօրճու մու տուր :

Ղ. Լչվվթ. Լէհուտի մէզհէպինտէ պու մա-
 գուլէ չօճուգլար իւզէրինէ ա՛հտըն միւհրի օլան
 սիւննէթ իճրա օլունուր իտի. շիմտի տէ պէջլէ
 չօճուգլարա օլ միւհրի՝ եա՛նի վաֆթիզի իճրա
 էթմէք կէրէք տիր. հէմ տախի ա՛գլէ մութապըզ
 պիր խըզմէթ տիր վէ իհմալ օլունմամալը տրը : (ն)

Ս. 9. Չօճուգլար՝ վաֆթիզ օլմագտան նէ՞
 ֆայտէ քէսպ էտէրլէր :

Ղ. Լօմօս միւճիպինճէ սիւննէթտէն հէր նէ
 ֆայտէ քէսպ էթտիլէր իսէ, Լնճիլ միւճիպինճէ
 վաֆթիպտէն տախի օլ ֆայտէյի քէսպ էտէրլէր :
 Ղ. վաֆթիպտէն՝ ա՛գլէ պալիզ օլանլար հէր նէ ֆայ-
 տէ քէսպ էտէրլէր իսէ, չօճուգլար տախի հէման
 օլ գատար քէսպ էտէրլէր : Լչպու իբի քէյթի-
 յէթին պօրճ օլմասը՝ օնլարտան հասըլ օլաճագ
 մէնֆա՛աթտան տէյիլ, իլա Լլաճըն թէնպիհճին-
 տէն նէշաթ էտէր : Լմտի չօճուգլար վաֆթիզ օ-
 լունմալը տրըլար. վէ Լլաճըն դաղապընա միւս-
 թահագգ օլմագսըզըն՝ աթալար պունու իհմալ
 էտէմէղէր : Չօճուղու վաֆթիզ էթմէք՝ տէյիլ չօ-
 ճուղուն, իլա աթալարընըն պօրճու վէ իշի տիր :

(ն) Ծնդ. ԺԵ. 12, 13. 26, 27. Վէ սիղտէն հէր
 սէբիզ կիւնիւք էրքէք տէվրէրինճէ՝ էվտէ տօղան վէ
 օէնին զիւրրիլէթինտէն օլմայրպ ճիւմլէ էճնէպիլէրտէն
 ագլէ իլէ աթթուն ալընան՝ սիւննէթ օլունտուն : Իվին-
 տէ տօղան վէ ագլէ իլէ սաթուն՝ ալընան էլպէթթէ
 սիւննէթ օլունտուն. վէ ա՛հտըմ թէնինիգաէ էպէտի
 ա՛հտ՝ իլիւն օլա : Հէման օլ կիւնտէ Աբրահամ օղու
 Խամայիլ իլէ սիւննէթ օլունտուն. վէ էվինին ճիւմլէ ա-
 տէմլէրի՝ էվտէ տօղանլար վէ էճնէպի քիմնէլէրտէն
 ագլէ իլէ սաթուն ալընան՝ պիլէսինճէ սիւննէթ օլուն-
 տուլար :

Իմոտի չօճուգլար վաճթիզ օլմագտան նէ փայտէ
քէսպ էտէրլէր տէյիւ սիւալ էթմէք՝ Լլաճա գար-
շը ճէվապ էթմէք տիր : Լլաճ էմր էթտիքտէն
սօնկրա՝ ինսանա իթա՛աթ էթմէք տիւշէր : Ա՛ա-
սումլարըն վաճթիզինի խօր կէօրմէք՝ սիւննէթի
խօր կէօրմէք տիր , սիւննէթ մախթուն օլանլարը
պիւթիւն նօմսու թուլթաղա պօրճլու էթտիյի
կիւի , չօճուգլարըն վաճթիզի տախի օնլարը Խնճի-
լէ իթա՛աթ էթմէյէ պօրճլու էտէր : Պուլտան
գաթի՛նազար՝ Լլաճ էմր պույուրտուղու շէյի
միւպարէք էթմէքտէն ճաղղ էտէր : Պուշէյի ա՛սի-
րիմիլտէ պա՛ղը մէվէքէթլէրտէ վուգո՛ւ պուլան
րուճանի ույանըգլըգլարտա կէօրիւրիւլ : Իմանա
կէլէնլէրին չօղու մա՛սումլուգտա եախօտ չօճուգ-
լուգտա վաճթիզ իլէ Լլաճա թագտիս օլանլար
տըր : Իմոտի՛ մա՛սումլարըն վաճթիզինտէն նէշաթ
էտէն մէնֆա՛աթ պու տուր :

Ս . 10 . Լճվաւարընը վաճթիզ իլէ Լլաճա
թագտիս էտէն աթալար՝ քէնտիլէրին իւզէրինէ
մախսուս պօրճլար ալըրլա՞ր մը :

Ճ՛ . Լճվէթ : Ըթալար Լլաճըն՝ մէլէքլէրին վէ
ինսանլարըն հուզուրունտա , Լլաճըն ա՛ճտընըն
միւհրի իլէ իգրալարընը խաթժ էտէրէք , էվատ-
լարընը Բապպըն թէտիպ ու նասիհաթընտա պէօ-
յիւտիւպ՝ օնլարըն խէլասընա արղուքէշ օլարագ՝
օնլարա Ը՛ղիզ Քիթապը օգումայը էօյրէթմէյէ ,
օնուն թա՛լիմլէրինի վէ պույուրտուղու պօրճլարը
թա՛րիֆ էտէրէք՝ օնլար իշիւն վէ օնլար իլէ պէ-
րապէր տուա՛ էթմէյէ , վէ օնլարը միւմքինի մեր-
թէպէ հէր վէճճ իլէ էպէտի հայաթ օլան Յիսուս
Քրիստոսուն պիլկիսինէ կէթիրմէյէ . Ճէհա էյլէ-
մէյէ վա՛տ էտէրլէր :

Ս . 11 . Սճվաւարըն էթմէնին մինասիպ թարղը
նէ՞ տիր :

Ճ՝ Լ՛ղեղ Վիթապտա՝ պաթըրմագ, տեօքմէք եախօտ սերփմէք կիպի մախսուս պիր թարզ էմր օլունմամըլ տըր : Վ էրիլէն թէնպիհ՝ մախսուս թարզընը պէյան էթմէյէրէք՝ վաֆթիղ էտին տէյիւ հիւքմ էտէր : Թիւրքճէտէ իսթի՛մալ օլունան վաֆթիղ լուղէթի՛ Լունանիճէ օլարագ՝ Լ՛հտի Ճ՛էտիտտէ սերփմէք իլէ օլսուն վէ պաթըրմագ իւլէ օլսուն՝ ճիւզի վէ քիւլլի սու իլէ լսլաթմագ տէմէք տիր : Պաթըրմագ լաֆղը՝ Լ՛ղեղ Վիթապտա պա՛ղէն գուլանըլըր իսէ տէ, վաֆթիղ հագգընտա գուլանըլըրը եօգ տուր . վէ լաքին սերփմէք լաֆղը պիր գաչ տէֆա՝ Լսքի վէ Լէնի Լ՛հտա սու վաֆթիղի իլէ թէշպիհ՝ օլունան րուհանի փաքլէնմէք հագգընտա գուլանըլըլ տըր : Պունտան անկլաշըլը քի վաֆթիղին թարղը միւհիմ պիր շէյ տէյիլ տիր . վէ էկէր վաֆթիղին թարղընտա պիր էհէմիյէթ վար իսէ, պու էհէմ միյէթ սերփմէք իլէ վաֆթիղ էթմէքտէ օլմալը տըր : Վ է լաքին սերփմէք, տեօքմէք վէ պաթըրմագ թարղլարըն հէր պիրի տէ մի՛լթէպէր վէ իսթի՛մալէ շայեսթէ տիր տէյիւ գանն օլունուր : Իլք Վրիսթիանլարըն վագթինտէ պունլարըն ճէմիսինին տէ գուլանըլըրը իհթիմալ տըր : (2)

(2) եֿր . Ծր . 15 : Էօյլէ չօգ թայիֆէլէր սերփէճէք եպի . ԼՁ . 25 : Վէ իւղէրինիղէ փաք սուլար սերփէճէյիմ, վէ փաքլանաճագսըլ :

Եֿր . Թ . 13, 14 : Ձիրա էյէր պուղալար վէ էրքէճէր գանը վէ տանա քիւլլէ նափաքլանմըլ արա սերփիլինճէ՝ թէնին փաքլիյի իչիւն թէմիղէրտէ, քրիստոսուն գանը քի՛ օ քէնտինի էպէտի րուհ իլէ Ալլահա լէքէսիղ սունտու, սիղին զամիրինիղի էօլլէ ա՛մլլէրտէն նէ գատար տահա զիյատէ փաքլէյէճէք տիր՝ քի տիրի Ալլահա ի՛պատէթ էտէօինիղ :

Եֿր . Ժ . 22 : Տօղու եիւրէք իլէ՝ իման թահգիղլիյի իլէ եիւրէքլէրիմիղ եարամալ զամիրտէն փաքլէնմիլ

Ս. 12. Յովհաննէսին վաճթիղի Վրիսթիան
վաճթիղի^ո մի խոր:

Ղ. Խաչըր: Յովհաննէս՝ տէյիլ փետերին վէ
Օղուլուն վէ Լ՛ղիլ Բուհուն աւորնա, իլլա թէվ-
պէյէ վաճթիղ էտէր խոր: Յովհաննէս Վրիս-
տոսու՝ քեահինլիք մանսուպունա նասպ էթմէք ի-
չին վաճթիղ էթտի. օնու լծէսլիս իսմինէ վաճ-
թիղ էտէմէտի. չինքի՝ Վրիստոս լծէսլիսին պի-
րիսի խոր. նէ տէ թէվպէյէ՝ չինքի թէվպէ է-
տէճէք կիւնահը եօգ խոր: Լ՛մմա օնու քեահին
տէյիլ վաճթիղ էթտի, վէ պու սէպէպտէն օթուլ
եաշընա պալիլ օլտուղունտա վաճթիղ օլտու:
Լ՛օմօս ալթընտա օլան ճիւմէ քեահինլիք վաճ-
թիղ օլմաղ իլէ, պու սիննտէ օլ մանսուպա նասպ
վէ թա՛յին գըլընըլար խոր: Յովհաննէս նօմօս
ալթընտա սօն փէյլամպէր օլուպ՝ Վրիստոսուն
խապէրճիսի խոր: Ինճիլի Վիլիսէ՝ անճագ Վրիս-
տոս գըլամ էթտիքտէն սօնկրա թանղիմ գըլըն-
տը: Իմտի՝ Յովհաննէսին վաճթիղի Վրիսթիան
վաճթիղի տէյիլ տիր, վէ Վրիստոսուն վաճթիղ
օլմասը պիղէ էօրնէք տէյիլ տիր: (")

օլարագ եաղլաշալըմ՝:

ԵՔԵ ԺԲ. 24: Վէ եէնի ա՛հարն միյանճըսը Յիսու-
սա՝ վէ Աբէլինքինտէն տահա էյի շէյլէր սէօյլէյէն խերփ-
մէք գանընա եաղլաշմըշընըլ:

Ա ՊԵՐ. Ա. 2: Քի փետեր Ալահըն թագաւորինէ
կէօրէ՝ Բուհուն ա՛ղիլլիլ իլէ՝ իթաաթ իչին վէ Յի-
սուս քրիստոսուն գանընըն սերփիլիշի իչին սէչիլիշ
սինիլ:

(*) ՊԵՐՅ. ԺԺ. 2, 3: Ինանտըլընըլտա Ա՛ղիլ Բուհ
ալտընըլ մը. վէ օնլար օնա տէտիլէր քի՝ Ա՛ղիլ Բուհ
վար օլտուղունու պիլէ իշիթմէտիք: Վէ օնլարա տէտի.
Իմտի նէյէ՞ վաճթիղ օլտունուլ. վէ օնլար՝ Յովհան-
նէսին վաճթիղիլինէ՝ տէտիլէր:

ՊԵՐԷ. Ա. 4: Յովհաննէս չէօլաէ վաճթիղ էտէր ի-
տի, վէ կիւնահլար ա՛փլըղը իչին թէվպէ վաճթիղի

Ս. 13. Ինճիլին թիւըքճէ թէրճիւմէսինտէ սու-
յա էնտի վէ սուտան չըգտը իսթիմալ օլունան
քէլամլարտան՝ վաֆթիլին թարզը հագգընտա պիր
պիւրհան իսթիհսալ օլունո՞ւր մու :

Ղ. Խայրը : Չիւնքի մէզքիւր մահալլէրտէ
գուլլանըլան Լոունանի լուղէթլէր՝ տուխուլ եախօտ
խուրուճ էթմէք մա՛նասընտա օլտուգլարը իչիւն ,
օլ թա՛պիրլէրտէն վաֆթիլին պաթըրմագ իլէ օլ-
մասընա պիր իսպաթ թահսիլ օլունամագ : Այու
թա՛պիրլէրտէն սույա կիրմէք վէ սուտան չըդմագ
անկլաշըլըր . վէ էկէր սույա կիրմէք վաֆթիլ օլ-
մագ իսէ , խատըմ իլէ պէրապէր սույա կիրէն փի-
լիպպոս , վէ Վրիստոս իլէ սույա կիրէն Յովհաննէս
տախի վաֆթիլ օլմուշ օլուրլար : Իմտի սա-
տէճէ սույա կիրմէք վաֆթիլ օլմատըղը
հալտէ , փիլիպպոս վէ Յովհաննէս՝ խա-
տըմ վէ Վրիստոս իլէ սույա կիրտիրտէն սօնկրա
օնլարը նէ՞ վէճճ իլէ վաֆթիլ էթտիլէր տէյիւ

վա՛ղ էտէր իտի :

Մարթի . Գ . 14, 15 : Ամնա Յովհաննէս՝ Պէն սէնտէն
վաֆթիլ օլունմաղա միւհթաճ իքէն՝ սէ՞ն մի պանա կէ-
լիրսին տէյէրէք՝ օնու մէն՝ էտէրիտի : Յիսուս իսէ ճէ-
վապ էտիպ՝ օնա տէտի . Հայա գօյվէր . զիրա պիղէ հէր
սատազաթը թէքիլ էթմէյէ՝ պէօյլէ կէրէք տիր . օ
ղէման օնու գօյվէրտի :

Մարթի . Գ . 1, 2 : Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆթիլ է-
տիճի Յովհաննէս կէլիպ՝ Եհնուտիսթան չէօլիւնտէ վա՛ղ
էտիպ՝ տէր իտի . Թէպէ էտին . զիրա կէօրլէրին փա-
տիշահըղը եագլաշմըշ տըր :

Եւէյ Իթ . 4 : Վէ Ահարոնու հէմ օղուլարընը ճէ-
մա՛աթ չատըրընըն գափուսունա եագլաշտըրաւըն , վէ
օնլարը սու իլէ եպպայասըն :

Եւէյ Լ . 19 : Վէ Ահարոն հէմ օղուլարը օնտան
էլլէրինի վէ պագլաշտընը եպպայալար :

Թոռոյ Գ . 3 : Օթուզ եաղնտան եօղարը էլլի եա-
շընատէք՝ ճէմա՛աթ չատըրընտա խըզմէթ էթմէյէ պէօ-
լիյէ ճիւմլէ կիրէնլէրի եօղպայասըն :

սիւալ օլունապիլիւր : Ը՛ղիզ Վիթապտա՝ օնլարըն էթտիլի վաֆթիլին պաթըրմագ իլէ մի, եօխա տէօքմէք եախօտ սէրսիմէք իլէ մի օլտուղու թա՛րիֆ օլունմամըլ տըր :

Ս. 14. Բօմալըլարա օլան մէթուպուն ալթըն- ճը Պապընտա պուլունան՝ Վ՛օլիւմէ վաֆթիլին վասիթասի իլէ օնուն իլէ կէօմիւլտիւք՝ սէօղէրի իլէ նէ՞ անկլաշըլըր :

Ճ՛. Պու սէօղէրին մա՛նասը օլ Պապտէ պու- լունան Վ՛օլիւմիւնիւն էմնալինէ տիքիլմիշ ֆիտան՝՝ վէ «Պէրապէր խաչա չըգարըլտը» սէօղէրին մա՛- նասընա պէնկվէր. Պու սէօղէր իսթիա՛րէ իւզըն գուլանըլմըշար տըր. վէ միւմինլէրին՝ կիւնաչա վէ ճիւմլէ ճիսմանի արղուլէրէ՝ մէյլ ու իւմիտլէ- րէ գարշը էօլմիւլ օլտուղլարընը եախօտ էօլմիւլ օլմալարը կէրէք իտիյինի կէօսթէրիլէր. նիճէ քի պիր կէօմիւլմիւլ՝ տիքիլմիշ վէ խաչա չըգմըլ քիմ- սէ հէր հալտէ պու տիւնեանըն մասլահաթլարընա էօլմիւլ տիր : Վէլամլարը եազան Բէսուլլ Ը՛ղիզ Բուհ իլէ օլան վաֆթիլին սէմէրէսինի՝ քի եէնի տօղուլ տէմէք տիր, անկլաթմագ իսթէր, լաքին օլ սէօղէրին սու իլէ օլան վաֆթիլին թարղընա հիչ պիր կէօնէ մինասիպէթի եօգ տուր : Վ՛րիս- տոս պօղուլմագլէ էօլմիւլ օլտա իտի, օնուն էօ- լիւմիւ իլէ պաթըրմագլէ օլան վաֆթիլի արասըն- տա պիր միւշապէհէթ օլմուլ օլուր իտի. հալ պու քի Վ՛րիստոս խաչ իւղէրինտէ էօլտիլիւ իչիւն, պու թարղ էօլիւմ իլէ պաթըրարագ վաֆթիլի էթմէք պէյնինտէ հիչ պիր կէօնէ մինասիպէթ եօգ տուր :

Ս. 15. Ը՛ղիզ Վիթապտա զիքրի կէչմիշ օ- լան իլք Վ՛րիսթիան վաֆթիլի հա՞նկըսը տըր :

Ճ՛. Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ՝ Բէսուլուն վա՛-

զը իլէ իմանա կէլէն իւշ պին քիշինին վաֆթիդի տիր : (ւ)

Ս. 16. Օնլար նէ՞ թարդ իլէ վաֆթիդ օլտուար :

Ղ. Սերփմէք եախօտ տէօքմէք իլէ վաֆթիդ օլտուգլարը հէր վէճհ իլէ իճթիմալ տիր : Պու քէյֆիյէթ Երուսաղէմ շէհրինտէ վագի՝ օլտու , քի՝ տաղ իւզէրինտէ պինա օլմուշ օլուպ՝ եազընընտա նէ կէօլ , նէ ըրմագ , նէ տէ տէնիզ վար իտի . վէ Սիլօամ տէնիլէն հափուզտան մա՛տա սուլագ մահալ եօգ իտի : Պունտան գաթի՛նազար՝ Բէսուլլէրին՝ պիր կիւնտէ պունլարըն ճիւմլէսինի պաթըրպ վաֆթիդ էթմէլէրի մուհալ գապիլինտէն իտի :

Ս. 17. Պօղոս Լուարեալ նի՞ճէ վաֆթիդ օլտու :

Ղ. Սերփմէք եախօտ տէօքմէք իլէ վաֆթիդ օլմուշ օլմալը տըր : Չիւն կէօրիւնիւր քի , Ղամասկոս շէհրինտէ Յուգա նամ պիր քիմէսնէնին էվինտէ վաֆթիդ օլտու : (պ)

Ս. 18. Օլ զընտան պէքճիսի վէ ֆամիլեասը նի՞ճէ վաֆթիդ օլտուար :

Ղ. Պիլա շիււհէ սերփմէք իլէ , չիւն եարը կէճէտէ զընտանտա վաֆթիդ օլտուար . հէմ էվտէն տիշարը չըգմըշ օլտուգլարընըն զիբրի եօգ

(ւ) Գարշ . Բ . 41 : Իմտի օնուն սէօգիւնիւ սէվինճ իլէ գապուլ էտէնլէր վաֆթիդ օլտուար , վէ օլ կիւն օնլարա իւշ պին ճան գատար գամմ օլտու :

(պ) Գարշ . Թ . 11 , վէ ԻԲ . 16 : Վէ Բաղպ օնա տէտի . Գալգըպ՝ Տօղրու տէնիլէն սօղաղա վար , վէ Յուգանըն էվինտէ՝ Թարուսլու Սօղոս նամ քիմէյի արա . զիրա իշթէ տուա՝ էտէյօր : Վէ շիմտի նէ կէճիբիրսին . դարդ , վաֆթիդ օլ , վէ օնուն ատընա նրտա էտիպ՝ կիւնահլարընտան եայգան :

տուր : (Զ)

Ս. 19. Կուռնէլիոսուն էվինտէ իմանա կէլէն-
էր նի՞ճէ վաֆթիղ օլտուլար :

Ղ. ԻՏթիմայէն՝ սէրփմէք եախօտ տէօքմէք ի-
լէ . չիւնքի, Պետրոսուն՝ «Պու քիմնէլէր վաֆ-
թիղ օլմայալար տէյիւ պիր քիմնէ սույու մէն՝ է-
տէպիլի՞ր մի» տէտիյի սէօղլէրին աչոգ մա՛նասը
պու տուր . եա՛նի՝ օնլարըն վաֆթիղի իչիւն սու-
յուն կէթիրիլմէսինի մէն՝ էտէպիլի՞ր մի : (—)

Ս. 20. Սէրփմէք եախօտ տէօքմէք՝ վաֆթիղ
էթմէնին լայոգլը թարղը օլտուղունա տաճա պաշ-
գա իսպաթլար վա՞ր մը տըր :

Ղ. Պունու սապիթ էտէն պա՛ղը քէյֆիյէթ-
լէր տաճա վար տըր : Ս վաֆթիղ՝ ճէմա՛ւթ ի՛պա-
տէթինին պիր ա՛մէլի օլտուղու իչիւն, օնուն իճ-
րասը ի՛պատէթ մաճալինտէ օլմագ կերէք տիր :
Ըղիղ Վիթապտա զիբր օլունմամըշ տըր քի՛
վաֆթիղ իճրա էթմէք զուհուր էթտիյի ճալ-
տէ , միւմինլէր ի՛պատէթ մաճալինտէն պաշ-
գա պիր եերէ կիտէրլէր իտի, պիլ ա՛քս վաֆ-
թիղ ի՛պատէթ էթտիբլէրի եախօտ իմանա կէլ-
տիբլէրի եերտէ իճրա օլունուր իտի կիպի ի՛ֆա-
տէ օլունուր : Հէմ տախի՛ Մղիղ Վիթապտա՛
սուտա տէյիլ՝ իլա սու իլէ վաֆթիղ օլտուլար
տէնիլիր :

Թէքըրա՛ պաթըրմագ վաֆթիղի հէր վագըթ
էտէպ վէ միւնասիպէթ իւզըն իճրա օլունամաղ .

(Զ) Գործ . ԺԸ . 30 . 33 : Վէ օնլարը տիշարըյա կէ-
թիրիպ տէտի . Եա՛ էֆէնտիլէր՝ պանա նէ՞ էթմէք կէ-
րէք տիր քի՛ խէլաս պուլայըմ : Վէ օնլարը կէճէնին
հէման օ սաաթընտա ալըպ՝ եարալարընը եայլատըր, վէ
տէր ա՛ղապ քէնտիսի վէ հէփ օնա միւթալիղ օլանլար
վաֆթիղ օլտուլար :

(—) Պագ Գործ . Պապ Ժ :

հէմ պա՛զը մէմլէքէթլէրտէ սու տսնմուշ օլտու-
ղունտան, սէնէնին չօփ գըսմընտա իծրասը միւմ-
քին օլամաղ. պա՛զը վազըթ տախի վաֆթիլ օ-
լաճափ քիմսէլէրին խասթալղը եախօտ զաի՛ֆլի-
յի սէպէպինտէն իծրա օլունամաղ: Ա՛մնա սերի-
մէք եախօտ տէօքմէք լլէ օլան վաֆթիլ հէր վա-
զըթ էտէպ վէ միւնասիպէթ իլէ, հէր իգլիմտէ,
սէնէնին հէր էյամընտա վէ վիճուտուն հէր հա-
լինտէ իծրա օլունապիլի:

Այու պիւրհանլարտան աշիքէար տէյի՛լ մի տիր
քի. Վ՛իլիսէնին ալ Ա՛ղիմ՝Ալաշը պու քէյֆիյէթ-
լէրէ ակեսհ օլարափ, վաֆթիլ հէր հալտէ պա-
թըրմափ իլէ իծրա օլունսուն տէյիւ էմր պույուր-
մուշ օլամաղ:

II. 21. II լաֆթիլ թէքրարլանապիլի՛ր մի:

Ճ՛. Խալըր: Ա՛ղիլ Վիթապտա թէքրարլան-
մասը իշին պիր թէնպիհ եախօտ րուխսաթ եա-
խօտ պիր էմնալ եօփ տուր: II լաֆթիլ այնը-
նըն մէֆհուսու տախի պունու եասագ էտէր:
II լաֆթիլին թէքրարլանմասը՝ Ա՛ղիլ Ռահուն
վասիթասի իլէ եիւրէյին պիր տէֆա՛ թէճտիտ օ-
լունմասը խէլասա քիֆայէթ էթմէտիյինէ տէլա-
լէթ օլմուշ օլուր. պու իսէ՛ խէլաս էտիճիմի-
զին ի՛թիպարընա խալէլ կէթիրմէք տիր: Վ՛իճէ
քի սիւննէթ պիր քիմսէյէ եալընըլ պիր տէֆա՛
իծրա օլունուր իտի իսէ, էօյլէ տէ վաֆթիլ պիր
տէֆա՛ իծրա օլունմալը տըր: Ա՛ղլէ պալիլ օլան ա-
տէմին վաֆթիլընտէ օլտուղը կիպի պիր մասուսուն
վաֆթիլընտէ տախի սու՝ Ա՛ղիլ թէէսլիսին աւորնտա
գուլանըլըր: Իմտի էյէր մա՛սուսուն վաֆթիլի-
նին ի՛թիպարը եօփ իսէ, իմանա մալիք օլմատըլըն-
տան տըր. վէ էյէր իմանըն օլմամասը մա՛սում վաֆ-
թիլընի իպթալ էտէր իսէ, եինէ իմանըն օլմամասը

ա'գլէ պալիզ օլանըն վաֆթիզինի տախի իպթալ
էտէր : Ա' է մատեմ քի պա'ղը քիսէլէր իման
թագրիրէրինի միւրայըլդ իլէ էտէլէր , պու
քէյ' խէթ եօգարքի էֆքար իւզըն օնլարըն վաֆ-
թիզինի իպթալ էթմիշ օլուր . պու պէօլէ օլ-
տուղու սուրէթտէ' օնլար սօնկրա սահիհէն իմանա
կէլտիքլէրի թագափրտէ , թէքրար վաֆթիզ օլմա-
ղա պօրճլու օլուլար : Խշթէ պու մինվալ իւզըն
վաֆթիզին թէքրար պէ թէքրար իճրա օլունմասը
լաղըմ կէլիպ , ասլա սօնու կէլմէզ , վէ տիւնեա-
տա քիմ վաֆթիզ օլմուշ' քիմ օլմամիշ տըր տէ-
յիւ մա'լիւմ օլմատըղընտան , պիր Վիլիսէ իհտառ
վէ թանգիմ էթմէք տէ միւլքին օլմազ :

Եւտի կէր'ք մա'սուլուգտա վէ կէր'ք քէմալ-
տէ վաֆթիզ օլմուշ օլանլարը թէքրար վաֆթիզ
էթմէք զայէթլէ մինասիպէթսիզ' վէ Լ'ղիզ Վի-
թապըն մէֆհուսունա մուղայիր տիր :

Ա' 22. Ա' վաֆթիզին թարզը նէ օլտուղու վէ
օնա լայըգ օլան քիմ օլտուղու հագղընտա զիւ-
իւ'մէր պիր օլմատըղընտան , պու ք' յֆիլէթ' պիր
Բապզ վէ Լ'ֆէնտիմիզ (հիսուս Վրիստոսուն քի-
լիսէլէրինին վէ օնլարըն ա'ղալարընըն պիրպիրի իլէ
իլհազըլդ էթմէլէրինէ մանի' սէպէպ օլապիլի'ր մի :

Ղ' Խալըր . զիրա պու շէյի պիր միւմանա'աթ
սայմագ ա'գլ ու իտրաքէ' Վրիսթիան մուհապ-
պէթինէ վէ Լ'լահըն Վէլամընա մուղայիր տիր : (ս)

(ս) Ա կոմի . Ժ . 17 : Զիւնքի պիզ չօգ իքէն , պիր
էքմէք' պիր թէն իզ . զիրա հէփիմիզ օլ պիր էքմէքտէն
հիսսէտար օլուրուզ :

Ա կոմի . ԺԲ . 12, 13 : Զիրա նիճէ քի թէն պիր ի-
քէն' չօգ ա'ղապ վար , վէ պիր թէնին հէփ ա'ղապ չօգ
իքէն' երինէ պիր թէն տիր , պունճիլէյին քրիստոս տա-
խի : Զիւնքի պիզ հէփիմիզ պիր Բուհուն վասիթասի
իլէ պիր թէն իշիւն վաֆթիզ օլտուգ , Եհհուտիլէր տէ :

Բապպըն ախշամ Թա'ամը

Ս. 1. Բապպըն ախշամ Թա'ամը տէմէքլէ նէ՞
անկլաշքլըր :

Ճ'. (Ը) ա'ղիզ ային տիր քի , օնունլա Վրիս-
տոսուն սիյասէթլէրի վէ էօլիւմիւ զիքր օլունուր :

Ս. 2. Պու ային քիմի՞ն էլի իլէ վէ նէ՞ վա-
զըթ իհտաս օլունտու :

Ճ'. Յիսուն Վրիստոսուն էլէ վէրիլտիյի օլ
հիյպէթլու կէճէտէ՞ օնուն էլի իլէ իհտաս օլուն-
տու : (Է)

Ս. 3. Պու քէյթիյէթտէ իսթիմալ օլունան
նէսնէլէր նէ՞ տիր :

Ճ'. Լքմէք վէ շարապ տըր : (Է)

Ս. 4. Պունլար նէյէ՞ թէշպիհ տիրլէր :

Ճ'. Փարէլէնէն էքմէք վէ տէօքիւլէն շարապ՝
Վրիստոսուն խաչտա ինսանլարըն կիւնահլարը ի-
չիւն էօլտիւյիւնտէ փարէլէնմիշ օլան թէնինէ վէ
տէօքիւլմիւշ օլան գանընա թէշպիհ տիրլէր : (Է)

Ս. 5. Բապպըն ախշամ Թա'ամընտա օլան էք-
մէք վէ շարապա Վրիստոսուն սահիհ թէնի վէ

Եունանիլէր տէ՞ գուլար տէ՞ աղատըլար տէ , հէփիմիզ
տէ պիր Բուհա սուվարլտըզ :

(Է) Ա Կօռնի . ԺԱ . 23—25 : Զիրա պէն Բապպտան՝
սիղէ տախի թէսլիմ՝ էթտիյիմի ալտըմ , քի Բապպ Յի-
սուն՝ էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ էքմէք ալտը , վէ շիւքր
էտիպ փարէլէտի , վէ տէտի . Ալըն , էէյին , պու՝ սիղին
իչիւն պէնիմ՝ փարէլէնէն թէնիմ՝ տիր . պունու զիքրիմ՝
իչիւն էյլէյին : Քէզալիք ախշամ Թա'ամը էթտիքունէն
սօնկրա՝ դատէհի տախի ալըպ տէտի . Պու գատէհ՝ պէ-
նիմ գանըմտա էէնի ա՛հտ տըր . հէր իշտիյինիլտէ պու-
նու պէնիմ զիքրիմ՝ իչիւն էյլէյին :

գանը տրո տէյիւ ի'թիպար օլունմալը՝ մը տրո :

Ն'. Խալըր. ֆագաթ օնլարա նուսուռնէ տէյիւ նազար օլունմալը տրո : Թէպտիլի զաթ Թա'լիւ մաթը, եա'նի՝ էքմէք վէ շարապ ֆիլհագիգաթ Ղուրթարըճընըն սահիհ Թէն վէ գանընա Թէպտիլ օլուր տէյիւ իտտա'ա էտէն Թա'լիւմաթ՝ գապուլ օլունուպ վա'ղ օլունան պաթըլըգլարըն էն պէջիյիւ տիր : Վրիստոսուն ասըլ ինսանի ճէսէտի օնպին եէրտէ պիրտէն հաղըր պուլունուր տէյիւ գըյաս էթմէք պաթըլիյէթին սօն տէրէճէսի տիր :

Ս. 6. Վրիսթիանլըղըն իշպու ա'տէթինէ պաշգա նէ՞ իսիմէր վէրիլիր :

Ն'. Խշպու Բապպըն Լիշամ Թա'ամը "Սըրը", "Խհագլըգ", "Խքմէք փարէլէմէք", "Համա" եախօտ "Թէշէքքիւր" տախի Թէսմիյէ օլունուր :

Ս. 7. Աիճիւն պու իսիմէր իլէ Թէսմիյէ օլունուր :

Ն'. Բապպ քէնտիսի Թա'յին էթտիյի իչիւն, քէնտի զէքրինէ իճրա օլտուղունտան վէ ճանա էլգէմ վէ զանի զիյաֆէթ օլտուղունտան Բապպըն Լիշամ Թա'ամը Թէսմիյէ օլունուր : Միւսիւնլըրին պիրիպիրլէրի իլէ վէ Վրիստոս իլէ օլան րուհանի իլհագլըղըն ա'ղիզ նիշանէսի օլտուղունտան՝ Խհագլըգ տախի Թէսմիյէ օլունուր : Վրիստոսուն խաչտա փարէլէնմիշ Թէնինէ Թէշպիհէն էքմէյին փարէլէնմէսինտէն՝ Խքմէք փարէլէնմէսի տախի տէնիլիր : Վրիստոսուն իշպու այնի իհտաս էյլէտիյի վագըթ համա ու Թէշէքքիւր սունտուղու էճիլտէն, վէ Վրիսթիանլարըն պունու իճրա էթտիքլէրի Թագտիրտէ, Ղուրթարըճընըն էօլիւմիւնիւ մէմնունիյէթլէ զէքր էտէրիէթ Թէշէքքիւր արղ էյլէտիքլէրի իչիւն՝ Համա

եախօտ թփէշքքիւր թա'պիր օլունմուշ տուր :

Ս. 8. Բապպըն Լիշամ թա'ամընըն թապի-
ա'թը վէ մէրամ ու նիյէթի նէ՞ տիր :

Ղ. Օխըր, իշագըզ վէ մուա'հէտէ նէվի'ն-
տէն պիր ային օլտուղու էճիլտէն՝ Վրիսթիան-
լար պէյնինտէ պիրիք պազը վէ Վրիստոսա
շայիրտ օլմանըն պիր նիշանը տըր : Վրիստոսուն
վէ սնուն գալմը թարաֆընտան լուծֆ ա'հտընըն
պիր միւհրիւ տիր : Էրա'աթ իշին Վրիստո-
սուն իքինճի զուհուրինէ տէկին միւտէմ գալաճագ
պիր ային տիր : Իշպու այնըն մախսուս մէրամ
ու նիյէթի՝ միւպարէք Վուրթարըճըմըզոն փիւր
մէմնունիյէթ ու ա'շգ օլան զիքրինի հըֆլ էթմէք
տիր : Հաքէզա Վրիստոսուն էօլիւմիւնիւն հա-
տիկեարը տըր, հէմ տախի ինսանըն գապահաթ-
ը վէ միւհրիմ հալինի վէ խէաս օլմասընտա Լի-
լահըն ինայէթինի պէյան էտէր : (ա)

Ս. 9. Բապպըն Լիշամ, թա'ամընըն իճրա-
սընը ֆարղ էտէն քէյֆիյէթլէր նէ՞ տիր :

Ղ. Մէմնունիյէթ, զաթի մէնֆա'աթ, Վրիս-
տոսուն շան ու թէնպիհի հէմտախի Բեսուլէրին վէ
էվվէլքի Վրիսթիանլարըն ատէթի պունուն իճրա-
սընը ֆարղ էտէր : Ղիւմլէ ատէմլէր պու այինէ
իշագ օլմաղա պորճու տուրլար : Իշպու քէյֆի-
յէթ անլարա ֆարիվէյի զիմմէթ վէ ալիմ քէրէմ

(ա) Ա Կ-ր-թ. Ժ. 25—26 : Հեր իշտիյինիզտէ պունու
պէնիմ զիքրիմ իշին էյլէյին : Զիրա հեր պու էքմէյի
էտիյինիզտէ՝ վէ պու գատէհի իշտիյինիզտէ, Բապ-
պըն էօլիւմիւնիւ իլան էտէրսինիզ՝ թա կէլէնէտէր :

Ա Կ-ր-թ. Ժ. 16, 17 : Միւպարէքէտիյիմիզ պէրէ-
քէթին գատէհի՝ քրիստոսուն զանընըն իշագըզը տէ-
յիլ՝ մի. փարէլէտիյիմիզ էքմէք՝ քրիստոսուն թէնի-
նին իշագըզը տէյիլ՝ մի. Զիւնքի պիզ չօդ էքէն, պիր
էքմէք՝ պիր թէն իզ. զիրա հէֆիմիզ օլ պիր էքմէքտէն
հիսսէտար օլուրուզ :

ու ինայեթ տիր : (բ)

Ս. 10. Բապպըն Լիշամ Թա'ամը քիմէրէ
Թագսիմ օլունմալը տրր :

Ճ. Մա'սուհարա, փէք նատան վէ ճահիլ
քիմսէլէրէ , պուտալարա , աշիքեարէն միւլ-
հիւտէրէ վէ թէվպէսիվէրէ վէրիլմէսի ճայիվ տէ-
յիլ տիր : Իլլա ճիւմէ իմանա կէլմիշ տէյիւ իւ-
միտ օլունուպ Լիւահ իլէ վէ օնուն գալմը իլէ ա-
շիքեարէն ա'հտ էթմիշ օլանլարըն ճիւմէսիսէ վէ-
րիլմէսի վաճիպ տիր : Վիլիսէնին իլհազըղընտա
օլան կէրէք էրքէք վէ կէրէք գարը՝ րէսմէն Վրիս-
թիան օլանլար իշին պու պին իհտաս օլունմուշ
տուր : Ս է պու սէպէպտէն տէյիլ եիւրէյի թէպ-
տիլ էտիճի՝ իլլա Վրիսթիանլարը մա'մուր էտիճի
պիր պին տէյիւ օնա նալար օլունմալը տրր : (ց)

(բ) Սա'մ. ՃԺԶ. 12, 13: Բապպա՝ պան օլան ճիւմէ
իհանընա պէտէլնէ մուգապիլ վէրէյիմ : Խէլապըն քեա-
սէսինի ալարմ, վէ Բապպըն իսմինէ նիտա էտէյիմ :

Մա'րթ. Ժ. 32, 33 : Իմոի պէնի ատէմլէրին էօնիւն-
տէ հէր քիմ իգրար էտէրսէ , պէն տախի օնու կէզը-
լէրտէ օլան Փէտէրիմին էօնիւնտէ իգրար էտէճէյիմ :
Վէ պէնի ատէմլէրին էօնիւնտէ քիմ ինքեար էտէրսէ ,
պէն տախի օնու կէզըլէրտէ օլան Փէտէրիմին էօնիւնտէ
ինքեար էտէճէյիմ :

Ղա'ւ. ԻԲ. 11 : Պունու պէնիմ զիքրիմ իշին էյլէյին :
Գա'րթ. Ի. 7 : Վէ հաֆթանըն իւք կիւնիւնտէ՝ պիլ
էքմէք տօղրամաղա ճէմ՝ օլմուշ իրէն , Պօղոս էրթէսի
կիւնտէ չըգաճագ օլմաղըլա՝ օնլարա սէյլէր իտի :

(ց) Ելէն ԺԲ. 48 : Վէ եանընտա պիր եապանճը մի-
սաֆիր օլուպ՝ Բապպա պատէք էտէճէք օլուր իսէ , օնուն
հէր էրքէյի սիւննէթ օլունա , վէ օլ զէման օնու էյ-
լէմէյէ եաղաշա , վէ տիյարըն եէրիսի կիպի օլա . աւ-
մա հիւզ պիր սիւննէթսիգ՝ օնտան եէմէյէ :

Եա'յ. ԽԴ. 5 : Պիրի՝ Պէն Բապպըն իմ տէյէ , պի-
րի տախի Յապիբուն առը իլէ չաղըլլա , վէ պիրի էլի
իլէ Բապպա եաղըլա , վէ Իսրայէլին առը իլէ լազըլանա :

Մա'րթ. Ժ. 32, 33 : Իմոի պէնի ատէմլէրին էօնիւն-
տէ հէր քիմ իգրար էտէրսէ , պէն տախի օնու կէզը-

Ս. 11. Պիր քիմնէ նէ՞ իսպաթա մալիք օլմալը տըր քի՛ էհլի մէղհէպ օլտուղունա վէ իշպու Րապպըն սօֆրասընա եագլաշմաղա սէլահհիյէթի օլտուղունա քէֆալէթի եա էմնիյէթի օլտուն :

Ղ. Սահիհ Վրիսթիան օլտուղունա վէ Լ՝ զիզ Րուհտան եէնիլէնմիշ օլմատըղընտան զէյա տէ՛ եէնիլէնմիշ օլտուղունա զայէթլէ գուվլէթլի իսպաթը օլմալը տըր : Ե իւպհէսիզ սահիհիյէ պէքլէնմէլի տէյիլ տիր : Խապաթլարըն հախօտ սահիհիյէն տէրէճէլէրի հէր Վրիսթիան հագգընտա պիր տէյիլ տիր :

Ս. 12. Րապպըն Լ՝սշամ թա՛ամընա նէ՞ ֆիքր իլէ իլհագ օլմագ կէրէք տիր :

Ղ. Թէվպէ, իման, թէվազի՛ւ, մէմնունիլէթ, իւմիտ, սէվննճ վէ գարընտաշ մուհապպէթի իլէ իլհագ օլմագ կէրէք տիր :

Ս. 13. Րապպըն Լ՝սշամ թա՛ամընա իլհագ

լէրտէ օլան Փէտէրիմին էօնիւնտէ իդրար էտէճէյիմ : Վէ պէնի ատէմլէրին էօնիւնտէ քիմ ինքեար էտէրսէ, պէն տախի օնու կէօքլէրտէ օլան Փէտէրիմին էօնիւնտէ ինքեար էտէճէյիմ :

Բ Կորնթ. 2. 14—16 : Իմանսըղլար իլէ պիր պօյունտուրուղա կիրմէն. զերա սատագաթըն նահագգըզ իլէ նէ՞ հիսսէտարըղը՝ վէ ըշըղըն գարանըզ իլէ նէ՞ իլհագլըղը վար : Վէ քրիստոսուն Բէլիար իլէ նէ՞ իթթիֆագը, եախօտ միւմնին՝ իմանսըզ իլէ նէ՞ հիսսէսի վար : Վէ Ալլահըն հէյքէլնին՝ փութլար իլէ նէ՞ միւնասիպէթի վար. զերա սիզ՝ տիրի Ալլահըն հէյքէլի սինիզ, նիճէ քի Ալլահ տէտի. Օնլարըն արասընտա սաքին օլաճաղըմ, վէ արալարընտա կէգէճէյիմ, վէ օնլարըն Ալլահը օլաճաղըմ, վէ օնլար գալմըմ օլաճագլար :

Սաղմ. Ծ. 16 : Ամմա Ֆասըղա Ալլահ տէր քի՛ Սոնա նէ քի՛ գանուկարըմը նագլ էտէրսին, վէ ա՛հալըմը աղըընա ալըրսըն :

Աւս. Ժ. 8 : Ֆասըղլարըն գուրպանը Րապպա մէքրուհ տուր, ամմա տօղրուլարըն տուա՛սը՝ լօնուն մագպուլու տուր :

օլանլարտան՝ օնա լայրգընճա եազլաշմագ իչինն
նէ՞ մաթլուպ օլունուր :

Ճ' . () Նլարտան մաթլուպ օլունուր քի՛ քէն-
տիւերինի թէֆթիշ էյլէսինէր , վէ Վրիսթիանա
լայլգ ֆաղիլէթլերինի տերէճէի քէմալտէ իճրա
էթմէյէ ճէհտ ու զայրէթլերի օլտուն : Բապպըն
Լիշամ (Թա'ամընտան կերէք էվվէլ կերէք օնա
իլհագ օլտուգլարը էսնատէ վէ կերէք սօնկրա՝ օ-
նա մինասիպ թէֆէքքիւրլէրէ մէշղուլ օլմալերի
ճայիզ տիր : (-)

Ս . 14 . Լայրգսըլ թարզ իլէ եէմէք վէ էշմէք
նէ՞ տէմէք տիր :

Ճ' . Բապպըն սօֆրասը հուզուրունտա իքէն
Վրիստոսուն զաթը , ըիւթպէսի վէ մեմուրիյէթի
հագգընտա , եախօտ Բապպըն Լիշամ (Թա'ամը-
նըն թապիա'թը վէ մէրամ ու մագսէտի խուսու-
սունտա տօղըու ֆիքրտէ օլմամագ , եախօտ օլ վա-

(-) Ա Կարնի . Ժ . 21 : Բապպըն սօֆրասընտան հէմ
շէյթմանլարըն սօֆրասընտան հիսսէտար օլմաղա գատիր
օլամաղսընը :

Ա Կարնի . Ե . 7 , 8 : Էսքի մայայը կիտէրին , քի եէ-
նի խամուր օլասընըզ , նիճէ քի խամուրսուզ սունուզ .
չիւնքի պատեքիմիզ ֆրիստոս՝ պիղիմ իչինն գուրպան օ-
լունտու : Իմոի պայլամ էտէլիմ , տէյիլ էսքի մայա
իլէ վէ տէյիլ քէօթիւլիւք վէ եարամազըզ մայասը ի-
լէ՛ իլլա խուլուսի փաք վէ կերէքլէք խամուրսուզու իլէ :

Ա Կարնի . ԺԱ . 28 : Իմոի ատէմ՝ քէնտինի սընասըն ,
վէ պու վէճհ իլէ էքմէքտէն եէսին , վէ գատիհտէն իչսին :
Բ Կարնի . ԺԳ . 15 : Քէնտինիզի սընայըն , էյեր ի-
մանտա իսէնիզ . քէնտինիզի թէճրիւպէ էյլէյին , եօխ-
սա քէնտինիզի թանըմա՞զ մը սընըզ քի՛ Յիսուս ֆրիս-
տոս սիզտէ տիր , էյեր քի ըհտտ օլունմուշ տէյիլ ի-
սէնիզ :

Մարնի . Ե . 16 : Ըշղընըզ ատէմլէրին էօնիւնտէ պէօյ-
լէ պարնըզ վէրսին , թա քի սիզին էյի ա'մէլլէրինիզի
կէօրէլէր , վէ կէօրէլէրտէ օլան Փէտէրինիզէ շիւքը Է-
հէլէր :

գրթտա կիւնահ՝ Խէլաս էտիճիմիլ վէ պու Վրիս-
թիանըդ պօրճու վէ իմթիաղը հագգընտա տօղըու
տույուշարա մալիք օլմամագ տէմէք տիր :

Ս. 15. Բապպըն Լխշամ թա'ամընտան լա-
յըգսըղ թարղ իլէ եէմէք վէ իշմէքտէն նէ° նէ-
թիճէէլը հուսուլէ կէլիր :

Ճ. (1) Եյաթէթին ա'ղիմ սահիպի օլան Վրիս-
տոսա մագպուլ օլմամագ, վէ Հագգ թա'ալանըն
ղաղապընա մազհար օլմագ :

Պու էյէրչի ա'ղիմ պիր կիւնահ իսէ տէ, թէվ-
պէ օլունտուղու թագտիրտէ ա'ֆվ օլունմաղ կիւ-
նահ տէյիլ տիր : Լ'ղիլ Վիթապտա՝ « Լայըգսըղ
թարղ իլէ եէյէն վէ իշէն քէնտինէ հիւրմիւ ա'-
ղապ եէր վէ իշէր՝ իսթիմալ օլունան սէօղէր տէ-
մէք իսթէր քի, հիւրմէթսիլիք իլէ վէ աղիլ շէյի
թէֆրիգ էթմէյէրէք եէյէն վէ իշէն՝ Լլահըն
խըշմ ու զապապընա միւսթահագգ օլուր : Պու
կիւնահա տիւշար օլան՝ Լլահըն՝ գապահաթը
գափմընը թէտիպ էթմէք իշիւն իսթիմալ էթտիյի
տիւննապի պէլա վէ միւսիպէթլէրէ միւպթէլա օ-
լուպ, թէվպէսիլ զալտըղը հալտէ, էնճամ հպէտի
հիւրմի ա'ղապ տիւշար օլուր : (†)

Ս. 16. Իշպու Բապպըն Լխշամ թա'ամը
սըրըրնը իճրա էթմէյէ մէմուր օլան զաթլար քիմ-

(†) Ա Գ-ըն. ԺԱ. 27. 29. 30. 34. Շէօլլէ քի՝ հեր
քիմ քի լայըգսըղ թարղ իլէ պու էրմէյի եէրտէ, եա
Բապպըն գատէհինի իշէրտէ, Բապպըն թէնինէ վէ գա-
նընա տուչու օլուր : Զիրա լայըգսըղ թարղ իլէ եէյէն
վէ իշէն՝ Բապպըն թէնինի ֆարգ էթմէտիյինտէն՝ քէն-
տինէ հիւրմի ա'ղապ իշիւն եէր վէ իշէր : Պու սէպէպ-
տէն արանըղտա չօգ զայի՛ֆլէր վէ խասթալար վար, վէ
վաֆիր քիմնէլէր վէֆաթ էտէրլէր : Ամնա էյէր պիլ
քիմնէ աճ իսէ, էվտէ եէսին. թա քի հիւրմի ա'ղապ
իշիւն ճէմ՝ օլմայտսընը :

է՞ր տիր :

Ղ'. Նիզամը վեճ՛հլէ նասպ ու թա՛յին օլուն-
մուշ Խնճիլին խղզմէ թճիլէրի տիր : Պունլար իշպու
խղզմէ թի իճրա էթմէքտէ՝ Վրիստոսուն իսմի իլէ
վէ հասէպ էլ մեմուրիյէթ ա՛մէլ էտէրլէր :

Ս. 17. Բապպըն Լիշամ թա՛ամը իճրասըն-
տա՝ Լիլիլ Վրիթապտա պոյրուլմուշ օլան ի՛պա-
տէթ վէ ա՛տէթլէր նէ՞ տիր :

Ղ'. (1) Տուա՛ իլէ էքմէյի միւպարէքլէմէք,
վէ օնու փարէլէյիպ՝ իլհագ օլաճագ քիմնէլէրին
քիաֆֆէսինէ թագսիմ էթմէք :

(2) Տուա՛ իլէ շերապը միւպարէքլէմէք, վէ օ-
նու քիասէյէ տօլտուրուպ՝ իլհագ օլաճագ զէվա-
թըն ճիւմլէսինէ վէրմէք. վէ՛

(3) Պիր իլահի օգումապ :

Լիլիլ Վրիթապտա պու խոսուս իչիւն մախ-
սուս պիր թէնպիհ պուլունմապ իսէ տէ, իշպու
այնը իճրա էտէն քիմնէնին, քէյֆիյէթին խի-
թամընտա, Լեսուլլէրին պերէքէթ տուա՛սը տէ-
նիլէն տուա՛յը օգումասը մինասիպ կէօրիւնիւր : (+)

Ս. 18. Բապպըն Լիշամ թա՛ամընը՝ նէ՞
թալը ու հիյէթտէ տուրուպ ախլ էթմէլի :

Ղ'. () նա մախսուս պիր թալը ու հիյէթ թէն-

(+) Մատթ. ԻՁ. 26—30 : Վէ օնլար եեր իքէն, Յի-
սուս էքմէյի ալտը, վէ պերէքէթ օգույուպ փարէլէտի,
վէ շպիրտլէրէ վէրիպ տէտի. Ալըն, եէյին, պու՝ թէ-
նիմ տիր : Վէ գատէհի ալըպ՝ շիւքը էթտիքտէն սօնկ-
րա, օնլարա վէրիպ տէտի. Հէֆինիլ պունտան իչին.
Ջիրա պու՝ զանըմ տըր, շօլ եէնի ա՛հտըն զանը քի՛
ջօզլար իչիւն կիւնահլար աֆվլըղընա տէօքիւլիւր : Վէ
սիգէ տէրիմ քի՛ շիմտէն սօնկրա արթըդ ասմանըն պու
մահաուլունտան իչմէյէճէյիմ, թա օլ կիւնէտէք քի՛
օնու ֆէտէրիմին փառիշահլըղընտա սիգին իլէ եէնի ի-
չէճէյիմ : Անտէն օնլար իլահի օգույուպ՝ զէյթինլիք
աաղընա չըգտըլար :

պի՛հ գըլընմը՛ տէյիլ տիր . լաքին՝ օթուրուր իբէն
ախղ էթմէք մինասիպ տիր : Վափայա թապի՛ օ-
լանլար՝ էքմէյէ վէ շէրապա սէճտէ գըլմագ ֆիք-
րի իլէ տիլ չէօքէրլէր : Վրօթէսդանթլարլըն պա-
ղըսը պու հիյէթտէ տուրուպ ախղ էտէրլէր իսէ
տէ, պէօյլէ պիր ֆիքրէ մէպնի տէյիլ տիր :

Ս. 19. Բապպըն Լխշամ թա՛ամը կիւնիւն
հա՞նկը վագթինտէ իճրա օլունմալը տըր :

Ճ. Ս չազըթտա պիր պէիս եօգ տուր : Լ՛զիլ
Վիթապլար պու պապտէ պիր մէճպուրիյէթ
կէօսթէրմէտիյի իշիւն, հալ ու քէյֆիյէթլէրին
իգթիլասընա կէօրէ օլապիլիր : Վրիստոս օնու
ախշամ իւսթիւ իճրա էթմիշ օլտուղու սէպէպտէն,
պիլ տախի ախշամ եախօտ ախշամա եազըն իճրա
էթմէլի իլ տէնիլտիյի հալտէ, պունա գարշըլդ
շու պահալ կէթիլէպիլիրիլ քի, իլք տէֆա՛սը
իւսթ գաթ օտատա վէ օն իքի քիշիյէ վէրիլմիշ
օլտուղու իշիւն, շիմտի տէ իւսթ գաթ օտատա վէ
օն իքի քիշիյէ վէրիլմէք լաղըմ կէլմէլ տիր :
Պու սօն խոսոսուսա կէօրէ ա՛մէլ էթմէյէ, իլք
խոսոսուս հագգընտա օլտուղու գատար իսպաթլար
վար տըր : Լխշամ թա՛ամը թէսմիյէ օլունտու-
ղունտան՝ օնուն ախշամ իւսթիւ իճրա օլմասը
ֆարդ իտիյինէ պիր իսպաթ թահսիլ օլունամալ :
Լչքի վագըթլարտա կիւնտէ իքի տէֆա՛ թա՛ամ
օլունուր իտի, վէ պաշլըճա թա՛ամ՝ ախշամա
օլուր իտի : Լաքին Բապպըն Լխշամ թա՛ամը
կէրէք էօյլէին, կէրէք ախշամա, կէրէք հէր նէ
վագըթ օլուր իսէ օլսուն, իճրա օլունապիլիր :

Ս. 20. Պու ալին նէ՞ գատար սըգ իճրա օ-
լունտա կէրէք տիր :

Ճ. Լ՛զիլ Վիթապլար պու պապտէ մախսուս
պիր թէնպի՛հ վէրմէմիշէր տիր : Վիլիսէլէրին հիւս-

նի ընդասընա պրադըմըշ կէօրինիւր : Վէսուլէ .
ըին պունու հաֆթատա պիր տէֆա՝ իճրա էյլէ-
տիբլէրի իճիմալ տըր : Պու քէյֆիյէթ իճի-
մալէն՝ Վրիսթիանլըղը նէշը էթմէքտէ , քիլիսա-
լէրի գուրմագտա վէ եէրտէն եէրէ եօլճուլուդ
էթմէքտէ մէշղուլ պուլունտուգլարընտան նէշաթ
էթտի : Պէլքի շիմտի Վրիսթիան մէմլէքէթլէ-
ըինտէ սյտա պիր՝ եախօտ իքի սյտա պիր տէֆա՝
օլմասը մինասիւպ տիր : (օ)

ՊԼԳ 31

Վէլէսէնին իտարէսի վէ ինթիզամը :

Ս. 1. Վրիսէնին իտարէսի վէ ինթիզամը
տէմէքլէ նէ՞ անկլաշղըր :

Ղ. Վրիսէնին րուհանի մասլահաթլարընը ի-
տարէ էթմէքտէ ուսուլ վէ նիզամը անկլաշղըր :

Ս. 2. Պունլար՝ նէ՞րէտէ թէնպիճ պույրու-
մուշ տուր :

Ղ. Պիր ալէսէվի վէճճ իլէ Մ'ղիզ Վրիթապ-
տա թէնպիճ գըլընմըշ տըր : Վրիսէնին նիզամը
ինսանտան տէյիլ , իլլա Մ'լլահտան տըր : Վրիսէ-
ճէ մասլահաթլարտա շէրիաթը պէլէտիյէ վէ փո-
լիթիպիյէյէ նազար գըլընմալը տէյիլ տիր : Վրիս-
թիանլար հէր հալտէ՝ Մ'լլահըն Վէլամընտա պու-
լունան ումուսի գանուն վէ գայի՝տէլէրէ կէօրէ վէ
իգթիզաի հալէ նազարէն՝ Վրիսէնին իտարէսի
վէ ինթիզամընըն տսըլ թարզընա գարար վէլմէլի

10 Գրք. Ի. 7 : Վէ հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ՝
պիզ էքմէք տօղը:սմաղա ճէմ՝ օլմուշ իքէն , Պօղոս . . .
օնլարա սէօյլէր իտի :

տիրէր: (§)

II. 3. Վրլիսէնին մախսուս մեմուրլարը քի՞մէր տիր:

Ճ'. Պիր չօպան վէ խատէմէր (սարհաւաշ-լար) տըր: Պուշլար՝ Վրլիսէնին ա'տէթա մեմուրլարը թէսմիէ օլունուրլար: Կիշլամպէրլէր վէ րէսուլէր իսէ՝ Վրլիսէնին Ֆէվզ էլ ա'տէ մեմուրլարը թա'պիր օլունուրլար: Պու սօնկրաքի մեմուրլարըն մեմուրիյէթի՝ Վրիսթիան քիլիսէսինին իլք տէճրինտէ խիթամ պուլտու. լաքին էվլէլքիլէր տիւնեանըն սօնունատէք Տէր տալիմ պուլունաճագլար տըր: (ա)

II. 4. Պիր քիլիսէնին քէնտի մեմուրլարընը ինթիխապ էտիպ՝ ճիւլէ մասլահաթլարընը իտարէ էթմէյէ գուտրէթ՝ իմթիազ վէ սէլահիյէթի վա՞ր մը տըր:

Ճ'. (Է իւպհէսիզ վար տըր: (§)

II. 5. Պիր Վրլիսէ պու գուտրէթ՝ իմթիազ վէ սէլահիյէթի քի՞մտէն ալըր:

(§) Եւէ. ԽԳ. 11: Վէ էյեր հէփ իլլէտիքլէրինտէն ութանըրլարսա, օնլարա՝ էվին սուրէթինի վէ օնուն րէտմինի վէ օնուն չըգըլարընը վէ կերիլէրինի վէ հէփ սուրէթլէրինի վէ հէփ գանունլարընը վէ հէփ սուրէթլէրինի վէ հէփ նօմսլարընը պիլտիր, վէ օնլարն կէօզլէրի էօնիւնտէ եաղ, վէ օնուն հէփ սուրէթլէրինի վէ գանունլարընը չըֆզ էտիպ՝ օնլարը իճրա էտէլէր:

Մաթ. ԺԶ. 19: Վէ սանա կէօքլէր փատիշահլըղընըն անախթարլարընը վէրէճէյիմ, վէ եեր իւզլէրինտէ պաղլաշըրըն՝ կէօքլէրտէ պաղլանմըլ օլաճագ, վէ եեր իւզլէրինտէ չէօղտիլին՝ կէօքլէրտէ չէօղլըլիւլ օլաճագ:

(ա) Փէւէ. Ա. 1: Պօղըս վէ Տիմոթէոս Յիսուս քրիստոսուն գուլարը՝ փիլիպպէտէ քրիստոս Յիսուսաւ օլան հէփ ա'ղիղլէրէ եպիսկոպոսլար վէ սարիաւագլար իլէ:

Եւէ. Դ. 11: Վէ քէնտիս թա'յին էյէտի պաղլարընը րէսուլէր վէ պաղլարընը փէյլամպէրլէր վէ պաղլարընը աւետարանիլէր՝ պաղլարընը իսէ չօպանլար վէ խօճալար:

Ղ'. Վէնտի Գանուն պաղլայրճըսը վէ փա-
տիշահը օլան Վրիստոստան ալըր: (բ)

Ս. 6. Պիր Վիլիսէ՛ քէնտի մէմուրլարընը ին-
թիխապ էթմէյէ վէ քէնտի մասլահաթլարընը ի-
տարէ էթմէյէ օլան գուտրէթ, իմթիաղ վէ սէ-
լահիյէթինի պաշգասընա թէսլիմ էտէպիլիօր մի:

Ղ'. Վէնտի Գանուն պաղլայրճըսը վէ փա-
տիշահը օլան Վրիստոսա խային օլմագսըլըն է-
տէսէղ:

Ս. 7. Պիր քիմնէ՛ պիր Վիլիսէյէ նա՞սըլ չօ-
պան նասպ օլունուր:

Ղ'. Իւզէրինէ չօպան օլաճաղը Վիլիսէտէն
չօպանլըդ մէմուրիյէթինէ ինթիխապ օլունուր,
օլ ինթիխապը քէնտի գապուլ էտէր վէ ա՛տէթ
իւզրէ նասպ վէ թա՛յին գըլընըր:

Ս. 8. Իշպու չօպանլըդ մէմուրիյէթինէ նասպ
ու թա՛յին օլմագ նէ՞ վէճճ իլէ վէ քի՞մլէրին էլի
իլէ իճրա օլուր:

Ղ'. Ձիւնադըր-թիւն իլէ, եա՛նի՛ ինճիլին բէս-
մի խըլմէթճիլէրինին տուա՛սը վէ իւլէրինէ էլ
գօմասը իլէ իճրա օլունուր: (գ)

(բ) Եւայ. Թ. 6, 7. Ջիրա պիզէ էվլասա տօղտու,
պիզէ օղուլ վէրիլտի, վէ հիւքիւմէթ օնուն օմիւզուն-
տա աըր. վէ օնուն իսմինէ Աճայըպ՝ Միւշիթ՝ Գատիր Ալ-
լահ՝ Էպէտի Փէտէր՝ Սէլամէթ Սէրվէրի չաղըրլաճադ:

Դաւիթին թախթը իւզէրինտէ վէ օնուն փատիշահ-
լըղը իւզէրինտէ՝ օնուն հիւքիւմէթինին արթմոսընըն
վէ սէլամէթին նիհայէթի եօդ տուր, քի օնու չիմաթիւն
թա էպէտէ տէք հազգ իլէ վէ սատագաթ իլէ գայիմ
էտիպ մուգաորէր գըլա:

Եւայ. 1. Գ. 22. Ջիրա պիզիմ շէրաթթճըմըլ Բապպ
տըր, գանուն պաղլայրճըմըլ Բապպ տըր, փատիշահըմըլ
Բապպ տըր. պէղի օ գուրթարաճադ:

(գ) Ա Յէթ. Դ. 14. Սէնտէ օլան պախիշի իհմալ
էթմէ, քի օ սանա՛ փէյղամպէրլըք վատթիասի իլէ ին-

11. 9. Վիլիսէնին չօպանը՝ Ա՛ղիզ Վիթապտանի՛ չիւն տիւրիւ իսիմէր իլէ՝ մէսէլա եպիսկոպոս, չօպան, իւրզմէթճի, պէքչի, իսիթիար, խօճա, քէտիսիւտա վէ էլէի իսի՛լէրի իլէ թէսմիյէ օլունուր :

Ճ՛. Ամուրիյէթինին տիւրիւ պօրճարընը պէյան էթմէք իչիւն, եանի էտէճէյի նապարէթ իչիւն՝ եպիսկոպոս, վէրէճէյի բուհանի թա՛ամ իչիւն՝ չօպան, իճրա էտէճէյի իւրզմէթ իչիւն՝ իւրզմէթճի, օնուն զաթընտա պուլունմասը լազըմ կէլէն ույանըզլ գ իչիւն՝ պէքչի, կէօսթէրէճէյի վազարը վէ ա՛գըլը ի՛պրէթ իչիւն՝ իսիթիար, վէրէճէյի թա՛լիմ իչիւն՝ խօճա, թէվլի՛ էտէճէյի կէօնա կէօն ի՛նայէթլէր իչիւն՝ քէտիսիւտա, օնա էմանէթ օլունան սուլհ վէ պարըլ իւրզմէթի իչիւն՝ էլէի թէսմիյէ օլունուր : (Դ)

11. 10. Ինճիլին իւրզմէթճիսինին պաշլըճա

թիարար մէջիսինին սէնին իւզէրինէ էլէր դօմասը իլէ վէրիլիշ աիբ :

Գ. Բ. Գ. 2, 3 : Աէ օնլար Բապպա իւրզմէթ էտիպ՝ օրուճ թութարլար իքէն, Ա՛ղիզ Բուհ տէտի. Հալա Բառնարասը վէ Սօղոսու պանա պլըրըն՝ օնլարը տա՛վէթ էթաիյիմ իշ իչիւն : Օ ղէման օնլար օրուճ թութուպ՝ տուա՛ էթտիքտէն սօնկրա, էլէրինի օնլարըն իւզէրինէ գօտուլար, վէ սալը վէրտիլէր :

(Դ) Ա Տէ՛մ Գ. 1 : Կու սէօղ էմին տիբ. Ելէր պիբ քիմնէ եպիսկոպոսըղա հավէս էտէրոէ, էյի ա՛մէլ արգուլէր :

Ելէ՛մ Գ. 15 : Աէ խիզէ՛ եւրէյիմճէ չօպանլար վէրէճէյիմ, վէ սիզի իլմ իլէ վէ ֆէհմ իլէ կիւտէճէքլէր :

Ա Կ. Բ. Գ. 1 : Պիզի պիբ առէմ պէզլէ՛ եանի քրիստոսուն իւրզմէթքարլարը վէ Ալահհէս պրըրարընն վէքիլիարճլարը կիպի սայսըն :

Ելէ՛մ Գ. 17 : Եա՛ առէմ օղլու՛ սէնի իսրայէլ էվի՛նէ պէքչի գօտում :

Ա Գ. Բ. 1 : Արանըղտա օլան իթիարլարա եալքարըրըմ, պէն քի օնլար կիպի իթիար :

պօրճլարը նէ՞ տիր :

Ղ՝. Ինճիլի վա՛ղ էթմէք, ճէմա՛ւթ տուա՛ւ-
տընտա գուլաղուղօլմագ, սըրլարը՝ եա՛նի՛ վաֆթիղ
վէ Բապպըն Բաշա՛մ թա՛ւմընը իճրա էթմէք,
խասթալարը՝ ղիյարէթ էթմէք, ճէնալէ գալտը-
մագտա՛ վէ նիքեա՛հ գըլմագտա՛ վաճիպ օլան այնը
իճրա էթմէք, ճէմա՛ւթըն վէ մախսուսէն չօճուգ-
լարըն ըուհանի թա՛լիմինէ տիգգաթ էթմէք վէ
գաւմըն ճիւմէ ըուհանի մապահաթլարընա նա-
լարէթ էթմէք տիր : (է)

Ս. 11. Ինճիլ իըզմէթճիլէրինին՝ Բլահըն
Վէլամընը վա՛ղ վէ պինլէրինի իճրա էթտիլէրի
գաւմտան մէա՛շ ալմաղա հագգլարը վա՛ր մը տըր :

Ղ՝. Լվվէթ վար տըր : Իշպու մէա՛շ սատա-
ղա եախօտ իհսան կիպի տէյիլ, իլլա հագգտնի-
յէթ վէ նամուս իւզրէ էտա օլունաճագ պիր պօրճ
կիպի սայըմալը տըր : Պիր գաւմըն պու պօրճու
իհմալ էթմէյէ սէրպէսթիյէթի վէ ըուխսաթըն ևօգ
տուր : ղիրա Բլահ՝ պունու իւզէրլէրինէ Փարղ
էթմիլ տիր . վէ օնու իհմալ էթմէք՝ պիլա կիւնա՛հ
օլամաղ : ()նուն էմէքլէրինին մէնֆա՛ւթընա
ճիւմէ իլհագ օլանլար՝ օնուն կէշինմէսինէ եար-
տըմ էթմէյէ պօրճու տուրլար : (չ)

Եփե. Դ. 11. Վէ թա՛յին էյլէտի . . . պա՛ղըլարընը . . .
խօճալար :

Բ Կոմ. Ե. 20 : Իմտի Ալլահ պիլիմ վառթաթը
իլէ եալլարը կիպի՝ քրիստոսուն թարաֆընտան իլլիլէ
էտէրիլ, քրիստոս իլլուն ըէճա էտէրիլ, Ալլահ իլէ սուհ
օլուն :

(Ե) Բ Տեմ. Դ. 2 : Սէօզիւ վա՛ղ էյլէ, վաղըթը վէ
վաղըթսըղ՝ հաղըր տուք, թա՛ղիր էյլէ, թէքտիր էյլէ,
էջիլթ վէր՝ թէքմիլ սապր իլէ վէ թա՛լիմ իլէ :

(Զ) Մաթ. Ժ. 9, 10 : Քէմէրլէրինիդտէ ալթուն եա
կիւսիւշ եա պազըր՝ վէ ևօլ իլլուն տաղարճըգ վէ իքի
գաֆթան վէ պագ գապլարը վէ տէյնէք էտինմէն . ղի-
րա իշճի քէնտի թաւմընա լարգ տըր :

Ս. 12. Վիլիսէլերին սարկաւագլարը իւզե-
րինէ էլ գօմագ (Յեւնադրեւ) լազը՞մ մը տըր :

Ղ. Լիվէթ. հէր պիր սարկաւագ՝ էվվէլտէն
ինթիխապ օլունտուլու մէմուրիյէթէ՝ իւզերինէ
չօպանըն էլ գօմասը վէ տուա՝ իլէ րէսմէն նասպ
վէ թա՛յին գըլլմամը տըր : (է)

Ս. 13. Սարկաւագլարըն պօրճլարը նե՞ տիր :

Ղ. Բապպըն Բիշամ թիա՛մը իլհագլղղնտա
(հապարտութեան) էքմէք վէ շէրապը տաղըթմաղա,
Փուգարա վէ միւհթաճ օլանլար իչիւն ճէմ՝ օլան
սատագայը ախղ էտիպ թագսիմ էթմէյէ, Վի-
լիսէնին ճիւմլէ տիւնեհալի մասլահաթլարընա նա-

Ա հոգի. թ. 7. 11. 14. Բէնտի մապաֆը իլէ հիչ
ճէնկէ կիտէն օլուր մու. քի՞մ պաղ տիքէր տէ՝ օնուն
մահտուրունտան եէմէլ. Եօխաա քի՞մ սիւրիւ կիւտէր
տէ՝ սիւրիւնիւն սիւտիւնտէն եէմէլ. Եյէր պիղ սի-
ղէ րուհանի շէյլէրի էքտիք իտէ, սիզտէն ճիսմանի շէյ-
լէրի պիչէրէք՝ պէզիւք շէյ՝ փ. Բապպ տախի պէօյ-
լէճէ՝ Աւետարանը վա՛ղ էտէնլէր աւետարանտան կէ-
չիւնլէր տէլիւ թանգիմ էյլէտի :

Ա Տէ՛. Ե. 18. Զիրա Բիթապ տէր. խարման տէօ-
յէն էօքիւզիւն աղղընը պաղլամայարն :

Գաղ. Զ. 6. Վէ քէլամը էօյրէնմէքտէ օլան՝ խօճա-
ղընը հէր կէօնէ նի՛մէթլէրտէն հիստէտար էյլէտին :

Ի) Գաղ. Զ. 2—6. Վէ օն իրիլէր շայիրտլէրին ճէ-
մաթլընը չաղըրըպ տէտիլէր. Ալահնը քէլամիլը թէրք
էտիպ՝ սօֆրալար խրղմէթ էթմէմիղ խօշ տէլիլ տիր :
Իմտի եա՝ զարնտալար՝ արանըղտան էյի շէհատէթ օ-
լունմուշ՝ Աղիզ Բուհ իլէ վէ Բլմ՝ իլէ տօլու եէտի ա-
տէմլէր սէչին, քի օնլարը պու մասլահաթլըն իւզէրինէ
նասպ էտէլիմ, Պիղ իտէ տուալա վէ Դէօղիւն խրղմէ-
թինէ տէվամ էտէլիմ, Վէ պու սէօլ՝ պիւթիւն ճէ-
մաթլըն հուզուրունտա խօշ կէօրիւնտալ. վէ իման ի-
լէ հէմ Աղիզ Բուհ իլէ տօլու օլան Ստեփաննոս նամ
քիսմէյի՝ վէ Փիլիպպոսու վէ Պրոքորոսու վէ Նիկանո-
բու վէ Տիմոֆիլու վէ Պարմենայը վէ Անթաքիալը տէօն-
մէ Նիկողայոսու սէչտիլէր : Վէ օնլարը Բէսիւլլէրին
հուզուրունտա տուրտուրտուլար, վէ տուա՝ էտիպ՝ էլ-
լէրինի օնլարըն իւզէրինէ գօտուլար :

զար էթմէյէ վէ Եպիսկոպոսա՝ հէր մինասիպ թա-
րիգ իլէ՝ մեզհէպ խոսուսլարընըն իլէրիւլէմէսի ի-
շիւն եարտըմ էթմէյէ թա՛յին գըլընմըշար տըր :

Ս. 14. Վրիսէն իտարէսինտէ՝ Վրիստոսուն
շէրիա՛թ վէ գանուսլարընը Փիի՛լէ կէթիրմէք գուտ-
րէթի քի՛մլէրէ մախսուս տուր :

Ճ. Իւմիւմիւ Վրիսէյէ, եախօտ Վրիսէնին
պու իշէ վէքիլ էթտիյի մուրախխասլարա մախ-
սուս տուր : (Յ վէ Լ)

Ս. 15. Վրիսէնին հիւքմ ու Գարալարընտա
րէյ վէրիպ՝ ա՛մէլ էթմէք Գարըշարա ճայիլ վէ
մինասիպ մի տիր :

Ճ. Խայըր : Պու շէյէր Վրիսէնին երբէք
ա՛ղալարընա մախսուս տուր. նիճէ քի Լլահըն
քէլամընըն թա՛լիմաթընտան մա՛լիւմ տիր .
Վրիստոսուն վէ օնուն Ի՛եսուլէրինին վազթինտէ
վէ Եշհուտի մեզհէպի նիղամը իւղրէ տէ՝ Լլա-
հըն գալմընըն ա՛տէթինտէն վէ օնտան պերի հէր
տէհրտէ՝ հիւսնի նիղամ իւղրէ իտարէ օլունան
ճէմի՝ Վրիսալէրին ա՛տէթինտէն մա՛լիւմ տիր .
հէմ տախի հէվլէթ մասլահաթլարընտա տէրքեար
օլան ա՛տէթէ միւթապըգ տըր : Լաքին Վրիսէնին
տիշէհլի ա՛ղալարը իլէ մէշվէրէթ էթմէք մինասիպ
վէ օնլարա րայէթ էթմէք կերէք տիր. հէմ տա-
խի Վրիսէնին ա՛մէլէրինէ վէ սիճիլլէրինէ մա՛-
լիւմաթլարը օլմաղա հագգլարը օլտուղունտան,
օլ մապլահաթլարըն՝ օնլարըն տախի խօշնուտիյէ-
թի իլէ օլմասը աղղուլէնէճէք պիր քէյֆիյէթ
տիր : (Ը)

(Ը Ա Կոթի. Ժ. 34, 35 : Գարըլարընըգ՝ քիլիսէլէրտէ
սիւքիւթ էթսինլէր. զերա օնլարա՝ սէօյլէմէյէ բուխ-
սաթ էօգ տուր, իլլա միւթիւ օլալար՝ նօմօսուն տախի
աէտիյի կիպի : Ամմա էյէր պիր շէյ էօյրէնմէք

Ս. 16. Վիլիսենին ճեմի՝ մասլահաթլարը
Հագգընտա էքսէրիյէթին ըէյ վէ գարարը թու-
թուլմալը՝ մը տըր :

Ղ. Լվլվէթ . լաբին ա՛մմենին ըէյի իլէ օլմա-
սը տայիմա արզու էտէճէք շէյ տիր :

Ս. 17. Լզըզ թարաֆը Վիլիսենին գարար-
լարը Հագգընտա նի՞ճէ Հարաքէթ էթմէլի տիր :

Ղ. Լզըզըն մուխալիֆէթ էթմէսի՝ մուհապ-
պէթ՝ թէվապիւ վէ գըլթան գարարա ըաղի օ-
լան պիր ըուհ իլէ օլմալը տըր : Պու թարզ Հա-
րաքէթ չօգ ֆէնալըզլարը մէքս էտէր :

Ս. 18. Վիլիսենին՝ քէնտինէ ա՛ղա օլմաղա
թալիպ օլանլարըն լիյագաթընը թէֆթիշ էսիպ՝
մինասիպ սայտըղը կիպի օնլարը գապուլ եա ըէտտ
էթմէյէ սէլահիյէթի վա՞ր մը տըր :

Ղ. Շիւպհէսէկ վար տըր : Վրիստոս օնլարա
պու սէլահիյէթի վէրիպ իւզէրլէրինէ ֆարզ էթ-
միշ տիր : (Նլար պու մատտէտէ օնուն վէքիլի
կիպի ա՛մէլ էթմէլի տիրէր :

Ս. 19. Թալիպ օլան քիմսէլէր՝ Վիլիսէյէ գա-
պուլ օլունմալտան Խնճիլին թա՛լիմաթլարը՝ վէ
քէնտիլէրին պիզղաթ տինտարըզլարը խուսու-
սունտա թէֆթիշ օլունմալը՝ մը տըրլար :

Ղ. Փէք աշիքեսար տըր քի, ի՛ւմիւմի Վիլի-
սէտէն եախօտ օնուն մէմուրլարընտան , եախօտ
պունա մախսուս թա՛յին օլունմուշ պիր մէճլիստէն
թէֆթիշ սլունմալը տըրլար : Վիլիսենին գափու-

իսթէրլէրսէ , էվտէ քէնտի գօճալարընա սիւալ էթսին-
լէր . զիրա քիլիսէտէ սէյլէմէք գարըլարա ա՛յըպ տըր :
Ս Տի՛ Բ . 11, 12 : Գարը թէքմիլ իթաաթլէ սիւ-
քիւթ իլէ էջրէնսին : Ամմա գարըլա՝ էջրէթմէյէ եա-
խօտ էքքէյին իւզէրինէ հիւքիւմէթ սիւրմէյէ իզին վէր-
մէմ , իլլա քի սիւքիւթ օլա :

լարը պէօյէճէ հըփը օլունմալը տըր քի, քէն-
տինտէ օլան իւմիտտէն էօթիւրիւ ճէվապ վերմէ-
յէ գատիր եախօտ րազի օլմայան պիր քիմսէ օ-
նա տախիլ օլմասըն : Իմանտա զտ'իֆ օլան ա-
տէմ իսէ, մուհապպէթ իլէ գապուլ օլունմագ
կէրէք տիր : (Բ)

Ս. 20 Վիլիսէ ա'ղալարընըն պիրի պիրինէ
օլան պօրճլարը նէ՞ տիր :

Ղ. 1 յլիք իչիւն պիրի պիրինէ նազար էտիպ'
իգթիլա էթախի հալտէ օնլարը թա'ղիր՝ թէք-
տիր վէ նաօիհաթ էթմէլի տիրէր : Լաքին միւթ-
թէհիմ օլանլարա տիւնեալի ա'ղապ ու էզիյէթ
իճրա օլունմամագ կէրէք տիր : Վիլիսէնին թէք-
տիրի պիւթիւն պիւթիւնէ թարզը ախէր, եա'նի'
րուհանի տիր : (Ժ)

Ս. 21. Վիլիսէ ա'ղալարը նէ՞ սէպէպէրտէն
թէտիպէ միւսթահագգ օլուրլար :

Ղ. 1 յտէպ ու էրքեանա մուղայիր հարաքէթ-
լէրի՝ վէ Էրետիկոսլուգ թա'լիմլէրի սէպէպին-
տէն : (Է)

Բ) Ա ՊԵՊ. Գ. 15 : Լաքին եիւրէքլէրինիլաէ Բապպ
Ալլահը ա'պիպէյին : վէ սիզտէ օլան իւմիտտէն էօթիւ-
րիւ սիզտէն հէփ ճէվապ թալապ էտէնլէրէ՝ մահճուպ-
լուգ իլէ վէ գօրգուլ իլէ ճէվապ վերմէյէ տայիմա հազըր
օլասընըլ :

Հ. 1. ԺԴ. 1 : Աէ իմանտա զտ'իֆ օլանը գապուլ
էտին, շիւպհէլի միւպահէսէլէր իչիւն տէյիլ :

Ժ) Ա ՏԻՊ. Ե. 20 : Գապահաթ էտէնլէրէ՝ հէփիոի-
նին էօնիւնտէ թա'ղիր էյլէ, թա քի գալանլարըն տա-
խի գօրգուսու օլա :

Գ. 1. 2. 1 : Եա' գարնտաշլար՝ էյէք քի պիր ատէմ
գապահաթտա անկորզըն թուլթուլուսա, սիզ րուհա-
նիլէր պէօյէ քիմսէյի մահճուպլուգ րուհու իլէ իսլահ
էտին : վէ քէնտինի կէօղէթ, օլմայա քի սէն տախի
թէճրիւպէյէ տիւշէսին :

Բ) Ա ՊԵՊ. Ե. 11 : Ամմա հալա սիզէ եազտըմ քի՝

Ս. 22. Քրիստոս՝ Վիլիսէ Թէէտիպի իջևն
պիր րէսմի գանուէն վէրմի՞ն մի տիր :

Ղ՝. Լ՜վիւթ. Մատթէոս Ինճիլիսին օն սէքի-
ղինճի պապընտա վէրմի՞ն տիր : (Լ)

Ս. 23. Պալ գանուէն՝ Թէէտիպէ միւթաճադգ
օլան ճիւմլէ մատաէլէրէ տայի՞ր մի տիր :

Ղ՝. Մախսուսէն կիլլիտէ օլան Թէօճմէթլէրէ
միւթա՛ալիգ իսէ տէ, սայիր խուսուշարտա տա
կէօլէտիլմէսի մինասիպ տիր : Թէէտիպ՝ իլք վէ
իքինճի տէֆա՛ Վիլիսէտէն պիր Վօմիսիօն մա՛-
րիֆէթիլլէ իճրա օլունտուղու ճալտէ, մէլքիւր
գանուէնուն րուհու մուհաֆաղա օլունապիլիր :

Ս. 24. Թէօճմէթլի օլանլար իսլահի նէֆս օլ-
տուգտա՝ Վիլիսէնին հուգուգ ու իմթիազարընա
Թէքրար գապուլ օլունապիլիրլէ՞ր մի :

Ղ՝. Մինասիպ պիր իգրար վէրտիքտէն սօնկ-
րա գապուլ օլունապիլիրլէր : (Խ)

գարըմպարնրդ, էլ յեր գարնտաշ անկըւան պիր քիմնէ
զինաքեար եա Թամաքեար եա փութփէրէսթ եա սէօ-
յիւճիւ եա պէքրի եա գափըճր օլուրաա, պէօյլէ քիմնէ
իլէ պերապէր Թաա՛մ պիլէ եէմլէսինիլ :

Տէր. Գ. 10. Հերետիկոս ատէմի՛ պիրինճի վէ իքին-
ճի նասիհաթտան սօնկրա Թէրք էլլէ :

(Լ) Մարթ. ԺԸ. 15—17. Վէ էլէր գարնտաշըն սանա
խաթա էտէրտէ, կիթ, վէ օնու՝ սենին իլէ օնուն պէյ-
նինտէ Թէնհաճա Թա՛ղիր էլլէ. էլէր սենի տինկլէրսէ,
գարնտաշընր գազանտըն՝ Մամա էլէր տինկլէմէղսէ, քէն-
տին իլէ պերապէր պիր՝ եախօտ իքի քիշի տահա ալ,
Թա քի իքի եա իւշ շահիտին աղլընտան հէր սէօզ ու-
պիթ օլունա : Վէ էլէր օնլարը աինկլէմէղսէ, ճէմլէ-
թէ սէօյլէ, վէ էլէր ճէմլէթի տախի տինկլէմէղսէ, օ-
նու էճնէպի Թայիֆէտէն՝ վէ կէօմիւկիւ կիպի սայ :

(Ի) Բ Վարթ. Բ. 6—8. Պէօյլէ քիմնէյէ՛ չօզ քիմնէ-
լէրտէն օլան պու Թէքտիր եէթէր : Շէօյլէ քի պէր աքս՝
սիլ տահա զիյառէ պաղըշլայլ Թէսէլլի վէրմիք կէրէք
սինիլ, քի պու միսիլիւ քիմնէ փէք գասալէթտէն եու-
տուլմայա : Օնտան էօթիւրիւ սիղէ եալվարըրըմ՝ քի օ-
նա մուհապլէթ մուգարէր էտէսինիլ :

Ս. 25. Պոլ իգրար նա՞սըլ պիր իգրար օլմա-
լը տըր :

Ղ. Սուհաքէմէ թաճթընտա օլան մատտէյէ
մախսուս աշիքեար՝ քեամիլ վէ ո՛ւմումէն օլմագ
կերէք տիր :

Ս. 26. Վիլիսէտէն ըէտտ օլունմագ նէ՞ տէ-
մէք տիր :

Ղ. Վիլիսէնին ճիւմլէ հուգուգ ու իմթիալ-
լարընտան գաթ՝ օլունմագ տէմէք տիր. վէ պու
տախի իճրա էտէն Վիլիսէնին վէ գաթ՝ օլունան
գաթըն ինտինտէ փէք մուհիմմ վէ հիյպէթլու
պիր շէյ սայըսա կերէք տիր : (Ձ)

Ս. 27. Վիլիսէ ա՛ղալարընըն՝ ըէտտ օլունմուշ
պիր ատէմ իլէ գօնուշմասը եախօտ պերապէր
եէմէսի ճայի՞ղ մի տիր :

Ղ. Պայաղը իշէրտէ վէ մասլահաթլարտա ճա-
յիղ տիր : Լաքին մախսուս իւլֆէթ վէ տօսթլուգ
թարլընտա եախօտ իպթիգա էթմէյէն իխմիլաթ
իլէ օլմամալը տըր : Վիլիսէտէն ըէտտ օլմանըն թէ-
եսիրաթը՝ էօ՛մրիւն թապիի՝, ֆամիլեաճա վէ միլ-
լէթճէ օլան հուգուգլարա տօգանմալ :

Ս. 28. Պիր Վիլիսէ ա՛ղասը պիր քիմնէյէ
թէօճմէթ էթմիշ օլտուղու հալտէ, օլ քիմնէնին՝
միւթթէհիմին քէնտինի խօշնուտ էթտիյի վագը-
թէտէք՝ Բապպըն Լիշամ լժա՛մընտան կերի

(Ձ) Ա Կ-բէի. Ե. 4, 5 : Բապպըմըզ Յիսուս քրիստո-
սուն ատը իլէ սիգ հէմ պէնիմ՝ բուհուլմ ճէմ՝ օլուգ՝
Բապպըմըզ Յիսուս քրիստոսուն գուվիլէթի իլէ պէջլէ
քիմնէյի թէնին հէլաքի իշիւն՝ շէյթանա թէսլիմ է-
տէսինիգ, քի Բապպ Յիսուսուն կիւնիւնտէ բուհ խե-
լաս պուլա :

Ա Տէ՛. Ա. 20 : Քի օնլարտան Հիմնիւս վէ Աղէք-
սանդրոս տուր, օնլարը քի շէյթանա թէսլիմ էթտիմ,
թա քի քիւֆը էթմէմէք իշիւն թէրպիյէ օլալար :

տուրմասը ճայի՞ղ մի տիր :

Ղ. Հիչ պիր վէճճէն ճայիղ տէյիլ տիր : Ը-
զիլ Վիթապըն հիչ պիր մահալինտէ պունուն
էմապի եօգ տուր. վէ ասլա իսթիհսան օլունմազ :
Բապպըն Ընշամ թա'ամընա օլան իլհապըզ՝ պիր
վիւճուտ կիպի՝ պիւթիւն Վիլիսէ իլէ, տէյիլ օ-
նուն պյըր պյըր ա'ղալարը իլէ իճրա օլունուր :

Ս. 29. Թէօհմէթլի ատէմ նէ՞ հարէքէթ էթ-
մէլի տիր :

Ղ. Ինճիթտիլի քիմնէյէ կիտիպ՝ սուչունու
իգրար էտէրէք թէվպէսինի պէյան էթմէլի վէ
ա'ֆվլըզ տիլէմէլի տիր : (1)

Ս. 30. Միւթթէհիմին թէվպէ էթտիլի թադ-
տիրտէ, ինճինմիշ օլան քիմնէնին օնա պօրճու
նէ՞ տիր :

Ղ. Թէվպէսի խալիս կէօրիւնտիլիւ հալտէ,
սուչունու պաղըշլապըպ, օնունլա էթմէմիշ կիպի
մուա'մէլէ էթմէլի տիր : (2)

Ս. 31. Վիլիսէ թէրպիլէսինին մէրամ ու
մագսուտու նէ՞ տիր :

Ղ. Միւթթէհիմլերի իսլահ էթմէք, Վիլիսէյի
պըպտան գուրթարմագ, վէ պաշգալարըն եիւրէ-
յինտէ թէօհմէթ իչիւն պիր գօրգու փէյտա
էթմէք տիր. եախօտ ու'մումէն Վիլիսէնին միւթէ-
սէլլի վէ մա'մուր օլմասը, վէ խուսուսիլլէ թէ-
հտիպ օլունանլարըն ֆայտէմէնտ օլմասը տըր : (3)

(1) Յ-ի. Ե. 16 : Պերի պերինիզէ սուչարընըզը իգ-
րար էտին, վէ պիրի պիրինիզ իչիւն տուա' էյլէյին,
թա քի շիֆա պուլասընըզ :

(2) Մ-ի. ԺԸ. 21, 22 : Օլ զէման Պետրոս օնուն
եանընա կէլիպ տէտի. Եա՛ Բապպ՝ գարնտալըմ՝ գաշ
քէրրէ պանա խաթա էտէրսէ օնա ա'ֆվլ էտէյիմ, եե-
տի՞ քէրրէյէտէք մի : Յիսուս օնա տէտի. Սանա տէ-
մէմ եէտի քէրրէյէտէք, իլլա եէթմիշ քէրրէ եէտիյէտէք :

(3) Ա Կ-ի. Ե. 5 : Պէյլէ քիմնէյի թէնին հէլա-

ՊԼՊ 32

Պին ելլելէ եյամ

Ս. 1. Պին երլ թա'պիր օլունան էյամ նէ՞ տէմէք տիր :

Ղ. Լլահըն Վրիլսէսինին պու տինեատա՛ շիմոխյէ գատար մալիք օլտուղու մէրթէպէտէն չօգ զիյատէ՛ իգպալ ու սա'ատէթէ մալիք օլաճաղը պէման տէմէք տիր . էյամը մէգքիւրէտէ տինեանըն ճիւմէ խանէտանը , գապիլէ վէ միլէթէրի Վրիստոստա՛ միւպարէքէնէճէքէր տիր :

Ս. 2. Պէջլէ պիր էյամըն օլաճաղընա նէ՞ իսպաթ վար տըր :

Ղ. Պու խուսոստա Լլահըն քէլամընտա պուլունան մախսուս վէ աչըգ փէյղամպէրլիքէր : (Է)

քի իչին՝ շէյթանա թէպիմ էտէսինիլ , քի Բապպ Յիսուսուն կիւնիւնտէ րուհ խէլա պուլա :

(Է) Յայ. Ի. 2, 3 : Վէ Իպիս վէ Շէյթան օլան աթտէրհայր՝ օլ դատիմ երանը թութուու , վէ օնու պին երլ պաղլատը : Վէ օնու տիպսիլիյէ աթտը , վէ գափայրպ՝ իւսթիւնտէն միւհիւլէտի , թա քի պին երլ թէմամ օլունճայատէք՝ արթըգ թայիֆէլէրի ալտաթմալա . վէ օնտան սօնկրա պիրազ վագըթ չէօղիւլէ կերէք :

Սալ. Բ. 8 , Պէնտէն տիլէ , վէ սանա միրա իչին թայիֆէլէր՝ վէ սանա միւլք իչին եերին նիհայէթլէրինի վէրէճէյիմ :

Սալ. ԶԲ. 8-11 : Վէ տէնիգտէն տէնիգէ՝ վէ Ըրմադտան թա եերին ուճլարընատէք հիւքիւմէթ սիւրէ : Չէօիւն սաքինլէրի օնուն հուզուրունտա տիլ չէօքէլէր . վէ տիւլմէնլէրի թօփրադ եայտյալար : Թալսիսին վէ առալարըն փատիշահլարը փէշքէշ կէթ իրէլէր . Շարանըն վէ Սարանըն փատիշահլարը հէտիյէ տունալար : Չէմ ճիւմէ փատիշահլար օնա սէճտէ գըլալար . հէփ թայիֆէլէր օնա գուլլուգ էտէլէր :

Եայ. Բ. 2 : Վէ վագի՝ օլա քի սօն կիւնլէրտէ՝ Բապպ է-

Ս. 3. Օ՛Լ պին երլըն նէ՞ պաշլըճա մախսու-
սիյէթլերի օլաճագ տըր :

Ղ՛. (1) Լ՛ղիզ Բուհուն զանիմէթլէ տէօրիւ-
մէսի :

(2) Բուհանի ըշեգ վէ պիլիինին իզտիատ պուլ-
մասը իլէ՛ ինսան ա՛գլընըն գարանլըղը վէ եանկ-
ըշլըգլարընըն տէֆ՛ օլմասը :

(3) Ումումի մուհապպէթ՛ տօսթլուգ՛ սէլամէթ
վէ իթթիֆագ :

(4) Տին թա՛լիմաթլարը՛ պօրճլարը՛ նիզամլարը
հէմ առէթլերի հագգընտա պիրլէք :

(5) Լ՛ղիմ տերէճէտէ զապթի նէֆս՛ մէսրու-
րիյէթ վէ սա՛ատէթ :

(6) Եհր՛ զանիմէթլէ մահսուլ վէրիպ՛ Խնճի-
լին գանունուհա միւթի՛ւ օլան պիր գավմտան
մէմլու օլաճագ տըր, վէ՛

վինին տաղը՛ տաղլարըն պաշընտա գայիմ օլաճագ, վէ
պայրլարտան եօգարը գալգաճագ տըր. վէ հէփ թայի-
ֆէլէր օնա իւլէճէքլէր :

Մատ. Ա. 11 : Ձիրա կիւնէշին տօղտուղու եեր-
տէն թա օնուն պաթտըղը եերէտէք՛ թայիֆէլէրտէ ա-
տրմ պէջիւք օլաճագ, վէ հէր մահալտէ ատրմա քիւն-
լիւք վէ փաք փէշքէշ սունուլաճագ. զիրա ատրմ թա-
յիֆէլէրտէ պէջիւք օլաճագ՛ տէյօր աքթըրլէրին Բապլը-
րաւ. Բ. 34, 35 : Սէն կէօրիւյօրսուն, թա քի պիր
թաշ քէսիտի, ամմա էլէրլէ տէյիլ, վէ օլ սուրէթին
տէփրտէն վէ պալըգտան օլան պագլարընա վուրտու,
վէ օնլար էգիլտի : Օլտէմ տէմիր պալըգ՛ պագըր՛ կիւ-
միւշ վէ ալիւուն պէրապէր էգիլիպ՛ եաղ խարմանլարը-
նըն սաման ուֆաղը կիպի օլտուլար, վէ եէլ օնլարը
կէօթիւրտիւ, վէ օնլարըն ասլա մահալի պուլընմասը.
ամմա սուրէթի վուրան թաշ՛ պիր պէջիւք տաղ օլ-
տու, վէ ճիւմլէ եէրի տօլտուրտու :

Յայ. ԺԱ. 15 : Վէ եէտինճի մէլէք պօրույու
չալտը, վէ կէօքտէ պէջիւք սէսլէր օլտու, քի տէրլէր
իտի. Տիւնեանըն փատիշահլըղը՛ Բապլըմըղըն վէ օնուն
Քրիստոսունուն օլտու, վէ էպէտլէր էպէտլէրինճէ փա-
տիշահլըգ սիւրէճէք :

(7) Ղիւմլէ միլլէթլէր՝ (էյէր ճիւմլէ ատէմլէր տէօնմէզսէտէ) Քրիստոսուն կէրչէքլէքլէրինէ վէ խէլասընա տէօնէճէքլէր : (6)

(6) Եւայ. ԽԴ. 3—5 : Զիրա սուտուգուն իւզէրինէ սուլար՝ վէ գուրագ եւրին իւզէրինէ սէլլէր տէօքէճէ- յիմ. սէնին զիւրրիյէթինին իւզէրինէ Բուհումնու՝ վէ էվլատլարընըն իւզէրինէ պէրէքէթիմի տէօքէճէյիմ. վէ տնլար օթլար արասընտա կիպի՝ սու ազընթըլարը եա- նընտա սէօյիւթլէր կիպի պիթլէր : Պիրի՝ Պէն Բապ- պըն իմ տէյէ, պիրի տախի Յակոբուն աար իլէ չաղը- րըլա, վէ պիրի էլի իլէ Բապպա իմզալանա վէ Խարայէլին իսմի իլէ լաղըպլանա :

Եւր. ԼՍ. 34 : Վէ արթըզ հիչ քիմնէ գօնշուսունա՝ վէ հիչ քիմնէ դարնտաշընա՝ Բապպը պիլ տէյէրէք թա՝ լիմ էթմէյէճէք. իլա հէփիտի տնլարըն քիւչիյիւնտէն պէօյիւլինէ վարընճայատէք պէնի պիլէճէքլէր՝ տէյօր Բապպ. զերա եարամազլըզլարընը ա՛ջ վէ տէճէյիմ, վէ կիւնահլարընը արթըզ խաթըրմա կէթիթմէյէճէյիմ :

Եւայ. ԻԵ. 7 : Վէ պու տաղտա հէփ գազմլէրին իւ- ղէրինէ եպլըմըզ էօրթիւնին եիւզիւնիւ՝ վէ ճիւմլէ թա- յիֆէլէրին իւզէրինէ սէրիլիշ փէրտէյի հէլքը էտէճէք տիր :

Եւայ. Լ. 26 : Վէ Բապպ գազմլէրն եարասընը պաղա- տըղը՝ վէ պէրէսինի ոաղալթտըղը կիւնտէ, պըն ըշըղը կիւնէշին ըշըղը կիպի՝ վէ կիւնէշին ըշըղը եէտի գաթ զիյատէ օլուպ՝ եէտի կիւն ըշըղը գասար օյաճադ :

Եւայ. Բ. 4 : Վէ թայիֆէլէրին արասընտա շէրա՝ աթ կէօրէճէք, վէ չօզ գազմլէրի թէքտիր էտէճէք. վէ տնլար գըլըճլարընը սափանլարա՝ վէ միղըսգլարընը թըր- փանլարա տէօյէճէքլէր. թայիֆէ թայիֆէյէ գըլըճ գալ- տըրմայաճադ, վէ արթըզ ճէնք էօյրէնմէյէճէքլէր :

Եւայ. ԺԱ. 6—9 : Վէ գուրտ գուգու իլէ սաքին օ- լաճադ, վէ գափլան օղլաղըն պիլէսինճէ եաթաճադ, հէմ տանն վէ կէնճ արսլան վէ պէսլի տավար պիրիթտէ օ- լաճադ, վէ տնլարը պիր քիւչիւք չօճուգ սիւրէճէք : Վէ ինէք այը իլէ օթլայըպ՝ եավուլարը պիրիթտէ եաթա- ճադլար. հէմ արսլան սըղըր կիպի սաման եէյէճէք աիր : Մէմտէ օլան մա՛սում տախի սաղըր երլանըն տէլի իի իւզէրինտէ օյնայաճադ, վէ սիւտտէն քէսիլիշ՝ էլինի պուլնուղըս երլանըն ինի իւզէրինէ գօյաճադ տըր : Օն- լար պէնիմ մուգատաէս տաղըմտա գարար վէ ֆէսատ էթմէյէճէքլէր. զերա եէր՝ սուլար աէնիզի գափլատըղը

Ս. 4. Պու պին ելլ թա'պիր օլունան էյամ' Վրիստոսուն իլք գըյամէթտէն օլանլար իլէ պէ-
րապէր եէրտէ հիւքիւմէթ սիւրէճէյի զէմմ'ն մը
տըր :

Ն. 1. Վիլէթ. ամմա պունտան Վրիստոսուն' պիղզաթ կէօրիւնիւպ' եէրտէ փատիշաճըդ սիւ-
րէճէյի անկլաշըլմազ : Չիւնքի, պունու էթմէք
քէնտինի սէմափի ի'ղզէթինտէն սօյուպ' ատէմին
էտնա հալինէ պէնկզէթմէք օլուր, զիրա ատէմին

կիպի' Բապպըն պիլկիսինտէն տօլաճագ տըր :

Եւթ. Դ. 5. 13. 15. Բապպ պիր' իման պիր' վաֆ-
թիղ պիր տիր : Թա հէփիմիզ իմանըն' վէ Ալահըն Օղ-
լունուն պիլկիսինի պիրլիյինէ' քեամիլ ատէմ' օլմաղա
Վրիստոսուն թէքմիլլիյինին պօյունուն էօլլիւսինէ ե-
րէնէտէք. Իլլա մուհապպէթ իլէ կերչէք սեօյլէյերէք'
հէր շէյի օնտա արթըրալմ', քի օ' էանի քրիստոս պաշ-
տըր :

Եւթ. ԻԵ. 6 : Վէ ա'սերլէրին Բապպը պու տաղտա
ճիւղէ գազմարա սէմիղէր զէյաֆէթի' սաֆի շէրապէր
իլէ եաղ վէ իլէթլէ տօլու շէյլէր իլէ սաֆի սիւգիւմիւշ
շէրապ իլէ զէյաֆէթ էտէճէք տիր :

Եւթ. ԾԵ. 12 : Ձիրա շաղլըդ իլէ չըգաճաղսընըդ, վէ
սէլամէթ իլէ գուլաղուղանաճագսընըդ. տաղլար վէ պա-
յըրլար էօնիւնիւղտէ ալգըշ գօփարաճագլար, վէ գըրըն
հէփ աղաճլարը ել չարփաճագլար :

Ձա. Բ. 12 : Ձիրա թօխում սէլամէթ պուլաճագ
սումմ մէյլէսինի վէրէճէք, վէ եէր մահաուրունու. վէ-
րէճէք, վէ կէօքլէր շիհինի վէրէճէքլէր, վէ պունլարըն
ճիւմլէսինի' պու գազմըն պազիյէսինէ զապթ' էթտի-
րէճէյիմ :

Եւթ. ԼԳ. 24 : Վէ սաքին օլան' խասթալանտըմ տէ-
մէսին. օնտա սաքին օլան գազմըն եաբամաղըղը ա'ֆվ
օլունաճագ տըր :

Եւթ. Լ. 23 : Վէ եէրէ էքտիյին էքինին եաղմուր'
վէ եէրին մահաուրունտան էքմէք վէրէճէք, վէ պօլ հէմ
սէմիլ օլաճագ. օլ կիւնտէ սիւրիւլէրին կէնիշ մէքա-
տա օթլանաճագլար :

Ծննդ. Թ. 1 : Վէ Ալահ Նոյու հէմ օղուլարընը
պերէքէթլէյիպ' օնլարա տէտի. Մէյլէտար օլուպ չօ-
ղալըն, վէ եէրի տօլաուրուն : Պադ (ւ) :

շինարի ճիւղմանի թաղիա՝ թընտա՝ օնու սէմալի ճէլալինտէ կէօրմէք եախօտ օնուն իլէ իւլֆէթ էթմէք միւմքին տէյիլ տիր : () Նուն ճէլալէ նա-յիլ օլմուշ հալի՝ պիղլաթ եէրտէ կէօրիւ-եիւպ՝ հիւքիւմէթ սիւրէճէյինի իճթիմալտէն խա-րիճ էտէր : Վրիստոսուն պու տիւնեատա սիւրէ-ճէյի հիւքիւմէթ ըուհանի օլաճագ տըր : Պին սէ-նէյէտէկին քէնտի Րուհու վասիթասի իլէ առէս-լէրին եիւրէքլէրի վէ է՝ օմրէրինտէ ֆիլ հագիգաթ փատիշահըգ սիւրէճէք տիր : Իւք գըլամէթ տա-խի ըուհանի օլաճագ տըր : Տիւնեատա սաքին օ-լանլարըն արասընտա տինտարըգ՝ պիր եէնի սալ-թանաթ վէ ֆիւթուհաթ պուլաճագ տըր : () Լէյամըն Վրիսթիանլարընտա՝ էսքի շէհալէրին ըուհու, Յովհաննէստէ՝ Լըղիանըն ըուհու պու-լունտուղու միսիլիւ թէքրար մէվճուտ պուլունա-ճագ տըր : ()

Ս. 5. Պու պին երլտա ճիւմլէ Վրիսթիան-լար թէքմիլէն ա՛ղիլ օլուրլա՛ր մը, եախօտ կիւնահ էթմէլ քէմալիյէթէ էրէրլէ՛ր մի :

Ղ. Խալըր . օլ զէման տախի շիմօրի կիպի

() Յոյր . Ի . 4—6 : Ալ թախթլար կէօրտիւմ, վէ օնլարըն իւզէրինտէ օթուրտուլար, վէ օնլարա շէրաթ հիւքիւմէթ վէրիլտի . վէ Յիսուսուն շէհատէթի իշին վէ Ալահըն սէօզիւ իշին պաշը քէսիլմիշ քիմնէլէրի կէօրտիւմ, օնլար քի ճանապարհ վէ օնուն սուրէթինէ սէճտէ էթմէտիլէր, վէ ալնլարընտա հէմ էլլէրի իւզէ-րինտէ տաալպը ալմատըլար . վէ օնլար էաշպըպ՝ քրիս-տոս իլէ պերապէր պին երլ փատիշահըգ սիւրտիլէր : Ամմա էօլիւլէրին պագիլէրի տիրիլմէտիլէր՝ թա օլ պին երլ թէմամ օլանատէք . պու՝ իւք գըլամէթ տիր : Իւք գըլամէթտէ հիստէսի օլան քիմնէ՝ սաա՛տէթլու վէ ա՛ղիլ տիր . իբինճի էօլիւմին՝ պու քիմնէլէրին իւզէ-րինէ հիւքիւմէթի եօգ տուր . իլա օնլար Ալահըն հէմ քրիստոսուն քեահիլլէրի օլաճագլար, վէ օնուն իլէ պէ-րապէր պին երլ փատիշահըգ սիւրէճէքլէր :

օլուպ՝ «եաշայրպ՝ կիւնաս էթմէյէն եօգ տուր» տէնիլէն սեօզ կերչէք օլուր. ամմա կիւնաս իզ տիատ պուլուպ՝ զայլիպ օլմայաճագ տըր : (յ)

Ս. 6. (1) զէմանտէ չօճուզլար շիմտիքի կիպի պօզուզ թապիա՝ թտա տօղաճա՞գ մը :

Ն. 1. վիլէթ. պիւթիւն ինսան ճինսինին տիւշ միւշ առէմին թապիա՝ թընա իլհագ օլմասը՝ Լւլահըն պոյուրտուղու թանդիմաթա մուվաֆըգ տըր : (2)

Ս. 7. Պին երլ էյամընտա աղըր վէ գասապէթ օղաճա՞գ մը տըր :

Ն. 1. վիլէթ. ճիւմէսինէ աղ չօգ իզթիրապ վուգո՛ւ պուլաճագ տըր. պէլալար վէ սրգընթըլարտան խալի օլմագ իմթիհան հալինէ ույղուն տէյիլ տիր : (2)

Ս. 8. Պին երլտա ալինէրին իճրասը վէ ին՝ ճիլին վա՞ղ օլունմասը իզթիզա էտէճէ՞ք մի տիր :

Ն. 1. վիլէթ. ղ վագըթ շիմտիքի կիպի՝ ին՝ ճիլին վա՞ղը առէմէրին եիւրէքլէրինի թէճտիտ ու թագտիա էտէն էքսէրիէ վասիթա օղաճագ տըր : Բապպըն Լիւշամ թա՛ամը Վրիստոսուն շէրա՛թ իչիւն իքինձի տէֆա՝ զուհրինէտէք իճրա օլունտուղու միսիլիւ՝ վաֆթիզ տախի շիմտիքի կիպի Վրիլսէյէ տախիլ օլմագ իչիւն իճրա օլունան այն օղաճագ տըր : (3)

(յ) Թ. Լ. Ե. 20 : Հաղգան եերտէ սատրգ տտէմ եօգ տուր քի էյիլք էտիպ կիւնաս էթմէյէ :

(2) Յ. Լ. Կ. 6 : Թէնտէն տօղան՝ թէն տիր. վէ բուհտան տօղան՝ բուհ տուր :

(2) Յ. Թ. Դ. 4 : Նախաքտէն փաք քի՞մ չըգարապիլիւր. հիւ քիմնէ :

(3) Մ. Լ. Ի. 19 : Իմտի վարըպ, հէփ թայիֆէլէրէ թալիմ էտին. օնլարը ֆէտէրին վէ Օղուլուն վէ Ս. զէզ բուհուն առնա վաֆթիզ էտին :

Ս. 9. Իշպուս պին երւըգ էյամ նէ՞ վագըթ պաշայաճագ տըր :

Ղ'. Պիւթիւն տիւնեատա լըւթֆ Թարիգիւրի իսթի'մալ օլունուպ' օնլարտան մէրամ օլունան նէթիճէ Թաշսիլ օլունտուղու վագըթ պաշայաճագ տըր : Պաշամասընըն մախսուս կիւնիւ եախօտ սէնէսինէ պիր գարար վէրիլէմէղ իսէ տէ, տիւնեա եէտինճի պին սէնէյէ կիրմէզտէն էվվէլ պաշայաճաղը զաննը զալիպ տիր : Ղանիէլ Փէյղամպեր վէ (Յոգճաննէս Լուաքեալըն փէյղամպերիլէրի պունա տէլալէթ էտէրլէր : () Լ վագըթ՝ Եէհուտիլէր իլէ Թայֆէլէր տէօնիւպ' ըուհանի բէիսլէրի օլան Վրիստոսուն Թաշթը սալթանաթընտա եէք վիւճիւտ օլուպ պիրլէշէճէլէր : () Լ վագըթ Վիլիսէնին սօն կիւնլէրտէքի ճէլալի' եա'նի' պին երլ էյամընըն պաշայաճաղը՝ փէյղամպերլէրիլէրին էն ա'լիմ միւֆէսսիրլէրինին զիւլիամլէրինէ մութապըգ տըր : (ւ)

Ա. Կարի. ԺԱ. 26 : Ձերա հեր պու էքմէյի եէտիլինիզտէ՝ վէ պու գատէհի իշտիլինիզտէ Բապըն էօլիւմիւնիւ իլան էտէրսինիզ՝ Թա կէլէնէտէք :

Ե. Դաւ. Ե. 25 : Վէ Թաա'լայա դարըն սէօլլէր սէօլլէյէճէք, վէ Թաա'լանըն մուգատտէսլէրինէ սրգլէթ վէրէճէք. զէմանլար հէմ գանուլար տէյիլթիրմէյէ տիւշիւնէճէք, վէ օնլար պիր երլա վէ իքի երլա վէ եարըմ երլատէք օնուն էլինէ վէրիլէճէլէր :

(Եա'նի գըրգ իքի պ. քի օթուզար կիւնտէն հիսապ օլարագ պին իքի եիւզ ալթմըշ կիւն. Եա'նի, կիւնէ պիր սէնէ սալըլըրուս փէյղամպերլէք հիսապընա կէօրէ) պին իքի եիւզ ալթմըշ սէնէ տէմէքտիր :)

Յայր. ԺԱ. 2 : Վէ հէյթէլին տիշարընտա օլան ալթույու տիշարըյա պրագ, վէ օնու էօլլմէ, զիրա Թայֆէլէրէ վէրիլի, վէ ա'զիւլ շէհրի գըրգ եքի պ ալթալթընա ալաճազլու :

Եւի. ԼՁ. 24. 28 : Ձէ սիզի Թայիֆէլէրտէն ալաճաղըմ, վէ սիզի ճիւմլէ տիշարարտան աէվէրէճէյիմ, վէ սիզի եէրինիզէ կէթիրէճէյիմ : Վէ պապալարընը-

Ս. 10. Պու էյամ նէ՝ գատար սիւրէճէք տիր :

Ղ. Ղալիպա թէմամէն պին սէնէ : Պա՛ղըը իսէ, զանն էթմիշէր տիր քի, փէյլամպէրլէք հիսապը իւզըէ պին սէնէ սիւրէճէք տիր. եա՛նի՛ հէր կիւնիւ պիր սէնէ սայմադ գանունու իւզըէ սէնէյի 360 կիւն սայմաղ իլէ միւտտէթի 360,000 սէնէ օլուր :

Ս. 11. Պու պին երընն հալի սա՛ատէթի նէ՝ վասիթալար իլէ վասլ ալաճագ :

Ղ. Ինսանշարըն՝ Լաւհըն պէրէքէթի իլէ պէրապէր ճահտ ու զայրէթլէրի վասիթասը իլէ :

Ս. 12. Պու պէջլէ օլտուղու սուրէթատ՝ ա՛սիրիմիզին խայրիսահըղա օլան ճէհտ ու զայրէթլէրինէ նիճէ իթիպար օլունմալը տըր :

Ղ. Սազի՛ օլաճագ էյլիյէ նիշանէ տէյիւ՝ օնլարա իթիպար օլունմալը տըր. Լա՛ղիլ Բիթապ՝ թա՛լիմ ու թէրպիյէ՝ վա՛ղը Ինճիլ՝ կիրաւ կի մէթէպի՝ վէ ըէսալէ շիքէթլէրի պիլա շիւպհէ պին երլ էյամընը վասլ էթտիրմէք իչիւն ա՛ղիմ վասիթալար օլմալը տըր :

զա վէրտիյիմ տիյարտա հաքին օլաճագսընըզ, վէ սիզ պէնիմ գալմիմ օլաճագսընըզ, պէն տէ սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ :

Եւայ. ԺԱ. 12 : Աէ թայիֆէլէրէ պայրապ գալտըրաճագ, վէ Խարայէլին սիւրիկիւնէրինի տէվէրէճէք. հէմ Յուզանըն աաղըմբըլարընը եէրին տէօրթ քէօշէսինտէն ճէմ՝ էտէճէքաիր :

Ղաւ. ԻԱ. 24 : Աէ գըլըճ աղղը իլէ տիւշէճէքլէր, վէ հէփ թայիֆէլէրէ էսիր սիւրիւլէճէքլէր. վէ երուսաղէմ՝ թայիֆէլէրտէն չիյնէնմէքտէ օլաճագ, թա թայիֆէլէրին վագըթլարը թէքմիլ օլանատէք :

Հուււ. ԺԱ. 25 : Զիրա եա՛ գարընտաշտոր՝ իսթէմէմ քի՛ սիզ պու սըրըը պիլմէյէսինիզ. թա քի քէնտինիզին ինտինտէ ա՛ղըլլըր օլմայասընըզ, քի Խարայէլին պիր գըամընա գաթըլըզ վագի՛ օլտու, թա թայիֆէլէրին տօլուլուղու կիրէնէտէք :

Ս. 13. Պին երբն խիթամընտա նէ՞ վագի՞ օ-
լաճագ տըր :

Ճ. Շէյթանըն ազ վագըթ իչին չէօզիւ-
մէսի վագի՞ օլաճագ տըր : (պ)

Ս. 14. Շէյթանը պաղլամագ վէ չէօզմէր
սէօզէրինին Ա՛զիւ Քիթապտա նէ՞ մա՛նասը վար
տըր :

Ճ. Խթի՛արէ իւզրէ գուլանըլըր քէլիմէլէր օ-
լուպ՝ շէյթանըն ինսանը իզվա վէ իսքէնճէյէ սալ-
մագ խուտուտուտա՝ Բլաճըն օնու մէն՝ ու մէքս
էթմէսի՛ եախօտ օնա իղն վէ բուլտաթ վէրմէսի
տէմէք տիր :

Ս. 15. Եւտի պին սէնէնին խիթամընտա նէ՞
վուգո՛ւ պուլաճագ տըր :

Ճ. Տիւնեա՛ պիր Տիյպէթլու վէճճ իւզրէ նի-
Տայէթ պուլուպ՝ եանաճագ տըր :

Քրիստոս կէօքտէն ա՛ղիմ գուվվէթ վէ ճէլալ
իլէ զաՏիր օլուպ՝ մէլէքլէրին վէ առէմլէրին Տիւք-
միւ իչին ա՛ղամէթ թախթընտա օթուրաճագ՝ վէ
էպէտի էճր ու իվաղլարընը թագսիմ էտէճէք տիր :
Պու ա՛ղիմ վէ Տիյպէթլու նէսնէլէր՝ պու տիւն-
եանըն ճիւմլէ վուգո՛ւ աթլարընա խիթամ վէրէ-
ճէքլէր տիր : (Է)

(պ) Յայր . Ի . 7, 8 : Վէ պին երլ թէմամ օլուղու
գէման՝ շէյթան քէնաի հադսընտան չէօզիւլէճէք . վէ
եերին տէօրթ քէօշէսինտէ օլան թայիֆէլէրի ալտաթ-
մադա չըգաճագ , եանի Գոգու վէ Մադոգու քի՛ օնլարը
ճէնկէ ճէմ՝ էտէ , քի օնլարըն սայըսը տէնիլին գումնա
դատար տըր :

(Է) Բ . Պեր . Գ . 10 : Ամմա Բադլըն կիւնիւ՝ իրըսըզ
կիպի կէլէճէք , քի օնա կէօքլէր՝ կիւրիւլթիւ իլէ կէ-
չէճէքլէր , վէ ա՛նասըրլար եանըպ էրիյէճէք տիր ,
վէ եէր հէմ օնտա օլան ա՛մլլէր եանաճագլար :

Բ . Թե . Ա . 7—10 : Վէ սիզ սըքլէթ չէքէնլէրէ պի-
լէմիզճէ րահաթլըզ ի՛վաղը վէրէ , օ զէման քի Բադլ

Ս. 16. Պոլս պին երւըզ էյամա տայիր
Քրիսթիանյարըն պօրճու նէ՞ տիր :

Ճ. Երդու իլէ օնու պէքէմէք վէ տուա՛ իլէ
իգթիտարլարընա կէօրէ օնուն կէլմէսինէ եարտըմ
էտէն ճիւնլէ վասիթալարը իսթի՛մալ էթմէք Քրիս-
թիանյարըն պօրճու տուր :

Յիսուս քէնտի գուվվէթինին մէլէքլէրի իլէ կէօքտէն
աշիքեար օլաճադ՝ աթէշ ալէզի իլէ : քի Ալլահը պիլմէ-
յէնլէրտէն՝ վէ Բազպըմըզ Յիսուս քրիստոսուն աւե-
տարանընա իթաաթ էթմէյէնլէրտէն ինթագամ ալա .
քի օնյարըն ա՛ղապը՝ Բազպըն կիւնիւնտէն վէ օնուն
գուվվէթինին ճէլալինտէն էպէտի հէլաքըզ օլաճադ : Օլ
կիւնտէ՛ եա՛նի ա՛ղիզլէրին արասընտա ի՛զզէթլէնմէյէ
վէ հէփ ինանանյարըն պէյնինտէ մուա՛ղզամ օլունմա-
ղա կէլտիյի գէման . չիւնքի շէհատէթիմիզ սիլտէ ի-
նանըլար :

Թ. Լ. Մ. Ե. Մ.

